

EØS-tillegget

ISSN 1022-9310

Nr. 5

til De Europeiske Fellesskaps
Tidende

5. årgang

5.2.1998

I EØS-ORGANER

1. EØS-rådet

2. EØS-komiteen

98/EØS/5/01	EØS-komiteens beslutning nr. 60/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)	1
	Europaparlaments- og rådsdirektiv 96/27/EF av 20. mai 1996 om beskyttelse av fører og passasjerer i motorvogner ved sidekollisjon og om endring av direktiv 70/156/EØF	2
98/EØS/5/02	EØS-komiteens beslutning nr. 61/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)	41
	Kommisjonsdirektiv 96/44/EF av 1. juli 1996 om tilpasning til den tekniske utvikling av rådsdirektiv 70/220/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tiltak mot luftforurensning forårsaket av utslipp fra motorvogner	42
98/EØS/5/03	EØS-komiteens beslutning nr. 62/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)	65
	Kommisjonsdirektiv 96/37/EF av 17. juni 1996 om tilpasning til den tekniske utvikling av rådsdirektiv 74/408/EØF om innvendig utrustning i motorvogner (setenes og setefestenes styrke)	66
98/EØS/5/04	EØS-komiteens beslutning nr. 63/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)	113
	Kommisjonsdirektiv 96/38/EF av 17. juni 1996 om tilpassing til den tekniske utviklinga av rådsdirektiv 76/115/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om festepunkter for bilbelter i motorvogner	114
98/EØS/5/05	EØS-komiteens beslutning nr. 64/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)	126
	Rådsdirektiv 96/21/EF av 29. mars 1996 om endring av kommisjonsdirektiv 94/54/EF om angivelse på etiketten til visse næringsmidler av andre obligatoriske opplysninger enn dem som er fastsatt i rådsdirektiv 79/112/EØF	127
98/EØS/5/06	EØS-komiteens beslutning nr. 65/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)	129

	Nittande kommisjonsdirektiv 96/41/EF av 25. juni 1996 om tilpassing til den tekniske utviklinga av vedlegg II, III, VI og VII til rådsdirektiv 76/768/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter	130
98/EØS/5/07	EØS-komiteens beslutning nr. 66/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)	134
	Sjuende kommisjonsdirektiv 96/45/EF av 2. juli 1996 om nødvendige analysemetoder for kontroll av kosmetiske produkters sammensetning	135
98/EØS/5/08	EØS-komiteens beslutning nr. 67/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)	146
	Kommisjonsvedtak 96/577/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til fastmonterte brannsløkkingsanlegg	148
	Kommisjonsvedtak 96/578/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til sanitærutstyr	152
	Kommisjonsvedtak 96/579/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til fast vegutstyr	155
	Kommisjonsvedtak 96/580/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til påhengsvegger	159
	Kommisjonsvedtak 96/581/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til geotekstilar	162
	Kommisjonsvedtak 96/582/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til limte glasfasadar og metallankerboltar til bruk i betong	165
98/EØS/18/09	EØS-komiteens beslutning nr. 68/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)	169
	Europaparlaments- og rådsdirektiv 96/58/EF av 3. september 1996 om endring av direktiv 89/686/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om personlig verneutstyr	170
98/EØS/18/10	EØS-komiteens beslutning nr. 69/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)	172
	Rådsforordning (EF) nr. 543/97 av 17. mars 1997 om endring av forordning (EØF) nr. 1107/70 om støtte til transport med jernbane, på vei og innlands vannvei	173
98/EØS/5/11	EØS-komiteens beslutning nr. 70/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)	175
	Rådsforordning (EØF) nr. 3577/92 av 7. desember 1992 om anvendelse av prinsippet om adgangen til å yte tjenester innen sjøtransport i medlemsstatene (maritim kabotasje) ...	176

98/EØS/5/12	EØS-komiteens beslutning nr. 71/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø) 180	180
	Kommisjonsvedtak 96/302/EF av 17. april 1996 om fastsetjing av eit skjema for framlegging av opplysningar i samsvar med artikkel 8 nr. 3 i rådsdirektiv 91/689/EØF 181	181
98/EØS/5/13	EØS-komiteens beslutning nr. 72/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø) 183	183
	Kommisjonsvedtak 94/721/EF av 21. oktober 1994 om tilpassning i samsvar med artikkel 42 nr. 3 av vedlegg II, III og IV til rådsforordning (EØF) nr. 259/93 om overvåking og kontroll av avfallstransport innen, inn i og ut av Det europeiske fellesskap . 184	184
	Kommisjonsvedtak 96/660/EF av 14. november 1996 om tilpassning i samsvar med artikkel 42 nr. 3 av vedlegg II til rådsforordning (EØF) nr. 259/93 om overvåking og kontroll av avfallstransport innen, inn i og ut av Det europeiske fellesskap 195	195
	3. Parlamentarikerkomiteen for EØS	
	4. Den rådgivende komité for EØS	
	II EFTA-ORGANER	
	1. EFTA-statenes faste komité	
	2. EFTAs overvåkningsorgan	
98/EØS/5/14	Kunngjøring fra EFTAs overvåkningsorgan i henhold til protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 i overvåknings- og domstolsavtalen til de øvrige EFTA-stater, EFs medlemsstater og interesserte parter om statsstøtte i form av regionalt differensiert arbeidsgiveravgift (Norge) (støttenr. 95-010) 202	202
98/EØS/5/15	Melding fra EFTAs overvåkningsorgan om tolvte endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet (forlengelse av gyldighetsperioden for reglene om krisestøtte og støtte til omstrukturering av foretak i vanskeligheter) 214	214
98/EØS/5/16	Terskelverdier på området offentlige innkjøp i perioden 1. januar 1998 til 31. desember 1999 215	215
	3. EFTA-domstolen	
	III EF-ORGANER	
	1. Rådet	
	2. Kommisjonen	
98/EØS/5/17	Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak nr. IV/M.1086 - Promodès/S21/Gruppo GS) 216	216
98/EØS/5/18	Forhåndsmelding om et fellesforetak (Sak nr. IV/36.848-F-2 - Renault-ZF) 217	217
	3. Domstolen	

EØS-ORGANER

EØS-KOMITEEN

EØS-KOMITEENS BESLUTNING

98/EØS/5/01

nr. 60/97
av 4. oktober 1997

om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)

EØS-KOMITEEN HAR -

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 1/97 av 30. januar 1997⁽¹⁾.

Europaparlaments- og rådsdirektiv 96/27/EF av 20. mai 1996 om beskyttelse av fører og passasjerer i motorvogner ved sidekollisjon og om endring av direktiv 70/156/EØF⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

1. I avtalens vedlegg II kapittel I nr. 1 (rådsdirektiv 70/156/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **396 L 0027:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 96/27/EF av 20. mai 1996 (EFT nr. L 169 av 8.7.1996, s. 1).”

2. I avtalens vedlegg II kapittel I etter nr. 45t (europaparlaments- og rådsdirektiv 95/28/EF) skal nytt nr. 45u lyde:

“45u. **396 L 0027:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 96/27/EF av 20. mai 1996 om beskyttelse av fører og passasjerer i motorvogner ved sidekollisjon og om endring av direktiv 70/156/EØF (EFT nr. L 169 av 8.7.1996, s. 1).”

Artikkel 2

Teksten til europaparlaments- og rådsdirektiv 96/27/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. desember 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ EFT nr. L 85 av 27.3.1997, s. 66, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 13 av 27.3.1997, s. 3.

⁽²⁾ EFT nr. L 169 av 8.7.1996, s. 1.

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDS DIREKTIV 96/27/EF**av 20. mai 1996****om beskyttelse av fører og passasjerer i motorvogner ved sidekollisjon og om endring av direktiv 70/156/EØF(*)****EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNION HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap, særlig artikkel 100 A,

under henvisning til rådsdirektiv 70/156/EØF av 6. februar 1970 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om typegodkjenning av motorvogner og deres tilhengere⁽¹⁾, særlig artikkel 13 nr. 4,

under henvisning til forslag fra Kommissjonen⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽³⁾,

etter framgangsmåten fastsatt i traktatens artikkel 189 B⁽⁴⁾ og

ut fra følgende betraktninger:

Fullstendig harmonisering av tekniske krav til motorvogner er nødvendig for å sikre at det indre marked skal virke tilfredsstillende.

For å redusere antall ofre ved trafikkulykker i Europa må det innføres lovgivningstiltak for så langt mulig å forbedre beskyttelsen av fører og passasjerer i motorvogner ved sidekollisjon. Dette direktiv innfører krav til sidekollisjonsprøve, særlig biomekaniske krav, for å sikre tilstrekkelig motstand ved sidekollisjon.

Disse kravene bør anses som et foreløpig tiltak og må gjennomgås på nytt i lys av framtidig forskning og de erfaringer som gjøres i løpet av de to første årene typegodkjenningsprøver utføres i

samsvar med dette direktiv. Utarbeiding av strengere standarder vil sikre en høyere grad av beskyttelse i framtiden.

Dette direktiv er et av særdirektivene som må overholdes for å sikre kjøretøyers samsvar med kravene etter den EF-typegodkjenningrutine som ble innført ved direktiv 70/156/EØF. De bestemmelser om kjøretøysystemer, deler og tekniske enheter som er fastsatt i direktiv 70/156/EØF, får derfor anvendelse på dette direktiv.

Framgangsmåten ved bestemmelse av referansepunkt for sitteplass i motorvogner er angitt i vedlegg III til rådsdirektiv 77/649/EØF av 27. september 1977 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om motorvognførers synsfelt⁽⁵⁾, og behøver derfor ikke gjentas i dette direktiv. Det bør vises til rådsdirektiv 70/387/EØF av 27. juli 1970 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om dører i motorvogner og deres tilhengere⁽⁶⁾, 74/483/EØF av 17. september 1974 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om utstikkende deler på motorvogner⁽⁷⁾, 76/115/EØF av 18. desember 1975 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om festepunkter for bilbelter i motorvogner⁽⁸⁾ og til ISO-standard 6487:1987.

De tekniske krav i dette direktiv bygger på dokument TRANS/SC1/WP29/396 fra De forente nasjoners økonomiske kommisjon for Europa -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:**Artikkel 1**

I dette direktiv menes med «kjøretøy» alle kjøretøyer som definert i artikkel 2 i direktiv 70/156/EØF.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 169 av 8.7.1996, s. 1, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 60/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) EFT nr. L 42 av 23.2.1970, s. 1. Direktivet sist endret ved kommisjonsdirektiv 95/54/EF (EFT nr. L 266 av 8.11.1995, s. 1).

(2) EFT nr. C 396 av 31.12.1994, s. 1.

(3) EFT nr. C 256 av 2.10.1995, s. 18.

(4) Europaparlamentsuttalelse av 12. juli 1995 (EFT nr. C 249 av 25.9.1995), Rådets felles holdning av 23. november 1995 (EFT nr. C 353 av 30.12.1995, s. 1) og europaparlamentsbeslutning av 29. februar 1996 (EFT nr. C 78 av 18.3.1996, s. 17). Rådsvedtak av 6. mai 1996.

(5) EFT nr. L 267 av 19.10.1977, s. 1. Direktivet sist endret ved kommisjonsdirektiv 90/630/EØF (EFT nr. L 341 av 6.12.1990, s. 20).

(6) EFT nr. L 176 av 10.8.1970, s. 5.

(7) EFT nr. L 266 av 2.10.1974, s. 4. Direktivet sist endret ved direktiv 87/354/EØF (EFT nr. L 192 av 11.7.1987, s. 43).

(8) EFT nr. L 24 av 30.1.1976, s. 6. Direktivet sist endret ved kommisjonsdirektiv 90/629/EØF (EFT nr. L 341 av 6.12.1990, s. 14).

Artikkel 2

1. Medlemsstatene kan ikke med begrunnelse i beskyttelsen av fører og passasjerer i motorvogner ved sidekollisjon

- nekte å gi EF-typegodkjenning eller nasjonal typegodkjenning for en kjøretøytype

eller

- forby at et kjøretøy registreres, selges eller tas i bruk, dersom kjøretøyet oppfyller kravene i dette direktiv.

2. Fra og med 1. oktober 1998 kan medlemsstatene ikke lenger

- gi EF-typegodkjenning for en kjøretøytype i samsvar med artikkel 4 i direktiv 70/156/EØF

- gi nasjonal typegodkjenning for en kjøretøytype

med mindre kjøretøyet oppfyller kravene i dette direktiv.

3. Nr. 2 får ikke anvendelse på kjøretøytyper som er typegodkjent før 1. oktober 1998 i henhold til to av følgende direktiver: 70/387/EØF (låser og hengsler), 74/483/EØF (utstikkende deler) og 76/115/EØF (festepunkter for bilbelter), eller på eventuelle senere utvidelser av disse godkjenningene.

4. Fra og med 1. oktober 2003 skal medlemsstatene ikke lenger anse samsvarssertifikater som ledsager nye kjøretøyer i samsvar med bestemmelsene i direktiv 70/156/EØF, for å være gyldige i henhold til artikkel 7 nr. 1 i nevnte direktiv, dersom de ikke bekrefter at kjøretøyene oppfyller kravene i vedleggene til dette direktiv.

Artikkel 3

I del I i vedlegg IV til direktiv 70/156/EØF innsettes følgende i tabellen:

Emne	Direktiv nummer	Referanse til EFT nr.	Gjelder											
			M ₁	M ₂	M ₃	N ₁	N ₂	N ₃	O ₁	O ₂	O ₃	O ₄		
54. Motstand ved sidekollisjon	95/xxx/EF	L...	X			X								

Artikkel 4

Innenfor rammen av tilpasningen av dette direktiv til den tekniske utvikling skal Kommisjonen foreta en revisjon innen to år regnet fra tidspunktet nevnt i artikkel 2 nr. 2. Revisjonen skal bygge på gjennomgåelse av de tekniske kriterier, særlig kriteriene bløtvevsbelastning, plassering av sete foran og bakkeklaring for barrieren. Kriteriene skal blant annet omfatte data fra ulykkesforskning, prøvingsresultater fra kollisjoner bil mot bil i naturlig størrelse og resultater fra og nytte- og kostnads-vurderinger. Ved revisjonen skal det undersøkes om beskyttelsen av fører og passasjerer kan forbedres ytterligere, og om det er industrielt gjennomførbart å øke bakkeklaringen for barrieren. Kommisjonen skal utarbeide en rapport med resultater fra revisjonen som skal framlegges for Europaparlamentet og for Rådet.

Artikkel 5

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter

som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 20. mai 1997. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 6

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Artikkel 7

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utfærdiget i Strasbourg, 20. mai 1996.

For Rådet

P. BERSANI

Formann

For Europaparlamentet

K. HÄNSCH

President

LISTE OVER VEDLEGGVEDLEGG I *Administrative bestemmelser om typegodkjenning av kjøretøyer*

1. Søknad om EF-typegodkjenning
2. EF-typegodkjenning
3. Endring av type og av godkjenning
4. Produksjonssamsvar

Tillegg 1: Opplysningsdokument

Tillegg 2: Typegodkjenningsdokument

VEDLEGG II *Tekniske krav*

1. Virkeområde
2. Definisjoner
3. Spesifikasjoner og prøvinger

Tillegg 1: Framgangsmåte for kollisjonsprøve

Tillegg 2: Egenskaper ved bevegelig, deformerbar barriere

Tillegg 3: Teknisk beskrivelse av prøvedukke ved sidekollisjon

Tillegg 4: Plassering av prøvedukke ved sidekollisjon

Tillegg 5: Delprøving

VEDLEGG I

ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER OM TYPEGODKJENNING AV KJØRETØYER

1. SØKNAD OM EF-TYPEGODKJENNING
 - 1.1. I henhold til artikkel 3 nr. 4 i direktiv 70/156/EØF skal søknad om EF-typegodkjenning av en kjøretøytype med hensyn til beskyttelse av fører og passasjerer i motorvogner ved sidekollisjon, innsendes av produsenten.
 - 1.2. Mønster for opplysningsdokumentet er gjengitt i tillegg 1.
 - 1.3. Et kjøretøy som er representativt for kjøretøytypen det søkes godkjenning for, skal forevises teknisk instans ansvarlig for å gjennomføre typegodkjenningsprøvene.
 - 1.4. Produsenten har rett til å framlegge alle data og prøvingsresultater som gjør det mulig å fastslå at det med rimelig sikkerhet kan oppnås samsvar med kravene.
2. EF-TYPEGODKJENNING
 - 2.1. Det gis EF-typegodkjenning i samsvar med artikkel 4 nr. 3 og eventuelt artikkel 4 nr. 4 i direktiv 70/156/EØF dersom kjøretøytypen oppfyller de relevante krav.
 - 2.2. Mønster for EF-typegodkjenningen er gjengitt i tillegg 2.
 - 2.3. Hver kjøretøytype som er godkjent blir tildelt et EF-typegodkjenningsnummer i samsvar med vedlegg VII til direktiv 70/156/EØF. Den enkelte medlemsstat må ikke tildele en annen kjøretøytype det samme nummeret.
 - 2.4. Ved kontroll av om kjøretøyet er i samsvar med kravene i dette direktiv, skal det i tvilstilfeller tas hensyn til alle data eller prøvingsresultater som produsenten har framlagt og som kan komme i betraktning ved vurdering av typegodkjenningsprøvene godkjenningsmyndigheten har gjennomført.
3. ENDRING AV TYPE OG AV GODKJENNING
 - 3.1. Artikkel 5 i direktiv 70/156/EØF får anvendelse på endringer av typegodkjenning gitt i henhold til dette direktiv.
 - 3.2. Enhver endring av kjøretøyet som berører kjøretøyetets alminnelige form eller konstruksjon samt enhver variasjon i referansemasse på mer enn 8 % som etter myndighetens syn vil kunne ha en betydelig virkning på prøvingsresultatene, krever at prøvingen gjentas som beskrevet i tillegg 1 til vedlegg II.
 - 3.3. Dersom teknisk instans etter samråd med kjøretøyprodusenten mener at endringene av en kjøretøytype ikke er så betydelige at en fullstendig ny prøving er påkrevd, kan en delprøving gjennomføres. Dette vil f.eks. være tilfelle dersom referansemassen ikke avviker med mer enn 8 % fra originalkjøretøyet eller om antallet seter foran er det samme. Variasjoner i setetype eller innvendig utstyr medfører ikke automatisk en fullstendig ny prøving. Et eksempel på hvordan dette problemet angripes er vist i tillegg 5 til vedlegg II.
4. PRODUKSJONSSAMSVAR
 - 4.1. Som hovedregel skal tiltakene beregnet på å sikre produksjonssamsvar treffes i samsvar med bestemmelsene fastsatt i artikkel 10 i direktiv 70/156/EØF.

Tillegg 1

Opplysningsdokument nr.

i henhold til vedlegg I til direktiv 70/156/EØF(1) i forbindelse med EF-typegodkjenning av et kjøretøy med hensyn til beskyttelse av fører og passasjerer i motorvogner ved sidekollisjon

Følgende opplysninger skal eventuelt framlegges i tre eksemplarer og omfatte en innholdsfortegnelse. Eventuelle tegninger skal være i passende målestokk i A4-format eller brettet til dette formatet, og være tilstrekkelig detaljerte. Eventuelle fotografier skal være tilstrekkelig detaljerte.

Dersom systemene, delene eller de tekniske enhetene har elektronisk styrte funksjoner, må det gis opplysninger om ytelse.

- 0. ALLMENT
- 0.1. Merke (produsentens firma):
- 0.2. Type og alminnelig(e) handelsbetegnelse(r):
- 0.3. Typebetegnelse, dersom merket på kjøretøyet (b):
- 0.3.1. Merkingens plassering:
- 0.4. Kjøretøygruppe (c):
- 0.5. Produsentens navn og adresse:
- 0.8. Monteringsanleggets (monteringsanleggenes) adresse(r):
- 1. KJØRETØYETS ALLMENNE SPESIFIKASJONER
- 1.1. Fotografier og/eller tegninger av et representativt kjøretøy:
- 1.6. Plassering og innretning av motor:
- 2. MASSER OG DIMENSJONER (e) (i mm og kg) (se tegning dersom slik forekommer)
- 2.4. Kjøretøyets hovedmål
- 2.4.2. For understell med karosseri:
- 2.4.2.1. Lengde (i):
- 2.4.2.2. Bredde (k):
- 2.4.2.6. Bakkeklaring (som definert i vedlegg II del A nr. 4.5.4):
- 2.4.2.7. Avstand mellom akslene:
- 2.6. Kjøretøyets masse i driftsferdig stand med karosseri eller understellets masse med førerhus dersom produsenten ikke leverer karosseriet (med kjølevæske, smøremidler, verktøy, drivstoff, reservehjul og fører) (o) (største og minste masse for hver versjon):
- 2.6.1. Fordeling av massen på akslene og, for semitrailere og påhengsvogner, belastningen på koplingspunktet (største og minste masse for hver versjon):
- 9. KAROSSERI
- 9.1. Karosseritype:
- 9.2. Materialer og konstruksjon:
- 9.3. Fører- og passasjerdører, låser og hengsler:
- 9.3.1. Antall dører og deres utforming:
- 9.3.1.1. Dimensjoner, åpningsretning og største åpningsvinkel:
- 9.3.2. Tegning av låser og hengsler og deres plassering i dørene:
- 9.3.3. Teknisk beskrivelse av låser og hengsler:

(1) Numrene og fotnotene i dette opplysningsdokument tilsvarer dem som er brukt i vedlegg 1 til direktiv 70/156/EØF. Numre som ikke er relevante for dette direktivs formål, er utelatt.

- 9.10. Innvendig utstyr:
- 9.10.3. Seter:
- 9.10.3.1. Antall:
- 9.10.3.2. Plassering og utførelse:
- 9.10.3.3. Masse:
- 9.10.3.4. Kjennetegn: beskrivelse og tegning av:
- 9.10.3.4.1. setene og deres fester:
- 9.10.3.4.2. reguleringsinnretningen:
- 9.10.3.4.3. innstillings- og låsesystemet:
- 9.10.3.4.4. bilbeltefestene (dersom disse er innbygd i setene):
- 9.10.3.5. Koordinater for eller tegning av R-punktet (*)
- 9.10.3.5.1. Førersetene:
- 9.10.3.6. Seteryggens fastsatte helningsvinkel:
- 9.10.3.6.1. Førersetene:
- 9.10.3.7. Setenes innstillingsområde:
- 9.10.3.7.1. Førersetene:
- 9.12. Bilbelter og/eller annet sikringsutstyr:
- 9.12.1. Antall og plassering av bilbelter og sikringsutstyr og angivelse av hvilke seter de kan brukes på:
(L = venstre side, C = midtre sitteplass, R = høyre side)
- | L/C/R | Fullstendig EØF-typegodkjenningsmerke | Eventuell variant |
|-------|--|-------------------|
| | Forre seterekke
Andre seterekke osv.
[. . .]
Valgfritt ekstrautstyr (f.eks. for høydejusterbare seter, tilleggsstrammer osv.) | |
- 9.12.2. Bilbeltefestenes antall og plassering samt bevis for samsvar med direktiv 76/115/EØF, med senere endringer (f.eks. typegodkjenningsnummer eller prøvingsrapport):
- 9.21. Motstand ved sidekollisjon:
- 9.21.1. Detaljert beskrivelse med fotografier og/eller tegninger av kjøretøytypen med hensyn til konstruksjon, dimensjoner, utforming og materialsammensetning samt kupeens sidevegger (utvendig og innvendig), herunder nærmere opplysninger om eventuelt beskyttelsessystem:

Dato, dokument

Tillegg 2

MØNSTER

[Største format: A4 (210 ´ 297 mm)]

EØF-TYPEGODKJENNINGS-DOKUMENT



Melding om:

- typegodkjenning⁽¹⁾,
- utvidelse av typegodkjenning⁽¹⁾,
- nektelse av typegodkjenning⁽¹⁾,
- tilbakekalling av typegodkjenning⁽¹⁾,

for en type kjøretøy/del/teknisk enhet⁽¹⁾ i henhold til direktiv .../.../EF, sist endret ved direktiv .../.../EF⁽¹⁾.

Typegodkjenningsnummer:

Bakgrunnen for utvidelsen:

DEL I

- 0.1. Merke (produsentens firma):
- 0.2. Type og alminnelig(e) handelsbetegnelse(r):
- 0.3. Kjøretøyet/delen/den tekniske enheten⁽¹⁾(²) er eventuelt slik merket for identifikasjon av type:
- 0.3.1. Merkingens plassering:
- 0.4. Kjøretøygruppe⁽³⁾:
- 0.5. Produsentens navn og adresse:
- 0.7. Plassering av og festemåte for EF-typegodkjenningsmerket for deler og tekniske enheter:
- 0.8. Monteringsanleggets (-anleggenes) adresse(r):

DEL II

- 1. Utfyllende opplysninger (eventuelle) (se tillegget):
- 2. Teknisk instans ansvarlig for prøvingene:
- 3. Prøvsrapportens dato:
- 4. Prøvsrapportens nummer:
- 5. Eventuelle merknader (se tillegget):
- 6. Sted:
- 7. Dato:
- 8. Underskrift:
- 9. Innholdsfortegnelsen for den opplysningspakken som er inngitt til godkjenningmyndigheten, og som utleveres på anmodning, er vedlagt.

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.
⁽²⁾ Dersom merkingen for identifikasjon av typen inneholder tegn som ikke er aktuelle for beskrivelsen av det kjøretøy, den del eller den tekniske enhet som omfattes av dette typegodkjenningsdokument, skal slike tegn i dokumentasjonen angis med symbolet «?» (f.eks.: ABC??123??).
⁽³⁾ Som definert i vedlegg IIA til direktiv 70/156/EØF.

TILLEGG**til EF-typegodkjenningsdokument nr. ...****om typegodkjenning av et kjøretøy i henhold til direktiv .../.../EF**

1. Utfyllende opplysninger:
- 1.1. Kort beskrivelse av kjøretøytypen med hensyn til konstruksjon, dimensjoner, form og materialsammensetning:
- 1.2. Beskrivelse av beskyttelsessystemet installert i kupeen:
- 1.3. Beskrivelse av innretninger eller innvendig utstyr som kan påvirke prøvingene:
- 1.4. Motorens plassering: foran/bak/midtstilt⁽¹⁾:
- 1.5. Overføring: forhjulstrekk/bakhjulstrekk⁽¹⁾:
- 1.6. Kjøretøyet prøvingen gjelder, har følgende masse:

- foraksel:

- bakaksel:

- samlet:
2. Typen barriere som brukes ved typegodkjenningsprøvingen:
5. Merknader (f.eks. gjelder både venstre- og høyrestyrte kjøretøyer):

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.

VEDLEGG II

TEKNISKE KRAV

1. VIRKEOMRÅDE

Dette direktiv får anvendelse på egenskapene ved kupeens konstruksjon i tilfelle sidekollisjon i de kjøretøyer i gruppe M₁ og N₁ der det laveste setets R-punkt ikke ligger høyere enn 700 mm fra bakkenivå, når kjøretøyets tilstand svarer til referansemassen definert i nr. 2.10, med unntak av etappevis oppbygde kjøretøyer produsert i et antall som ikke overstiger grensen for en liten serie.

2. DEFINISJONER

I dette direktiv menes med

- 2.1. «typegodkjenning av et kjøretøy», godkjenning av en kjøretøytype med hensyn til egenskapene ved kupeens konstruksjon i tilfelle sidekollisjon,
- 2.2. «kjøretøytype», motorvogn som ikke avviker vesentlig fra hverandre med hensyn til
 - 2.2.1. kjøretøyets lengde, bredde og bakkeklaring, i den grad dette har negativ virkning på yteevnen fastsatt i dette direktiv,
 - 2.2.2. konstruksjon, dimensjoner, form og materialer for kupeens sidevegger, i den grad dette har negativ virkning på yteevnen fastsatt i dette direktiv,
 - 2.2.3. kupeens form og innvendige dimensjoner samt typen beskyttelsessystemer, i den grad dette har negativ virkning på yteevnen fastsatt i dette direktiv,
 - 2.2.4. motorens plassering (foran, bak, midtstilt),
 - 2.2.5. egenvekt, i den grad den har negativ virkning på yteevnen fastsatt i dette direktiv,
 - 2.2.6. valgmuligheter for innretninger og innvendig utstyr, i den grad det har negativ virkning på yteevnen fastsatt i dette direktiv,
 - 2.2.7. typen sete(r) og R-punktets plassering, i den grad det har negativ virkning på yteevnen fastsatt i dette direktiv,
- 2.3. «kupé», det rommet som er beregnet på fører og passasjerer, og som avgrenses av tak, gulv, sidevegger, dører, ruter, torpedovegg og planet til kupeens bakre skillevegg eller til ryggstøtten for sitteplass bak,
- 2.4. «R-punkt» eller «referansepunkt for sitteplass», referansepunktet som er definert av kjøretøyprodusenten og som
 - 2.4.1. har koordinater definert ut fra kjøretøyets konstruksjon,
 - 2.4.2. svarer til det teoretiske omdreiningpunkt for torso og lår (H-punkt) ved den laveste og bakerste alminnelige kjørestilling eller bruksstilling som definert av kjøretøyprodusenten for hver angitte sitteplass,
- 2.5. «H-punkt», et punkt fastsatt i samsvar med direktiv 77/649/EØF,
- 2.6. «drivstofftankens kapasitet», drivstofftankens kapasitet som definert av kjøretøyprodusenten,

- 2.7. «tverrplan», et loddrett plan vinkelrett på kjøretøyets medianplan i lengderetningen,
- 2.8. «beskyttelsessystem», innretninger beregnet på å holde fast og/eller beskytte fører og passasjerer,
- 2.9. «type beskyttelsessystem», en kategori beskyttelsesinnretninger som ikke avviker vesentlig fra hverandre med hensyn til
- teknologi,
- geometri eller
- materialsammensetning.
- 2.10. «referansemasse», kjøretøyets egenvekt pluss en masse på 100 kg (dvs. prøvedukkens masse med instrumenter ved sidekollisjon),
- 2.11. «egenvekt», kjøretøyets masse i driftsferdig stand uten fører, passasjerer eller last, men med 90 % av drivstofftankens kapasitet utnyttet, og med alminnelig verktøysett og reservehjul der dette anvendes,
- 2.12. «bevegelig, deformerbar barriere», innretningen som støter sammen med kjøretøyet under prøvingen. Den består av en prøvevogn og et slagverktøy,
- 2.13. «slagverktøy», en inntrykkbar del montert foran på en bevegelig, deformerbar barriere,
- 2.14. «prøvevogn», en ramme på hjul som kan bevege seg langs lengdeaksen til kollisjonspunktet. Slagverktøyet er montert på forsiden av prøvevognen,
- 2.15. «etappevis oppbygging», en framgangsmåte der to eller flere produsenter deltar etter hverandre i produksjonen av kjøretøyet.

3. SPESIFIKASJONER OG PRØVINGER

- 3.1. Kjøretøyet skal prøves i samsvar med tillegg 1 til dette vedlegg.
- 3.1.1. Prøvingen skal utføres på førersiden med mindre eventuell asymmetri i sidekonstruksjonen er så betydelig at den kan påvirke yteevnen ved sidekollisjon. I slike tilfeller kan én av løsningene nevnt i nr. 3.1.1.1 eller 3.1.1.2 velges etter avtale mellom produsenten og instansen ansvarlig for prøvingene.
- 3.1.1.1. Produsenten skal gi typegodkjenningensmyndigheten opplysninger om hvorvidt yteevnen er forenlig med førersidens yteevne når prøvingen utføres på denne siden.
- 3.1.1.2. Etter å ha vurdert egenskapene ved kjøretøyets konstruksjon, kan typegodkjenningensmyndigheten vedta å utføre en prøving på siden motsatt førersiden, dersom dette anses som mindre gunstig.
- 3.1.2. Etter samråd med produsenten kan prøvingsmyndigheten kreve at prøvingen utføres med setet i en annen stilling enn den som er angitt i nr. 5.5.1 i tillegg 1⁽¹⁾. Denne stillingen skal angis nærmere i prøvingsrapporten.
- 3.1.3. Prøvingsresultatene anses tilfredsstillende når vilkårene i nr. 3.2 og 3.3 er oppfylt.
- 3.2. Ytelseskriterier
- 3.2.1. Ytelseskriteriene som er fastsatt for kollisjonsprøven i samsvar med tilføyelsen til tillegg 1 til dette vedlegg, skal oppfylle følgende vilkår:

(1) For prøvingskravenes formål skal inntil 30. september 2000 det normale innstillingsområde i lengderetningen begrenses, slik at H-punktet befinner seg innenfor døråpningens lengde.

3.2.1.1. Belastningskriteriet for hodet (head performance criterion, HPC) skal ikke overstige 1 000. Dersom hodet ikke kommer i berøring med kjøretøyet, skal HPC ikke måles eller beregnes, men registreres som «Ingen berøring med hodet».

3.2.1.2. Belastningskriteriene for brystkassen omfatter følgende:

a) Ribbeinsdeformasjonen (rib deflection criterion, RDC) skal ikke overstige 42 mm,

b) Bløtvevsbelastningen (viscous criterion, V*C) skal ikke overskride 1,0 m/s.

I en overgangsperiode på to år regnet fra datoen angitt i artikkel 2 nr. 2 i dette direktiv, skal V*C-verdien ikke være et kriterium for å bestå typegodkjenningsprøven, men skal innføres i prøvingsrapporten og registreres av godkjenningsmyndighetene. Ved utløpet av denne overgangsperioden får V*C-verdien på 1,0 m/s anvendelse som kriterium for å bestå prøven, med mindre eller inntil en annen verdi er godkjent av komiteen for tilpasning til den tekniske utvikling.

3.2.1.3. Belastningskriteriet for bekkenet omfatter følgende:

Største kraft mot skambeinet (pubic symphysis peak force, PSPF) skal ikke overstige 6 kN.

3.2.1.4. Belastningskriteriet for buken omfatter følgende:

Største kraft mot buken (abdominal peak force, APF) skal ikke overstige 2,5 kN målt som innvendig kraft (som tilsvarer en utvendig kraft på 4,5 kN).

3.3. Særskilte krav

3.3.1. Ingen av dørene må åpne seg under prøvingen.

3.3.2. Etter sammenstøtet skal det uten bruk av verktøy være mulig

3.3.2.1. å åpne et tilstrekkelig antall dører beregnet på alminnelig inn- og utstigning for fører og passasjerer, og om nødvendig vippe opp ryggstøtter eller seter slik at alle i kjøretøyet slipper ut,

3.3.2.2. å frigjøre prøvedukken fra beskyttelsessystemet,

3.3.2.3. å fjerne prøvedukken fra kjøretøyet.

3.3.3. Ingen innvendig innretning eller komponent må løsne slik at faren for å skade seg på utstikkende deler eller skarpe kanter øker i vesentlig grad.

3.3.4. Brudd som oppstår som følge av varig deformasjon kan godtas, forutsatt at dette ikke øker faren for å komme til skade.

3.3.5. Dersom det fortsatt siver ut væske fra drivstofftilførselsystemet etter kollisjonen, skal lekkasjen ikke overstige 5×10^4 kg/s. Dersom væsken fra drivstofftilførselsystemet blandes med væske fra andre systemer og det er umulig å skille de forskjellige væskene på en enkel måte og identifisere dem, skal all oppsamlet væske tas i betraktning ved vurderingen av fortsatt lekkasje.

*Tillegg 1***FRAMGANGSMÅTE FOR KOLLISJONSPRØVE**

1. ANLEGG

1.1. *Prøveområde*

Prøveområdet skal være stort nok til å omfatte framdriftssystemet for den bevegelige, deformerbare barrieren, tillate forskyvning av kjøretøyet forårsaket av sammenstøtet og oppstilling av det nødvendig prøvingsutstyret. Den delen av området der sammenstøtet og forskyvningen finner sted, skal være vannrett, plan, jevn og representativ for et vanlig, tørt og rent veidekke.

2. PRØVINGSVILKÅR

2.1. Ved prøving skal kjøretøyet stå stille.

2.2. Den bevegelige, deformerbare barrieren skal ha egenskapene fastsatt i tillegg 2 til vedlegg II. Kravene til kontroll av egenskapene er oppført i tilføyelsen til tillegg 2. Den bevegelige, deformerbare barrieren skal være utstyrt med en egnet innretning som hindrer at kjøretøyet blir truffet på ny etter sammenstøtet.

2.3. Den bevegelige, deformerbare barrierens loddrette medianplan i lengderetningen skal være vinkelrett på prøvekjøretøyets loddrette medianplan i lengderetningen.

2.4. Den bevegelige, deformerbare barrierens loddrette medianplan i lengderetningen skal innenfor ± 25 mm være sammenfallende med et loddrett tverrplan gjennom R-punktet for setet foran som er nærmest den siden av kjøretøyet som rammes ved prøving. Det vannrette medianplanet begrenset av forsidenes utvendige, loddrette sideplan skal på tidspunktet for sammenstøtet befinne seg mellom to plan som fastsettes før prøvingen og ligger 25 mm over og under planet definert ovenfor.

2.5. Instrumenteringen skal være i samsvar med ISO-standard 6487:1987, med mindre annet er angitt i dette direktiv.

2.6. Prøvedukkens stabiliserte temperatur skal på tidspunktet for sidekollisjonsprøven være 22 ± 4 °C.

3. PRØVEHASTIGHET

Den bevegelige, deformerbare barrierens hastighet ved prøving skal være 50 ± 1 km/t. Denne hastigheten skal være stabilisert minst 0,5 m før sammenstøtet. Målenøyaktighet: 1%. Dersom kollisjonsprøven finner sted ved en høyere hastighet og kjøretøyet har oppfylt kravene, skal imidlertid prøvingen anses som tilfredsstillende.

4. KJØRETØYETS STAND

4.1. Alminnelige krav

Kjøretøyet som prøves skal være representativt for serieproduserte kjøretøyer, ha alt utstyr som normalt finnes og være i alminnelig driftsferdig stand. Enkelte komponenter kan fjernes eller erstattes med tilsvarende masse dersom det entydig viser seg at slik fjerning eller erstatning ikke påvirker prøvingsresultatene.

4.2. Spesifikasjon av kjøretøyets utstyr

Kjøretøyet som prøves skal ha alt tilleggsutstyr og alle innretninger som kan påvirke prøvingsresultatene.

- 4.3. Kjøretøyets masse
- 4.3.1. Kjøretøyet som skal prøves skal ha referansemasse som definert i nr. 2.10 i vedlegg II til dette direktiv. Kjøretøyets masse skal justeres til referansemassen $\pm 1\%$.
- 4.3.2. Drivstofftanken skal være fylt av vann med en masse som utgjør 90 % av tankens kapasitet slik produsenten har angitt.
- 4.3.3. Alle øvrige systemer (bremses, kjøling osv.) kan være tomme. I så fall skal det kompenseres nøyaktig for væskenes masse.
- 4.3.4. Dersom måleapparatene i kjøretøyet har en masse som overstiger de tillatte 25 kg, kan det kompenseres for dette ved reduksjoner som ikke har noen merkbar virkning på prøvingsresultatene.
- 4.3.5. Måleapparatenes masse skal ikke endre referanseakselrykket for hver aksel med mer enn 5 % og hvert avvik skal ikke utgjøre mer enn 20 kg.
5. KLARGJØRING AV KJØRETØYET
- 5.1. Siderutene skal være lukket, i det minste på den siden som rammes ved sammenstøtet.
- 5.2. Dørene skal være lukket, men ikke låst.
- 5.3. Overføringen skal være i nøytral posisjon og parkeringsbremsen løsnet.
- 5.4. Dersom setene har innstilling for komfort, skal de settes i den stilling kjøretøyprodusenten har angitt.
- 5.5. Dersom setet der prøvedukken og dukkens deler blir installert kan innstilles, skal dette gjøres på følgende måte:
 - 5.5.1. Innretningen for justering i lengderetningen skal settes slik at låsemekanismen står i en stilling som er nærmest midtpunktet mellom fremre og bakre stilling. Når midtpunktet ligger mellom to innstillingspunkter, skal det bakerste punktet benyttes.
 - 5.5.2. Hodestøtten skal reguleres i høyden slik at oversiden er på samme nivå som tyngdepunktet for prøvedukkens hode. Dersom dette er umulig, skal hodestøtten være i øvre posisjon.
 - 5.5.3. Med mindre produsenten har angitt noe annet, skal seteryggen reguleres slik at torsoens referanselinje i den tredimensjonale H-punktsmaskinen heller $25^\circ \pm 1^\circ$ bakover.
 - 5.5.4. Alle andre innstillinger av setet skal være midtstillinger. Høydeinnstillingen skal imidlertid tilsvare posisjonen for et fast sete dersom den aktuelle kjøretøytypen finnes med både regulerbare seter og faste seter. Dersom det ikke er mulig å låse setet i de forskjellige midtstillingene, skal den posisjon velges som er henholdsvis rett bak, under eller ved siden av midtpunktet. Når det gjelder setets helling betyr «bakover» den innstillingsretningen som fører prøvedukkens hode bakover. Dersom prøvedukken rager ut over det rommet som passasjer eller fører vanligvis har til rådighet, f.eks. om hodet berører takbekledningen, skal det sørges for 10 mm klaring ved bruk i nevnte rekkefølge av tilleggsinnstillinger, regulering av seterygg eller innstilling i lengderetningen.
- 5.6. Med mindre produsenten har angitt noe annet, skal de øvrige seter om mulig reguleres til samme stilling som setet der prøvedukken er plassert.
- 5.7. Dersom rattet er regulerbart, skal alle innstillinger være midtstillinger.
- 5.8. Dekkene skal ha det trykket produsenten har fastsatt.

5.9. Prøvekjøretøyet skal plasseres vannrett om sin lengdeakse og holdes i denne posisjonen ved hjelp av støtter inntil prøvedukken er på plass og klargjøringsarbeidet er fullført.

5.10. Kjøretøyet skal være plassert i normal stilling på vilkårene fastsatt i nr. 4.3. Kjøretøyer med fjæring som muliggjør regulering av bakkeklaring, skal prøves under normale forhold ved 50 km/t som angitt av kjøretøyp produsenten. Om nødvendig kan dette gjennomføres ved hjelp av tilleggsstøtter som ikke skal påvirke prøvekjøretøyets egenskaper under kollisjonsprøven.

6. PRØVEDUKKE VED SIDEKOLLISJON OG DENS PLASSERING

6.1. Prøvedukken ved sidekollisjon skal være i samsvar med spesifikasjonene i tillegg 3 og være plassert i setet foran på den siden som rammes, etter framgangsmåten beskrevet i tillegg 4 til dette vedlegg.

6.2. Bilbelter eller andre festeinnretninger som er fastsatt for kjøretøyet skal brukes. Bilbeltene skal være av en type som er godkjent i henhold til direktiv 77/541/EØF og festepunktene skal oppfylle vilkårene fastsatt i direktiv 76/115/EØF.

6.3. Bilbeltet eller festeinnretningen skal reguleres slik at de passer prøvedukken i samsvar med produsentens angivelser. Dersom det ikke finnes slike angivelser, skal høyden reguleres til midtstilling. Dersom det ikke finnes midtstilling, skal stillingen rett under benyttes.

7. MÅLINGER SOM SKAL UTFØRES PÅ PRØVEDUKKEN VED SIDEKOLLISJON

7.1. Verdiene målt med apparater som angitt nedenfor skal registreres.

7.1.1. Målinger i prøvedukkens hode

Den treaksiale akselerasjon som inntreffer viser til hodets tyngdepunkt. Målekanalen for hodet skal være i samsvar med ISO-standard 6487:1987,

CFC: 1 000 Hz

CAC: 150 g.

7.1.2. Målinger i prøvedukkens brystkasse

De tre målekanalene for ribbeinsdeformasjon skal være i samsvar med ISO-standard 6487:1987,

CFC: 1 000 Hz

CAC: 60 mm.

7.1.3. Målinger i prøvedukkens bekken

Målekanalen for belastning på bekkenet skal være i samsvar med ISO-standard 6487:1987,

CFC: 1 000 Hz

CAC: 15 kN.

7.1.4. Målinger i prøvedukkens buk

Målekanalene for belastning på buken skal være i samsvar med ISO-standard 6487:1987,

CFC: 1 000 Hz

CAC: 5 kN.

*Tillegg 1 - Tilføyelse 1***BESTEMMELSE AV YTELSESKRITERIER**

Resultatene som skal oppnås ved prøving er angitt nærmere i nr. 3.2. i vedlegg II.

1. BELASTNINGSKRITERIUM FOR HODET (HPC)

Dersom hodet er kommet i berøring med kjøretøyet, skal dette belastningskriteriet beregnes for hele tidsrommet fra det øyeblikk berøringen først fant sted til avslutningsøyeblikket.

HPC er den høyeste verdi av følgende uttrykk:

$$(t_2 - t_1) \left[\frac{1}{(t_2 - t_1)} \int_{t_1}^{t_2} a \cdot dt \right]^{2,5}$$

a er akselerasjonen som inntreffer i hodets tyngdepunkt (m/s^2) dividert med 9,81, registrert som funksjon av tiden og filtrert med en kanalfrekvens på 1 000 Hz; t_1 og t_2 er to vilkårlige tidspunkter mellom første og siste berøringsøyeblikk.

2. BELASTNINGSKRITERIUM FOR BRYSTKASSEN

- 2.1. Brystkassedefomasjon: sterkeste brystkassedefomasjon er høyeste verdi for defomasjon av et gitt ribbein, bestemt ved hjelp av brystkassens avstandsgivere og filtrert med en kanalfrekvens på 180 Hz.
- 2.2. Kriteriet bløtvevsbelastning: bløtvevs sterkeste reaksjon på belastning er høyeste verdi for bløtvevsbelastning ($V * C$) ved et gitt ribbein, beregnet til ethvert tidspunkt som produktet av relativ brystkassekompresjon i forhold til halve brystkassen og kompresjonshastigheten som framkommer ved derivering av kompresjonen, filtrert med en kanalfrekvens på 180 Hz. I denne beregningen er standard bredde på halve brystkassen 140 mm.

$$V * C = \text{MAX} \left[\left(\frac{D}{0,140} \right) \cdot \left(\frac{dD}{dt} \right) \right]$$

D = ribbeinsdefomasjon (i m).

Algoritmen som skal anvendes i beregningen er oppført i tilføyelse 2 til dette tillegg.

3. BELASTNINGSKRITERIUM FOR BUKEN

Største kraft mot buken er høyeste verdi av summen av de tre krefter som måles ved hjelp av tre givere montert 39 mm under overflaten på kollisjonssiden, CFC 600 Hz.

4. BELASTNINGSKRITERIUM FOR BEKKENET

Største kraft mot skambeinet er høyeste verdi målt med en belastningscelle på skambeinet, filtrert med en kanalfrekvens på 600 Hz.

Tillegg 1 - Tilføyelse 2

METODE FOR BEREKNING AV KRITERIET BLØTVEVSBELASTNING (V*C) FOR PRØVEDUKKE VED SIDEKOLLISJON

Bløtvevsbelastningen (V*C) beregnes til ethvert tidspunkt som produktet av kompresjonen og hastigheten av brystbeinsdeformasjon. Begge verdier avledes av målinger av brystbeinsdeformasjonen.

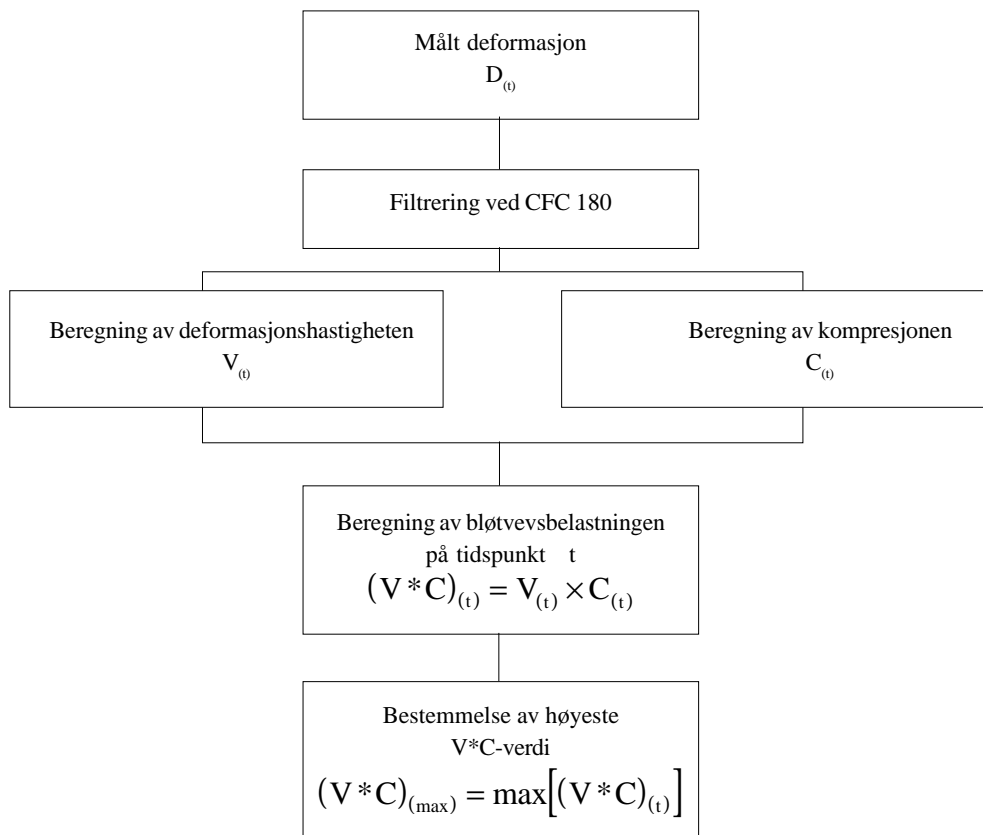
Reaksjonen på brystbeinsdeformasjonen filtreres én gang med en kanalfrekvens på 180. Kompresjonen på tidspunkt t beregnes ut fra det filtrerte signalet ved hjelp av følgende formel:

$$C_{(t)} = \frac{D_{(t)}}{0,14}$$

Brystbeins deformasjonshastighet til tidspunkt t beregnes ut fra den filtrerte deformasjonen ved hjelp av følgende formel:

$$V_{(t)} = \frac{8x(D_{(t+1)} - D_{(t-1)}) - (D_{(t+2)} - D_{(t-2)})}{12\delta t}$$

$D_{(t)}$ er deformasjonen i meter på tidspunkt t og δt er tidsintervallet i sekunder mellom målinger av deformasjonen. Høyeste verdi av δt er $1,25 \times 10^{-4}$. Diagrammet nedenfor viser metoden for beregning:



*Tillegg 2***EGENSKAPER VED BEVEGELIG, DEFORMERBAR BARRIERE**

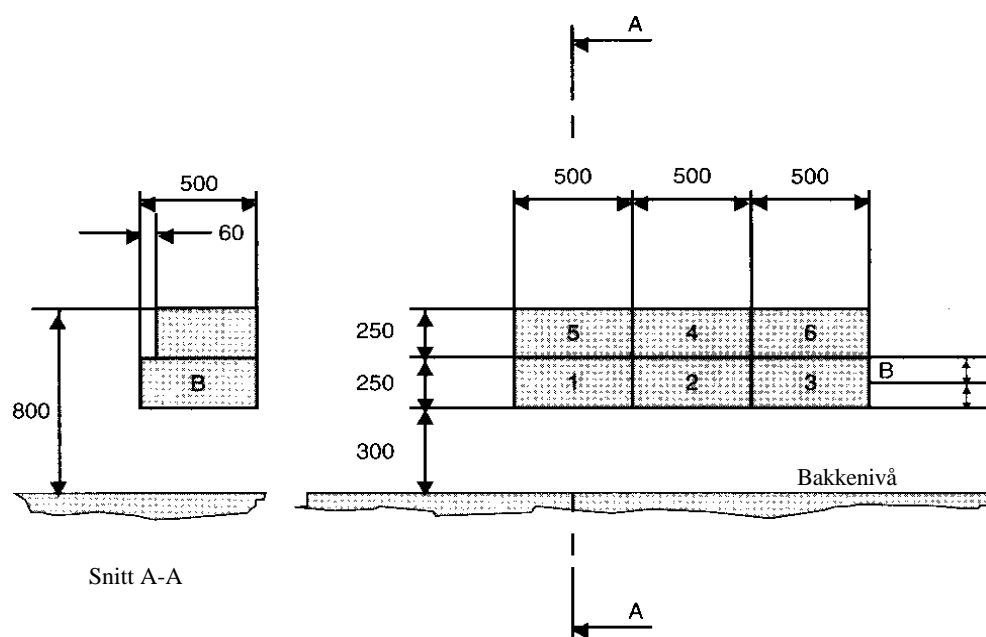
1. BARRIERENS EGENSKAPER
 - 1.1. Samlet masse skal være 950 ± 20 kg.
 - 1.2. Vognens sporvidde foran og bak skal være $1\,500 \pm 10$ mm.
 - 1.3. Vognens akselavstand skal være $3\,000 \pm 10$ mm.
 - 1.4. Tyngdepunktet skal innenfor 10 mm ligge i vognens loddrette medianplan i lengderetningen, $1\,000 \pm 30$ mm bak forakselen og 500 ± 30 mm over bakken.
 - 1.5. Avstanden mellom slagverktøyets forside og barrierens tyngdepunkt skal være $2\,000 \pm 30$ mm.
2. SLAGVERKTØYETS EGENSKAPER
 - 2.1. *Geometriske egenskaper*
 - 2.1.1. Slagverktøyet består av seks selvstendige, sammenføyde deler med form, dimensjoner og plassering som vist i figur 1 nedenfor.
 - 2.1.2. Den deformerbare slagsonen skal være $1\,500 \pm 10$ mm bred og 500 ± 5 mm høy.
 - 2.1.3. Bakkeklaringen for slagsonen skal være 300 ± 5 mm målt i statisk tilstand før sammenstøtet, med forbehold for artikkel 4 i dette direktiv.
 - 2.1.4. Det skal være seks deformerbare blokker, fordelt i to rekker på tre elementer. Alle blokkene skal ha samme bredde (500 ± 5 mm) og samme høyde (250 ± 3 mm). Blokkene i øverste rekke skal være 440 ± 5 mm og blokkene i nederste rekke skal være 500 ± 5 mm.
 - 2.2. *Materialens egenskaper*

Materialet i slagvognen skal være aluminium med bikakestruktur. Annet materiale kan brukes dersom teknisk instans har funnet at det på en tilfredsstillende måte gir resultater tilsvarende dem som er beskrevet i nr. 2.3. I alle tilfeller skal typen slagvogn angis i prøvingsrapporten.
 - 2.3. *Deformasjons egenskaper*
 - 2.3.1. Avvik fra grensene for kraft-deformasjonskorridorene som kjennetegner slagverktøyets stivhet, som vist i figur 2 i dette tillegg, kan tillates på følgende vilkår:
 - 2.3.1.1. avviket inntreffer etter sammenstøtets begynnelse og før slagverktøyet når en deformasjon på 150 mm,
 - 2.3.1.2. avviket overstiger ikke 50 % av deformasjonskorridorens nærmeste foreskrevne øyeblikkelige grenseverdi,
 - 2.3.1.3. forskyvningen som svarer til det enkelte avvik overstiger ikke 35 mm av deformasjonen og summen av forskyvningene overstiger ikke 70 mm (se figur 2),
 - 2.3.1.4. summen av den energi som avledes av avvik utenfor kraft-deformasjonskorridoren overstiger ikke 5 % av denne blokkens samlede energi.

- 2.3.2. Blokk 1 og 3 er identiske og skal ha en stivhet som medfører at kraft-deformasjonskurven ligger innenfor det skraverte feltet vist i grafisk framstilling 2a i figur 2.
- 2.3.3. Blokk 5 og 6 er identiske og skal ha en stivhet som medfører at kraft-deformasjonskurven ligger innenfor det skraverte feltet vist i grafisk framstilling 2d i figur 2.
- 2.3.4. Blokk 2 skal ha en stivhet som medfører at kraft-deformasjonskurven ligger innenfor det skraverte feltet vist i grafisk framstilling 2b i figur 2.
- 2.3.5. Blokk 4 skal ha en stivhet som medfører at kraft-deformasjonskurven ligger innenfor det skraverte feltet vist i grafisk framstilling 2c i figur 2.
- 2.3.6. Kraft-deformasjonskurven for slagverktøyet som helhet skal ligge innenfor det skraverte feltet vist i grafisk framstilling 2e i figur 2.
- 2.3.7. Kraft-deformasjonskurvene skal kontrolleres ved en prøving som er nærmere angitt i tillegget til dette vedlegg, og som består i at enheten bringes til sammenstøt med en dynamometrisk barriere i 35 ± 2 km/t.
- 2.3.8. Den energi som avgis⁽¹⁾ mot blokk 1 og 3 under prøvingen skal være lik 10 ± 2 kJ for hver enkelt blokk.
- 2.3.9. Den energi som avgis mot blokk 5 og 6 skal være lik $3,5 \pm 1$ kJ for hver enkelt blokk.
- 2.3.10. Energien som avgis mot blokk 4 skal være lik 4 ± 1 kJ.
- 2.3.11. Energien som avgis mot blokk 2 skal være lik 14 ± 2 kJ.
- 2.3.12. Den samlede energien som avgis under sammenstøtet skal være lik 45 ± 5 kJ.
- 2.3.13. Slagverktøyets deformasjon målt etter prøvingen i nivå B som vist i figur 1 skal være 350 ± 20 mm.

Figur 1

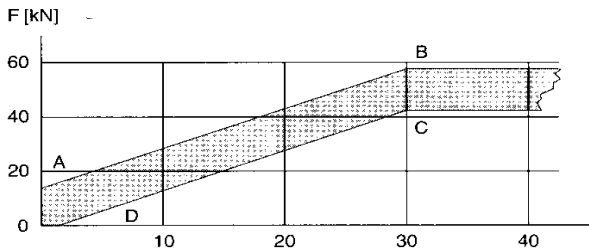
Framstilling av slagverktøy på bevegelig, deformerbar barriere



(¹) Energimengden som er angitt er den energi som absorberes av systemet når sammenstrykkingen av slagverktøyet er sterkest.

Figur 2

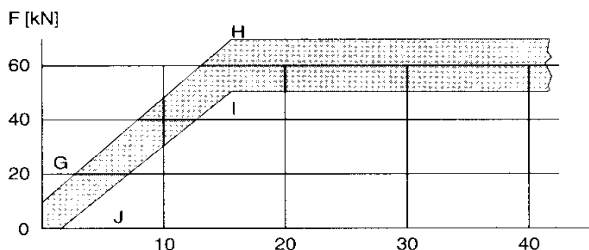
Kraft-deformasjonskurve



Blokk 1 og 3

	d	f
A	0	10
B	30	58
C	30	43
D	3	0

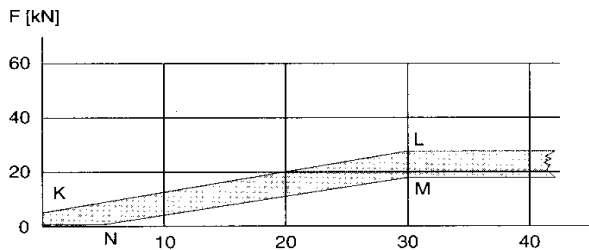
Deformasjon i cm



Blokk 2

	d	f
G	0	10
H	16	70
I	16	50
J	3	0

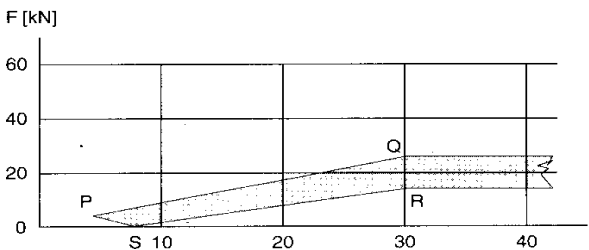
Deformasjon i cm



Blokk 4

	d	f
K	5	5
L	30	28,5
M	30	18,5
N	8	0

Deformasjon i cm

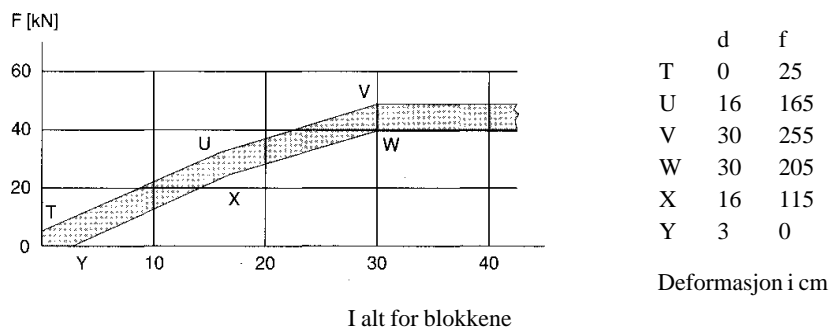


Blokk 5 og 6

	d	f
P	5	5
Q	30	25,5
R	30	15,5
S	8	0

Deformasjon i cm

Figur 2 (fortsatt)



Merknad: Under prøvingen skal belastningen målt for henholdsvis blokk 1 og 3 og blokk 5 og 6 ikke avvike mer enn 10 % for en gitt deformasjon.

*Tillegg 2 - tilføyelse***KONTROLL AV BEVEGELIG, DEFORMERBAR BARRIERE**

1. FORMÅL

Denne tilføyelse fastlegger en metode for kontroll av bevegelig, deformerbar barriere. Prøvingsmyndigheten som er ansvarlig for at den bevegelige, deformerbare barrieren oppfyller kravene, skal prøve den mot en dynamometrisk barriere festet til en fast, stiv barriere.

2. ANLEGG

2.1. *Prøveområde*

Prøveområdet skal være stort nok til å omfatte den bevegelige, deformerbare barrierens akselerasjonsbane, den stive barrieren og det tekniske utstyret som er nødvendig for prøvingen. Akselerasjonsbanens siste del skal fra minst 5 m før den stive barrieren være vannrett, plan og jevn.

2.2. *Fast, stiv barriere og dynamometrisk barriere*

2.2.1. Den stive barrieren skal bestå av en blokk av armert betong som er minst 3 m bred og minst 1,5 m høy i fronten. Barrieren skal være så tykk at massen er minst 70 tonn. Forsiden skal være loddrett, vinkelrett på akselerasjonsbanens akse og dekket av belastningsceller som kan måle den samlede belastning i det øyeblikk sammenstøtet skjer, på hver av blokkene som utgjør den bevegelige, deformerbare barrierens slagverktøy. Slagsonenes midtpunkt skal rettes inn etter de tilsvarende punkter på den bevegelige, deformerbare barrieren som er valgt. Det skal være 20 mm avstand mellom kantene på disse sonene. Cellene og slagsonene skal monteres i samsvar med kravene i vedlegget til ISO-standard 6487:1987. Dersom det anvendes overflatebeskyttelse i tillegg, skal den ikke svekke giverens reaksjonsevne.

2.2.2. Den stive barrieren skal enten være festet i bakken eller plassert på bakken og utstyrt med en ekstra stoppinnetning som hindrer at den beveger seg. En stiv barriere med belastningsceller som har andre egenskaper kan også brukes, forutsatt at det oppnås minst like sikre resultater.

3. DEN BEVEGELIGE, DEFORMERBARE BARRIERENS FRAMDRIFT

I det øyeblikk sammenstøtet skjer, skal den bevegelige, deformerbare barrieren ikke lenger være påvirket av noen styre- eller framdriftsinnetning. Den skal treffe hindringen etter å ha fulgt en bane som er vinkelrett på kollisjonsbarrieren. Tillatt avvik under sammenstøtet er 10 mm.

4. MÅLEINSTRUMENTER

4.1. *Hastighet*

Hastigheten ved sammenstøtet skal være 35 ± 2 km/t. Instrumentet brukt til å registrere hastigheten skal ha en nøyaktighet på minst 1 %.

4.2. *Belasting*

Måleinstrumentene skal være i samsvar med kravene i ISO-standard 6487:1987 med

CFC for alle blokker = 60 Hz

CAC for blokk 1 og 3 = 120 kN

CAC for blokk 4, 5 og 6 = 60 kN

CAC for blokk 2 = 140 kN.

4.3. *Akselerasjon*

Akselerasjonen i lengderetningen skal måles i en sone som ikke utsettes for deformasjon. Instrumenteringen skal være i samsvar med ISO-standard 6487:1987 og med følgende krav:

CFC: 1 000 (før integrasjon)

CFC: 60 Hz (etter integrasjon)

CAC: 50 g.

5. ALMINNELIG SPESIFIKASJON FOR BARRIEREN

5.1. De særskilte egenskaper ved den enkelte barriere skal være i samsvar med kravene i nr. 1 i tillegg 2 og skal registreres.

6. ALMINNELIG SPESIFIKASJON FOR SLAGVERKTØYTYPEN

6.1. Det skal anses for godtgjort at en type slagverktøy er egnet, dersom hver utgang fra de seks belastningscellene gir signaler som ved registrering oppfyller kravene i nr. 2.2. i tillegg 2.

6.2. Slagverktøy skal ha fortløpende løpenummer og være påført produksjonsdato.

*Tillegg 3***TEKNISK BESKRIVELSE AV PRØVEDUKKE VED SIDEKOLLISJON**

1. ALLMENT
 - 1.1. Prøvedukken ved sidekollisjon har mål og masse tilsvarende en 50 persentil voksen mann uten underarmer.
 - 1.2. Prøvedukken ved sidekollisjon består av et skjelett av metall og plast dekket av gummi, plast og skum som imiterer bløtvev.
 - 1.3. Prøvedukken ved sidekollisjon omhandlet i dette direktiv, herunder instrumentering og kalibrering, er beskrevet ved tekniske tegninger og i en brukerhåndbok⁽¹⁾.
2. OPPBYGNING
 - 2.1. Figur 1 og tabell 1 i dette tillegg gir en framstilling av prøvedukken ved sidekollisjon.
 - 2.2. *Hode*
 - 2.2.1. Hodet er vist som del 1 i figur 1 i dette tillegg.
 - 2.2.2. Hodet består av et skall av aluminium dekket av en smidig vinylhud. Skallet er hult og inneholder treaksiale akselerasjonsmålere og ballast.
 - 2.3. *Hals*
 - 2.3.1. Halsen er vist som del 2 i figur 1 til dette tillegg.
 - 2.3.2. Halsen består av et mellomstykke mellom hode og hals, et mellomstykke mellom hals og brystkasse og et midtstykke som utgjør forbindelsen mellom disse to stykkene.
 - 2.3.3. Mellomstykket mellom hode og hals (del 2a) og mellomstykket mellom hals og brystkasse (del 2c) består begge av to aluminiumsplater som holdes sammen av en halvkuleformet skrue og åtte buffere av gummi.
 - 2.3.4. Det sylindriske midtstykket (del 2b) er framstilt av gummi.
 - 2.3.5. Halsen er montert på nakkebraketten vist som del 3 i figur 1 i dette tillegg.
 - 2.3.6. De to sidene av nakkebraketten danner en vinkel på 25°. Fordi skulderblokken er bøyd 5° bakover, danner halsen og torsoen en vinkel på 20°.
 - 2.4. *Skulder*
 - 2.4.1. Skulderen er vist som del 4 i figur 1 i dette tillegg.
 - 2.4.2. Skulderen består av en skulderblokk, to kravebein og et skulderdeksel.
 - 2.4.3. Skulderblokken (del 4a) består av en avstandsblokk av aluminium og en aluminiumsplate over og under avstandsblokken.
 - 2.4.4. Kravebeina (del 4b) er av polypropylen. De holdes tilbake i nøytral stilling av to strikker (del 4c) festet på baksiden av skulderblokken. På ytterkanten av hvert kravebein finnes en innretning som gjør det mulig å regulere armenes standardstillinger.

⁽¹⁾ Inntil det foreligger passende ISO-standarder, kan disse dokumentene (EUROSID-1 User's Manual, november 1990) fås ved henvendelse til TNO Road Vehicles Research Institute, P.O. Box 6033, 2600 JA Delft, Schoenmakerstraat 97, 2628 VK Delft, Nederland.

- 2.4.5. Skulderdekslet (del 4d) er framstilt av polyuretanskum med lav tetthet og er festet i skulderblokken.
- 2.5. *Brystkasse*
- 2.5.1. Brystkassen er vist som del 5 i figur 1 i dette tillegg.
- 2.5.2. Brystkassen består av en stiv, kasseformet brystvirvelsøyle og tre identiske ribbeinsmoduler.
- 2.5.3. Den kasseformede brystvirvelsøylen (del 5a) er framstilt av stål. På baksiden er det montert en ryggplate av plast fylt av bly (del 5b).
- 2.5.4. Oversiden av brystvirvelsøylen er bøyd 5° bakover.
- 2.5.5. En ribbeinsmodul (del 5c) består av et ribbein av stål dekket av polyuretanskum som imiterer bløtvev (del 5d), en sylindereenhet med stempel (del 5e) som utgjør forbindelsen mellom ribbeinet og den kasseformede brystvirvelsøylen, en hydraulisk støtdemper (del 5f) og en stiv dempefjær (del 5g).
- 2.5.6. I sylindereenheten med stempel er det en innstillingsfjær (del 5h).
- 2.5.7. En avstandsgiver (del 5i) kan monteres på forsiden av sylindereenheten og bli forbundet med innsiden av ribbeinet.
- 2.6. *Armer*
- 2.6.1. Armene er vist som del 6 i figur 1 i dette tillegg.
- 2.6.2. Armene har knokler av plast dekket av «bløtvev» av polyuretan og «hud» av PVC.
- 2.6.3. Leddet mellom skulder og arm muliggjør diskontinuerlig stilling av armene i en vinkel på henholdsvis 0°, 40° og 90° med torsoens linje.
- 2.6.4. Leddet mellom skulder og arm gir bare mulighet til å bøye og strekke.
- 2.7. *Lendevirvelsøyle*
- 2.7.1. Lendevirvelsøylen er vist som del 7 i figur 1 i dette tillegg.
- 2.7.2. Lendevirvelsøylen består av en massiv sylindereenhet av gummi med to mellomplater av stål i hver ende og en kabel av stål inne i sylindereenheten.
- 2.8. *Buk*
- 2.8.1. Buken er vist som del 8 i figur 1 til dette tillegg.
- 2.8.2. Buken består av en støpt metalldele med et overtrekk av polyuretanskum.
- 2.8.3. Den midtre delen av buken består av støpt metall (del 8a). En dekkplate er montert på toppen av metalldele.
- 2.8.4. Overtrekket (del 8b) er framstilt av polyuretanskum. Et krumt stykke av gummi fylt med blykuler er lagt inn i skumovertrekket på begge sider.
- 2.8.5. Mellom skumovertrekket og den stive metalldele på begge sider av buken kan det monteres tre kraftgivere (del 8c) eller tre attrapper uten måleinnretning.

2.9. *Bekken*

- 2.9.1. Bekkenet er vist som del 9 i figur 1 i dette tillegg.
- 2.9.2. Bekkenet består av en korsbeinsblokk, to tarmbein, to hoftelodd og et skumovertrekk.
- 2.9.3. Korsbeinet (del 9a) består av en blokk av aluminium fylt med bly og en aluminiumsplate montert på oversiden av blokken.
- 2.9.4. Tarmbeina (del 9b) er framstilt av polyuretan.
- 2.9.5. Hofteleddene (del 9c) er framstilt av stål. De består av den øverste delen av lårbeinet og et kuleledd forbundet med en aksel gjennom prøvedukkens H-punkt.
- 2.9.6. Bløtvevet (del 9d) er framstilt av en hud av PVC fylt med polyuretanskum. I H-punktet er huden erstattet med en stor sylinder av polyuretanskum med åpne celler (del 9e) som er festet til en stålplate på tarmbeinet ved hjelp av en aksel gjennom kuleleddet.
- 2.9.7. Tarmbeina er knyttet sammen i skambeinet ved hjelp av en kraftgiver (del 9f) eller en attrapp uten måleinnetning.

2.10. *Bein*

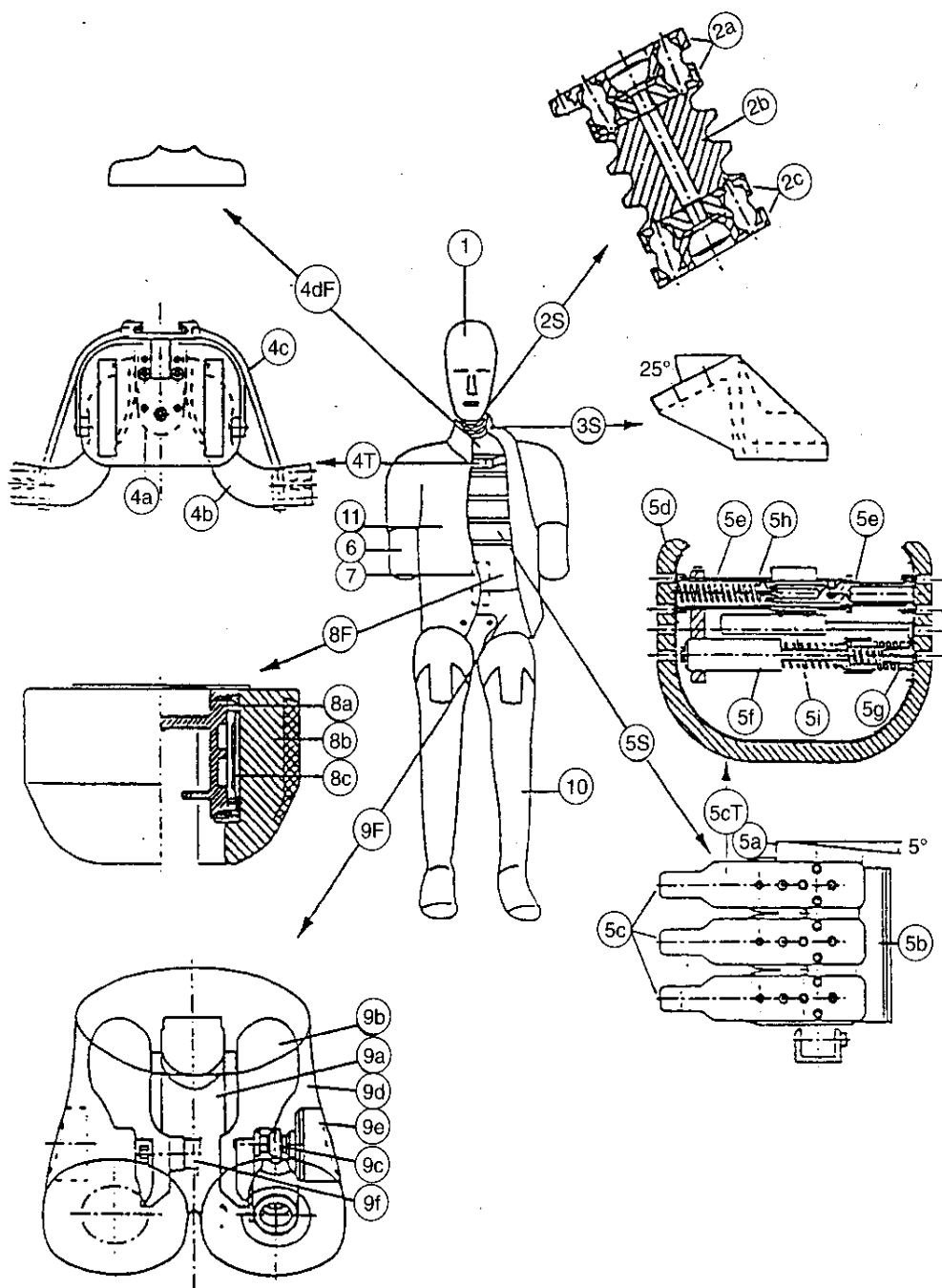
- 2.10.1. Bein er vist som del 10 i figur 1 i dette tillegg.
- 2.10.2. Bein er bestått av knokler av metall dekket av polyuretanskum som imiterer bløtvev og en hud av plast.
- 2.10.3. Kne- og ankelleddet gir bare mulighet til å bøye og strekke.

2.11. *Bekledning*

- 2.11.1. Bekledningen er vist som del 11 i figur 1 i dette tillegg.
- 2.11.2. Bekledningen er framstilt av gummi og dekker skuldrene, brystkassen, overarmene, buken og lendevirvelsøylen samt øverste del av bekkenet.

Figur 1

Oppbygging av prøvedukke ved sidekollisjon



Tabell 1

Deler til prøvedukke ved sidekollisjon

Del	Beskrivelse	Antall
1	Hode	1
2	Hals	1
2a	Mellomstykke mellom hode og hals	1
2b	Midtstykke	1
2c	Mellomstykke mellom hals og brystkasse	1
3	Nakkebrakett	1
4	Skuldre	1
4a	Skulderblokk	1
4b	Kravebein	2
4c	Strikk	2
4d	Skulderdeksel	1
5	Brystkasse	1
5a	Kasseformet brystvirvelsøyle	1
5b	Ryggplate	1
5c	Ribbeinsmodul	3
5d	Ribbein dekket av bløtvev	3
5e	Sylinderenhet med stempel	3
5f	Støtdemper	3
5g	Dempefjær	3
5h	Innstillingsfjær	3
5i	Avstandsgiver	3
6	Arm	2
7	Lendevirvelsøyle	1
8	Buk	1
8a	Støpt midtre del	1
8b	Bløtvevsovertrekk	1
8c	Kraftgiver	3
9	Bekken	1
9a	Korsbeinsblokk	1
9b	Tarmbein	2
9c	Hofteledd	2
9d	Bløtvevsovertrekk	1
9e	Skumblokk for H-punkt	2
9f	Kraftgiver	1
10	Bein	2
11	Bekledning	1

3. MONTERING AV PRØVEDUKKEN

3.1. *Hode - hals*

3.1.1. For de halvkuleformede skruene til montering av halsen kreves et dreiemoment på 10 Nm.

3.1.2. Hodet festes ved halsen til mellomstykket mellom hode og hals ved hjelp av tre skruer.

3.1.3. Mellomstykke mellom hals og brystkasse festes ved halsen til nakkebraketten ved hjelp av fire skruer.

3.2. *Hals - skulder - brystkasse*

3.2.1. Nakkebraketten festes til skulderblokken ved hjelp av fire skruer.

3.2.2. Skulderblokken festes til oversiden av den kasseformede brystvirvelsøylen ved hjelp av tre skruer.

3.3. *Skulder - arm*

3.3.1. Armene kan festes til kravebeina og reguleres ved hjelp av en skrue og et lager. For å holde armen i fastsatt standardposisjon kreves et dreiemoment på 0,6 Nm.

3.4. *Brystkasse - lendeirvelsøyle - buk*

3.4.1. Lendeirvelsøylens kopling festes nederst på brystvirvelsøylen ved hjelp av to skruer.

3.4.2. Lendeirvelsøylens kopling festes øverst på lendeirvelsøylen ved hjelp av to skruer.

3.4.3. Flensen øverst på bukens støpte midtre del festes mellom lendeirvelsøylens kopling og lendeirvelsøylen.

3.5. *Lendeirvelsøyle - bekken - bein*

3.5.1. Lendeirvelsøylen festes til lendeirvelsøylens endeplate ved hjelp av tre skruer.

3.5.2. Lendeirvelsøylens endeplate festes til bekkenets korsbeinsblokk ved hjelp av tre skruer.

3.5.3. Beina monteres til bekkenet i øverste del av lårbeinet-hofteleddet ved hjelp av en skrue.

3.5.4. Beina kan monteres og reguleres ved hjelp av hengselledd i knær og ankler.

4. GRUNNLEGGENDE EGENSKAPER

4.1. *Masse*

4.1.2. Massen av prøvedukkens hoveddeler er vist i tabell 2 i dette tillegg.

Tabell 2

Masse av prøvedukkens deler

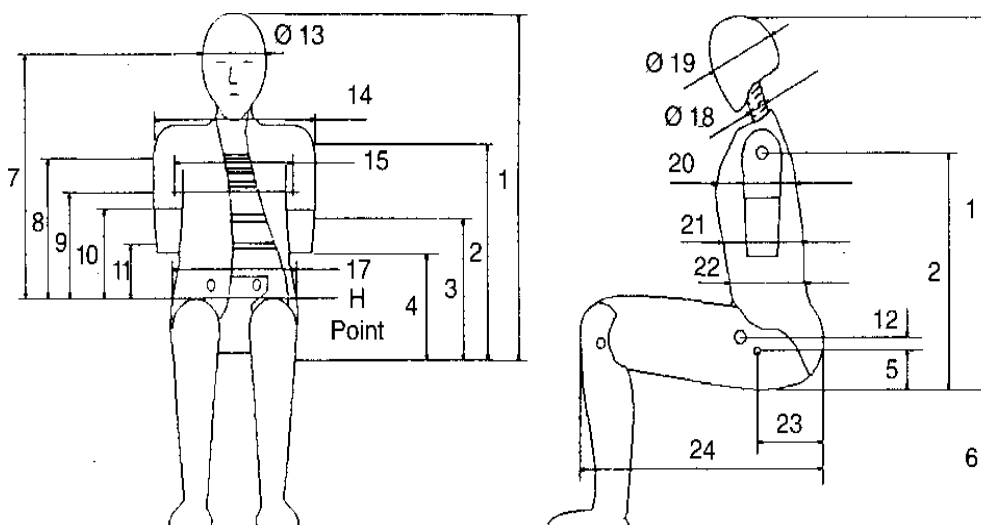
Del	Masse (kg)	Hovedbestanddel
Hode	$4,0 \pm 0,4$	Komplett hode, herunder treaksial akselerasjonsmåler
Hals	$1,0 \pm 0,1$	Hals, unntatt nakkebrakett
Brystkasse	$22,4 \pm 1,5$	Nakkebrakett, skuldre, festebolt for armer, kasseformet virvelsøyle, virvelsøylens ryggplate, ribbeinsmoduler, avstandsgivere for ribbeinsdeformasjon, lendeirvelsøylens kopling, skulderdeksel, bukens støpte midtre del, bukens kraftgivere, 2/3 av bekleddingen
Arm	$1,3 \pm 0,1$	Overarm, herunder plate for regulering av armstilling (til hver arm)
Buk	$5,0 \pm 0,5$	Bløtvevsovertrekk for buken og lendeirvelsøylene
Bekken	$12,0 \pm 1,0$	Korsbeinsblokk, lendeirvelsøylens endeplate, hoftenes kuleledd, øverste del av lårbeinet, tarmbein, bekkenets kraftgivere, bekkenets bløtvevsovertrekk, 1/3 av bekleddingen
Bein	$12,5 \pm 1,0$	Fot, legg og lår og bløtvevsovertrekk opp til forbindelsen med øverste del av lårbeinet (på hvert bein)
I alt	$72,0 \pm 0,5$	

4.2. Grunnleggende dimensjoner

4.2.1. De grunnleggende dimensjoner for prøvedukken ved sidekollisjon (herunder bekleddning) som vist i figur 2, er oppført i tabell 3 i tillegget.

Figur 2

Prøvedukkens grunnleggende dimensjoner



Tabell 3

Prøvedukkens grunnleggende dimensjoner

Nr.	Parameter	Dimensjon (mm)
1	Høyde i sittende stilling	904 ± 7
2	Fra sete til skulderledd	557 ± 5
3	Fra sete til nederste ribbeins underkant	357 ± 5
4	Fra sete til arm	242 ± 5
5	Fra sete til H-punkt	98 ± 2
6	Fra fotsåle til sete i sittende stilling	456 ± 5
7	Fra H-punkt til hodets tyngdepunkt	687 ± 5
8	Fra H-punkt til midten av øverste ribbein	393 ± 3
9	Fra H-punkt til midten av midterste ribbein	337 ± 3
10	Fra H-punkt til midten av nederste ribbein	281 ± 3
11	Fra H-punkt til kraftgiver midt i buken	180 ± 3
12	Fra H-punkt til kraftgiver midt på skambeinet	14 ± 2
13	Hodebredde	154 ± 2
14	Skulder-/armbredde	482 ± 5
15	Brystkassens bredde	330 ± 5
16	Bukens bredde	290 ± 5
17	Bekkenets bredde	355 ± 5
18	Halsens diameter	80 ± 2
19	Hodedybde	201 ± 5
20	Brystkassens dybde	276 ± 5
21	Bukens dybde	204 ± 5
22	Bekkenets dybde	245 ± 5
23	Fra seteballenes bakside til H-punkt	157 ± 2
24	Fra seteballenes bakside til kneets forside	610 ± 5

5. TYPEGODKJENNING AV PRØVEDUKKEN

5.1. *Kollisjonsside*

5.1.1. Prøvedukkens deler typegodkjennes på venstre eller høyre side avhengig av på hvilken side sammenstøtet skal finne sted.

5.1.2. Utformingen av ribbeinsmodulene (herunder instrumentering) samt bukens og skambeinets kraftgivere må tilpasses den aktuelle kollisjonsside.

5.2. *Instrumentering*

All instrumentering skal kalibreres i samsvar med kravene i dokumentasjonen angitt i nr. 1.3.

5.2.1. Alle målekanaler skal være i samsvar med ISO-standard 6487:1987.

5.3. *Visuell kontroll*

5.3.1. Det bør foretas en visuell kontroll av alle prøvedukkens deler for å påse at de ikke er skadet og om nødvendig erstatte dem før typegodkjenningssprøven gjennomføres.

5.4. *Alminnelig prøveoppstilling*

- 5.4.1. Figur 3 i dette tillegg viser prøveoppstillingen for alle typegodkjenningsprøver utført på prøvedukke ved sidekollisjon.
- 5.4.2. Prøving av hode, hals, brystkasse og lendevirvelsøyle skal utføres på demonterte deler av prøvedukken.
- 5.4.3. Prøving av skulder, buk og bekken skal utføres på komplett prøvedukke (uten bekledding). For slik prøving skal prøvedukken sitte på et flatt underlag, og to lag teflon med en tykkelse på høyst 2 mm legges mellom prøvedukken og underlaget.
- 5.4.4. Alle deler som skal typegodkjennes oppbevares i prøvelokalet i minst fire timer ved en temperatur på mellom 18 og 22 °C før prøving.
- 5.4.5. Ved gjentatte prøver skal to prøver utføres med minst 30 minutters intervall.

5.5. *Hode*

- 5.5.1. Hodet utsettes for et fall fra en høyde på 200 ± 1 mm mot en plan og stiv slagflate.
- 5.5.2. Vinkelen mellom slagflaten og hodets midsagittalplan skal være $35 \pm 1^\circ$, slik at slaget kan ramme den øverste delen av hodet.
- 5.5.3. Den høyeste akselerasjon som inntreffer for hodet, filtrert ved bruk av CFC 1 000, skal være mellom 100 g og 150 g.
- 5.5.4. For å oppfylle kravene kan hodets egenskaper justeres ved at friksjonsegenskapene i overgangen mellom bløtvev og kranium endres (f.eks. ved smøring med talkum eller PTFE-spray).

5.6. *Hals*

- 5.6.1. Mellomstykket mellom hode og hals festes ved halsen til en særlig symmetrisk hodevekt til bruk ved typegodkjenning, med en masse på $3,9 \pm 0,05$ kg (se figur 4).
- 5.6.2. Hodevekten og halsen festes opp ned på undersiden av en halsbøyingspendel som muliggjør sidebevegelse for innretningen.
- 5.6.3. Halspendelen er utstyrt med en enaksial akselerasjonsmåler montert i en avstand av $1\,655 \pm 5$ mm fra pendelens omdreiningspunkt.
- 5.6.4. Halspendelen må kunne falle fritt fra en høyde som gir en slag hastighet på $3,4 \pm 0,1$ m/s målt der akselerasjonsmåleren er plassert.
- 5.6.5. Halspendelens hastighet retarderes fra slag hastigheten til null ved hjelp av en passende innretning, slik at kurven for retardsjonstid faller innenfor området som er angitt i figur 5 i dette tillegg. Alle målekanaler skal registreres ved bruk av CFC 1 000-filtre i henhold til ISO-standard og filtreres digitalt ved bruk av CFC 60.
- 5.6.6. Hodevektens største bøyingsvinkel i forhold til pendelen skal være $51 \pm 5^\circ$ og inntreffe mellom 50 og 62 m/s.
- 5.6.7. Største forskyvning av hodevektens tyngdepunkt i sideretningen og loddrett skal være henholdsvis 97 ± 10 mm og 26 ± 6 mm.
- 5.6.8. Hodets egenskaper kan justeres ved å erstatte de sirkelformede bufferne med buffere som har en annen shore-hardhet.

5.7. *Skulder*

- 5.7.1. Strikkens lengde må justeres slik at det for å føre kravebeinet forover er nødvendig med en kraft på mellom 27,5 og 32,5 N, påført i retning forover 4 ± 1 mm fra ytterkanten av kravebeinet i samme plan som kravebeinets bevegelse finner sted.
- 5.7.2. Prøvedukken skal sitte på et flatt, vannrett, stivt underlag uten ryggstøtte. Brystkassen stilles loddrett og armene stilles slik at de danner en vinkel på $40 \pm 2^\circ$ forover fra loddrett linje. Beina plasseres i vannrett stilling.
- 5.7.3. Slagverktøyet er en pendel på $23,5 \pm 0,2$ kg med en diameter på 152 ± 2 mm. Slagverktøyet henges opp etter fire metallkabler i et stivt stativ, slik at verktøyets midtlinje befinner seg minst 3,5 m under stativet.
- 5.7.4. Slagverktøyet er utstyrt med en akselerasjonsmåler som er følsom i slagretningen og plassert langs pendelens akse.
- 5.7.5. Slagverktøyet må svinge fritt mot prøvedukkens skulder i en slag hastighet på $4,3 \pm 0,1$ m/s.
- 5.7.6. Slagretningen skal være vinkelrett på prøvedukkens akse fra forside til bakside og slagverktøyets akse skal falle sammen med overarmens omdreiningssakse.
- 5.7.7. Slagverktøyets høyeste akselerasjon, filtrert ved bruk av CFC 180, skal være mellom 7,5 og 10,5 g.

5.8. *Armer*

- 5.8.1. Det er ikke fastlagt noen dynamisk framgangsmåte for typegodkjenning av armer.

5.9. *Brystkasse*

- 5.9.1. Det skal utføres en særskilt typegodkjenning for hver enkelt ribbeinsmodul.
- 5.9.2. Ribbeinsmodulen plasseres loddrett i en fallprøveinnretning og ribbeinssylinderen spennes stramt til innretningen.
- 5.9.3. Slagverktøyet er en masse på $7,8 + 0-0,1$ kg som faller fritt og som har en plan flate og diameter på 150 ± 2 mm.
- 5.9.4. Slagverktøyets akse må være rettet inn etter ribbeinstempelets midtlinje.
- 5.9.5. Slaghastigheten skal være på henholdsvis 1,0, 2,0, 3,0 og 4,0 m/s. Slaghastigheten må ikke avvike med mer enn 2 % fra de angitte verdiene.
- 5.9.6. Ribbeinsdeformasjonen bør måles, f.eks. ved bruk av ribbeinets egen avstandsmåler.
- 5.9.7. Kravene til typegodkjenning av ribbein er oppført i tabell 4 i dette tillegg.
- 5.9.8. Ribbeinsmodulens egenskaper kan endres ved å erstatte innstillingsfjæren inne i sylinderen med en fjær som har en annen stivhet.

Tabell 4

Krav til typegodkjenning av komplett ribbeinsmodul

Slaghastighet (m/s)	Minste deformasjon (mm)	Største
1,0	10,0	14,0
2,0	23,5	27,5
3,0	36,0	40,0
4,0	46,0	51,0

5.10. *Lendevirvelsøyle*

5.10.1. Lendevirvelsøylen festes til en særlig symmetrisk hodevekt til bruk ved typegodkjenning med en masse på $3,9 \pm 0,05$ kg (se figur 4).

5.10.2. Hodevekten og lendevirvelsøylen festes opp ned på undersiden av en halsbøyingspendel som muliggjør sidebevegelse for innretningen.

5.10.3. Halspendelen er utstyrt med en enaksial akselerasjonsmåler montert i en avstand av $1\ 655 \pm 5$ mm fra pendelens omdreiningpunkt.

5.10.4. Halspendelen får falle fritt fra en høyde som gir en slaghastighet på $6,05 \pm 0,1$ m/s målt der akselerasjonsmåleren er plassert.

5.10.5. Halspendelens hastighet retarderes fra slaghastigheten til null ved hjelp av en passende innretning, slik at kurven for retardsjonstid faller innenfor området som er angitt i figur 6 i dette tillegg. Alle målekanaler skal registreres ved bruk av ISO 6487 CFC 1 000-filtre og filtreres digitalt ved bruk av CFC 60.

5.10.6. Hodevektens største bøyingsvinkel i forhold til pendelen skal være $50 \pm 5^\circ$ og inntreffe mellom 39 og 53 m/s.

5.10.7. Største forskyvning av hodevektens tyngdepunkt i sideretningen og loddrett skal være henholdsvis 104 ± 7 mm og 33 ± 7 mm.

5.10.8. Lendevirvelsøylens egenskaper kan justeres ved å endre virvelsøylens lengde.

5.11. *Buk*

5.11.1. Prøvedukken skal sitte på et flatt, vannrett, stivt underlag uten ryggstøtte. Brystkassen stilles loddrett mens armene og beina plasseres i vannrett stilling.

5.11.2. Slagverktøyet er en pendel på $23,5 + 0-0,2$ kg med en diameter på 152 ± 2 mm.

5.11.3. Pendelen har en vannrett «armlensdel» på $1,0 \pm 0,01$ kg som slagflate. Slagverktøyet med armlensslagflate har en masse på i alt $24,5 + 0-0,2$ kg. Det stive armlenet er 70 ± 1 mm høyt, 150 ± 1 mm bredt og må kunne trenge minst 60 mm inn i buken. Pendelens akse skal falle sammen med armlenets midtlinje.

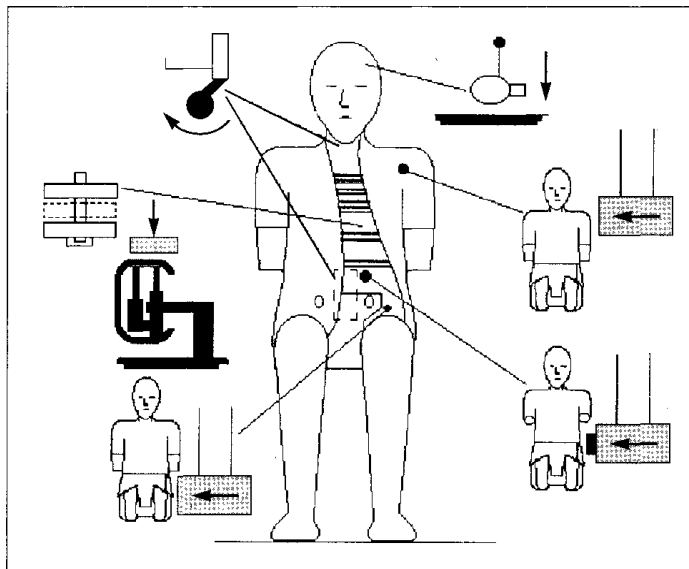
5.11.4. Slagverktøyet er utstyrt med en akselerasjonsmåler som er følsom i slagretningen og plassert langs slagverktøyets akse.

5.11.5. Slagverktøyet må svinge fritt mot prøvedukkens buk i en slaghastighet på $6,3 \pm 0,1$ m/s.

- 5.11.6. Slagretningen skal være vinkelrett på prøvedukkens akse fra forside til bakside og slagverktøyets akse skal rettes inn etter den midtre kraftgiverens midtpunkt.
- 5.11.7. Slagverktøyets største kraft, avledet av slagverktøyets akselerasjon filtrert ved bruk av CFC 180 og multiplisert med slagverktøyets/armlenets masse, skal være mellom 9,5 og 11,1 kN og inntreffe mellom 9,8 og 11,4 ms.
- 5.11.8. De kronologiske rekkene for kraft-tid målt ved hjelp av de tre kraftgiverne for buken, må summeres og filtreres ved bruk av CFC 600. Den høyeste verdien for denne summen skal ligge mellom 5,9 og 7,9 kN.
- 5.12. *Bekken*
- 5.12.1. Prøvedukken skal sitte på et flatt, vannrett, stivt underlag uten ryggstøtte. Brystkassen stilles loddrett mens armene og beina plasseres i vannrett stilling.
- 5.12.2. Slagverktøyet er en pendel på $23,5 + 0-0,2$ kg med en diameter på 152 ± 2 mm.
- 5.12.3. Slagverktøyet er utstyrt med en akselerasjonsmåler som er følsom i slagretningen og plassert langs slagverktøyets akse.
- 5.12.4. Slagverktøyet må svinge fritt mot prøvedukkens bekken med en slag hastighet på $4,3 \pm 0,1$ m/s.
- 5.12.5. Slagretningen skal være vinkelrett på prøvedukkens akse fra forside til bakside og slagverktøyets akse skal rettes inn etter skumsylinderens midtpunkt i H-punktet.
- 5.12.6. Slagverktøyets største kraft, avledet av slagverktøyets akselerasjon filtrert ved bruk av CFC 180 og multiplisert med slagverktøyets masse, skal være mellom 4,4 og 5,4 kN og inntreffe mellom 10,3 og 15,5 ms.
- 5.12.7. Belastningen på skambeinet, filtrert ved bruk av CFC 600, må være mellom 1,04 og 1,64 kN og inntreffe mellom 9,9 og 15,9 ms.
- 5.13. *Bein*
- 5.13.1. Det er ikke fastlagt noen dynamisk framgangsmåte for typegodkjenning av bein.

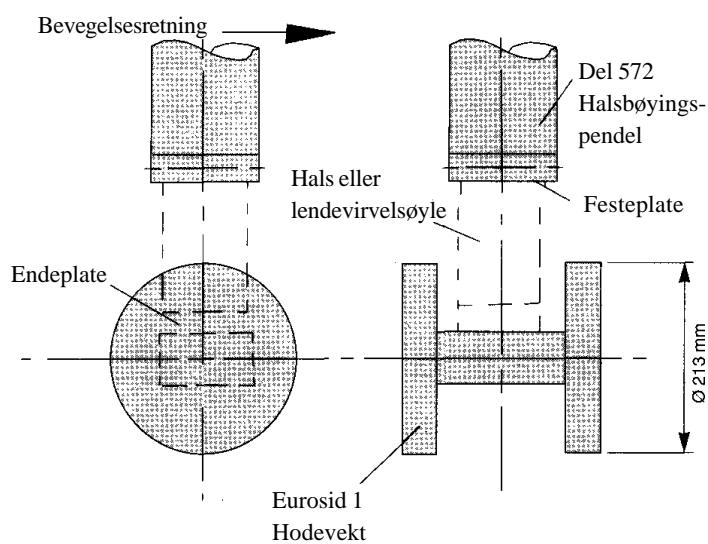
Figur 3

Oversikt over prøveoppstilling for typegodkjenning av prøvedukke ved sidekollisjon



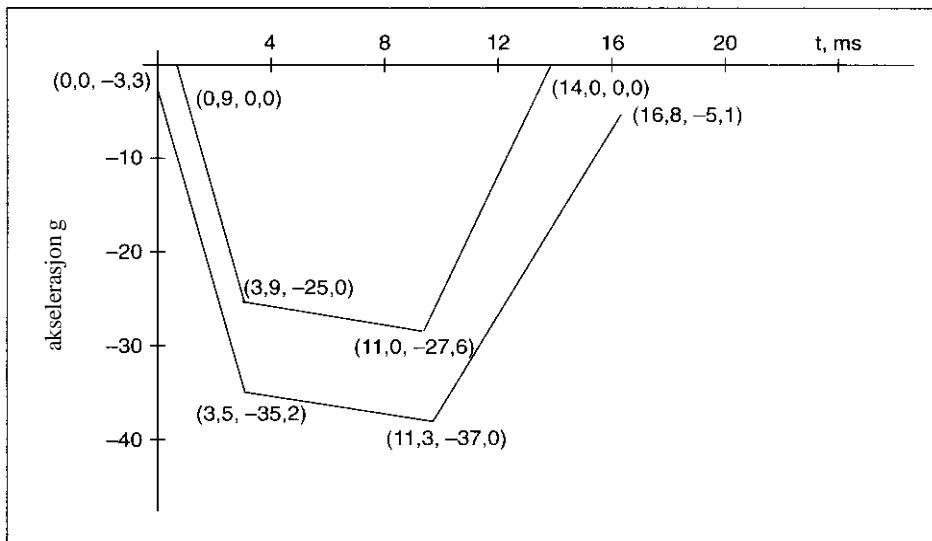
Figur 4

Prøveoppstilling for typegodkjenning av hals og lendevirvelsøyle



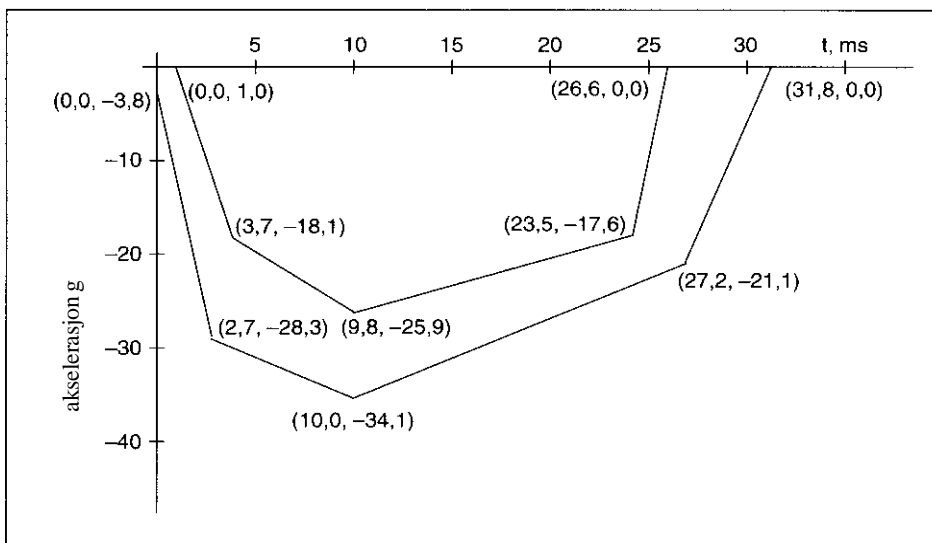
Figur 5

Grenseverdier for pendelens retardasjonstid ved typegodkjenning av hals



Figur 6

Grenseverdier for pendelens retardasjonstid ved typegodkjenning av lendeirvelsøyle



*Tillegg 4***PLASSERING AV PRØVEDUKKE VED SIDEKOLLISJON**

1. ALLMENT
 - 1.1. For plassering etter framgangsmåten nedenfor, anvendes prøvedukken ved sidekollisjon som er beskrevet i tillegg 3 til vedlegg II til dette direktiv.
2. PLASSERING
 - 2.1. Beinets ledd innstilles slik at de støtter beinet bare når det er plassert i vannrett stilling (1 til 2 g).
 - 2.2. Prøvedukken kles i tettsittende undertøy av elastisk bomullstoff, med korte ermer og beinlengde til midt på leggen. En sko settes på hver fot.
 - 2.3. Prøvedukken plasseres i det ytterste setet foran på den siden sammensøtet skal finne sted, som beskrevet i framgangsmåten for sidekollisjonsprøve.
 - 2.4. Prøvedukkens symmetriplan må falle sammen med det lodrette medianplanet for den fastsatte sittestilling.
 - 2.5. Prøvedukkens bekken må innstilles slik at en sidelinje gjennom prøvedukkens H-punkter er vinkelrett på setets midtre plan i lengderetningen. Linjen gjennom prøvedukkens H-punkter skal være vannrett med en helling på høyst $\pm 2^\circ$.
 - 2.6. Torsoens øvre del bøyes forover før den lenes godt tilbake mot ryggstøtten. Prøvedukkens skuldre føres helt tilbake.
 - 2.7. Uansett hvilken sittestilling prøvedukken har, skal vinkelen mellom overarm og referanselinjen for torso-arm på hver side være $40 \pm 5^\circ$. Referanselinjen for torso-arm er definert som skjæringspunktet mellom et plan som tangerer forsiden av ribbeina og et lodrett plan i lengderetningen som omfatter prøvedukkens arm.
 - 2.8. Føreren plasseres i sin tur i sittende stilling, uten at det oppstår bevegelse i bekkenet eller torsoen, ved at prøvedukkens høyre fot settes på gasspedalen i hvilestilling slik at hælen hviler mot gulvet så langt fram som mulig. Venstre fot stilles vinkelrett på den nederste delen av beinet slik at hælen hviler mot gulvet langs samme sidelinje som høyre hæl. Prøvedukkens knær plasseres slik at yttersidene er 150 ± 10 mm fra prøvedukkens symmetriplan. Dersom det er mulig på disse vilkårene, bringes prøvedukkens lår i berøring med seteputen.
 - 2.9. Prøvedukken plasseres i øvrige sittende stillinger, uten at det oppstår bevegelse i bekkenet eller torsoen, ved at hælene settes på gulvet så langt fram som mulig, uten at seteputen trykkes mer sammen enn beinets vekt bidrar til. Prøvedukkens knær plasseres slik at yttersidene er 150 ± 10 mm fra prøvedukkens symmetriplan.

*Tillegg 5***DELPRØVING****1. FORMÅL**

Formålet med prøvingen er å kontrollere om et endret kjøretøy har minst tilsvarende (eller bedre) egenskaper for energioptak som kjøretøytypen som er godkjent i samsvar med dette direktiv.

2. FRAMGANGSMÅTE OG OPPSTILLING**2.1. Referanseprøving**

2.1.1. Med det opprinnelige polstringsmaterialet som ble prøvd under typegodkjenningen av kjøretøyet montert i den nye sidekonstruksjonen i kjøretøyet som skal typegodkjennes, utføres to dynamiske prøver ved bruk av to forskjellige slagverktøy (figur 1).

2.1.1.1. Hodevekten definert i nr. 3.1.1. må i en hastighet av 24,1 km/t ramme det området som ble rammet av Eurosid-hodet under typegodkjenningen av kjøretøyet. Prøveresultatet må registreres og HPC må beregnes. Prøven skal imidlertid ikke utføres dersom det under prøvingen beskrevet i tillegg 1 til vedlegg II til dette direktiv er fastslått at

- hodet ikke har vært i berøring med kjøretøyet, eller
- hodet har vært i berøring bare med sideruten, forutsatt at ruten ikke er av laminert glass.

2.1.1.2. Torsovekten beskrevet i 3.2.1. må med en hastighet av 24,2 km/t ramme det sideområdet som ble rammet av Eurosid-skulderen, -armen eller -brystkassen under typegodkjenningen av kjøretøyet. Prøveresultatene registreres og HPC beregnes.

2.2. Typegodkjenningssprøve

2.2.1. Med det nye polstringsmaterialet, setet osv. som typegodkjenningen er søkt utvidet for, og som er montert i kjøretøyet nye sidekonstruksjon, gjentas prøvene fastsatt i nr. 2.1.1.1. og 2.1.1.2, de nye resultatene registreres og HPC beregnes.

2.2.1.1. Dersom HPC beregnet ut fra resultatene fra de to typegodkjenningssprøvene er lavere enn ved referanseprøvene (utført med de opprinnelige typegodkjente polstringsmaterialene og setene), skal utvidelse av godkjenningen gis.

2.2.1.2. Dersom de nye HPC er høyere enn ved referanseprøvene, skal det utføres en ny prøve i naturlig størrelse (ved bruk av de ønskede polstringsmaterialer, seter osv.).

3. PRØVINGSUTSTYR**3.1. Hodevekt (figur 1)**

3.1.1. Innretningen består av en stiv, fullstendig styrt lineær slagvekt med en masse på 6,8 kg. Slagflaten er halvkuleformet og har en diameter på 165 mm.

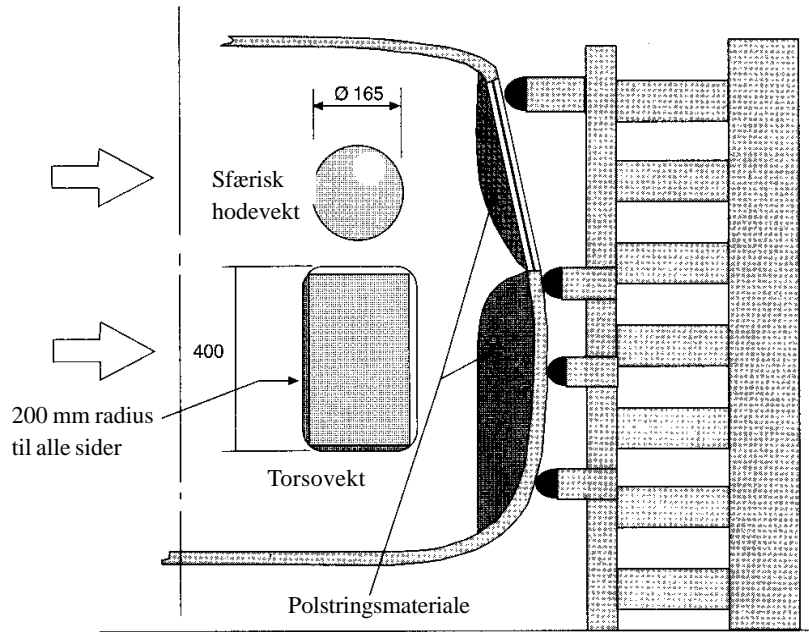
3.1.2. Hodevekten er utstyrt med to akselerasjonsmålere og en innretning for hastighetsmåling, som alle skal kunne måle verdier i slagretningen.

3.2. Torsovekt (figur 1)

3.2.1. Innretningen består av en stiv, fullstendig styrt lineær slagvekt med en masse på 30 kg. Vektens dimensjoner og tverrsnitt er vist i figur 1.

3.2.2. Den torsoformede slagvekten er utstyrt med to akselerasjonsmålere og en innretning for hastighetsmåling, som alle skal kunne måle verdier i slagretningen.

Figur 1



EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/02****nr. 61/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder,
prøving og sertifisering)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 1/97 av 30. januar 1997⁽¹⁾.

Kommisjonsdirektiv 96/44/EF av 1. juli 1996 om tilpasning til den tekniske utvikling av rådsdirektiv 70/220/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tiltak mot luftforurensning forårsaket av utslipp fra motorvogner⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg II kapittel I nr. 3 (rådsdirektiv 70/220/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **396 L 0044:** Kommisjonsdirektiv 96/44/EF av 1. juli 1996 (EFT nr. L 210 av 20.8.1996, s. 25).”

Artikkel 2

Teksten til kommisjonsdirektiv 96/44/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. desember 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ EFT nr. L 85 av 27.3.1997, s. 66, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 13 av 27.7.1997, s. 3.

⁽²⁾ EFT nr. L 210 av 20.8.1996, s. 25.

KOMMISJONSDIREKTIV 96/44/EF**av 1. juli 1996****om tilpasning til den tekniske utvikling av rådsdirektiv 70/220/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tiltak mot luftforurensning forårsaket av utslipp fra motorvogner(*)****(Tekst som er relevant for EØS)****KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fællesskap,

under henvisning til rådsdirektiv 70/220/EØF av 20. mars 1970 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om tiltak mot luftforurensning forårsaket av utslipp fra motorvogner⁽¹⁾ sist endret ved direktiv 94/12/EF⁽²⁾ særlig artikkel 5, og

ut fra følgende betraktninger:

Direktiv 70/220/EØF er et av særdirrektivene i henhold til den EØF-typegodkjenningsrutine som ble innført ved direktiv 70/156/EØF⁽³⁾ sist endret ved direktiv 95/54/EF⁽⁴⁾ De bestemmelser om kjøretøysystemer, deler og tekniske enheter som er fastsatt i direktiv 70/156/EØF, får derfor anvendelse på dette direktiv.

I direktiv 70/220/EØF er det fastsatt spesifikasjoner for måling av utslipp fra de motorkjøretøyer som faller inn under direktivets virkeområde. Tatt i betraktning de erfaringer som er gjort, og det nåværende utviklingsnivå innen laboratorieteknikken synes det hensiktsmessig å tilpasse disse spesifikasjonene.

Det synes også hensiktsmessig at prøvevilkårene i direktiv 70/220/EØF bringes i samsvar med dem i rådsdirektiv 80/1268/EØF av 16. desember om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om motorvogners drivstofforbruk⁽⁵⁾ sist endret ved kommisjons-direktiv 93/116/EF⁽⁶⁾ særlig med henblikk på forholdet mellom kjøretøyets referansemasse og den ekvivalente masse som skal benyttes.

Med dette direktiv bringes bestemmelsene i direktiv 70/220/EØF om bruk av ekvivalent masse i samsvar med bestemmelsene i

direktiv 80/1268/EØF, og ordlyden i opplysningsdokumentet og typegodkjenningsdokumentet i direktiv 70/220/EØF bringes i samsvar med ordlyden i direktiv 70/156/EØF.

Disse endringene omfatter bare forskrifter om og teknikker for måling av utslipp i nevnte direktiv. Det er derfor ikke nødvendig å oppheve eksisterende typegodkjenninger som er gitt i henhold til nevnte direktiv, eller å forby registrering, salg og ibruktaking av nye kjøretøyer som omfattes av slike godkjenninger.

Tiltakene fastsatt i dette direktiv er i samsvar med uttalelse fra Komiteen for tilpasning til den tekniske utvikling nedsatt ved direktiv 70/156/EØF -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:**Artikkel 1**

Vedleggene til direktiv 70/220/EØF endres i samsvar med vedleggene til dette direktiv.

Artikkel 2

Med virkning fra 1. januar 1997 kan medlemsstatene ikke lenger gi

- EØF-typegodkjenning i henhold til artikkel 4 nr. 1 i direktiv 70/156/EØF,
- eller
- nasjonal typegodkjenning, med mindre bestemmelsene i artikkel 8 nr. 2 i direktiv 70/156/EØF kommer til anvendelse,

for en ny kjøretøytype med hensyn til luftforurensning i form av eksosutslipp dersom kjøretøyet ikke oppfyller kravene i direktiv 70/220/EØF.

Dette direktiv opphever ikke godkjenninger som tidligere er gitt i henhold til direktiv 70/220/EØF, og skal heller ikke være til hinder for at slike godkjenninger kan utvides i henhold til det direktiv som godkjenningen opprinnelig ble gitt i henhold til.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 210 av 20.8.1996, s. 25, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 61/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) EFT nr. L 76 av 6.4.1970, s. 1.

(2) EFT nr. L 100 av 19.4.1994, s. 42.

(3) EFT nr. L 42 av 23.2.1970, s. 1.

(4) EFT nr. L 266 av 8.11.1995, s. 1.

(5) EFT nr. L 375 av 31.12.1980, s. 36.

(6) EFT nr. L 329 av 30.12.1993, s. 39.

Artikkel 3

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 31. desember 1996. De skal umiddelbart underrette Kommissjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommissjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 4

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 5

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 1. juli 1996.

For Kommissjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommissjonen

VEDLEGG

ENDRINGER AV VEDLEGGENE TIL DIREKTIV 70/220/EØF

1. Ny liste over vedlegg innsettes mellom direktivets dispositive del og første vedlegg, og skal lyde:

«LISTE OVER VEDLEGG

- VEDLEGG I: Virkeområde, definisjoner, søknad om EØF-typegodkjenning, tildeling av EØF-typegodkjenning, krav og prøver, typeendringer, produksjonssamsvar, overgangsbestemmelser
- VEDLEGG II: Opplysningsdokument
- Tillegg:* Opplysninger om prøvevilkår
- VEDLEGG III: Type I-prøve (kontroll av gjennomsnittlige utslipp fra eksosrør etter en kaldstart)
- Tillegg 1:* Prøvesyklus ved type I-prøve
Tillegg 2: Rulledynamometer
Tillegg 3: Målemetode på vei - simulering på et rulledynamometer
Tillegg 4: Kontroll av ikke-mekanisk massetreghet
Tillegg 5: Beskrivelse av systemer for uttaking av prøver av eksosutslipp
Tillegg 6: Kalibrering av utstyret
Tillegg 7: Kontroll av samlet system
Tillegg 8: Beregning av utslippet av forurensende stoffer
- VEDLEGG IV: Type II-prøve (prøve av karbonmonoksidutslipp ved tomgangsturtall)
- VEDLEGG V: Type III-prøve (kontroll av veivhusgassutslipp)
- VEDLEGG VI: Type IV-prøve (bestemmelse av fordampningsutslipp fra kjøretøyer med motor med elektrisk tenning)
- Tillegg:* Kalibrering av utstyr til bestemmelse av fordampningsutslipp
- VEDLEGG VII: Type V-prøve (aldringsprøve til kontroll av forurensningsreducerende innretningers holdbarhet)
- VEDLEGG VIII: Spesifikasjoner og referansedrivstoffer
- VEDLEGG IX: EØF-typegodkjenningsdokument
- Tillegg:* Tilføyelse».

Vedlegg I:

2. Overskriften skal lyde:

«Virkeområde, definisjoner, søknad om EØF-typegodkjenning, tildeling av EØF-typegodkjenning, krav og prøver, typeendringer, produksjonssamsvar, overgangs-bestemmelser»

3. I nr. 1 skal første punktum lyde:

«Dette direktiv får anvendelse på

- utslipp fra eksosrør, fordampingsutslipp, utslipp av veivhusgasser og holdbarheten til forurensningsreducerende innretninger for alle motorvogner som har motorer med elektrisk tenning,

og

- utslipp fra eksosrør og holdbarheten til forurensningsreducerende innretninger for kjøretøyer i gruppe M₁ og N₁⁽¹⁾, utstyrt med kompresjonstenningsmotorer

som omfattes av artikkel 1 i direktiv 70/220/EØF i versjonen til direktiv 83/351/EØF^(*), unntatt de kjøretøyene i gruppe N₁ som er gitt typegodkjenning i henhold til rådsdirektiv 88/77/EØF^(**).

(*) EFT nr. L 197 av 20.7.1983, s. 1.

(**) EFT nr. L 36 av 9.2.1988, s. 33.»

4. Fotnote ⁽¹⁾ skal lyde:

«⁽¹⁾ Som definert i vedlegg II A til direktiv 70/156/EØF.»

5. Nr. 3.2 skal lyde:

«3.2. Et mønster for opplysningsdokument er gjengitt i vedlegg II.»

6. Nr. 3.2.1 oppheves.

7. Nr. 3.2.2 oppheves.

8. Nr. 3.2.3 blir nr. 3.2.1 og skal lyde:

«3.2.1. Dersom det er hensiktsmessig, skal det også framlegges kopier av andre typegodkjenninger med de relevante data for å kunne utvide godkjenninger og fastslå forringelsesfaktorer.»

9. Nytt nr. 4.3 innsettes etter nr. 4.2 og skal lyde:

«4.3. Hver kjøretøytype som godkjennes, skal tildeles et godkjenningsnummer i samsvar med vedlegg VII til direktiv 70/156/EØF. Den samme medlemsstaten skal ikke gi samme nummer til en annen kjøretøytype.»

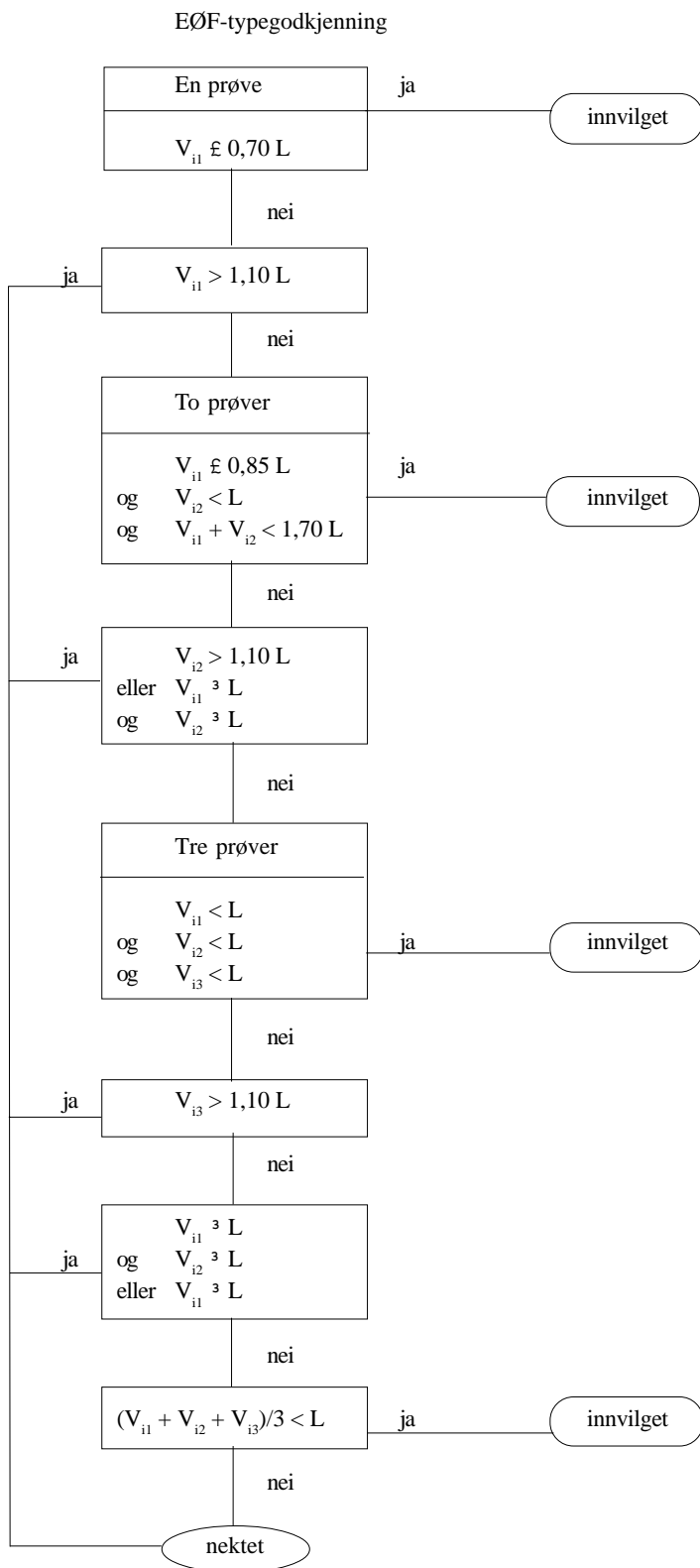
10. I tabell I/5.2 erstattes ordet «masse» med «største tillatte masse».

11. I nr. 5.3.1.4

- skal første punktum lyde:
«Med forbehold for kravene i nr. 5.3.1.5 gjentas prøven tre ganger.»
- utgår fotnote ⁽¹⁾ i nr. 5.3.1.4.1
- oppheves nr. 5.3.1.4.2
- erstattes figur I/5.3 med følgende figur:

Figur I/5.3

Flytskjema for type I typegodkjenning
(se nr. 5.3.1)



12. Nr. 6 skal lyde:

«6. **Typeendringer og endringer av godkjenninger**

Ved endringer av kjøretøytyper godkjent i samsvar med dette direktiv, får bestemmelsene i artikkel 5 i direktiv 70/156/EØF og eventuelt følgende særbestemmelser anvendelse:»

13. Nr. 6.1.1.1 skal lyde:

«6.1.1.1. Godkjenninger som er gitt en kjøretøytype, kan bare utvides til kjøretøytyper med en referansemasse som krever bruk av de to ekvivalente treghetskategorier som ligger umiddelbart over, eller enhver lavere ekvivalent treghetskategori.»

14. I nr. 6.1.2.3 skal avslutningen av første punktum lyde:

«forutsatt at godkjenning er gitt av den tekniske instans.»

15. I nr. 6.3.1.1 skal nytt strekpunkt lyde:

«— sylinderavstand.»

16. I nr. 6.3.1.2:

— I den portugisiske versjonen erstattes ordene «conversor catalitico» med ordet «catalisador».

— Tredje strekpunkt skal lyde:

«— katalysatorens størrelse og form (monolittens volum $\pm 10\%$).»

— I tiende strekpunkt tilføyes etter ordene «katalysatorens inntak» følgende:

«Denne temperaturvariasjonen skal kontrolleres under stabiliserte forhold ved en hastighet på 120 km/t og med en belastningsinnstilling tilsvarende type I-prøve.»

17. Nr. 6.3.1.3 skal lyde:

«6.3.1.3. Treghetskategori: de to umiddelbart følgende høyere treghetskategorier og enhver lavere treghetskategori.»

18. Nr. 7.1.1 skal lyde:

«7.1.1. Dersom det skal utføres type I-prøve og typegodkjenningen for et kjøretøy har en eller flere utvidelser, skal prøvene utføres enten på det kjøretøyet som er beskrevet i den opprinnelige opplysningspakken eller på det kjøretøyet som er beskrevet i opplysningspakken som hører til den aktuelle utvidelsen.»

Vedlegg II

19. Vedlegg II skal lyde:

«VEDLEGG II

OPPLYSNINGSDOKUMENT nr. ...

i henhold til vedlegg I til rådsdirektiv 70/156/EØF(*) i forbindelse med EØF-typegodkjenning av et kjøretøy med hensyn til tiltak som skal treffes mot luftforurensning forårsaket av utslipp fra motorvogner (direktiv 70/220/EØF, sist endret ved direktiv .../.../EF)

Følgende opplysninger skal eventuelt framlegges i tre eksemplarer og omfatte en innholdsfortegnelse. Eventuelle tegninger skal være i passende målestokk i A4-format eller brettet til dette formatet, og være tilstrekkelig detaljerte. Eventuelle fotografier skal være tilstrekkelig detaljerte.

Dersom systemene, delene eller de tekniske enhetene har elektronisk styrte funksjoner, må det gis opplysninger om ytelse.

- 0. ALLMENT
- 0.1. Merke (produsentens firma):
- 0.2. Type og handelsbetegnelse(r):
- 0.3. Typebetegnelse, dersom merket på kjøretøyet^(b):
- 0.3.1. Merkingens plassering:
- 0.4. Kjøretøygruppe^(c):
- 0.5. Produsentens navn og adresse:
- 0.8. Monteringsanleggets (monteringsanleggenes) adresse(r):
- 1. KJØRETØYETS ALLMENNE SPESIFIKASJONER
- 1.1. Fotografier og/eller tegninger av et representativt kjøretøy:
- 1.3.3. Drivakslar (antall, plassering, innbyrdes forbindelse):
- 2. MASSER OG DIMENSJONER^(e) (mm og kg) (se tegning dersom slik foreligger)
- 2.6. Kjøretøyets masse i driftsferdig stand med karosseri eller understellets masse med førerhus dersom produsenten ikke leverer karosseriet (med kjølevæske, smøremidler, verktøy, drivstoff, reservehjul og fører)^(e) (største og minste masse for hver versjon):
- 2.8. Største teknisk tillatte totalmasse med last oppgitt av produsenten (største og minste masse for hver versjon)^(e):
- 3. MOTOR^(g)
- 3.1. Produsent:
- 3.1.1. Produsentens motorkode (påført motoren eller identifisert på annen måte):
- 3.2. Forbrenningsmotor
- 3.2.1.1. Arbeidsprinsipp: elektrisk tenning/kompresjonstening, firetakts/totakts⁽¹⁾
- 3.2.1.2. Antall sylindere og deres innretning:
- 3.2.1.2.1. Innvendig diameter^(f): mm

(*) Numrene og fotnotene i dette opplysningsdokument tilsvarer dem som er brukt i vedlegg I til direktiv 70/156/EØF. Numre som ikke er relevante for dette direktivs formål, er utelatt.

- 3.2.1.2.2. Slaglengde^(?): mm
- 3.2.1.2.3. Tenningsrekkefølge:
- 3.2.1.3. Slagvolum^(?): cm³
- 3.2.1.4. Volumetrisk kompresjonsforhold^(?):
- 3.2.1.5. Tegninger av forbrenningskammer, stempeltopp og for motorer med elektrisk tenning, stempelringer:
- 3.2.1.6. Tomgangsturtall^(?): min⁻¹
- 3.2.1.7. Innhold i volumprosent av karbonmonoksid i eksos ved tomgang^(?): % oppgitt av produsenten (bare for motorer med elektrisk tenning)
- 3.2.1.8. Største netto effekt⁽¹⁾: kW ved min⁻¹ (oppgitt av produsenten)
- 3.2.2. Drivstoff: diesel/bensin/LPG/annet⁽¹⁾
- 3.2.2.1. RON, blyholdig:
- 3.2.2.2. RON, blyfri:
- 3.2.2.3. Påfyllingsrør for drivstofftank: innsnevring/etikett⁽¹⁾
- 3.2.4. Drivstofftilførsel
- 3.2.4.1. Ved forgasser(e): ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.4.1.1. Merke(r):
- 3.2.4.1.2. Type(r):
- 3.2.4.1.3. Antall monteret:
- 3.2.4.1.4. Innstillinger^(?)
- 3.2.4.1.4.1. Dyser:
- 3.2.4.1.4.2. Venturi:
- 3.2.4.1.4.3. Flottørkammernivå:
- 3.2.4.1.4.4. Flottørmasse:
- 3.2.4.1.4.5. Flottørnål:
- 3.2.4.1.5. Kaldstartsystem: manuelt/automatisk⁽¹⁾
- 3.2.4.1.5.1. Virkemåte(r):
- 3.2.4.1.5.2. Driftsområde/innstillinger^{(1)(?)}:
- 3.2.4.2. Ved drivstoffinnsprøyting (bare ved kompresjonstenning): ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.4.2.1. Systembeskrivelse:
- 3.2.4.2.2. Virkemåte: direkte innsprøyting/forkammer/virvelkammer⁽¹⁾
- 3.2.4.2.3. Innsprøytingspumpe
- 3.2.4.2.3.1. Merke(r):
- 3.2.4.2.3.2. Type(r):
- 3.2.4.2.3.3. Største drivstofflevering^{(1)(?)}: mm³/slag eller syklus ved pumpeturtall på: min⁻¹, eller eventuelt et karakteristikke-diagram:
- 3.2.4.2.3.4. Innsprøytingsinnstilling^(?):
- 3.2.4.2.3.5. Forinnsprøytingskurve^(?):
- 3.2.4.2.3.6. Kalibreringsprosedyre: prøvebenk/motor⁽¹⁾
- 3.2.4.2.4. Turtallsregulator
- 3.2.4.2.4.1. Type:
- 3.2.4.2.4.2. Avreguleringsturtall
- 3.2.4.2.4.2.1. Avreguleringsturtall med belastning: min⁻¹
- 3.2.4.2.4.2.2. Avreguleringsturtall uten belastning: min⁻¹
- 3.2.4.2.6. Innsprøytingsdyse(r)
- 3.2.4.2.6.1. Merke(r):
- 3.2.4.2.6.2. Type(r):
- 3.2.4.2.6.3. Åpningstrykk^(?): kPa eller karakteristikke-diagram^(?):
- 3.2.4.2.7. Kaldstartsystem
- 3.2.4.2.7.1. Merke(r):
- 3.2.4.2.7.2. Type(r):
- 3.2.4.2.7.3. Beskrivelse:
- 3.2.4.2.8. Hjelpstartinnretning
- 3.2.4.2.8.1. Merke(r):
- 3.2.4.2.8.2. Type(r):
- 3.2.4.2.8.3. Systembeskrivelse:
- 3.2.4.3. Ved drivstoffinnsprøyting (bare ved elektrisk tenning): ja/nei⁽¹⁾

Eller en kurve for drivstofflevering i forhold til luftstrøm og innstillinger som kreves for å opprettholde kurven.

- 3.2.4.3.1. Virkemåte: innsugingsmanifold (ettpunkts/flerpunkts⁽¹⁾) /direkte innsprøyting/annet (spesifiser⁽¹⁾):
- 3.2.4.3.2. Merke(r):
- 3.2.4.3.3. Typer(r):
- 3.2.4.3.4. Systembeskrivelse:
- 3.2.4.3.4.1. Betjeningsinnretningens type eller nummer:
- 3.2.4.3.4.2. Type drivstoffregulator:
- 3.2.4.3.4.3. Type luftstrømføler:
- 3.2.4.3.4.4. Type drivstoffordeler:
- 3.2.4.3.4.5. Type trykregulator:
- 3.2.4.3.4.6. Type mikrobryter:
- 3.2.4.3.4.7. Type justeringsskrue for tomgangsturtall:
- 3.2.4.3.4.8. Type gasspjeldhus:
- 3.2.4.3.4.9. Type vanntemperaturføler:
- 3.2.4.3.4.10. Type lufttemperaturføler:
- 3.2.4.3.4.11. Type lufttemperaturbryter:
- 3.2.4.3.5. Innsprøytingsdyser: åpningstrykk⁽²⁾: kPa eller karakteristikkdiagram⁽²⁾:
- 3.2.4.3.6. Innsprøytingsinnstilling:
- 3.2.4.3.7. Kaldstartsystem
- 3.2.4.3.7.1. Virkemåte(r):
- 3.2.4.3.7.2. Driftsområde/innstillinger⁽¹⁾⁽²⁾:
- 3.2.4.4. Matepumpe:
- 3.2.4.4.1. Trykk⁽²⁾: kPa eller karakteristikkdiagram⁽²⁾:
- 3.2.6. Tenning
- 3.2.6.1. Merke(r):
- 3.2.6.2. Type(r):
- 3.2.6.3. Virkemåte:
- 3.2.6.4. Fortenningskurve⁽²⁾:
- 3.2.6.5. Statisk tenningsinnstilling⁽²⁾: grader før øvre dødpunkt
- 3.2.6.6. Stiftåpning⁽²⁾: mm
- 3.2.6.7. Kamvinkel⁽²⁾: grader
- 3.2.7. Kjølesystem (væske/luft)⁽¹⁾
- 3.2.8. Innsugingsanlegg:
- 3.2.8.1. Overlader: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.8.1.1. Merke(r):
- 3.2.8.1.2. Type(r):
- 3.2.8.1.3. Beskrivelse av anlegget (f.eks. største ladetrykk: kPa, overtrykksventil dersom slik forekommer):
- 3.2.8.2. Mellomkjøler: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.8.4. Beskrivelse og tegninger av innsugingsrør og deres tilbehør (plenumsammer, oppvarmingsutstyr, supplerende luftinntak osv.):
- 3.2.8.4.1. Beskrivelse av innsugingsmanifold (med tegninger og/eller fotografier):
- 3.2.8.4.2. Luftfilter, tegninger: , eller
- 3.2.8.4.2.1. Merke(r):
- 3.2.8.4.2.2. Type(r):
- 3.2.8.4.3. Innsugingslyddemper, tegninger: , eller
- 3.2.8.4.3.1. Merke(r):
- 3.2.8.4.3.2. Type(r):
- 3.2.9. Eksosanlegg
- 3.2.9.2. Beskrivelse og/eller tegning av eksosanlegget:
- 3.2.11. Ventilinnstilling eller tilsvarende data
- 3.2.11.1. Største ventilløftehøyde, åpnings- og lukkevinkler eller innstillingsdata for alternative fordelingsanlegg, i forhold til dødpunktene:
- 3.2.11.2. Referanse- og/eller innstillingsområder⁽¹⁾:
- 3.2.12. Tiltak mot luftforurensning
- 3.2.12.1. Innretning for resirkulering av veivhusgasser (beskrivelse og tegninger):

Ved andre systemer enn kontinuerlig innsprøyting gis tilsvarende data.

- 3.2.12.2. Supplerende forurensningsreducerende innretninger (dersom slike forekommer og ikke omfattes av andre numre)
- 3.2.12.2.1. Katalysator: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.12.2.1.1. Antall katalysatorer og katalysatorelementer:
- 3.2.12.2.1.2. Katalysatorens/katalysatorenes dimensjoner, form og volum:
- 3.2.12.2.1.3. Type katalytisk funksjon
- 3.2.12.2.1.4. Samlet mengde edelmetaller:
- 3.2.12.2.1.5. Relativ konsentrasjon:
- 3.2.12.2.1.6. Substrat (struktur og materiale):
- 3.2.12.2.1.7. Celletetthet:
- 3.2.12.2.1.8. Type katalysatorhus:
- 3.2.12.2.1.9. Katalysatoren(e)s plassering (sted og referanseavstand i eksosanlegget):
- 3.2.12.2.2. Lambda-sonde: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.12.2.2.1. Type:
- 3.2.12.2.2.2. Plassering:
- 3.2.12.2.2.3. Kontrollområde:
- 3.2.12.2.3. Luftinnblåsning: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.12.2.3.1. Type (pulserende luft, kompressor osv.):
- 3.2.12.2.4. Eksosresirkulering: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.12.2.4.1. Spesifikasjoner (volumstrøm osv.):
- 3.2.12.2.5. Innretning for reduksjon av fordampingsutslipp: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.12.2.5.1. Detaljert beskrivelse av innretningene og deres innstilling:
- 3.2.12.2.5.2. Tegning av innretningen for reduksjon av fordampingsutslipp:
- 3.2.12.2.5.3. Tegning av kullbeholderen:
- 3.2.12.2.5.4. Masse av aktivt kull: g
- 3.2.12.2.5.5. Skjematisk tegning av drivstofftanken med opplysninger om volum og materiale:
- 3.2.12.2.6. Partikkelfelle: ja/nei⁽¹⁾
- 3.2.12.2.6.1. Partikkelfellens dimensjoner, form og volum:
- 3.2.12.2.6.2. Partikkelfellens type og utforming:
- 3.2.12.2.6.3. Plassering (referanseavstand i eksosanlegget):
- 3.2.12.2.6.4. Metode eller system for regenerering, beskrivelse og/eller tegning:
- 3.2.12.2.7. Andre systemer (beskrivelse og virkemåte):
4. KRAFTOVERFØRING^(*)
- 4.4. Clutch (type):
- 4.4.1. Største dreiemomentomforming:
- 4.5. Girkasse:
- 4.5.1. Type (manuell/automatisk/CVT⁽¹⁾):
- 4.6. Girutvekslingsforhold

Gir	Girkassens utveksling (forhold mellom motorens turtall og utgående aksels turtall)	Differensialens utveksling(er) (forhold mellom utgående aksels turtall og drivhjulenes turtall)	Samlet utveksling
Maksimum for CVT ^(*)			
1			
2			
3			
...			
Minimum for CVT ⁽¹⁾			
Revers			

(*) Kontinuerlig variabel

6. HJULOPPHENG
- 6.6. Dekk og hjul
- 6.6.1. Dekk-/hjulkombinasjon(er) (for dekk oppgis dimensjoner, minste belastningsindeks og symbol for minste hastighetskategori; for hjul oppgis felgdimensjon(er) og innpressing(er))
- 6.6.1.1. Aksler
- 6.6.1.1.1. Aksel 1:
- 6.6.1.1.2. Aksel 2:
- 6.6.1.1.3. Aksel 3:
- 6.6.1.1.4. Aksel 4:
- osv.
- 6.6.2. Øvre og nedre grense for rulleradier
- 6.6.2.1. Aksel 1:
- 6.6.2.2. Aksel 2:
- 6.6.2.3. Aksel 3:
- 6.6.2.4. Aksel 4:
- osv.
- 6.6.3. Dekktrykk anbefalt av produsenten: kPa
9. KAROSSERI
- 9.10.3. Seter
- 9.10.3.1. Antall:

Dato, saksmappe

Tillegg

OPPLYSNINGER OM PRØVEVILKÅR

1. **Tennplugger**
- 1.1. Merke:
- 1.2. Type:
- 1.3. Gnistgap:
2. **Tennspole**
- 2.1. Merke:
- 2.2. Type:
3. **Tenningskondensator**
- 3.1. Merke:
- 3.2. Type:
4. **Smøremiddel**
- 4.1. Merke:
- 4.2. Type:

Vedlegg III

20. I nr. 4.1.4.2 skal avslutningen av annet punktum lyde:
- «... være 5% ved 120, 100, 80, 60 og 40, og 10% ved 20 km/t.»
21. I nr. 4.1.5.2 skal avslutningen av første punktum lyde:
- «... hastigheter på 120, 100, 80, 60 og 40 og 20 km/t.»
22. I nr. 4.2.3
- utgår første punktum,
 - utgår figur III/4.3.2.
23. I nr. 4.2.7 skal teksten etter kommaet lyde:
- «skal tilkoplingsrørene forbindes med hverandre så nær kjøretøyet som mulig, men ikke slik at det påvirker kjøretøyets funksjon.»
24. I nr. 4.3.1.2
- skal annet punktum lyde:

«Målefeil må ikke overstige $\pm 2\%$ (analysatorens unøyaktighet), uten hensyn til kalibreringsgassenes faktiske verdi. For konsentrasjoner på under 100 ppm må ikke målefeilen overstige ± 2 ppm. Omgivelsesluftprøven skal måles på samme analysator og område som tilsvarende uttynnete eksosprøve.»
 - utgår tredje og fjerde punktum,
 - skal siste punktum lyde:

«Mikrogramvekten som brukes til å bestemme vekten av filterne skal ha en nøyaktighet på 5 mg og skalainndeling på 1 mg.»
25. I nr. 4.3.2 skal tredje punktum i tredje ledd lyde:
- «Prøvesonden for prøvegasstrømmen for partikler skal være plassert på en slik måte i uttynningstunnelen at det kan tas ut en representativ prøvegasstrøm fra den homogene luft/avgassblandingen og en luft/avgassblandingsstemperatur på 325 K (52 °C) ikke overskrides umiddelbart foran partikkelfilteret.»
26. I nr. 5.1
- skal tabellen erstattes med følgende tabell:

Kjøretøyets referansemasse Rv (kg)	Ekvivalent masse I (kg)
«Rv £480	455
480 < Rv £ 540	510
540 < Rv £ 595	570
595 < Rv £ 650	625
650 < Rv £ 710	680
710 < Rv £ 765	740
765 < Rv £ 850	800
850 < Rv £ 965	910
965 < Rv £ 1 080	1 020
1 080 < Rv £ 1 190	1 130
1 190 < Rv £ 1 305	1 250
1 305 < Rv £ 1 420	1 360
1 420 < Rv £ 1 530	1 470
1 530 < Rv £ 1 640	1 590
1 640 < Rv £ 1 760	1 700
1 760 < Rv £ 1 870	1 810
1 870 < Rv £ 1 980	1 930
1 980 < Rv £ 2 100	2 040
2 100 < Rv £ 2 210	2 150
2 210 < Rv £ 2 380	2 270
2 380 < Rv £ 2 610	2 270
2 610 < Rv	2 270»

— skal ny setning etter tabellen lyde:

«Dersom den tilsvarende ekvivalente masse ikke finnes på dynamometeret, benyttes den høyere verdi som ligger nærmest kjøretøyets referansemasse.»

27. I nr. 5.3.1 skal nytt annet ledd lyde:

«På produsentens anmodning kan kjøretøyer med motor med elektrisk tenning forkondisjoneres ved å kjøre en del I-prøvesyklus og to del II-prøvesykluser.»

28. Nr. 6.1.3 skal lyde:

«6.1.3. Ved avslutningen av den første perioden på 40 sekunder (se nr. 6.2.2) skal det blåses en luftstrøm med vekslende hastighet over kjøretøyet. Luftstrømningshastigheten skal være slik at den lineære lufthastigheten i funksjonsområdet fra 10 km/t til minst 50 km/t ved vifteutløpet, er lik den tilsvarende rullebanehastigheten ± 5 km/t. Viften som velges skal ha følgende spesifikasjoner:

- overflate: minst 0,2 m²
- høyde fra gulv til nedre kant: ca. 20 cm
- avstand til kjøretøyets forkant: ca. 30 cm.

Alternativt kan viftehastigheten være minst 6 m/s (21,6 km/t). På produsentens anmodning kan det velges en annen viftehøyde for særskilte kjøretøyer (f. eks. varebiler og terrenggående kjøretøyer).»

29. Nr. 6.1.4 skal lyde:

«6.1.4. Under prøven registreres hastigheten som funksjon av tiden eller registreres av dataloggene slik at riktigheten av de gjennomførte syklusene kan vurderes.»

30. I nr. 6.3.1:
- tilføyes følgende tekst:
 - «Se tilleggets tabell III/1.2 og III/1.3.»
 - oppheves nr. 6.3.1.1 til 6.3.1.6.

Tillegg 2

31. I nr. 1.1 erstattes «100 km/t» med «120 km/t».

32. Nr. 1.2.2 skal lyde:

«1.2.2. Følgende belastning tas opp av dynamometerbremsen og dynamometerets interne friksjon ved hastigheter mellom 0 og 120 km/t:

$$F = (a + b \times V^2) \pm 0,1 \times F_{80} \text{ (uten å være negativ)}$$

der

F = total belastning som tas opp av rulledynamometeret (N)

a = verdi tilsvarende rullemotstanden (N)

b = verdi tilsvarende luftmotstandskoeffisienten (N/(km/t)²)

V = hastighet (km/t)

F₈₀ = belastning ved en hastighet på 80 km/t (N).»

33. I nr. 2.1 skal første og annet punktum lyde:

«Dette tillegg beskriver metoden som skal brukes for å bestemme den belastningen som tas opp av dynamometerbremsen.

Den opptatte belastningen omfatter den belastningen som tas opp av friksjon samt den belastning som tas opp av dynamometerbremsen.»

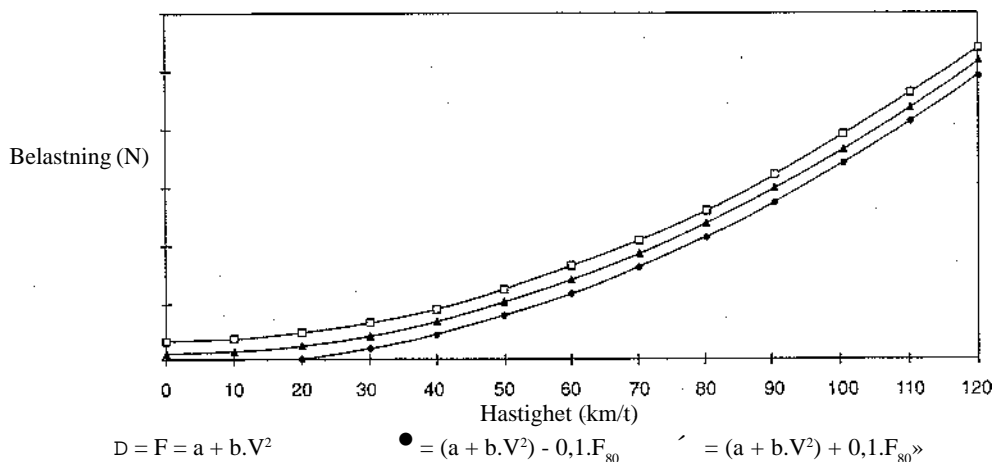
34. I nr. 2.2 skal overskriften lyde:

«Kalibrering av belastningsindikatoren som en funksjon av den opptatte belastningen ved 80 km/t»

35. Figur III.2.2.2 erstattes med følgende figur:

«Figur III.2.2.2.

Diagram over den belastning som tas opp av rulledynamometeret



36. Nr. 2.2.5 skal lyde:

«2.2.5. Den anviste belastningen F_i (N) noteres.»

37. I nr. 2.2.10 erstattes ordet «effektområde» med «belastningsområde»

38. Nr. 2.2.11 skal lyde:

«2.2.11. Den opptatte belastningen beregnes ved bruk av formelen

$$F = \frac{M_i \cdot \Delta V}{t}$$

der:

F = opptatt belastning i N,

M_i = ekvivalent masse i kg (unntatt for bakerste frie rull),

ΔV = hastighetsavvik i m/s (10 km/t = 2,775 m/s),

t = den tid det tar å senke rullens hastighet fra 85 til 75 km/t.»

39. I nr. 2.2.12

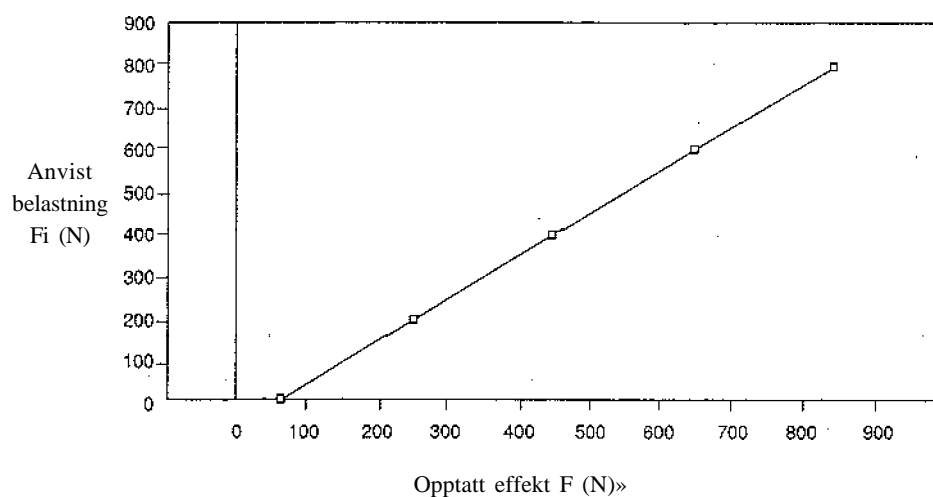
— skal nr. 2.2.12. lyde:

«2.2.12. Figur III.2.2.12 viser belastningen anvist ved 80 km/t i forhold til den opptatte belastningen ved 80 km/t.»

— erstattes figur III.2.2.12 med følgende figur:

«Figur III.2.2.12

Anvist belastning ved 80 km/t i forhold til belastning opptatt ved 80 km/t



40. I nr. 2.3 skal overskriften lyde:
- «2.3. Kalibrering av belastningsindikatoren som funksjon av den opptatte belastningen for andre hastigheter»
41. I nr. 2.4 skal ordet «effekt» erstattes med «belastning».
42. I nr. 2.4.2 skal ordet «effekt (P_a)» erstattes med «belastning».
43. Nr. 2.4.3 skal lyde:
- «2.4.3. Den opptatte belastningen ved 120, 100, 80, 60, 40 og 20 km/t noteres.»
44. Nr. 2.4.4 skal lyde:
- «2.4.4. Kurven F (V) trekkes opp...»
45. I nr. 2.4.5 erstattes uttrykket «effekten P_a » med «belastningen F».
46. Nr. 3.1 skal lyde:
- «3.1. Innstillingsmetoder
- Dynamometeret kan innstilles ved en konstant hastighet på 80 km/t i samsvar med kravene i tillegg 3.»
47. Nr. 3.2. skal lyde:
- «3.2. Alternativ metode
- Med produsentens samtykke kan følgende metode benyttes:
- 3.2.1 Dynamometerbremsen innstilles slik at den belastningen som påføres drivhjulene ved en jevn hastighet på 80 km/t tas opp i samsvar med følgende tabell:

Kjøretøyets referansemasse	Ekvivalent masse	Effekt og belastning tatt opp av dynamometeret ved 80 km/ta		Koeffisienter	
				a	b
Rv (kg)	kg	kW	N	N	N/(km/t) ²
Rv ≤ 480	455	3,8	171	3,8	0,0261
480 < Rv ≤ 540	510	4,1	185	4,2	0,0282
540 < Rv ≤ 595	570	4,3	194	4,4	0,0296
595 < Rv ≤ 650	625	4,5	203	4,6	0,0309
650 < Rv ≤ 710	680	4,7	212	4,8	0,0323
710 < Rv ≤ 765	740	4,9	221	5,0	0,0337
765 < Rv ≤ 850	800	5,1	230	5,2	0,0351
850 < Rv ≤ 965	910	5,6	252	5,7	0,0385
965 < Rv ≤ 1 080	1 020	6,0	270	6,1	0,0412
1 080 < Rv ≤ 1 190	1 130	6,3	284	6,4	0,0433
1 190 < Rv ≤ 1 305	1 250	6,7	302	6,8	0,0460
1 305 < Rv ≤ 1 420	1 360	7,0	315	7,1	0,0481
1 420 < Rv ≤ 1 530	1 470	7,3	329	7,4	0,0502
1 530 < Rv ≤ 1 640	1 590	7,5	338	7,6	0,0515
1 640 < Rv ≤ 1 760	1 700	7,8	351	7,9	0,0536
1 760 < Rv ≤ 1 870	1 810	8,1	365	8,2	0,0557
1 870 < Rv ≤ 1 980	1 930	8,4	378	8,5	0,0577
1 980 < Rv ≤ 2 100	2 040	8,6	387	8,7	0,0591
2 100 < Rv ≤ 2 210	2 150	8,8	396	8,9	0,0605
2 210 < Rv ≤ 2 380	2 270	9,0	405	9,1	0,0619
2 380 < Rv ≤ 2 610	2 270	9,4	423	9,5	0,0646
2 610 < Rv	2 270	9,8	441	9,9	0,0674

3.2.2. For andre kjøretøyer enn personbiler med en referansemasse på over 1700 kg eller kjøretøyer med permanent drift på alle hjul, multipliseres effektverdiene gitt i tabellen i nr. 3.2.1 med faktoren 1,3.»

48. Nr. 3.3, 3.3.1 og 3.3.2 oppheves.

Tillegg 3

49. Nr. 4.1:

— Nr. 4.1 skal lyde:

«4.1. Utvelgelse av prøvekjøretøyet

Dersom prøven ikke foretas på alle varianter av en kjøretøytype⁽¹⁾, gjelder følgende kriterier for utvelgelse av prøvekjøretøy

4.1.1. Karosseri

Dersom det finnes ulike karosserityper, skal typen med de dårligste aerodynamiske egenskapene velges. Produsenten skal framlegge de nødvendige data for utvelgelsen.

4.1.2. Dekk

De bredeste dekkene skal velges. Dersom det finnes mer enn tre dekkstørrelser, skal den nest bredeste dekkstørrelsen velges.

4.1.3. Prøvemasse

Prøvemassen skal være kjøretøyets referansemasse med den høyeste treghetskategori.

4.1.4. Motor

Prøvekjøretøyet skal være utstyrt med de(n) største varmeveksler(e).

4.1.5. Overføring:

Det skal utføres en prøve på hver av de følgende overføringstyper:

- forhjulstrekk
- bakhjulstrekk
- permanent firehjulstrekk
- ikke-permanent firehjulstrekk
- automatisk girkasse
- manuell girkasse

(¹) **I henhold til direktiv 70/156/EØF.»**

— Tidligere nr. 4.1, 4.2 og 4.3 blir nr. 4.2, 4.3 og 4.4.

50. Nytt nr. 5.1.1.2.8 skal lyde:

«5.1.1.2.8. Effekten P bestemt på banen skal korrigeres i forhold til referanseomgivelsene på følgende måte:

$$P_{\text{korrigeret}} = K \times P_{\text{målt}}$$

$$K = \frac{R_R}{R_T} \cdot \left[1 + K_R (t - t_0) \right] + \frac{R_{\text{AERO}}}{R_T} \cdot \frac{(\rho_0)}{\rho}$$

R_R = rullemotstand ved hastigheten V

R_{AERO} = luftmotstand ved hastigheten V

R_T = total kjøremotstand = $R_R + R_{\text{AERO}}$

K_R = temperaturkorreksjonsfaktor for rullemotstanden, satt til $3,6 \times 10^{-3}/^{\circ}\text{C}$

t = omgivelsestemperatur ved prøve på bane i $^{\circ}\text{C}$

t_0 = standardtemperatur 20°C

ρ = lufttetthet ved prøveforholdene

ρ_0 = lufttetthet ved referansevilkårene (20°C , 100 kPa).

Forholdene R_R/R_T og R_{AERO}/R_T oppgis av produsenten på grunnlag av data som virksomheten normalt har til rådighet.

Dersom disse verdiene ikke foreligger, kan forholdet rullemotstand/total motstand etter avtale mellom produsenten og vedkommende tekniske instans i stedet beregnes etter følgende formel:

55. Nytt nr. 5.2.1.2.7 skal lyde:
- «5.2.1.2.7. Gjennomsnittlig dreiemoment C_T , som bestemt på banen, skal korrigeres til referanseforholdene som følger:
- $$C_{\text{korrigeret}} = K \times T_{\text{målt}}$$
- der K er definert i nr. 5.1.1.2.8 i dette tillegg.»
56. Nr. 5.2.2.2.3 skal lyde:
- «5.2.2.2.3. Bremsen innstilles slik at den frambringer det korrigerede totale dreiemomentet på bane angitt i nr. 5.2.1.2.7.»
57. Nytt nr. 5.2.2.2.4 skal lyde:
- «5.2.2.2.4. De samme operasjoner som i nr. 5.1.2.2.7 utføres med samme formål.»
58. Nr. 5.3. oppheves.
59. Nr. 5.4. oppheves.

Tillegg 4

60. I nr. 1 skal nytt siste punktum lyde:
- «Produsenten av dynamometeret skal oppgi hvilken metode som skal brukes for å kontrollere at spesifikasjonene i nr. 3 er oppfylt.»
61. Nr. 6 oppheves.

Tillegg 5

62. I den portugisiske versjonen skal tittelen lyde:
- «Descrição dos sistemas de recolha dos gases de escape.»
63. Nr. 3.3, herunder figur III/5.3.3, oppheves.

Tillegg 8

64. I nr. 1.5.1.1 skal siste linje lyde:
- «trykk mettet damp $P_d = 2,81 \text{ kPa}$ av H_2O ved 23 °C .»

Vedlegg IX

71. Vedlegg IX skal lyde:

«VEDLEGG IX

MØNSTER

[Største format: A4 (210 x 297 mm)]

EØF-TYPEGODKJENNINGSdokUMENT

Myndighetens stempel

Melding om:

- typegodkjenning⁽¹⁾,
- utvidelse av typegodkjenning⁽¹⁾,
- nektelse av typegodkjenning⁽¹⁾,
- tilbakekalling av typegodkjenning⁽¹⁾,

for en type kjøretøy/del/teknisk enhet⁽¹⁾ i henhold til direktiv .../.../EF, sist endret ved direktiv .../.../EF.

Typegodkjenningsnummer:

Bakgrunnen for utvidelsen:

DEL I

- 0.1. Merke (produsentens firma):
- 0.2. Type og alminnelig(e) handelsbetegnelse(r):
- 0.3. Kjøretøyet/delen/den tekniske enheten er eventuelt slik merket for identifikasjon av typen ⁽¹⁾⁽²⁾ :
- 0.3.1. Merkingens plassering:
- 0.4. Kjøretøygruppe⁽³⁾:
- 0.5. Produsentens navn og adresse:
- 0.7. Plassering av og festemåte for EF-typegodkjenningsmerket for deler og tekniske enheter: ...
- 0.8. Monteringsanleggets (-anleggenes) adresse(r):

DEL II

1. Utfyllende opplysninger (eventuelle) (se tillegget)
2. Teknisk instans ansvarlig for prøvingene:
3. Prøvingsrapportens dato:
4. Prøvingsrapportens nummer:
5. Eventuelle merknader (se tillegget)
6. Sted:
7. Dato:
8. Underskrift:
9. Innholdsfortegnelsen for den opplysningspakken som er inngitt til godkjenningmyndigheten, og som utleveres på anmodning, er vedlagt.

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.

⁽²⁾ Dersom merkingen for identifikasjon av typen inneholder tegn som ikke er aktuelle for beskrivelsen av det kjøretøy, den del eller den tekniske enhet som omfattes av dette typegodkjenningsdokument, skal slike tegn i dokumentasjonen angis med symbolet «?» (f.eks.: ABC??123??).

⁽³⁾ Som definert i vedlegg IIA til direktiv 70/156/EØF.

Tillegg

til EF-typegodkjenningssdokument nr. ...

om typegodkjenning av et kjøretøy i henhold til direktiv L 70/220/EØF, sist endret ved direktiv .../.../EF

- 1. Utfyllende opplysninger:
- 1.1. Kjøretøyets masse i driftsferdig stand
- 1.2. Tillatt totalmasse:
- 1.3. Referansemasse:
- 1.4. Antall seter:
- 1.5. Identifikasjon av motor
- 1.6. Girkasse:
- 1.6.1. Manuell, antall gir⁽¹⁾
- 1.6.2. Automatisk, antall gir⁽¹⁾:
- 1.6.3. CVT: ja/nei⁽¹⁾:
- 1.6.4. De enkelte girs utveksling:
- 1.6.5. Differensialens utveksling:
- 1.7. Dekkstørrelser:
- 1.7.1. Rulleomkrets til dekk brukt i type I-prøve:
- 1.8. Prøveresultater:

Type I	CO (g/km)	HC + NO _x (g/km)	Partikler ⁽²⁾ (g/km)
Målt			
Med forringelsesfaktor			

Type II: %
 Type III:
 Type IV: g/prøve
 Type V:

- holdbarhetsprøve 80 000 km/ikke relevant⁽¹⁾
- forringelsesfaktor: beregnet/fastsatt⁽¹⁾
- forringelsesfaktorens tallverdi:

- 5. Merknader:

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.
⁽²⁾ For kjøretøyer utstyrt med motor med kompresjonstenning.»

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/03****nr. 62/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg II
(Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 1/97 av 30. januar 1997⁽¹⁾.

Kommisjonsdirektiv 96/37/EF av 17. juni 1996 om tilpasning til den tekniske utvikling av rådsdirektiv 74/408/EØF om innvendig utrustning i motorvogner (setenes og setefestenes styrke)⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg II kapittel I nr. 16 (rådsdirektiv 74/408/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **396 L 0037**: Kommisjonsdirektiv 96/37/EF av 17. juni 1996 (EFT nr. L 186 av 25.7.1996, s. 28).”

Artikkel 2

Teksten til kommisjonsdirektiv 96/37/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. desember 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

(¹) EFT nr. L 85 av 27.3.1997, s. 66, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 13 av 27.3.1997, s. 3.

(²) EFT nr. L 186 av 25.7.1996, s. 28.

Bestemmelsene i dette direktiv er i samsvar med uttalelse fra Komiteen for tilpasning til den tekniske utvikling nedsatt ved direktiv 70/156/EØF -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:

Artikkel 1

1. Tittelen til direktiv 74/408/EØF skal lyde: «Rådsdirektiv 74/408/EØF om seter, setefester og hodestøtter i motorvogner».

2. I den dispositive delen av direktiv 74/408/EØF gjøres følgende endringer:

- 1) Slutten av artikkel 1 skal lyde: «...med unntak av kjøretøyer som går på skinner, jordbruks- og skogbrukstraktorer og alle mobile maskiner.»
- 2) Artikkel 2 skal lyde: «...med begrunnelse i setenes eller setefestenes styrke, eller å gi EØF-typegodkjenning eller nasjonal typegodkjenning for et sete med begrunnelse i setets styrke og evnen til å beskytte brukeren, dersom disse oppfyller kravene i vedlegg II og III, eventuelt når kjøretøyet tilhører gruppe M og er utstyrt med bilbelter, og kravene i vedlegg IV når kjøretøyet tilhører gruppe M₂ eller M₃ og ikke er utstyrt med bilbelter, eller tilhører gruppe N. Kjøretøygruppene er definert i vedlegg II del A til direktiv 70/156/EØF.»
- 3) Artikkel 3 skal lyde: «med begrunnelse i setenes eller setefestenes styrke eller forby at seter selges, registreres, tas i bruk eller fortsatt brukes, med begrunnelse i setets styrke og evnen til å beskytte brukeren, dersom disse oppfyller kravene i de aktuelle vedlegg, alt etter hvilken gruppe kjøretøyet tilhører, som fastsatt i artikkel 2.»
- 4) I artikkel 4 endres «vedlegg I nr. 2.2» til «henholdsvis vedlegg II nr. 2.2, vedlegg III nr. 2.3 eller vedlegg III nr. 2.4».
- 5) I artikkel 5 endres «vedlegg I til IV» til «vedleggene».

3. Vedleggene til direktiv 74/408/EØF endres i samsvar med vedlegget til dette direktiv.

Artikkel 2

1. Fra og med 1. januar 1997 kan ikke medlemsstatene med begrunnelse i seter, fester og hodestøtter

- nekte å gi EØF-typegodkjenning eller nasjonal typegodkjenning for en kjøretøytype eller setetype eller
- forby at kjøretøyer registreres, selges eller tas i bruk, eller at seter selges eller tas i bruk,

dersom setene, festene og hodestøttene oppfyller kravene i direktiv 74/408/EØF, som endret ved dette direktiv.

2. Fra og med 1. oktober 1999 for kjøretøyer i gruppe M₂ med største tillatte masse på høyst 3 500 kg og fra og med 1. oktober 1997 for alle andre kjøretøyer kan medlemsstatene

- ikke lenger gi EØF-typegodkjenning og
- nekte å gi nasjonal typegodkjenning

for en kjøretøytype med begrunnelse i setene, deres fester og hodestøtte og for en setetype dersom de ikke oppfyller kravene i direktiv 74/408/EØF, som endret ved dette direktiv.

3. Fra og med 1. oktober 2001 for kjøretøyer i gruppe M₂ med største tillatte masse på høyst 3 500 kg og fra med 1. oktober 1999 for alle andre kjøretøyer i gruppe M og N₁

- skal medlemsstatene anse samsvarssertifikater som følger nye kjøretøyer i samsvar med bestemmelsene i direktiv 70/156/EØF, for ikke lenger å være gyldige etter artikkel 7 nr. 1 i nevnte direktiv,
- kan medlemsstatene forby registrering, salg og ibruktaking av nye kjøretøyer som ikke følges av et samsvarssertifikat i henhold til direktiv 70/156/EØF,
- kan medlemsstatene forby salg og ibruktaking av nye seter

med begrunnelse i setene, deres fester og hodestøtte dersom de ikke oppfyller kravene i direktiv 74/408/EØF, som endret ved dette direktiv.

4. Fra og med 1. oktober 1999 får kravene til seter som deler i direktiv 74/408/EØF, som endret ved dette direktiv, anvendelse som fastlagt i artikkel 7 nr. 2 i direktiv 70/156/EØF.

Artikkel 3

Senest to år etter datoen nevnt i artikkel 4 skal Kommisjonen undersøke følgende forhold:

- likeverdigheten til den statiske prøvingen av seter i vedlegg III,
- kravene til hodestøtter i vedlegg II,
- de særlige kravene til setenes styrke for kjøretøyer i gruppe M₂,
- kravene til setenes styrke når de utsettes for en kombinert belastning,
- anvendelsen av bilbelter for de tilfeller der seter er rettet sideveis.

På grunnlag av resultatene av undersøkelsen kan det foreslås ytterligere endring av direktivet, etter framgangsmåten fastsatt i artikkel 13 i direktiv 70/156/EØF.

Artikkel 4

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, innen 31. desember 1996, og umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.

Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.

2. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de viktigste internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

Artikkel 5

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fellesskaps Tidende*.

Artikkel 6

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 17. juni 1996.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG

Listen over følgende vedlegg innsettes mellom direktivets dispositive del og vedlegg I.

«LISTE OVER VEDLEGG

- VEDLEGG I: Administrative bestemmelser for EØF-typegodkjenning
- Tillegg 1:* Opplysningsdokument (for kjøretøy)
 - Tillegg 2:* EØF-typegodkjenningsdokument (for kjøretøy)
 - Tillegg 3:* Opplysningsdokument (for deler)
 - Tillegg 4:* EØF-typegodkjenningsdokument (for deler)
 - Tillegg 5:* Mønster for EØF-typegodkjenningsmerke
- VEDLEGG II: Virkeområde og definisjoner for samt krav til kjøretøyer i gruppe M₁
- Tillegg 1:* Prøvinger og bruksanvisninger
 - Tillegg 2:* Prøvingsmetode for kontroll av energiopptak
 - Tillegg 3:* Prøvingsmetode for setefester
- VEDLEGG III: Virkeområde og definisjoner for samt krav til visse kjøretøyer i gruppe M₂ og M₃
- Tillegg 1:* Prøvingsmetode for seter og/eller fester
 - Tillegg 2:* Prøvingsmetode for fester i et kjøretøy
 - Tillegg 3:* Målinger som skal foretas
 - Tillegg 4:* Bestemmelse av godkjenningskriterier
 - Tillegg 5:* Krav til statisk prøving
 - Tillegg 6:* Krav til energiopptak
- VEDLEGG IV: Allmenne bestemmelser for kjøretøyer som ikke omfattes av vedlegg II og III»

Nytt vedlegg I skal lyde:

«VEDLEGG I

ADMINISTRATIVE BESTEMMELSER FOR EØF-TYPEGODKJENNING

1. **Søknad om EØF-typegodkjenning for et kjøretøy**
 - 1.1. Søknad om EØF-typegodkjenning for et kjøretøy i gruppe M eller N med hensyn til setene, deres fester og hodestøtter eller for et kjøretøy i gruppe M₂ eller M₃ med hensyn til festene i henhold til artikkel 3 nr. 4 i direktiv 70/156/EØF skal innsendes av kjøretøyprodusenten.
 - 1.2. Et mønster for opplysningsdokumentet er gitt i tillegg 1 til dette vedlegg.
 - 1.3. Følgende skal innleveres til den tekniske instans med ansvar for å foreta typegodkjenningsprøvingene:
 - 1.3.1. et kjøretøy som er representativt for kjøretøytypen som skal godkjennes, og om nødvendig en aktuell del av kjøretøykonstruksjonen.
 - 1.3.2. for kjøretøyer som omfattes av vedlegg II eller III, et ekstra sett med seter av den type kjøretøyet er utstyrt med, samt fester,
 - 1.3.3. for kjøretøyer i gruppe M₁, i gruppe M₂ med største tillatte masse på høyst 3 500 kg og i gruppe N₁ med seter utstyrt med eller med mulighet for å utstyres med hodestøtte kommer følgende i tillegg til kravene fastsatt i nr. 1.3.1 og nr. 1.3.2:
 - 1.3.3.1. for avtakbare hodestøtter: et ekstra sett med seter, utstyrt med hodestøtter av den type kjøretøyet er utstyrt med, samt fester,
 - 1.3.3.2. for separate hodestøtter: et ekstra sett med seter av den typen kjøretøyet er utstyrt med samt fester, et ekstra sett med tilsvarende hodestøtter og den del av kjøretøykonstruksjonen som hodestøtten er montert på, eller en fullstendig konstruksjon.
2. **Søknad om EØF-typegodkjenning for et sete**
 - 2.1. Søknad om EØF-typegodkjenning for et sete i henhold til artikkel 3 nr. 4 i direktiv 70/156/EØF skal innsendes av kjøretøyprodusenten.
 - 2.2. Et mønster for opplysningsdokumentet er gitt i tillegg 2 til dette vedlegg.
 - 2.3. Følgende skal innleveres til den tekniske instans med ansvar for å foreta typegodkjenningsprøvingene:
 - 2.3.1. tre prøver av setet som skal typegodkjennes. Hvert sete skal være tydelig merket med produsentens handelsnavn eller varemerke samt typebetegnelsen, og merkingen skal ikke kunne slettes.
3. **Innvilgelse av EØF-typegodkjenning**
 - 3.1. Dersom de aktuelle krav er oppfylt, skal EØF-typegodkjenning innvilges i henhold til artikkel 3 nr. 4, eventuelt artikkel 4 nr. 4, i direktiv 70/156/EØF.
 - 3.2. Et mønster for EØF-typegodkjenningsdokumentet er gitt i:
 - 3.2.1. tillegg 3 for søknader nevnt i nr. 1.
 - 3.2.2. tillegg 4 for søknader nevnt i nr. 2.
 - 3.3. Hver kjøretøytype eller setetype som godkjennes, skal tildeles et typegodkjenningsnummer i samsvar med vedlegg VII til direktiv 70/156/EØF. Den samme medlemsstaten skal ikke tildele samme nummer til en annen type kjøretøy eller sete.
4. **Endring av type og av typegodkjenning**
 - 4.1. Ved endringer av typen godkjent i henhold til dette direktiv får bestemmelsene i artikkel 5 i direktiv 70/156/EØF anvendelse.
5. **Produksjonssamsvar**
 - 5.1. I alminnelighet skal tiltak for å sikre produksjonssamsvar treffes i henhold til bestemmelsene fastsatt i artikkel 10 i direktiv 70/156/EØF.

6. Merking

- 6.1. Hvert sete som er i samsvar med en type godkjent som teknisk enhet i henhold til dette direktiv, skal være påført et EØF-typegodkjenningsmerke.
- 6.2. Merket skal bestå av
- 6.2.1. et rektangel med bokstaven «e» innskrevet, fulgt av identifikasjonsnummeret eller nasjonalitetsbokstavene til medlemsstaten som har gitt typegodkjenningen:
- | | | | |
|----|---------------------------|-----|----------------|
| 1 | for Tyskland | 12 | for Østerrike |
| 2 | for Frankrike | 13 | for Luxembourg |
| 3 | for Italia | 17 | for Finland |
| 4 | for Nederland | 18 | for Danmark |
| 5 | for Sverige | 21 | for Portugal |
| 6 | for Belgia | 23 | for Hellas |
| 9 | for Spania | IRL | for Irland |
| 11 | for Det forente kongerike | | |
- 6.2.2. nær rektanget «basistypegodkjenningsnummeret» som utgjør del 4 av typegodkjenningsnummeret nevnt i vedlegg VII til direktiv 70/156/EØF, og to foranstående sifre som angir løpenummeret for den seneste større tekniske endring av direktiv 74/408/EØF på den dato EØF-typegodkjenning ble gitt. I dette direktiv er løpenummeret 00.
- 6.2.3. tilleggsmerket «D» plassert over rektanget, som tegn på at den/de dynamiske prøvingen(e) er foretatt i samsvar med tillegg 1 til vedlegg III med henblikk på typegodkjenning av setet.
- 6.3. EØF-typegodkjenningsmerket skal påføres setet eller setene på en slik måte at det er lett å lese og ikke kan slettes.
- 6.4. Et eksempel på et EØF-typegodkjenningsmerke er vist i tillegg 5.

Tillegg I

Opplysningsdokument nr.
i henhold til vedlegg I til direktiv 70/156/EØF⁽¹⁾
i forbindelse med EØF-typegodkjenning av et kjøretøy med hensyn til seter, fester
og hodestøtter (direktiv 74/408/EØF), sist endret ved direktiv 95/37/EF

Følgende opplysninger skal eventuelt framlegges i tre eksemplarer og omfatte en innholdsfortegnelse. Eventuelle tegninger skal være i egnet målestokk i A4-format eller brettet til dette formatet, og være tilstrekkelig detaljerte. Eventuelle fotografier skal være tilstrekkelig detaljerte.

Dersom systemene, delene eller de tekniske enhetene har elektronisk styrte funksjoner, må det gis opplysninger om ytelse.

0. Allment

- 0.1. Merke (produsentens firma):
- 0.2. Type og alminnelig(e) handelsbetegnelse(r):
- 0.3. Kjøretøyet er eventuelt slik merket for identifikasjon av type ^(b):
- 0.3.1. Merkingens plassering:
- 0.4. Kjøretøygruppe ^(c):
- 0.5. Produsentens navn og adresse:
- 0.8. Monteringsanleggets (monteringsanleggenes) adresse(r):

1. Kjøretøyets allmenne spesifikasjoner

- 1.1. Fotografier og/eller tegninger av et representativt kjøretøy:

9. Karosseri

- 9.1. Karosseritype:
- 9.2. Materialer og konstruksjonsmetode:
- 9.10. Innvendig utrustning
 - 9.10.3. Seter
 - 9.10.3.1. Antall:
 - 9.10.3.2. Plassering og innretning:
 - 9.10.3.3. Masse:
 - 9.10.3.4. Egenskaper: beskrivelse og tegninger av seter som ikke er typegodkjent som deler:
 - 9.10.3.4.1. Setene og deres fester:
 - 9.10.3.4.2. Justeringssystem:

⁽¹⁾ Numrene og fotnotene i dette opplysningsdokument tilsvarer dem som er brukt i vedlegg I til direktiv 70/156/EØF. Numre som ikke er relevante for dette direktivs formål, er utelatt.

- 9.10.3.4.3. Systemer for justering i lengderetningen og låsemekanismer:
- 9.10.3.4.4. Bilbeltefester (dersom de er en del av setekonstruksjonen):
- 9.10.3.4.5. Deler av kjøretøyet som benyttes som fester:
- 9.10.3.5. Koordinater eller tegninger av R-punktet (x)
 - 9.10.3.5.1. Førersetet:
 - 9.10.3.5.2. Øvrige sitteplasser:
- 9.10.3.6. Fastsatt seteryggvinkel
 - 9.10.3.6.1. Førersetet:
 - 9.10.3.6.2. Øvrige sitteplasser:
- 9.10.3.7. Seteinnstillingsområde
 - 9.10.3.7.1. Førersetet:
 - 9.10.3.7.2. Øvrige sitteplasser:
- 9.10.4. Hodestøtter
 - 9.10.4.1. Type(r): integrerte/avtakbare/separate⁽¹⁾
 - 9.10.4.2. Eventuelt/eventuelle typegodkjeningsnummer:
 - 9.10.4.3. For hodestøtter som ennå ikke er godkjent
 - 9.10.4.3.1. En detaljert beskrivelse av hodestøtten, med angivelse særlig av de(n) type(r) polstringmateriale(r) som er benyttet, og eventuelt plasseringen og utformingen av seler og festedeler for de(n) type(r) sete som søkes godkjent:
 - 9.10.4.3.2. For «separate» hodestøtter:
 - 9.10.4.3.2.1. En detaljert beskrivelse av den del av konstruksjonen hodestøtten er beregnet montert på:
 - 9.10.4.3.2.2. Tegninger av de karakteristiske deler av konstruksjonen og hodestøtten med målangivelse:

Dato, innsending

Søknader som gjelder seter, deres fester, og eventuelt hodestøtter, skal inneholde samtlige numre i listen ovenfor, med unntak av nr. 9.10.3.4.5.

Søknader som gjelder setefester i kjøretøyer i gruppe M₂ eller M₃, skal inneholde nr. 0-0.8, 1, 1.1, 9-9.2, 9.10.3.4 og 9.10.3.4.5.

Tillegg 2

MØNSTER

[Største format: A4 (210 x 297 mm)]

EØF-TYPEGODKJENNINGS-DOKUMENT

Myndighetens stempel

Melding om:

- typegodkjenning⁽¹⁾,
- utvidelse av typegodkjenning⁽¹⁾,
- nektelse av typegodkjenning⁽¹⁾,
- tilbakekalling av typegodkjenning⁽¹⁾,

for en type kjøretøy/del/teknisk enhet⁽¹⁾ med hensyn til direktiv 74/408/EØF, sist endret ved direktiv 96/37/EF.

Typegodkjenningsnummer:

Bakgrunnen for utvidelsen:

Del I

- 0.1. Merke (produsentens firma):
- 0.2. Type og alminnelig(e) handelsbetegnelse(r):
- 0.3. Kjøretøyet/delen/den tekniske enheten⁽¹⁾ ⁽²⁾ er eventuelt slik merket for identifikasjon av type:
- 0.3.1. Merkingens plassering:
- 0.4. Kjøretøygruppe⁽³⁾:
- 0.5. Produsentens navn og adresse:
- 0.7. Plassering av og festemåte for EØF-typegodkjenningsmerket for deler og tekniske enheter: 0.8. Monteringsanleggets (monteringsanleggenes) adresse(r):

Del II

1. Utfyllende opplysninger (eventuelle) (se tillegget)
2. Teknisk instans ansvarlig for prøvingene:
3. Prøvsrapportens dato:
4. Prøvsrapportens nummer:
5. (Eventuelle) merknader (se tillegget)
6. Sted:
7. Dato:
8. Underskrift:
9. Innholdsfortegnelsen for den opplysningspakken som er inngitt til godkjenningmyndigheten, og som utleveres på anmodning, er vedlagt.

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.

⁽²⁾ Dersom merkingen for identifikasjon av typen inneholder tegn som ikke er aktuelle for beskrivelsen av det kjøretøy, den del eller den tekniske enhet som omfattes av dette typegodkjenningsdokument, skal slike tegn i dokumentasjonen angis med symbolet «?» (f.eks.: ABC??123??).

⁽³⁾ Som definert i vedlegg IIA til direktiv 70/156/EØF.

Tillegg til EØF-typegodkjenningsdokument nr. ...

i forbindelse med typegodkjenning av et kjøretøy (direktiv 74/408/EØF, sist endret ved direktiv 96/37/EF)

1. Utfyllende opplysninger
 - 1.1. (Eventuelle) EØF-typegodkjente seters merke og type:
 - 1.2. For hver seterad: enkelt/udelt, fast/justerbar rygg, klappsete/nedfellbar rygg⁽¹⁾.
 - 1.3. Setenes plassering og innretning (EØF-typegodkjente seter og andre):
 - 1.4. Eventuelle seter med bilbeltefeste:
 - 1.5. For hvert sete: (eventuell) type hodestøtte; integrerte/avtakbare/separate⁽¹⁾
 - 1.6. Kort beskrivelse av kjøretøytypen med hensyn til setefester og tall for minsteavstand mellom festene (for godkjenninger gitt for setefester i kjøretøyer i gruppe M₂ eller M₃):
5. Merknader:

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.

Tillegg 3

Opplysningsdokument nr.
i forbindelse med EØF-typegodkjenning av seter som deler (direktiv 74/408/EØF), sist endret ved
direktiv 96/37/EF)

Følgende opplysninger skal eventuelt framlegges i tre eksemplarer og omfatte en innholdsfortegnelse.
Eventuelle tegninger skal være i egnet målestokk i A4-format eller brettet til dette formatet, og være
tilstrekkelig detaljerte. Eventuelle fotografier skal være tilstrekkelig detaljerte.

Dersom anleggene, delene eller de tekniske enhetene har elektronisk styrte funksjoner, må det gis
opplysninger om ytelse.

0. **Allment**

- 0.1. Merke (produsentens firma):
- 0.2. Type og alminnelig(e) handelsbetegnelse(r):
- 0.5. Produsentens navn og adresse:
- 0.7. Plassering av og festemåte for EØF-typegodkjenningsmerket for deler og tekniske enheter:
- 0.8. Monteringsanleggets (monteringsanleggenes) adresse(r):

1. **Beskrivelse av innretningen**

- 1.1. Egenskaper: beskrivelse og tegninger av
 - 1.1.1. Setene og deres fester:
 - 1.1.2. Justeringssystem:
 - 1.1.3. Systemer for justering i lengderetningen og låsemekanismer:
 - 1.1.4. Bilbeltefester (dersom de er en del av setekonstruksjonen):
 - 1.1.5. Minsteavstand mellom festepunktene:
 - 1.1.6. Eventuelle hodestøtter:
- 1.2. Koordinater eller tegninger av R-punktet (x)
- 1.3. Seteinnstillingsområde

Dato, innsending

*Tillegg 4***MØNSTER**

[Største format: A4 (210 x 297 mm)]

EØF-TYPEGODKJENNINGSdokUMENT

Myndighetens stempel

Melding om:

- typegodkjenning⁽¹⁾,
- utvidelse av typegodkjenning⁽¹⁾,
- nektelse av typegodkjenning⁽¹⁾,
- tilbakekalling av typegodkjenning⁽¹⁾,

for en type kjøretøy/del/teknisk enhet⁽¹⁾ med hensyn til direktiv 74/408/EØF, sist endret ved direktiv 96/37/EF.

Typegodkjenningsnummer:

Bakgrunnen for utvidelsen:

Del I

- 0.1. Merke (produsentens firma):
- 0.2. Type og alminnelig(e) handelsbetegnelse(r):
- 0.3. Kjøretøyet/bestanddelen/den tekniske enheten⁽¹⁾ ⁽²⁾ er eventuelt slik merket for identifikasjon av type:
 - 0.3.1. Merkingens plassering:
- 0.4. Kjøretøygruppe⁽³⁾:
- 0.5. Produsentens navn og adresse:
- 0.7. Plassering av og festemåte for EØF-typegodkjenningsmerket for deler og tekniske enheter:
- 0.8. Monteringsanleggets (monteringsanleggenes) adresse(r):

Del II

1. Utfyllende opplysninger (eventuelle) (se tillegget)
2. Teknisk instans ansvarlig for prøvingene:
3. Prøvsrapportens dato:
4. Prøvsrapportens nummer:
5. (Eventuelle) merknader (se tillegget)
6. Sted:
7. Dato:
8. Underskrift:
9. Innholdsfortegnelsen for den opplysningspakken som er inngitt til godkjenningsmyndigheten, og som utleveres på anmodning, er vedlagt.

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.

⁽²⁾ Dersom merkingen for identifikasjon av typen inneholder tegn som ikke er aktuelle for beskrivelsen av det kjøretøy, den del eller den tekniske enhet som omfattes av dette typegodkjenningsdokument, skal slike tegn i dokumentasjonen angis med symbolet «?» (f.eks.: ABC??123??).

⁽³⁾ Som definert i vedlegg IIA til direktiv 70/156/EØF.

Tillegg til EØF-typegodkjenningsdokument nr. ...

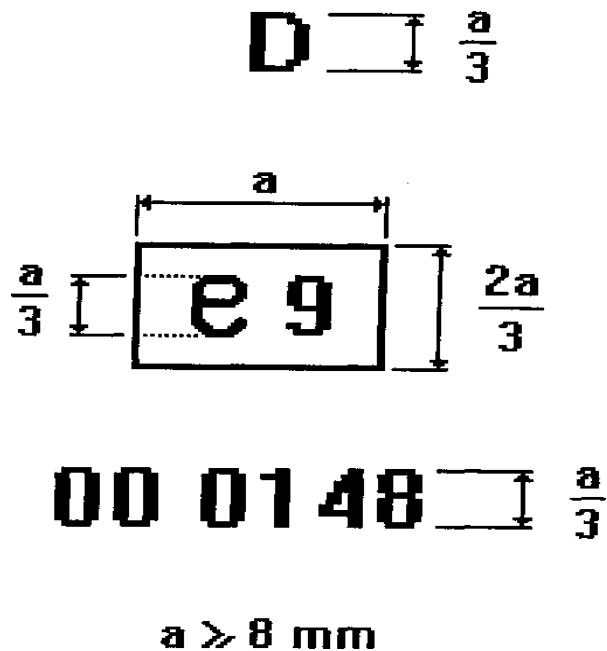
i forbindelse med typegodkjenning av en setetype som del (direktiv 74/408/EØF, sist endret ved direktiv 96/37/EF)

1. Utfyllende opplysninger
 - 1.1. Kort beskrivelse av setetyper, festedeler og systemer for justering i lengderetningen og låsemekanismer, herunder minsteavstanden mellom festepunktene:
 - 1.3. Setenes plassering og innretning:
 - 1.4. Eventuelle seter med bilbeltefeste:
 - 1.5. (Eventuell) type hodestøtte; integrert/avtakbar/separat⁽¹⁾
5. Merknader:
 - 5.1. Energiopptaksprøving for seteryggens bakside: ja/nei⁽¹⁾
 - 5.1.2. Tegninger som viser den del av seteryggens bakside som er prøvd med hensyn til energiopptak:
 - 5.2. Setet er typegodkjent i henhold til nr. 3.2.1 i vedlegg III (dynamisk prøving): ja/nei⁽¹⁾
 - 5.2.1. Prøving 1: ja/nei⁽¹⁾
 - 5.2.2. Prøving 2: ja/nei⁽¹⁾
 - 5.2.3. Beskrivelse av de belter og fester som er brukt ved prøving 2:
 - 5.2.4. Type ekstrasete brukt ved prøving 2 (dersom typen er en annen enn den godkjente setetyper):
 - 5.3. Setet er typegodkjent i henhold til nr. 3.2.2 i vedlegg III (dynamisk prøving): ja/nei⁽¹⁾
 - 5.3.1. Prøving i henhold til tillegg 5: ja/nei⁽¹⁾
 - 5.3.2. Prøving i henhold til tillegg 6: ja/nei⁽¹⁾

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.

Tillegg 5

Mønster for EØF-typegodkjenningsmerke



Setet som er påført ovenstående EØF-typegodkjenningsmerke, er en innretning gitt typegodkjenning i Spania (e9) under basistypegodkjenningsnummeret 0148 i henhold til dette direktiv (00). Tallene er brukt bare som eksempel.»

Nytt vedlegg II skal lyde:

«VEDLEGG II

VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER FOR SAMT KRAV TIL KJØRETØYER I GRUPPE M₁

1. Virkeområde

- 1.0. Kravene i dette vedlegg får anvendelse på kjøretøyer i gruppe M₁.
- 1.1. Kravene i dette vedlegg får ikke anvendelse på klappseter og seter som er side- eller bakoverrettet, eller på hodestøtter montert på slike seter.
- 1.2. Hodestøtter gitt typegodkjenning i samsvar med kravene i direktiv 78/932/EØF skal anses å være i samsvar med de aktuelle krav i dette direktiv.
- 1.3. Baksiden på seter som er i sone 1 eller baksiden på hodestøtter som er i samsvar med kravene i nr. 5.7 i vedlegg I til direktiv 74/60/EØF (om innvendig utstyr), skal anses å være i samsvar med de tilsvarende krav i dette direktiv.

2. Definisjoner

I dette direktiv menes med

- 2.1. «typegodkjenning av et kjøretøy»: godkjenning av en kjøretøytype med hensyn til setenes og festenes styrke, utformingen av seteryggenes bakside og hodestøttenes egenskaper,
- 2.2. «kjøretøytype»: en gruppe motorvogner som ikke i vesentlig grad skiller seg fra hverandre med hensyn til:
 - 2.2.1. setenes oppbygning, form, mål, materialer og masse, selv om setetrekk og -farge kan variere, forskjeller i masse som ikke overstiger 5 % av setet gitt typegodkjenning, skal anses som uten betydning,
 - 2.2.2. typer og mål for seteryggenes og setets samt setedelers justerings-, forskyvnings- og låsesystemer,
 - 2.2.3. typer og mål for setefester,
 - 2.2.4. hodestøttenes mål, oppbygning, materialer og polstring, selv om de kan variere med hensyn til trekket og fargen,
 - 2.2.5. typer og mål for hodestøttenes festedeler og for separate hodestøtter, egenskapene til den del av kjøretøyet der hodestøtten er festet,
- 2.3. «sete»: en konstruksjon som kan være en integrert del av kjøretøykonstruksjonen, med tilhørende polstring, og som tjener som sitteplass for en voksen. Betegnelsen omfatter både enkeltseter og den del av et benkesete som tilsvarer en sitteplass,
- 2.4. «benkesete»: en konstruksjon med tilhørende polstring som tjener som sitteplass for minst to voksne,
- 2.5. «feste»: systemet som fester seteenheten til kjøretøykonstruksjonen, herunder de berørte delene av kjøretøykonstruksjonen,
- 2.6. «justeringssystem»: den innretning som gjør det mulig å justere setet eller deler av det slik at stillingen passer til den sittendes kroppsform. Denne innretningen kan særlig gjøre det mulig å foreta

- 2.6.1. lengdeforskyvning,
- 2.6.2. høydeforskyvning,
- 2.6.3. vinkelforskyvning,
- 2.7. «forskyvningssystem»: en innretning som for å lette passasjerenes adgang til plassen bak det aktuelle sete gjør det mulig å foreta en forskyvning eller dreining av setet eller deler av det uten noen fast mellomstilling,
- 2.8. «låsesystem»: en innretning som sikrer at setet og setedelene ikke forlater bruksstillingen,
- 2.9 «klappsete»: et ekstrasete, beregnet på leilighetsvis bruk, som til vanlig er sammenslått,
- 2.10. «verrplan»: det vertikale plan som står vinkelrett på kjøretøyets medianplan i lengderetningen,
- 2.11. «plan i lengderetningen»: et plan parallellt med kjøretøyets medianplan i lengderetningen,
- 2.12. «hodestøtte»: en innretning hvis funksjon er å begrense en voksent brukers hodebevegelse bakover i forhold til kroppen, med henblikk på å redusere risikoen for nakkeskader i tilfelle ulykke,
 - 2.12.1. «integrert hodestøtte»: en hodestøtte som utgjøres av den øverste del av seteryggen. Hodestøtter som oppfyller definisjonene i nr. 2.12.2 og 2.12.3 nedenfor, men som kan tas av setet eller kjøretøykonstruksjonen bare ved hjelp av verktøy eller ved at setetrekket fjernes helt eller delvis, oppfyller denne definisjon,
 - 2.12.2. «avtakbar hodestøtte»: en hodestøtte som består av en del som kan tas av setet, konstruert for innsetting og forankring i seteryggkonstruksjonen,
 - 2.12.3. «separat hodestøtte»: en hodestøtte som består av en del som er uavhengig av setet, konstruert for innsetting og forankring i kjøretøykonstruksjonen,
- 2.13. «R-punkt»: referansepunktet for sitteplasser som definert i vedlegg III til direktiv 77/649/EØF,
- 2.14. «referanselinje»: linjen på prøvedukken gjengitt i figur 1.

3. **Krav**

- 3.1. Alle ytre seter foran i kjøretøyer i gruppe M_1 skal være utstyrt med hodestøtte (Også seter utstyrt med hodestøtte, beregnet på plassering på andre sitteplasser og andre kjøretøygrupper kan typegodkjennes i henhold til dette direktiv).
- 3.2. Allmenne krav til alle seter
 - 3.2.1. Alle justerings- og forskyvningssystemer skal ha et låsesystem som skal virke automatisk. Låsesystemer for armlener og andre hvileinnretninger er ikke påkrevd, med mindre slike innretninger medfører en ytterligere risiko for skade på kjøretøyets brukere i tilfelle kollisjon.
 - 3.2.2. Betjeningsinnretningen som utløser en innretning som nevnt i nr. 2.7, skal være plassert på setets yterside nær døren. Den skal være lett tilgjengelig, selv for den som sitter umiddelbart bak vedkommende sete.
 - 3.2.3. Baksiden av seter i område 1, definert i nr. 8.1.1 i tillegg 1, skal bestå energioptaksprøvingen i samsvar med kravene i tillegg 2⁽¹⁾.
 - 3.2.3.1. Kravet skal anses oppfylt dersom hodets retardasjon ikke overstiger 80 g i mer enn 3 m/s sammenhengende under prøvingene foretatt etter metoden angitt i tillegg 2. Dessuten skal det ikke dannes noen farlig kant under prøvingen eller etter at prøvingen er avsluttet.

⁽¹⁾ Kjøretøyer i gruppe M_1 skal anses for å oppfylle bestemmelsene i nr. 3.2.3 og 3.2.4 i dette vedlegg, forutsatt at de er i samsvar med bestemmelsene i direktiv 74/60/EØF.

- 3.2.3.2. Kravene i nr. 3.2.3 får ikke anvendelse på bakerste seter eller seter plassert rygg mot rygg.
- 3.2.4. Oversiden av setenes bakside skal ikke ha skarpe kanter eller farlige ujevnheter som kan øke risikoen for alvorlige skader på brukerne⁽¹⁾. Dette kravet skal anses oppfylt dersom overflaten til setenes bakside prøvd under vilkårene angitt i tillegg 1 har en krumningsradius på minst
- 2,5 mm i område 1,
 - 5,0 mm i område 2,
 - 3,2 mm i område 3.
- Områdene er definert i nr. 8.1 i tillegg 1.
- 3.2.4.1. Dette kravet får ikke anvendelse på:
- deler av de forskjellige områder med et framspring på mindre enn 3,2 mm over overflaten rundt og med stumpe kanter, forutsatt at framspringets høyde er mindre enn halvparten av bredden,
 - bakerste seter eller seter plassert rygg mot rygg,
 - baksiden av seter plassert under et vannrett plan gjennom det laveste R-punkt i hver seterekke. (Når seterekkene har ulik høyde, regnet bakfra, skal planet flyttes opp eller ned på en slik måte at det går loddrett gjennom R-punktet til neste seterekke foran),
 - deler av typen «fleksibel netting».
- 3.2.4.2. I område 2, definert i nr. 8.1.2 i tillegg 1, kan overflatene ha en krumningsradius på mindre enn 5 mm, men minst 2,5 mm, forutsatt at de består energiopptaksprøvingen beskrevet i tillegg 2. Dessuten skal slike overflater være polstret for å unngå at hodet kommer i direkte kontakt med seterammekonstruksjonen.
- 3.2.4.3. Dersom områdene nevnt ovenfor omfatter deler dekket med et materiale mykere enn Shore-hardhet 50, får ovennevnte krav, med unntak av kravene i forbindelse med energiopptaksprøvingen etter kravene i tillegg 2, anvendelse bare på stive deler.
- 3.2.5. Det skal ikke forekomme feil i seterammen, setefestet, justerings- og forskyvningssystemer eller deres låseinretninger under eller etter prøvingen angitt i nr. 2 og 3 i tillegg 1. Varig deformasjon, herunder brudd, kan godtas forutsatt at den ikke øker risikoen for skade i tilfelle kollisjon og at de fastsatte belastningene opprettholdes.
- 3.2.6. Ingen låsesystemer må gå ut av lås under prøvingene beskrevet i nr. 3 i tillegg 1.
- 3.2.7. Etter prøvingene skal forskyvningssystemer beregnet på å gi eller lette brukernes adgang virke, de må kunne åpnes minst én gang og tillate forskyvning av setet eller setedelen de er beregnet på.
- 3.2.8. Det kreves ikke at andre forskyvningssystemer samt justeringssystemer og tilhørende låsesystemer skal virke.
- 3.2.9. For seter utstyrt med hodestøtte skal styrken til seteryggen og dens låseinretninger anses for å oppfylle kravene i nr. 2 når det ikke forekommer noe brudd i setet eller seteryggen etter prøvingen i samsvar med nr. 4.3.6; ved brudd skal det påvises at setet kan oppfylle kravene i nr. 2.
- 3.2.10. For seter (seterader) med flere sitteplasser enn hodestøtter skal prøvingen beskrevet i nr. 2 foretas.
- 3.3. Særlige krav til seter som er utstyrt med eller kan utstyres med hodestøtte.

- 3.3.1. Hodestøtten må ikke innebære en tilleggsrisiko for brukerne av kjøretøyet. Uansett bruksstilling skal den særlig ikke ha noen farlige framspring eller skarpe kanter som kan øke risikoen for eller omfanget av skade på brukerne.
- 3.3.2. De delene av nakkestøttens for- og bakside som er i område 1, som definert i nr. 8.1.1.3 i tillegg 1, skal bestå energioptaksprøvingen.
- 3.3.2.1. Kravet skal anses oppfylt dersom hodets retardasjon ikke overstiger 80 g i mer enn 3 m/s sammenhengende under prøvingene foretatt etter metoden angitt i tillegg 2. Dessuten skal det ikke dannes noen farlig kant under prøvingen eller etter at prøvingen er avsluttet.
- 3.3.3. De delene av nakkestøttens for- og bakside som er i område 2, som definert i nr. 8.1.2 i tillegg 1, skal være slik polstret at direkte kontakt mellom hodet og delene i konstruksjonen unngås, og at kravene i nr. 3.2.4 for baksidene av setene i område 2 oppfylles.
- 3.3.4. Kravene i nr. 3.3.2 og 3.3.3 får ikke anvendelse på baksidene av hodestøtter beregnet på montering på seter som har seter bare foran seg.
- 3.3.5. Hodestøtten skal være slik festet til setet eller kjøretøykonstruksjonen at ingen stive eller farlige deler stikker ut fra hodestøttens polstring eller fra festet til seteryggen som følge av det trykk prøvedukkens hode utøver under prøvingen.
- 3.3.6. For seter utstyrt med hodestøtte kan bestemmelsene i nr. 3.2.3, etter avtale med den tekniske instans, anses som overholdt dersom setet utstyrt med hodestøtten er i samsvar med bestemmelsene i nr. 3.3.2.
- 3.4. Hodestøttens høyde
- 3.4.1. Hodestøttens høyde skal måles i henhold til beskrivelsen i nr. 5 i tillegg 1.
- 3.4.2. For hodestøtter som ikke er justerbare i høyden, skal høyden være minst 800 mm⁽¹⁾ for forseter og minst 750 mm⁽²⁾ for øvrige seter.
- 3.4.3. For hodestøtter som er justerbare i høyden,
- 3.4.3.1. skal høyden være minst 800 mm⁽¹⁾ for forseter og minst 750 mm⁽²⁾ for øvrige seter, og dette tallet skal oppnås når støtten befinner seg mellom høyeste og laveste justeringsstilling,
- 3.4.3.2. skal høyden ikke være mindre enn 750 mm⁽²⁾ i noen bruksstilling,
- 3.4.3.3. kan det for andre seter enn forseter tillates at hodestøttene kan plasseres i en stilling der høyden er mindre enn 750 mm⁽²⁾, forutsatt at brukeren lett kan se at innretningen i denne stillingen ikke er beregnet på å benyttes som hodestøtte,
- 3.4.3.4. kan det for forseter tillates at hodestøttene på tomme seter automatisk kan plasseres i en stilling som innebærer en høyde mindre enn 750 mm⁽²⁾, forutsatt at de automatisk returnerer til bruksstilling når setet benyttes.
- 3.4.4. Målene nevnt i nr. 3.4.2 og 3.4.3.1 ovenfor kan reduseres for å sikre tilfredsstillende klaring mellom hodestøtten og takets innvendige overflate, rutene eller enhver del av kjøretøykonstruksjonen, men klaringen skal ikke overstige 25 mm. For seter utstyrt med forskyvnings- og/eller justeringssystemer får sistnevnte krav anvendelse for alle setestillinger. Som unntak fra nr. 3.4.3.2 skal de dessuten ikke ha noen bruksstilling der høyden er mindre enn 700 mm.
- 3.4.5. Som unntak fra kravene til høyde nevnt i nr. 3.4.2, 3.4.3.1 og 3.4.3.2 skal høyden til hodestøtter konstruert for montering på midtre seter eller sitteplasser bak ikke være mindre enn 700 mm.

(¹) Tallet 750 mm får anvendelse til 1. oktober 1999 for nye kjøretøytyper og til 1. oktober 2001 for alle kjøretøyer.

(²) Tallet 700 mm får anvendelse til 1. oktober 1999 for nye kjøretøytyper og til 1. oktober 2001 for alle kjøretøyer.

- 3.5. For seter som kan utstyres med hodestøtte, skal det kontrolleres at de er i samsvar med bestemmelsene i nr. 3.2.3 og 3.3.2.
- 3.5.1. For hodestøtter som er justerbare i høyden, skal høyden på den del av innretningen som hodet hviler mot, målt etter beskrivelsen i nr. 5 i tillegg 1, ikke være mindre enn 100 mm.
- 3.6. For innretninger som ikke er justerbare i høyden, skal det ikke være større rom enn 60 mm mellom seteryggen og hodestøtten. Dersom hodestøtten er justerbar i høyden, skal den i laveste stilling være høyst 25 mm fra toppen av seteryggen. For seter eller benkeseter som er justerbare i høyden og utstyrt med separate hodestøtter, skal samsvaret med dette kravet kontrolleres i alle sete- eller seteradstillinger.
- 3.7. For hodestøtter integrert i seteryggen skal det aktuelle område ligge
- over et plan vinkelrett på referanselinjen, 540 mm fra R-punktet,
 - mellom to loddrette plan i lengderetningen, 85 mm på hver side av referanselinjen. I dette området er ett eller flere mellomrom tillatt, uavhengig av utformingen, dersom de er i en avstand «a» på mer enn 60 mm, målt som beskrevet i tillegg 1 nr. 7, forutsatt at kravene i nr. 3.10 fortsatt overholdes etter tilleggsprøvingen i henhold til tillegg 1 nr. 4.3.3.2.
- 3.8. For hodestøtter som er justerbare i høyden, er, uavhengig av utformingen, ett eller flere mellomrom tillatt på den del av innretningen som tjener som hodestøtte, dersom de er i en avstand «a» på mer enn 60 mm, målt som beskrevet i tillegg 1 nr. 7, forutsatt at kravene i nr. 3.10 fortsatt overholdes etter tilleggsprøvingen i henhold til tillegg 1 nr. 4.3.3.2.
- 3.9. Hodestøttens bredde skal være slik at den gir tilfredsstillende støtte for hodet til en bruker som sitter normalt. Som fastsatt i metoden beskrevet i tillegg 1 nr. 6 skal hodestøtten dekke et område som strekker seg minst 85 mm på hver side av det loddrette vertikale planet til setet som hodestøtten er beregnet for.
- 3.10. Hodestøtten og dens feste skal være slik at hodets største forskyvning bakover, X, målt i henhold til den statiske metoden fastsatt i tillegg 1 nr. 4.3, er mindre enn 102 mm.
- 3.11. Hodestøtten og dens feste skal ha tilstrekkelig styrke til at de kan tåle belastningen angitt i tillegg 1 nr. 4.3.6 uten at det oppstår brudd. For hodestøtter som er integrert i seteryggen, får kravene i dette nummer anvendelse på de deler av seteryggens konstruksjon som er over et plan vinkelrett på referanselinjen, 540 mm fra R-punktet.
- 3.12. Dersom hodestøtten er justerbar, skal det ikke være mulig å heve den over største brukshøyde, med unntak av bevisste inngrep fra brukerens side som ikke har tilknytning til justering av støtten.
- 3.13. Styrken til hodestøtten og dens låseinnetninger skal anses for å oppfylle kravene fastsatt i tillegg 1 nr. 2 når det ikke har oppstått noe brudd i setet eller seteryggen etter prøvingen i henhold til tillegg 1 nr. 4.3.6, og i motsatt tilfelle skal det påvises at setet kan oppfylle prøvingskravene i tillegg 1 nr. 2.

*Tillegg 1***Prøvinger og bruksanvisninger****1. Allmenne bestemmelser for samtlige prøvinger**

- 1.1. Seteryggen, dersom den kan innstilles, skal låses i en stilling som tilsvarer en helning bakover på så nær 25° som mulig av referanselinjen gjennom kroppen på dukken gjengitt i figur 1 i forhold til en loddrett linje, med mindre produsenten har angitt noe annet.
- 1.2. Når et sete, festet og låsemekanismen er identisk eller symmetrisk med hensyn til et annet sete i kjøretøyet, kan den tekniske instans begrense prøvingen til bare ett slikt sete.
- 1.3. For seter med justerbar hodestøtte skal prøvingene foretas med hodestøtten i den minst gunstige stilling (vanligvis den høyeste) som justeringssystemet tillater.

2. Prøving av styrken til seteryggen og dens justeringssystemer

- 2.1. Ved hjelp av en gjenstand som forestiller ryggen på prøvedukken, skal den øverste del av seteryggkonstruksjonen utsettes for en bakoverrettet kraft i lengderetningen som gir et moment på 530 Nm i forhold til R-punktet. For benkeseter hvis bæreramme (også for hodestøtten) helt eller delvis er felles for flere sitteplasser, skal prøvingen foretas samtidig for alle slike sitteplasser.

3. Prøving av setefestets styrke og av justerings-, låse- og forskyvningssystemer

- 3.1. Hele kjøretøyrammen eller en representativ del av rammen skal utsettes for en vannrett foroverrettet retardsjon på 20 g i 30 m/s i samsvar med kravene i tillegg 3 nr. 1.
- 3.2. En vannrett bakoverrettet retardsjon skal påføres i samsvar med kravene i nr. 3.1.
- 3.3. Kravene i nr. 3.1 og 3.2 skal verifiseres for alle setestillinger. For seter med justerbar hodestøtte skal prøvingen foretas med hodestøtten i den minst gunstige stilling (vanligvis den høyeste) som justeringssystemet tillater. Under prøvingen skal setet være slik plassert at ingen ytre faktor kan hindre låsesystemene i å gå ut av lås.

Nevnte vilkår skal anses oppfylt dersom setet er prøvd i følgende stillinger:

- i fremste normale kjørestilling eller bruksstilling, justert ett hakk eller 10 mm bakover i lengderetningen som angitt av produsenten (for seter med uavhengig justering i høyden skal seteputen plasseres i høyeste stilling),
 - i bakerste normale kjørestilling eller bruksstilling, justert ett hakk eller 10 mm forover i lengderetningen som angitt av produsenten (for seter med uavhengig justering i høyden skal seteputen plasseres i høyeste stilling), og eventuelt etter kravene i nr. 3.4.
- 3.4. I tilfeller der låsesystemene er slik innrettet at de i en annen sittestilling enn dem angitt i nr. 3.3 vil gi en mindre gunstig fordeling av kreftene som virker på låseinnretningene og setefestene enn dem angitt i nr. 3.3, skal prøvingene foretas i denne mindre gunstige sittestilling.
 - 3.5. Prøvingvilkårene nevnt i nr. 3.1 skal anses oppfylt dersom de på produsentens anmodning erstattes av en kollisjonsprøving med kjøretøyet i driftsferdig stand mot en fast barriere, som fastsatt i tillegg 3 nr. 2 i dette vedlegg. I dette tilfelle skal setet justeres til den stilling som er minst gunstig med hensyn til belastningens fordeling på festesystemet som fastsatt i nr. 1.1, 3.3 og 3.4.

4. Prøving av hodestøttens ytelse

4.1. Dersom hodestøtten er justerbar, skal den plasseres i den minst gunstige stilling (vanligvis den høyeste) som justeringssystemet tillater.

4.2. For benkeseter hvis bæreramme (også for hodestøtten) helt eller delvis er felles for flere sitteplasser, skal prøvingen foretas samtidig for alle slike sitteplasser.

4.3. Prøving

4.3.1. Alle linjer, herunder referanselinjens projeksjoner, skal trekkes i det loddrette medianplanet til vedkommende sete eller sitteplass (figur 2).

4.3.2. Den forskjøvede referanselinjen bestemmes ved at den del som forestiller ryggen på prøvedukken i figur 2, utsettes for en bakoverrettet utgangskraft som gir et moment på 530 Nm nær R-punktet.

4.3.3. Ved hjelp av et kuleformet hode med diameter på 165 mm påføres en utgangskraft som gir et moment på 373 Nm nær R-punktet i rett vinkel med den forskjøvede referanselinjen 65 mm fra toppen av hodestøtten, og den forskjøvede referanselinjen holdes i en slik stilling, som fastsatt i henhold til kravene i nr. 4.3.2.

4.3.3.1. Dersom påføring av kraften fastsatt i nr. 4.3.3 65 mm fra toppen av hodestøtten hindres av mellomrom, kan avstanden reduseres slik at kraftens akse går gjennom midtlinjen til den del av rammen som er nærmest mellomrommet.

4.3.3.2. I tilfellet beskrevet vedlegg II nr. 3.7 og 3.8 skal prøvingen gjentas ved at hvert mellomrom utsettes for

- en kraft som går gjennom tyngdepunktet til mellomrommets minste område langs tverrplan parallelt med referanselinjen, og
- som skaper et moment på 373 Nm nær R-punktet,

ved hjelp av en kule med diameter på 165 mm.

4.3.4. Hodets tangent Y, parallelt med den forskjøvede referanselinjen, bestemmes.

4.3.5. Avstanden X, fastsatt i vedlegg II nr. 3.10, mellom tangenten Y og den forskjøvede referanselinjen måles.

4.3.6. For å kontrollere hodestøttens virkning skal utgangsbelastningen fastsatt i nr. 4.3.3 og 4.3.3.2 økes til 890 N, med mindre det først oppstår brudd i setet eller seteryggen.

5. Bestemmelse av hodestøttens høyde

5.1. Alle linjer, herunder referanselinjens projeksjon, skal trekkes i det loddrette medianplan til vedkommende sete eller sitteplass, idet planets skjæringspunkt med setet bestemmer hodestøttens og seteryggens omkrets (figur 1a).

5.2. Prøvedukken beskrevet i vedlegg III til direktiv 77/649/EØF plasseres i normal stilling på setet.

5.3. Deretter trekkes projeksjonen av prøvedukkens referanselinje i planet angitt i nr. 4.3.1 for vedkommende sete.

Tangenten S til toppen av hodestøtten trekkes vinkelrett på referanselinjen.

- 5.4. Høyden som er relevant for anvendelsen av kravene i vedlegg II nr. 3.4, er avstanden «h» mellom R-punktet og tangenten S.

6. **Bestemmelse av hodestøttens bredde (figur 1b)**

- 6.1. Planet S_1 , vinkelrett på referanselinjen og 65 mm under tangenten S definert i nr. 5.3, bestemmer et snitt i hodestøtten begrenset av omkrets C.
- 6.2. Bredden på hodestøtten som er relevant for anvendelsen av kravene i vedlegg II nr. 3.9, er avstanden «L» målt i planet S_1 mellom de loddrette plan i lengderetningen p og p'.
- 6.3. Bredden på hodestøtten skal om nødvendig bestemmes også i planet vinkelrett på referanselinjen 635 mm over setets R-punkt, og avstanden skal måles langs referanselinjen.

7. **Bestemmelse av avstanden «a» for nakkestøttens åpninger (figur 3)**

- 7.1. Avstanden «a» skal bestemmes for hver åpning og i forhold til hodestøttens forside ved hjelp av en kule med en diameter på 165 mm.
- 7.2. Kule skal plasseres slik i et punkt i åpningen at den kommer lengst mulig inn i åpningen uten at noen belastning påføres.
- 7.3. Avstanden mellom kulens to berøringspunkter med åpningen utgjør den avstand «a» som er relevant for vurderingen av kravene i vedlegg II nr. 3.7 og 3.8.

8. **Prøvinger med hensyn til seteryggens og hodestøttens energioptak**

- 8.1. De overflatene på setenes baksider som skal kontrolleres, er de som er i områdene definert nedenfor, og som kan berøres av en kule med diameter på 165 mm når setet er montert i kjøretøyet.

8.1.1. Område 1

- 8.1.1.1. For enkeltseter uten hodestøtte skal nevnte område omfatte baksiden av seteryggen mellom de loddrette plan i lengderetningen som befinner seg 100 mm fra hver side av medianplanet i lengderetningen til hver ytre sitteplass som er definert av produsenten, og over et plan vinkelrett på referanselinjen 100 mm under toppen av seteryggen.

- 8.1.1.2. For benkeseter uten hodestøtte skal nevnte område ligge mellom loddrette plan i lengderetningen som befinner seg 100 mm fra hver side av det medianplan i lengderetningen til hver ytre sitteplass som er definert av produsenten, og over et plan vinkelrett på referanselinjen 100 mm under toppen av seteryggen.

- 8.1.1.3. For seter eller benkeseter utstyrt med hodestøtte skal nevnte område ligge mellom de loddrette plan i lengderetningen som befinner seg 70 mm fra medianplanet i lengderetningen til vedkommende sete eller sitteplass og over et plan vinkelrett på referanselinjen 635 mm fra R-punktet. Ved prøvingen skal hodestøtten, dersom den er justerbar, plasseres i den minst gunstige stilling (vanligvis den høyeste) som justeringssystemet tillater.

8.1.2. Område 2

- 8.1.2.1. For seter eller benkeseter uten hodestøtte og seter eller benkeseter med avtakbare eller separate hodestøtter skal område 2 ligge over et plan vinkelrett på referanselinjen 100 mm fra toppen av seteryggen, bortsett fra de deler som ligger i område 1.

8.1.2.2. For seter eller benkeseter med integrert hodestøtte skal område 2 ligge over et plan vinkelrett på referanselinjen 440 mm fra R-punktet til vedkommende sete eller sitteplass, bortsett fra de deler som ligger i område 1.

8.1.3. Område 3

8.1.3.1. Område 3 defineres som den del av seteryggen eller benkesetet som ligger over det vannrette planet definert i dette vedleggs nr. 3.2.4.1 tredje strekpunkt, med unntak av de deler som ligger i område 1 og 2.

9. **Prøvingsmetodenes likeverdighet**

Dersom det benyttes en annen prøvingsmetode enn dem angitt i nr. 2, 3 og 4 og tillegg 2, skal deres likeverdighet godtgjøres.

BRUKSANVISNING

For seter utstyrt med justerbare hodestøtter skal produsentene gi anvisning om hvordan hodestøttene skal brukes, justeres, låses og eventuelt fjernes.

*Tillegg 2***Prøvmingsmetode for kontroll av energiopptak**

1. **Montering, prøvmingsutstyr, registreringsutstyr og metode**
- 1.1. **Montering**
 - 1.1.1. Setet slik det er montert i kjøretøyet, skal være solid festet til prøvmingsbenken ved hjelp av festedelen som leveres av produsenten, slik at det ikke flyttes under virkningen av slaget.
 - 1.1.2. Seteryggen, dersom den er justerbar, skal låses i stillingen angitt i tillegg 1 nr. 1.1.
 - 1.1.3. Dersom setet er utstyrt med hodestøtte, skal støtten være slik montert på seteryggen som den er i kjøretøyet. Når hodestøtten er separat, skal den være solid festet til den del av kjøretøykonstruksjonen den normalt er festet til.
 - 1.1.4. Dersom hodestøtten er justerbar, skal den plasseres i den minst gunstige stilling som justeringsinnretningen tillater.
- 1.2. **Prøvmingsutstyr**
 - 1.2.1. Utstyret består av en pendel der omdreiningssaksen bæres av et kulelager, og der den reduserte massen⁽¹⁾ i slagsentrum er 6,8 kg. Den nedre enden av pendelen består av et hardt hode med en diameter på 165 mm, der sentrum faller sammen med pendelens slagsentrum.
 - 1.2.2. Hodet er utstyrt med to akselerasjonsmålere og en hastighetsmåler som alle kan måle i slagretningen.
- 1.3. **Registreringsutstyr**

Registreringsutstyret som brukes, skal gjøre det mulig å foreta målingene med følgende nøyaktighet:

 - 1.3.1. **Akselerasjon**

Nøyaktighet: $\pm 5\%$ av den reelle verdi

Kanalfrekvens for data: Klasse 600 tilsvarende ISO-standard 6487 (1987)

Følsomhet i tverr-retningen: $\pm 5\%$ av skalaens laveste verdi,
 - 1.3.2. **Hastighet**

Nøyaktighet $\pm 2,5\%$ av den reelle verdi

Følsomhet: 0,5 km/t,
 - 1.3.3. **Tidsregistrering**

Utstyret skal kunne registrere hele hendelsesforløpet og vise målte verdier i tusendels sekunder,

Begynnelsen av sammenstøtet i det øyeblikk hodet treffer emnet som prøves, skal finnes i de registreringer som brukes for å analysere prøvingen.

(¹) Forholdet mellom pendelens reduserte masse « m_r » og dens samlede masse « m » i en avstand « a » mellom slagsentret og rotasjonsaksen og i en avstand « l » mellom tyngdepunktet og rotasjonsaksen uttrykkes ved formelen $m_r = m \cdot l/a$.

1.4. Prøvingsmetode

1.4.1. Prøvinger av seteryggen

Setet skal være montert som angitt i dette tilleggs nr. 1.1, og slagretningen skal være bakfra foroverrettet i et plan i lengderetningen som har en vinkel på 45 grader på loddrett.

Slagpunktene skal velges av prøvingslaboratoriet på overflater med en krumningsradius mindre enn 5 mm innenfor område 1 som definert i tillegg 1 nr. 8.1.1, eller om nødvendig innenfor område 2 som definert i tillegg 1 nr. 8.1.2.

1.4.2. Prøvinger av hodestøtten

Hodestøtten skal være festet og justert som angitt i dette vedleggs nr. 1.1. Slagene skal foretas på punkter valgt av prøvingslaboratoriet på overflater med en krumningsradius mindre enn 5 mm innenfor område 1 som definert i tillegg 1 nr. 8.1.1, og eventuelt innenfor område 2 som definert i tillegg 1 nr. 8.1.2.

1.4.2.1. For baksiden skal slagretningen være bakfra foroverrettet i et plan i lengderetningen som har en vinkel på 45° på loddrett.

1.4.2.2. For forsiden skal slagretningen være forfra bakoverrettet i et plan i lengderetningen og vannrett.

1.4.2.3. Områdene henholdsvis foran og bak begrenses av det plan i lengderetningen som tangerer toppen av hodestøtten som bestemt i tillegg 1 nr. 5.

1.4.3. Hodet skal treffe prøvingsemnet med en hastighet på 24,1 km/t, og denne hastigheten oppnås enten ved selve framdriftsenergien eller ved bruk av en ekstra framdriftsinnretning.

2. Resultater

Retardasjonsverdien tilsvarer gjennomsnittet av verdiene som avleses på de to retardasjonsmålerne.

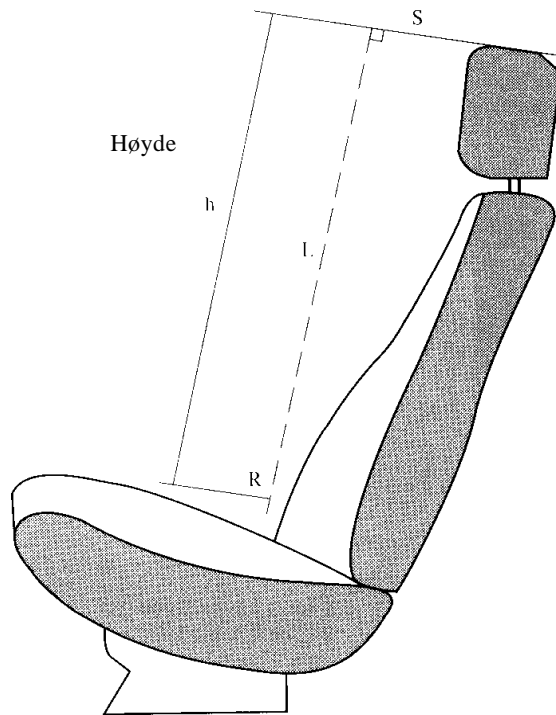
3. Likeverdige metoder

Se tillegg 1 nr. 9 i dette vedlegg.

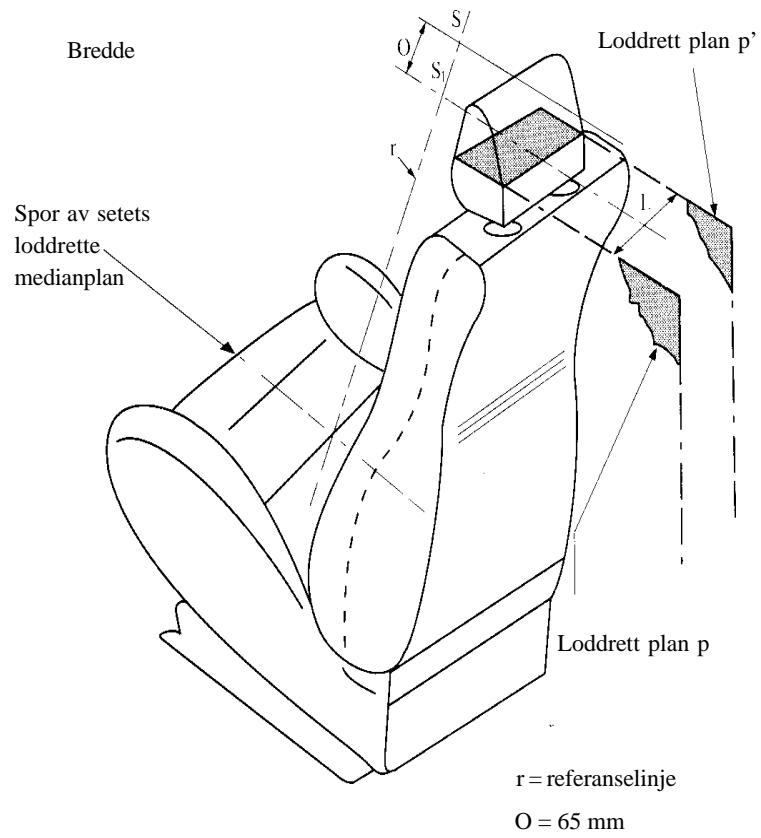
*Tillegg 3***Metode for prøving av styrken til setefestene og deres justerings-, låse- og forskyvningssystemer**

1. **Prøving av motstanden mot treghevirkninger**
 - 1.1. Setene som skal prøves, skal monteres på rammen til kjøretøyet de er beregnet på. Rammen skal være solid festet til prøvingsvognen, i samsvar med kravene i følgende numre.
 - 1.2. Måten kjøretøyet er festet til prøvingsvognen på, skal ikke medføre at setefestene styrkes.
 - 1.3. Setene og delene deres skal være justert og låst i samsvar med kravene i nr. 1.1 og være i en av stillingene beskrevet i nr. 3.3 eller 3.4 i tillegg 1 til dette vedlegg.
 - 1.4. Dersom setene i en setegruppe ikke er vesentlig forskjellige i henhold til nr. 2.2 i dette vedlegg, kan prøvingene fastsatt i tillegg 1 nr. 3.1 og 3.2 foretas med et sete justert til forreste stilling og et annet sete justert til bakerste stilling.
 - 1.5. Vognens retardasjon skal måles med kanalfrekvens for data (CFC) Klasse 60 tilsvarende spesifikasjonene i internasjonal ISO-standard 6487 (1980).
2. **Kollisjonsprøving av hele kjøretøyet mot en fast barriere**
 - 2.1. Barrieren skal bestå av en blokk armert betong med en bredde på minst 3 m, en høyde på minst 1,5 m og en tykkelse på minst 0,6 m. Forsiden skal være vinkelrett på siste del av akselerasjonsbanen og være kledd med kryssfinerplater av en tykkelse på 19 mm (± 1 mm). Bak blokken med armert betong skal det være minst 90 tonn komprimert jord. Blokken og jordmassen kan erstattes med hindringer der forsiden har samme overflate, forutsatt at de gir tilsvarende resultater.
 - 2.2. I det øyeblikket sammenstøtet skjer, skal kjøretøyet være i uhindret bevegelse. Det skal nå hindringen vinkelrett på kollisjonsveggen, og det største tillatte avvik sideveis mellom midtlinjen i lengderetningen til kjøretøyets frontparti og kollisjonsveggenes loddrette midtlinje skal være ± 30 cm; i det øyeblikket sammenstøtet skjer, skal kjøretøyet ikke være under påvirkning av noen ekstra styre- eller framdriftsinnretning. Hastigheten ved sammenstøtet skal være mellom 48,3 km/t og 53,1 km/t.
 - 2.3. Drivstofftanken skal være fylt med vann av en masse tilsvarende 90 % av full tank som angitt av produsenten.
 - 2.3.1. Alle andre systemer (bremseanlegg, kjølesystem osv.) kan være tomme, og i et slikt tilfelle skal det kompenseres for væskenes masse.

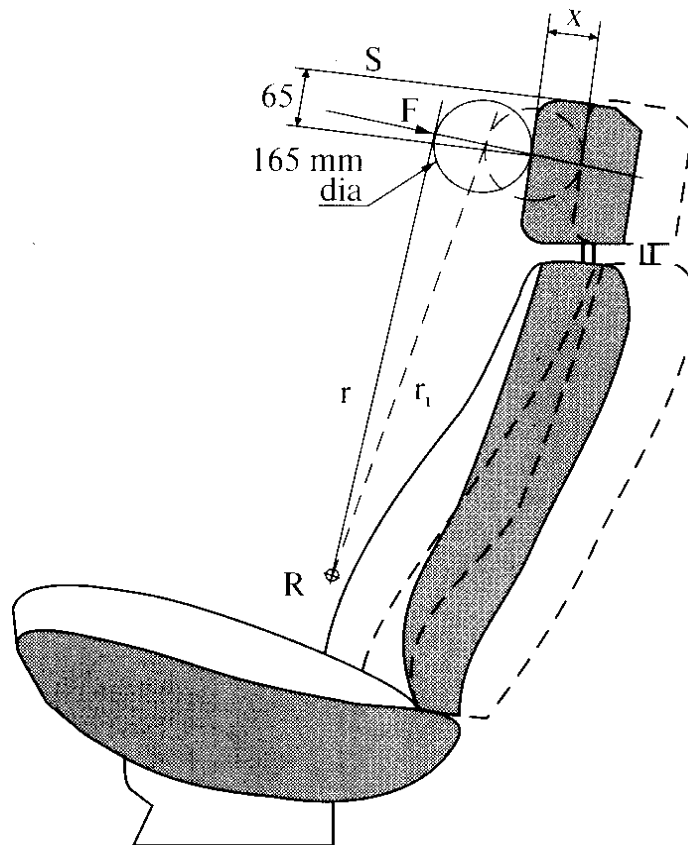
Figur 1a



Figur 1b



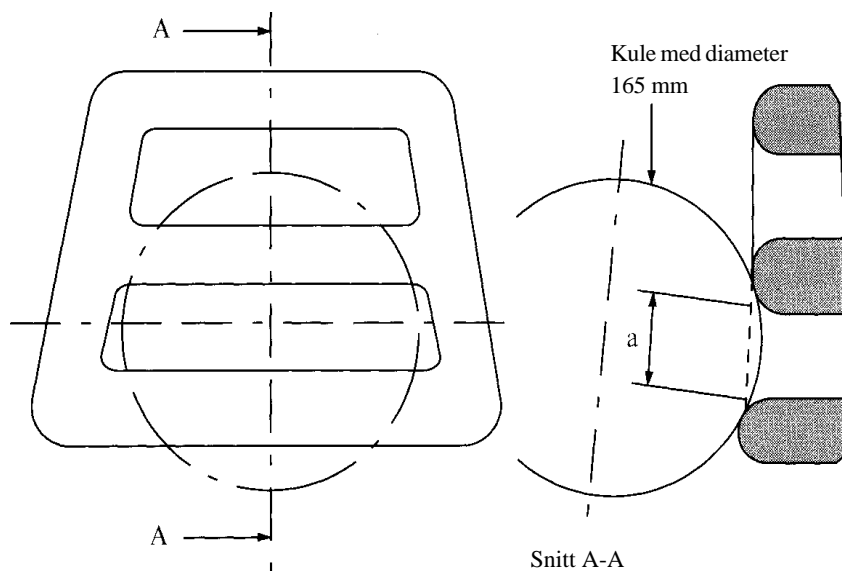
Figur 2



- Utgangsstilling
- Belastningsstilling
- r: referanselinje
- r1: forskjøvet referanselinje
- Fs moment i forhold til R: 373 Nm

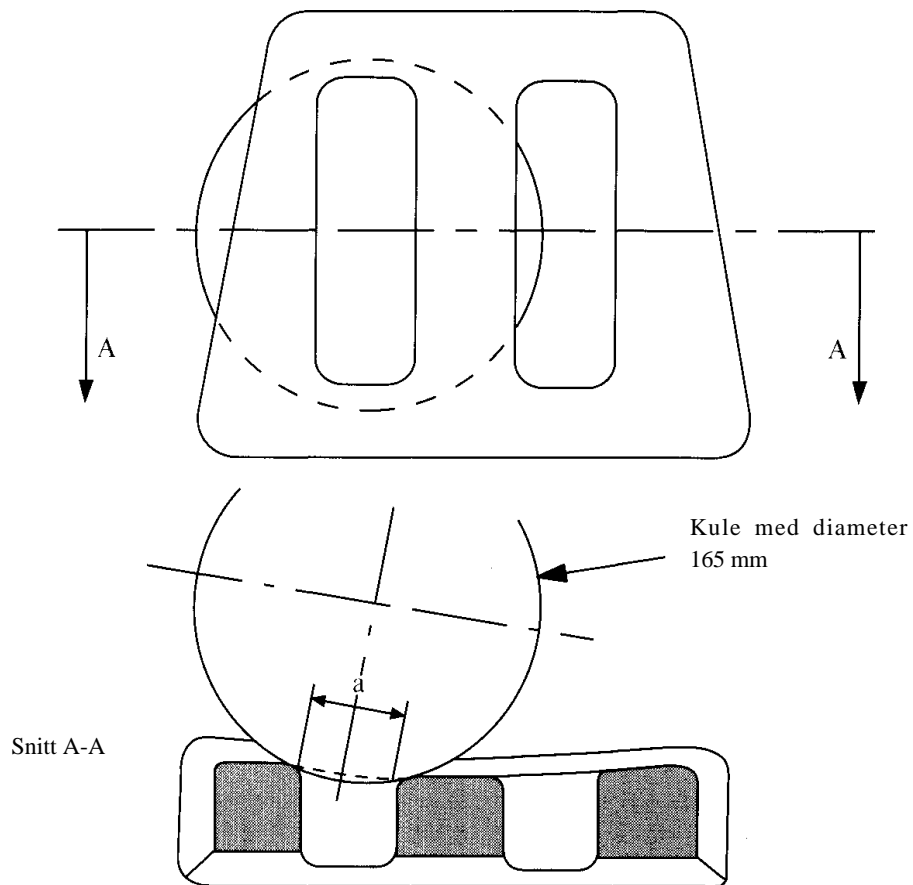
Figur 3

Bestemmelse av avstanden «a» for nakkestøttens åpninger



Eksempel på vannrette åpninger

Merk: Snittet A-A skal foretas i et punkt i området med åpninger som tillater at kulen kommer lengst mulig inn i åpningen uten at noen belastning påføres.



Eksempel på vannrette åpninger

Merk: Snittet A-A skal foretas i et punkt i området med åpninger som tillater at kulen kommer lengst mulig inn i åpningen uten at noen belastning påføres.»

Nytt vedlegg III skal lyde:

«VEDLEGG III

VIRKEOMRÅDE OG DEFINISJONER FOR SAMT KRAV TIL VISSE KJØRETØYER I GRUPPE M₂ OG M₃

1. Virkeområde

- 1.1. Dette vedlegg får anvendelse på seter i kjøretøyer i gruppe M₂ og M₃, med unntak av kjøretøyer i disse gruppene som er konstruert for bruk i byer og byområder og for stående passasjerer, med hensyn til:
 - 1.1.1. alle passasjer seter beregnet på å monteres i kjøreretningen,
 - 1.1.2. setefestene som leveres med kjøretøyet, beregnet som feste for setene nevnt i nr. 1.1, og enhver annen setetype som kan festes med nevnte fester.
- 1.2. Kjøretøyer i gruppe M₂ kan typegodkjennes i samsvar med kravene i vedlegg II i stedet for etter dette vedlegg.
- 1.3. Kjøretøyer der visse seter omfattes av unntaket fastsatt i vedlegg I nr. 5.5.4 i direktiv 76/115/EØF, skal typegodkjennes i samsvar med dette vedlegg.
- 1.4. Prøvingene beskrevet i dette vedlegg kan få anvendelse også på kjøretøydeler (herunder bakovervendte seter) som nevnt i nr. 3.1.10 i vedlegg I til direktiv 77/541/EØF og nr. 4.3.7 i vedlegg I til direktiv 76/115/EØF.

2. Definisjoner

I dette direktiv menes med

- 2.1. «typegodkjenning av et sete»: typegodkjenning av en setetype som del med hensyn til setets styrke og seteryggens konstruksjon for beskyttelse av brukerne av seter montert i kjøreretningen,
- 2.2. «typegodkjenning av et kjøretøy»: typegodkjenning av en kjøretøytype med hensyn til styrken til de deler av kjøretøykonstruksjonen der setene skal festes, og med hensyn til montering av setene,
- 2.3. «setetype»: seter som ikke i vesentlig grad skiller seg fra hverandre med hensyn til følgende kjennetegn, som kan påvirke deres styrke og skadevoldende egenskaper:
 - 2.3.1. de bærende delenes konstruksjon, form, dimensjoner og materiale,
 - 2.3.2. typer av og dimensjoner på seteryggens justerings- og låsesystemer,
 - 2.3.3. festenes og støttenes (f.eks. for ben) dimensjoner, konstruksjon og materialer,
- 2.4. «kjøretøytype»: kjøretøyer som ikke i vesentlig grad skiller seg fra hverandre med hensyn til
 - konstruksjonsmessige kjennetegn som har betydning for dette direktiv, og
 - type(r) av eventuelle EØF-typegodkjente seter montert i kjøretøyet.
- 2.5. «sete»: en konstruksjon som kan festes til kjøretøykonstruksjonen, med tilhørende polstring og festetilbehør, beregnet på å benyttes i et kjøretøy og å tjene som sitteplass for én eller flere voksne,

- 2.6. «enkeltsete»: et sete konstruert og laget som sitteplass for én bruker,
- 2.7. «dobbelsete»: et sete konstruert og laget som sitteplass for to brukere som sitter ved siden av hverandre; imidlertid skal to separate seter ved siden av hverandre uten forbindelse anses som to enkeltseter,
- 2.8. seterad: et sete konstruert og laget som sitteplass for minst tre brukere som sitter ved siden av hverandre; imidlertid skal ikke flere enkelt- eller dobbelseter ved siden av hverandre anses som en seterad,
- 2.9. «setepute»: den delen av setet som er nesten vannrett, og som er konstruert som støtte for en sittende bruker,
- 2.10. «seterygg»: den delen av setet som er nesten vannrett, og som er konstruert som støtte for brukerens rygg, skuldre og eventuelt hode,
- 2.11. «justeringssystem»: den innretning som gjør det mulig å justere setet eller setedelene til en sittestilling som passer brukerens kroppsform,
- 2.12. «forskyvningssystem»: en innretning som gjør det mulig å forskyve setet eller en setedel sideveis eller i lengderetningen uten noen fast mellomstilling for setet eller en setedel, for å lette adgangen for brukere,
- 2.13. «låsesystem»: en innretning som sikrer at setet og setedelene holdes på plass i bruksstillingen,
- 2.14. «feste»: en del av kjøretøyets gulv eller karosseri som et sete kan festes til,
- 2.15. «monteringsdeler»: de bolter eller andre deler som brukes til å feste setet til kjøretøyet,
- 2.16. «prøvningsvogn»: det prøvningsutstyr som lages for og benyttes til dynamisk simulering av trafikkulykker med frontkollisjon,
- 2.17. «ekstrasete»: et sete beregnet på prøvningsdukken montert på vognen, bak setet som skal prøves. Ekstrasetet skal være representativt for det sete som skal benyttes i kjøretøyet, bak setet som skal prøves,
- 2.18. «referanseplan»: det plan som går gjennom kontaktpunktene for prøvningsdukkens hæler, og som benyttes til å bestemme H-punktet og faktisk kroppsvinkel for sitteplasser i motorvogner,
- 2.19. «referansehøyde»: høyden fra toppen av setet til referanseplanet,
- 2.20. «prøvningsdukke»: en prøvningsdukke tilsvarende kravene for Hybrid II eller III⁽¹⁾,
- 2.21. «referanseområde»: området mellom to loddrette plan i lengderetningen, 400 mm fra hverandre og symmetriske om H-punktet, bestemt ved en dreining av prøvningsapparatet beskrevet i vedlegg II til direktiv 74/60/EØF fra loddrett til vannrett. Apparatet skal plasseres i henhold til kravene i nevnte vedlegg og justeres til en største lengde på 840 mm,
- 2.22. «trepunktsbelte»: i dette direktiv omfatter trepunktsbelter også belter med flere enn tre festepunkter,
- 2.23. «seteavstand» den vannrette avstand mellom etterfølgende seter, målt fra seteryggens forside til baksiden av seteryggen på setet plassert umiddelbart foran, i en høyde av 620 mm over gulvet.

(¹) De tekniske krav til og detaljerte tegninger av Hybrid II og III, tilsvarende hoveddimensjonene til 50 %-persentilen av menn i De forente stater, og kravene til justering av den med henblikk på nevnte prøving, er deponert hos De forente nasjoners generalsekretær og kan på anmodning studeres i sekretariatet til De forente nasjoners økonomiske kommisjon for Europa, Folkeforbundets palass, Genève, Sveits.

3. Krav til seter

- 3.1. Hver setetype skal på produsentes anmodning enten underkastes prøvingskravene i tillegg 1 (dynamisk prøving) eller i tillegg 5 og 6 (statisk prøving).
- 3.2. Prøvingene som setetypen har gjennomgått, skal registreres i tillegget til typegodkjenningsdokumentet (tillegg 4 i vedlegg I).
- 3.3. Hvert justerings- og forskyvningssystem som leveres, skal omfatte et låsesystem som skal virke automatisk.
- 3.4. Justerings- og låsesystemene trenger ikke å være i full driftsmessig stand etter prøvingen.
- 3.5. En hodestøtte skal være montert på hvert ytre sete foran i alle kjøretøyer i gruppe M₂ med en største tillatte masse på under 3 500 kg, og hodestøtter i slike kjøretøyer skal være i samsvar med kravene i dette vedlegg eller direktiv 78/932/EØF.

4. Krav til setefester i en kjøretøytype

- 4.1. Setefestene i kjøretøyet skal kunne motstå:
 - 4.1.1. prøvingen beskrevet i tillegg 2, eller
 - 4.1.2. dersom et sete er montert på den delen av kjøretøykonstruksjonen som prøves, prøvingene fastsatt i tillegg 1. Setet behøver ikke være et typegodkjent sete så lenge det oppfyller kravene i nr. 3.2.1 i ovennevnte tillegg.
- 4.2. Varig deformasjon, herunder brudd, av et feste eller av det omgivende området kan godtas, forutsatt at den fastsatte kraft har vært opprettholdt i det fastsatte tidsrom.
- 4.3. Når et kjøretøy har flere enn én type feste, skal hver variant prøves før kjøretøyet kan typegodkjennes.
- 4.4. Det kan benyttes én prøving til samtidig typegodkjenning av et sete og et kjøretøy.
- 4.5. For kjøretøyer i gruppe M₃ skal setefestene anses å oppfylle kravene i nr. 4.1 og 4.2 dersom bilbeltefestene for de tilsvarende sittestillinger er festet direkte til setene som skal monteres, og nevnte bilbeltefester oppfyller kravene i direktiv 76/115/EØF, eventuelt med unntaket fastsatt i nr. 5.5.4 i vedlegget til direktivet.

5. Krav til montering av seter i en kjøretøytype

- 5.1. Alle seter montert i kjøretøyet skal være typegodkjent i henhold til kravene i nr. 3 i dette vedlegg og omfattet av følgende vilkår:
 - 5.1.1. setet skal ha en referanse høyde på minst 1 m, og
 - 5.1.2. høyden til H-punktet for setet umiddelbart bak setet som prøves, skal være høyst 72 mm over H-punktet til sistnevnte sete, men dersom nevnte avstand er større enn 72 mm, skal setet bak prøves og godkjennes for montering i en slik stilling.
- 5.2. Ved en godkjenning i henhold til tillegg 1 får prøving 1 og 2 anvendelse med unntak av følgende:
 - 5.2.1. Prøving 1 får ikke anvendelse når baksiden av setet ikke kan komme i veien for en passasjer uten bilbelte (dvs. når det ikke er montert noe sete i fartsretningen rett bak setet som skal prøves).

- 5.2.2. Prøving 2 får ikke anvendelse dersom
- 5.2.2.1. baksiden av setet ikke kan komme i veien for en passasjer med bilbelte,
 - 5.2.2.2. setet bak er utstyrt med et trepunktsbelte med fester som helt er i samsvar med kravene i direktiv 76/115/EØF (ingen unntak), eller dersom
 - 5.2.2.3. setet oppfyller kravene i tillegg 6 til dette vedlegg.
- 5.3. Dersom det er gitt godkjenning i henhold til tillegg 5 og 6, får alle prøvinger anvendelse, med unntak av følgende:
- 5.3.1. Prøvingen i tillegg 5 får ikke anvendelse dersom baksiden av setet ikke kan komme i veien for en passasjer uten bilbelte (dvs. når det ikke er montert noe sete i fartsretningen rett bak setet som skal prøves).
 - 5.3.2. Prøvingen i tillegg 6 får ikke anvendelse dersom
 - 5.3.2.1. baksiden av setet ikke kan komme i veien for en passasjer med bilbelte, eller
 - 5.3.2.2. setet bak er utstyrt med et trepunktsbelte med fester som helt er i samsvar med kravene i direktiv 76/115/EØF (ingen unntak).

*Tillegg 1***Prøvmingsmetode for seter i henhold til nr. 3
og/eller fester i henhold til nr. 4.1.2.**

1. **Krav**
 - 1.1. Prøvingene har til hensikt å bestemme om
 - 1.1.1. brukeren/brukerne av setet holdes sikkert på plass av setet foran og/eller ved bruk av et bilbelte.
 - 1.1.1.1. Dette kravet skal anses oppfylt dersom foroverbevegelsen til noen del av prøvingsdukkens kropp og hode ikke går lenger enn det loddrette tverrplan 1,6 m fra ekstrasetets R-punkt og
 - 1.1.2. brukeren/brukerne av setet ikke skades alvorlig.
 - 1.1.2.1. Dette kravet skal anses oppfylt dersom følgende biomekaniske godkjenningsskriterium for prøvingsdukken som benyttes, bestemt i henhold til tillegg 4, overholdes, det vil si:
 - 1.1.2.1.1. godkjenningsskriteriet for hodet (HAC) er mindre enn 500,
 - 1.1.2.1.2. godkjenningsskriteriet for brystkassen (ThAC) er mindre enn 30 g, med unntak for tidsrom kortere enn 3 ms ($g = 9,81 \text{ m/s}^2$),
 - 1.1.2.1.3. godkjenningsskriteriet for lårbeinet (FAC) er mindre enn 10 Kn, og verdien 8 Kn ikke overstiges i tidsrom over 20 ms,
 - 1.1.3. at setet og setefestene er tilstrekkelig sterke. Dette kravet skal anses oppfylt dersom
 - 1.1.3.1. ingen del av setet, setefestene eller tilbehør løsner helt under prøvingen,
 - 1.1.3.2. setet holdes sikkert på plass, selv om et eller flere fester delvis løsner, og alle låsesystemer forblir i lås så lenge prøvingen varer,
 - 1.1.3.3. ingen del av setekonstruksjonen eller tilbehør etter prøvingen har brudd, skarpe eller spisse kanter eller hjørner som kan gi fysisk skade.
 - 1.2. Ingen av de deler som utgjør baksiden av seteryggen, eller tilbehør skal kunne forårsake fysisk skade på en passasjer ved et sammenstøt. Dette kravet skal anses oppfylt dersom alle deler som kan komme i berøring med en kule med en diameter på 165 mm har en krumningsradius på minst 5 mm.
 - 1.2.1. Dersom noen del av fester og tilbehør nevnt ovenfor består av et materiale med mindre hardhet enn Shore A 50 på et stivt underlag, får kravene i nr. 3.3 anvendelse bare på det stive underlaget.
 - 1.2.2. Deler av baksiden av seteryggen som setets justeringsinnretninger og tilbehør skal ikke omfattes av kravene i nr. 3.3 dersom de i nøytral stilling er under et vannrett plan 400 mm over referanseplanet, selv om brukeren kan komme i berøring med nevnte deler.
2. **Behandling av setet med henblikk på prøving**
 - 2.1. Setet som skal prøves skal monteres på
 - 2.1.1. et prøvingsunderlag som er representativt for et kjøretøykarosseri, eller på
 - 2.1.2. et stivt prøvingsunderlag.

- 2.2. Festet på prøvingsunderlaget for setet/setene som skal prøves, skal være identisk med eller ha samme kjennetegn som det som brukes i kjøretøyet/kjøretøyene som setet er beregnet på montering i.
- 2.3. Setet som skal prøves, skal være komplett med polstring og tilbehør. Dersom setet er utstyrt med bord, skal bordet være sammenklappet.
- 2.4. Dersom setet er justerbart sideveis, skal det justeres til maksimal forskyvning.
- 2.5. Dersom seteryggen er justerbar, skal den være slik justert at den for kroppen til prøvingsdukken brukt til å bestemme H-punktet og faktisk kroppsvinkel for sitteplasser i motorvogner gir en helning som er så nær mulig den produsenten anbefaler for normal bruk, eller ved mangel på slik anbefaling, så nær mulig en vinkel på 25 grader bakover fra loddrett.
- 2.6. Dersom seteryggen er utstyrt med hodestøtte som er justerbar i høyden, skal hodestøtten være i laveste stilling.
- 2.7. Det skal være montert bilbelter typegodkjent i henhold til direktiv 77/541/EØF, montert i fester montert i henhold til direktiv 76/115/EØF, på både ekstrasetet og setet som skal prøves.

3. **Dynamiske prøvinger**

3.0. Prøving 1

- 3.1. Prøvingsunderlaget skal være montert på en prøvingsvogn.

3.2. Ekstrasete

Ekstrasetet kan være av samme type som setet som prøves, og skal plasseres parallelt med og rett bak setet som skal prøves, idet de to setene er plassert i samme høyde, justert likt og med en innbyrdes avstand på 750 mm.

- 3.2.1. Dersom det benyttede ekstrasetet er av en annen type, skal det opplyses i tillegget til typegodkjenningsdokumentet (tillegg 4 i vedlegg I).

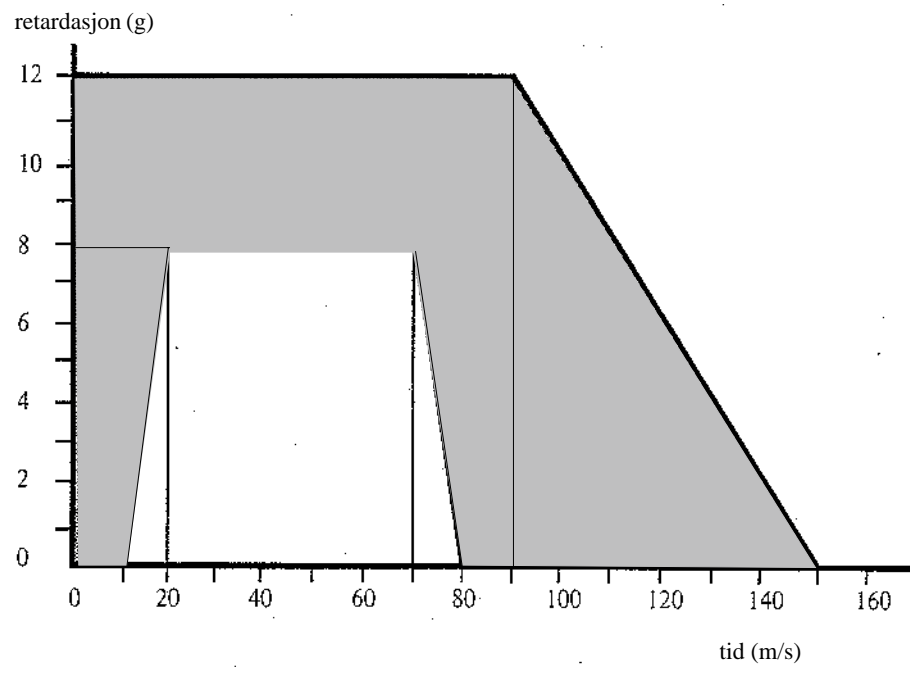
3.3. Prøvingsdukke

Det skal plasseres en prøvingsdukke på følgende måte bak hver sitteplass på setet som prøves:

- 3.3.1. Prøvingsdukken plasseres uten noen form for feste på ekstrasetet, slik at dens symmetriplan tilsvarer symmetriplanet til vedkommende sitteplass.
- 3.3.2. Prøvingsdukkens hender skal hvile på lårene, med albue i berøring med seteryggen, beina skal være helt utstrakt og om mulig parallelle, hælene skal berøre gulvet.
- 3.3.3. Hver prøvingsdukke som benyttes, skal plasseres på et sete i samsvar med følgende metode:
 - 3.3.3.1. Prøvingsdukken plasseres på setet så nær den ønskede stilling som mulig.
 - 3.3.3.2. En plan, stiv plate med et areal på 76 x 76 mm plasseres så lavt som mulig mot forsiden av prøvingsdukkens kropp.
 - 3.3.3.3. Den stive platen presses i vannrett stilling mot prøvingsdukkens kropp med en belastning på mellom 25 og 35 daN.

- 3.3.3.3.1. Kroppen dras framover etter skuldrene til loddrett stilling, og legges deretter tilbake mot seteryggen. Dette gjøres to ganger.
- 3.3.3.3.2. Uten at kroppen beveges, plasseres hodet i en slik stilling at underlaget som bærer måleinstrumentene i hodet, er vannrett og hodets median-sagittalplan er parallelt med kjøretøyets.
- 3.3.3.4. Den stive platen fjernes forsiktig.
- 3.3.3.5. Prøvingsdukken skyves forover på setet, og metoden for plassering nevnt over gjentas.
- 3.3.3.6. Om nødvendig korrigeres plasseringen av underlemmene.
- 3.3.3.7. Måleinstrumentene som er montert, skal ikke på noen måte påvirke prøvingsdukkens bevegelse under sammenstøtet.
- 3.3.3.8. Temperaturen til måleinstrumentene skal stabiliseres før prøvingen og så vidt mulig holdes mellom 19 og 26 °C.
- 3.4. Simulering av sammenstøt
 - 3.4.1. Prøvingsvognens hastighet ved sammenstøtet skal være mellom 30 og 32 km/t.
 - 3.4.2. Prøvingsvognens retardasjon under kollisjonsprøvingen skal bestemmes i samsvar med bestemmelsene i figur 1 nedenfor. Med unntak av intervaller med et samlet tidsrom på mindre enn 3 ms skal den tidsrelaterte funksjon for prøvingsvognens retardasjon være innenfor grensene til kurvene vist i figur 1.
 - 3.4.3. Dessuten skal gjennomsnittsverdien for retardasjonen ligge mellom 6,5 og 8,5 g.
- 3.5. Prøving 2
 - 3.5.1. Prøving 1 skal gjentas med en prøvingsdukke sittende på ekstrasetet, holdt igjen av et bilbelte utstyrt og justert i henhold til produsentens anvisninger. Antallet festepunkter for bilbelter i prøving 2 skal registreres i tillegget til typegodkjenningsdokumentet for setet (tillegg 4 i vedlegg I).
 - 3.5.2. Ekstrasetet skal være enten av samme type som setet som prøves, eller av en annen type, og i sistnevnte tilfelle skal nærmere opplysninger om setet registreres i tillegget til typegodkjenningsdokumentet (tillegg 4 i vedlegg I).
 - 3.5.3. Prøving 2 kan benyttes for andre deler av kjøretøyet enn et sete, i henhold til bestemmelsene i nr. 3.1.10 i direktiv 77/541/EØF og nr. 4.3.7 i direktiv 76/115/EØF.
 - 3.5.4. Når prøving 2 foretas med en prøvingsdukke sittende på ekstrasetet, holdt på plass av et trepunktsbelte, og skadekriteriene ikke brytes, skal ekstrasetet anses å oppfylle belastningskravene i forbindelse med den statiske prøvingen og det øvre festets forskyvning under prøvingen angitt i direktiv 76/115/EØF med hensyn til monteringen.

Figur 1



*Tillegg 2***Prøvningsmetode for fester i et kjøretøy i henhold til nr. 4.1.1****1. Prøvningsutstyr**

- 1.1. En stiv konstruksjon, tilstrekkelig representativ for setet som er beregnet på å benyttes i kjøretøyet, festes til prøvningskonstruksjonen med fester (bolter, skruer osv.) levert av produsenten.
- 1.2. Dersom flere setetyper, ulike med hensyn til avstanden mellom seteføttenes for- og bakkant, kan monteres på samme fester, skal prøvingen foretas med kortest mulig avstand mellom føttene. Avstanden skal angis i typegodkjenningsdokumentet.

2. Prøvningsmetode

- 2.1. En kraft F påføres
 - 2.1.1. i en høyde på 750 mm over referanseplanet, langs den loddrette linjen som inneholder det geometriske sentrum til overflaten av det polygon hvis hjørner utgjøres av de forskjellige festepunkter, eller eventuelt setets ytterste fester, ved hjelp av den stive konstruksjonen angitt i nr. 1.1,
 - 2.1.2. i vannrett retning mot kjøretøyets front,
 - 2.1.3. med en så kort forsinkelse som mulig og en varighet på minst 0,2 s.
- 2.2. Kraften F skal bestemmes enten
 - 2.2.1. ved følgende formel: $F = (5\,000 \pm 50) \times i$,
der F er gitt i N og i representerer antallet sitteplasser på setet hvis fester prøves for typegodkjenning, eller
 - 2.2.2. dersom produsenten anmoder om det, i henhold til representative belastninger målt under de dynamiske prøvingene som beskrevet i tillegg 1.

*Tillegg 3***Målinger som skal foretas**

1. Alle nødvendige målinger skal foretas med målesystemer tilsvarende bestemmelsene i internasjonal ISO-standard 6487, med betegnelsen «Måleteknikk ved kollisjonsprøvinger: instrumenter», utgitt 1987.
2. **Dynamisk prøving**
 - 2.1. Målinger på prøvingsvognen

Prøvingsvognen retardsjonsdata skal måles med målesystemer med en CFC på 60 og på grunnlag av akselerasjonsverdier målt på prøvingsvognens stive ramme.
 - 2.2. Målinger på prøvingsdukkene

Verdiene som registreres på måleinnretningene, skal registreres gjennom uavhengige datakanaler på følgende CFC:
 - 2.2.1. Målinger i prøvingsdukkens hode

Den treaksede akselerasjon som framkommer etter tyngdepunktet (γ_r)⁽¹⁾, skal måles med en CFC på 600.
 - 2.2.2. Målinger i prøvingsdukkens brystkasse

Akselerasjonen som framkommer i tyngdepunktet, skal måles med en CFC på 180.
 - 2.2.3. Målinger i prøvingsdukkens lårbein

Den aksiale kompresjonskraft skal måles med en CFC på 600.

⁽¹⁾ Uttrykt i g (= 9,81 m/s²) hvis skalaverdi beregnes etter følgende formel

$$\gamma_r^2 = \gamma_l^2 + \gamma_v^2 + \gamma_t^2$$

der γ_l = verdien av den momentane akselerasjon i lengderetningen,

γ_v = verdien av den momentane loddrette akselerasjon,

γ_t = verdien av den momentane tverrgående akselerasjon.

*Tillegg 4***Bestemmelse av godkjenningskriterier****1. Godkjenningskriterium for hodet (HAC)**

- 1.1. Nevnte godkjenningskriterium (HAC) beregnes på grunnlag av den treaksede akselerasjon som framkommer, målt i samsvar med nr. 2.2.1 i tillegg 3 og ved følgende formel:

$$\text{HAC} = (t_2 - t_1) \left[\frac{1}{t_2 - t_1} \int_{t_1}^{t_2} \gamma_r dt \right]^{2,5}$$

der t_1 og t_2 representerer vilkårlige tidsverdier under prøvingen, og HAC er høyeste verdi for området t_1 og t_2 . Verdiene for t_1 og t_2 uttrykkes i sekunder.

2. Godkjenningskriterium for brystkassen

- 2.1. Nevnte kriterium bestemmes ved den absolutte verdien av akselerasjonen som framkommer, uttrykt i g og målt i samsvar med nr. 2.2.2 i tillegg 3, og ved akselerasjonsperioden, uttrykt i m/s.

3. Godkjenningskriterium for lårbeinet (FAC)

Nevnte kriterium bestemmes ved kompresjonsbelastningen uttrykt i kN, overført aksialt på hver av prøvingsdukkens lårbein og målt i samsvar med nr. 2.2.3 i tillegg 3, og ved kompresjonsbelastningens varighet, uttrykt i m/s.

*Tillegg 5***Krav til og metoder for statisk prøving**

1. **Krav**
 - 1.1. Hensikten med kravene til seter prøvd i samsvar med dette tillegg er å bestemme:
 - 1.1.1. om brukerne av setene holdes på plass på en tilfredsstillende måte av setene foran dem,
 - 1.1.2. om brukerne ikke skades alvorlig og
 - 1.1.3. om setet og setefestene er tilstrekkelig sterke.
 - 1.2. Kravene i nr. 1.1.1 skal anses oppfylt dersom den største forskyvning av det sentrale angrepspunktet til hver av kreftene fastsatt i nr. 2.2.1, målt i det vannrette plan og i medianplanet i lengderetningen for vedkommende sitteplass, ikke overstiger 400 mm.
 - 1.3. Kravene i nr. 1.1.2 skal anses oppfylt dersom følgende bestemmelser overholdes:
 - 1.3.1. Den største forskyvning av det sentrale angrepspunktet til hver av kreftene fastsatt i nr. 2.2.1, målt etter beskrivelsen i nr. 1.2, er ikke mindre enn 100 mm.
 - 1.3.2. Den største forskyvning av det sentrale angrepspunktet til hver av kreftene fastsatt i nr. 2.2.2, målt etter beskrivelsen i nr. 1.2, er ikke mindre enn 50 mm.
 - 1.3.3. Ingen av delene som utgjør seteryggen, eller tilbehør skal kunne forårsake fysisk skade på en passasjer ved et sammenstøt. Dette kravet skal anses oppfylt dersom alle deler som kan komme i berøring med en kule med en diameter på 165 mm, har en krumningsradius på minst 5 mm.
 - 1.3.4. Dersom noen del eller noe tilbehør nevnt over består av et materiale med mindre hardhet enn Shore A 50 på et stivt underlag, får kravene i nr. 1.3.3 anvendelse bare på det stive underlaget.
 - 1.3.5. Deler av baksiden av seteryggen som setets justeringsinnretninger og tilbehør skal ikke omfattes av kravene i nr. 1.3.3 dersom de i nøytral stilling er under et vannrett plan 400 mm over referanseplanet, selv om brukeren kan komme i berøring med nevnte deler.
 - 1.4. Kravene i nr. 1.1.3 skal anses oppfylt dersom:
 - 1.4.1. ingen del av setet, setefestene eller tilbehør løsner helt under prøvingen,
 - 1.4.2. setet holdes sikkert på plass, selv om ett eller flere fester delvis løsner, og alle låsesystemer forblir i lås så lenge prøvingen varer,
 - 1.4.3. ingen del av setekonstruksjonen eller tilbehør etter prøvingen har brudd, skarpe eller spisse kanter eller hjørner som kan gi fysisk skade.
2. **Statiske prøvinger**
 - 2.1. *Prøvingsutstyr*
 - 2.1.1. Utstyret består av sylindriske flater med en krumningsradius på 82 (\pm 3 mm) og en bredde som er
 - 2.1.1.1. minst like stor som bredden på seteryggen til hver sitteplass på setet som prøves med hensyn til den øvre delen,

- 2.1.1.2. lik 320 mm (- 0 + 10 mm) med hensyn til den nedre delen som vist i figur 1 i dette tillegg.
- 2.1.2. Flaten som hviler mot setedelene, skal bestå av et materiale med en hardhet på minst Shore A 80.
- 2.1.3. Hver flate skal være utstyrt med minst én omformer som kan måle de kreftene som virker i retningen angitt i nr. 2.2.1.1.

2.2. *Prøvingsmetode*

- 2.2.1. En prøvingskraft på

$$\frac{1000}{H_1} \pm 50N$$

skal påføres den setebakside som tilsvarer hver av setets sitteplasser, med en innretning i samsvar med nr. 2.1.

- 2.2.1.1. Kraftens retning skal være i det loddrette medianplan for vedkommende sitteplass, og den skal gå vannrett i lengderetningen bakfra mot setets forside.
- 2.2.1.2. Retningen skal være i høyde H, som er mellom 0,7 og 0,8 m over referanseplanet. Den nøyaktige høyden skal bestemmes av produsenten.

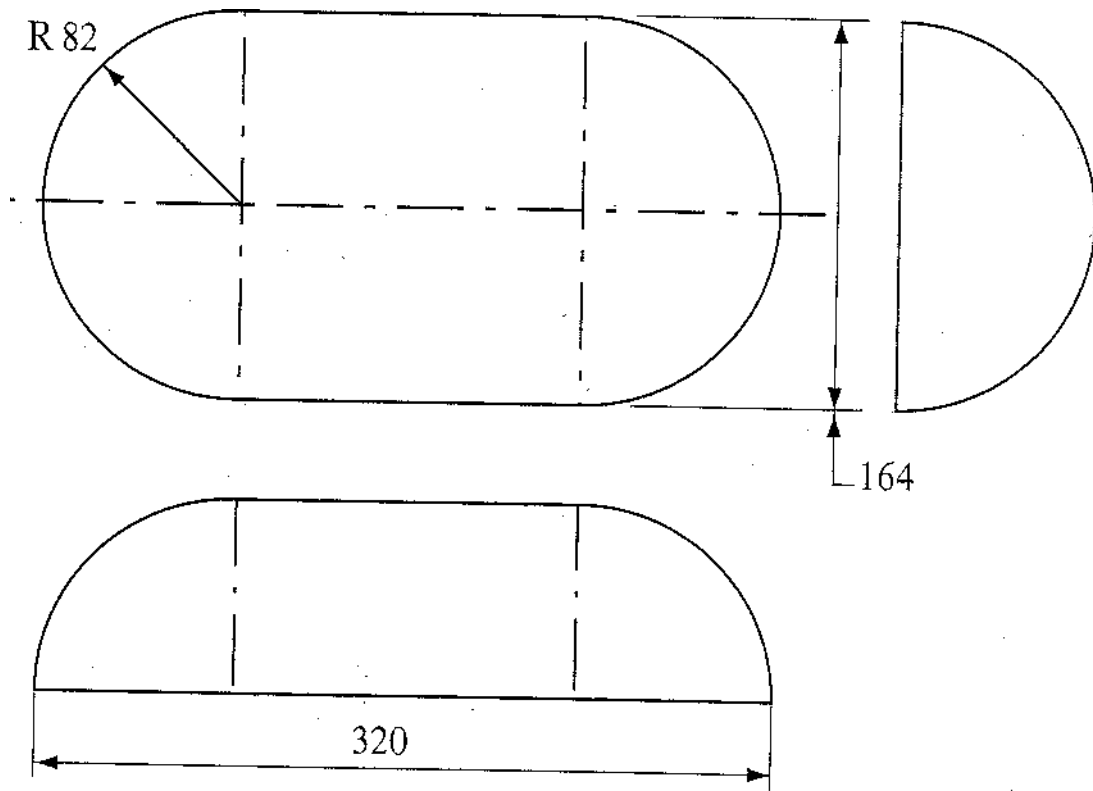
- 2.2.2. En prøvingskraft lik

$$\frac{2000}{H_2} \pm 100N$$

skal påføres den setedel som tilsvarer hver sitteplass, samtidig, i samme retning og i samme loddrette plan i en høyde H₂ mellom 0,45 og 0,55 m over referanseplanet med en innretning i samsvar med kravene i nr. 2.1. Den nøyaktige høyden skal bestemmes av produsenten.

- 2.2.3. Prøvingsstykkene skal så vidt mulig holdes i berøring med setets bakside under påføringen av kreftene angitt i nr. 2.2.1 og 2.2.2. De skal kunne dreie i det vannrette plan.
- 2.2.4. Når et sete består av flere sitteplasser, skal kreftene tilsvarende hver sitteplass påføres samtidig, og det skal være like mange prøvingsstykker i øvre og nedre del som det er sitteplasser.
- 2.2.5. Utgangsstillingen til hver prøvingsdukke for hver sitteplass skal bestemmes ved å bringe prøvingsinnretningen i berøring med setet med en kraft tilsvarende minst 20 N.
- 2.2.6. Kreftene angitt i nr. 2.2.1 og 2.2.2 skal påføres så raskt som mulig og skal alle holde den fastsatte styrke i minst 0,2 sekunder uavhengig av deformasjonsgraden.
- 2.2.7. Dersom prøvingen er foretatt med én eller flere krefter og setet er i samsvar med kravene uten at alle krefter oversteg dem som er angitt i nr. 2.2.1 og 2.2.2, skal prøvingen anses som bestått.

Figur 1



*Tillegg 6***Krav til energioptak for baksiden av seteryggene i kjøretøyer
i gruppe M₂ og M₃**

1. De deler av baksidene av seteryggene som er innenfor referanseområdet, i henhold til definisjonen i nr. 2.2.1 i dette vedlegg, skal på produsentens anmodning kontrolleres i samsvar med kravene til energioptak fastsatt i vedlegg III i direktiv 74/60/EØF. For dette formål skal alt tilbehør som er montert, kontrolleres i alle bruksstillinger, med unntak av bord, som skal vurderes bare i sammenklappet stilling.
2. Denne prøvingen skal nevnes i tillegget til typegodkjenningsdokumentet for setet (tillegg 4 i vedlegg I). En tegning som viser det område på seteryggens bakside som er kontrollert ved energioptaksprøvingen, skal vedlegges.
3. Prøvingen kan benyttes for andre kjøretøydeler enn et sete (nr. 3.5.3 i tillegg 1).»

Nytt vedlegg IV skal lyde:

«VEDLEGG IV

**ALLMENNE BESTEMMELSER FOR KJØRETØYER SOM IKKE OMFATTES AV
VEDLEGG II OG III**

1. **Allment**
 - 1.1. Kravene i dette vedlegg får anvendelse på kjøretøyer i gruppe N₁, N₂ eller N₃ og dem i gruppe M₂ og M₃ som ikke omfattes av vedlegg III.
2. **Allmenne bestemmelser**
 - 2.1. Seter og benkeseter skal være solid festet til kjøretøyet.
 - 2.2. Skyveseter og benkeseter skal kunne låses automatisk i alle bruksstillinger de leveres for.
 - 2.3. Justerbare seterygger skal kunne låses i alle bruksstillinger de leveres for.
 - 2.4. Alle seter som kan vippes forover, eller som har nedfellbare seterygger, må låses automatisk i normal stilling.
 - 2.5. En hodestøtte skal være montert på hvert ytre sete foran i alle kjøretøyer i gruppe M2 med en største tillatte masse på under 3 500 kg, og hodestøtter i slike kjøretøyer skal være i samsvar med kravene i vedlegg II eller direktiv 78/932/EØF.»

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/04****nr. 63/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder,
prøving og sertifisering)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 1/97 av 30. januar 1997⁽¹⁾.

Kommisjonsdirektiv 96/38/EF av 17. juni 1996 om tilpassing til den tekniske utviklinga av rådsdirektiv 76/115/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om festepunkter for bilbelter i motorvogner⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg II kapittel I nr. 20 (rådsdirektiv 76/115/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **396 L 0038:** Kommisjonsdirektiv 96/38/EF av 17. juni 1996 (EFT nr. L 187 av 25.7.1996, s. 95).”

Artikkel 2

Teksten til kommisjonsdirektiv 96/38/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. desember 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

(¹) EFT nr. L 85 av 27.3.1997, s. 66, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 13 av 27.3.1997, s. 3.

(²) EFT nr. L 187 av 26.7.1996, s. 95.

KOMMISJONSDIREKTIV 96/38/EF

av 17. juni 1996

om tilpassing til den tekniske utviklinga av rådsdirektiv 76/115/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om festepunkter for bilbelter i motorvogner(*)

(Tekst som er relevant for EØS)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA HAR -

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 70/156/EØF av 6. februar 1970 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om typegodkjenning av motorvogner og deres tilhengere⁽¹⁾, sist endra ved kommisjonsdirektiv 95/54/EF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 2,

med tilvising til rådsdirektiv 76/115/EØF av 18. desember 1975 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om festepunkter for bilbelter i motorvogner⁽³⁾, sist endra ved kommisjonsdirektiv 90/629/EØF⁽⁴⁾, særleg artikkel 3, og

ut frå desse synsmåtane:

Direktiv 76/115/EØF er eit av særdirrektiva innan ramma av den EØF-typegodkjenningrutinen som vart innført ved direktiv 70/156/EØF. Dei føresegnene som er fastsette i direktiv 70/156/EØF med omsyn til system, delar og tekniske einingar i køyretøy, gjeld difor for dette direktivet.

Særleg i artikkel 3 nr. 4 og artikkel 4 nr. 3 i direktiv 70/156/EØF er det fastsett at kvart særdirektiv skal vere vedlagt eit opplysningsdokument som inneheld dei relevante punkta i vedlegg I til det førnemnde direktivet, og eit typegodkjenning-dokument som er utforma etter mønsteret i vedlegg VI til det førnemnde direktivet, slik at typegodkjenninga kan handsamast elektronisk.

Passasjerar kan vernast betre mot å verte slyngde ut i tilfelle ulukker dersom det vert påbode minst å montere hoftebelte med strammarar på alle framover- og bakoverretta sitjeplassar i motorvogner i gruppe M₂ og M₃ (bortsett frå køyretøy som er konstruerte både for bruk i byområde og for ståande passasjerar) i samsvar med kommisjonsdirektiv 90/628/EØF⁽⁵⁾.

For at ei endring av rådsdirektiv 77/541/EØF⁽⁶⁾ skal kunne ta til å gjelde, sist endra ved direktiv 90/628/EØF, der det vert kravt slike bilbelte i køyretøy i gruppe M₂ og M₃, er det påkravt med tilpassing til den tekniske utviklinga av rådsdirektiv 74/408/EØF⁽⁷⁾, sist endra ved direktiv 81/577/EØF⁽⁸⁾, når det gjeld setestyrke, og av dette direktivet når det gjeld bilbeltefeste.

Det vert vist til rådsdirektiv 74/60/EØF om innvendig utstyr i motorvogner⁽⁹⁾, sist endra ved kommisjonsdirektiv 78/632/EØF⁽¹⁰⁾.

Føresegnene i dette direktivet er i samsvar med fråsegna frå det utvalet for tilpassing til den tekniske utviklinga som er oppnemnt i medhald av direktiv 70/156/EØF -

VEDTEKE DETTE DIREKTIVET:**Artikkel 1**

I direktiv 76/115/EØF vert det gjort følgjande endringar:

1. Artikkel 1 skal lyde:

«Dette direktiv får anvendelse på motorvogners fester for bilbelter beregnet på voksne i forover- og bakoverrettede seter.»

2. I artikkel 2 vert «vedlegg I» endra til «vedlegg II A».

3. I artikkel 3 og 4 vert «vedlegg I, III og IV» endra til «vedleggene».

4. Vedlegga vert endra i samsvar med vedlegget til dette direktivet.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 187 av 26.7.1996, s. 95, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 63/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europiske Fellesskaps Tidende.

(¹) TEF nr. L 42 av 23.2.1970, s. 1.

(²) TEF nr. L 266 av 8.11.1995, s. 1.

(³) TEF nr. L 24 av 30.1.1976, s. 6.

(⁴) TEF nr. L 341 av 6.12.1990, s. 14.

(⁵) TEF nr. L 341 av 6.12.1990, s. 1.

(⁶) TEF nr. L 220 av 29.8.1977, s. 95.

(⁷) TEF nr. L 221 av 12.8.1974, s. 1.

(⁸) TEF nr. L 209 av 29.7.1981, s. 34.

(⁹) TEF nr. L 38 av 11.2.1974, s. 2.

(¹⁰) TEF nr. L 206 av 29.7.1978, s. 26.

Artikkel 2

1. Frå 1. januar 1997 kan ikkje medlemsstatane med grunngeving i bilbeltefeste

— nekte å gje EØF-typegodkjenning eller nasjonal typegodkjenning til ein køyretøytype eller

— forby registrering, sal eller ibruktaking av køyretøy

dersom festa i denne køyretøytypen eller i desse køyretøya stettar krava i direktiv 76/115/EØF slik det er endra ved dette direktivet.

2. Frå 1. oktober 1999 for køyretøy i gruppe M₂ med ein tillaten totalmasse på høgst 3 500 kg og frå 1. oktober 1997 for alle andre køyretøy kan medlemsstatane

— ikkje lenger gje EØF-typegodkjenning og

— nekte å gje nasjonal typegodkjenning

til ein køyretøytype med grunngeving i bilbeltefeste dersom krava i direktiv 76/115/EØF, slik det er endra ved dette direktivet, ikkje er stetta.

3. Frå 1. oktober 2001 for køyretøy i gruppe M₂ med ein tillaten totalmasse på høgst 3 500 kg og frå 1. oktober 1999 for alle andre køyretøy i gruppe M

— skal medlemsstatane rekne samsvarssertifikat som følgjer med nye køyretøy i samsvar med føresegnene i direktiv 70/156/EØF, for ikkje lenger å vere gyldige i medhald av artikkel 7 nr. 1 i det førnemnde direktivet, og

— kan medlemsstatane nekte registrering, sal eller ibruktaking av nye køyretøy utan medfølgjande samsvarssertifikat i samsvar med 70/156/EØF

med grunngeving i bilbeltefeste dersom krava i direktiv 76/115/EØF, slik det er endra ved dette direktivet, ikkje er stetta.

Artikkel 3

1. Medlemsstatane skal setje i kraft dei lovene og forskriftene som er naudsynne for å rette seg etter dette direktivet, innan 31. desember 1996. Dei skal straks melde frå til Kommissjonen om dette.

Når desse føresegnene vert vedtekne av medlemsstatane, skal dei ha ei tilvising til dette direktivet, eller det skal visast til direktivet når dei vert kunngjorde. Medlemsstatane fastset korleis tilvisinga skal gjerast.

2. Medlemsstatane skal syte for at teksta til dei viktigaste internrettslege føresegnene som dei vedtek på det området som dette direktivet omfattar, vert send til Kommissjonen.

Artikkel 4

Dette direktivet tek til å gjelde 20. dagen etter at det er kunngjort i *Tidend for Dei europeiske fællesskapa*.

Artikkel 5

Dette direktivet er retta til medlemsstatane.

Utfërda i Brussel, 17. juni 1996.

For Kommissjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommissjonen

VEDLEGG

1) Følgjande liste over vedlegg vert lagd til:

«LISTE OVER VEDLEGG

VEDLEGG I: Definisjoner, søknad om EØF-typegodkjenning, EØF-typegodkjenning, spesifikasjoner, prøver, produksjonssamsvar, veiledning

Tillegg 1: Minste antall festepunkter

Tillegg 2: Plassering av nedre fester, krav til vinkler

Tillegg 3: Opplysningsdokument

Tillegg 4: Typegodkjenningsdokument

VEDLEGG II: Plassering av effektive bilbeltefester

VEDLEGG III: Trekkinnretning».

2) I vedlegg I vert det gjort følgjande endringar:

— Etter nr. 1.14 skal nytt nr. 1.15 lyde:

«1.15. «referansesone», området mellom to vertikale plan i lengderetningen som har en innbyrdes avstand på 400 mm og er symmetriske om H-punktet, og som bestemmes ved å rotere apparathodet beskrevet i vedlegg II til direktiv 74/60/EØF fra vertikalplanet til horisontalplanet. Apparatet skal være plassert som beskrevet i nevnte vedlegg og innstilt på maksimumslengden 840 mm.»

— Nr. 2.1 skal lyde:

«2.1. Søknad om typegodkjenning i henhold til artikkel 3 nr. 4 i direktiv 70/156/EØF av en kjøretøytype med hensyn til bilbeltefester skal inngis av kjøretøyets produsent.»

— Nr. 2.2 skal lyde:

«2.2. Tillegg 3 inneholder et mønster for opplysningsdokumentet.»

— Nr. 2.2.1—2.2.5 vert oppheva.

— Nr. 3 skal lyde:

«3. **EØF-typegodkjenning**

3.1. Dersom de aktuelle kravene er oppfylt, skal EØF-typegodkjenning gis i henhold til artikkel 4 nr. 3 og eventuelt artikkel 4 nr. 4 i direktiv 70/156/EØF.

3.2. Tillegg 4 inneholder et mønster for typegodkjenningsdokumentet.

3.3. Hver godkjent kjøretøytype skal tildeles et godkjenningsnummer i samsvar med vedlegg VII til direktiv 70/156/EØF. En og samme medlemsstat kan ikke tildele en annen kjøretøytype det samme nummeret.»

- I nr. 4.1 vert «vedlegg I» endra til «vedlegg II».
- Nr. 4.3.1 skal lyde:

«4.3.1. Alle kjøretøyer i gruppe M og N (unntatt kjøretøyer i gruppe M₂ og M₃ som er konstruert både for bruk i byområder og for stående passasjerer) skal være utstyrt med bilbeltefester som oppfyller kravene i dette direktiv.»
- Nr. 4.3.2 skal lyde:

«4.3.2. Hver forover- og bakoverrettet sitteplass skal ha minst det antall bilbeltefester som er angitt i tillegg 1.»
- I nr. 4.3.5 vert symbolet «*» bytt ut med symbolet «#» (gjeld berre den tyske teksta).
- Nytt nr. 4.3.7 skal lyde:

«4.3.7. Hver sitteplass som i tillegg 1 er oppført med symbolet ■ , skal være utstyrt med tre fester, med mindre ett av følgende vilkår er oppfylt:

 - det befinner seg umiddelbart foran sitteplassen et sete eller andre deler av kjøretøyet som er i samsvar med vedlegg III tillegg 1 nr. 3.5 i direktiv 74/408/EØF, eller
 - ingen del av kjøretøyet befinner seg i referansesonen eller kan befinne seg der når kjøretøyet er i bevegelse, eller
 - de deler av kjøretøyet som befinner seg i ovennevnte referansesone, oppfyller kravene til energioptak i vedlegg III tillegg 6 i direktiv 74/408/EØF,

da det i så fall kreves bare to fester.»
- Tidlegare nr. 4.3.7 vert nr. 4.3.8.
- Første punktum i nr. 4.3.8 skal lyde:

«For alle klappseter eller seter som utelukkende er beregnet på bruk når kjøretøyet står stille, samt for alle sitteplasser ... kreves det ikke bilbeltefester.»
- Etter nr. 4.3.8 skal nytt nr. 4.3.9 og 4.3.10 lyde:

«4.3.9. For øverste etasje i et toetasjes kjøretøy gjelder kravene til midtre sitteplass foran også for ytre sitteplasser foran.

4.3.10. For seter som kan dreies eller plasseres i andre retninger når kjøretøyet står stille, gjelder kravene i nr. 4.3.1 bare for de retninger som i samsvar med dette direktiv svarer til normal bruk når kjøretøyet kjører på vei. Opplysnings-skjemaet skal inneholde en merknad om dette.»
- På slutten av nr. 4.4.3.4 vert følgjande lagt til:

«For andre seter enn forseter i kjøretøyer i gruppe M₂ og M₃ skal vinklene α_1 og α_2 være mellom 45° og 90° for alle normale bruksstillinger.»
- Nr. 5.1.1.2 skal lyde:

«5.1.1.2. kan prøvene begrenses til festene for bare ett sete eller én setegruppe, forutsatt at

- de aktuelle festene har de samme strukturelle egenskaper som festene for de øvrige seter eller setegrupper, og
- setet eller setegruppen, når de er helt eller delvis utstyrt med slike fester, har de samme strukturelle egenskaper som de øvrige setene eller setegruppene.»
- Tidlegare nr. 5.1.1.2 og 5.1.1.3 vert høvesvis nr. 5.1.1.3 og 5.1.1.4.
- Nr. 5.3.1 skal lyde:

«5.3.1. Alle bilbeltefester for samme setegruppe skal prøves samtidig. Dersom det er fare for at usymmetrisk belastning av setene og/eller festene kan føre til svikt, kan det imidlertid utføres en tilleggsprøve med usymmetrisk belastning.»
- Nr. 5.3.2 skal lyde:

«5.3.2. Trekkraften skal virke i en retning som svarer til sitteplassens retning, i en vinkel på $10^\circ \pm 5^\circ$ over horisontalplanet i et plan som er parallelt med kjøretøyets midtplan i lengderetningen.»
- I nr. 5.3.4, 5.4.1.2, 5.4.1.3, 5.4.2.1, 5.4.2.2, 5.4.3 og 5.4.5.2 vert «vedlegg IV» endra til «vedlegg III».
- Nr. 5.4.4.2 skal lyde:

«5.4.4.2. I tillegg til belastningene angitt i nr. 5.4.1, 5.4.2 og 5.4.3 skal det anvendes en kraft som er lik 20 ganger vekten av hele setet.

For kjøretøyer i gruppe M_2 og N_2 skal denne kraften være lik 10 ganger vekten av hele setet; for kjøretøyer i gruppe M_3 og N_3 skal kraften være lik 6,6 ganger vekten av hele setet.»
- Etter nr. 5.4.5.2 skal nytt nr. 5.4.6 lyde:

«5.4.6. Prøving av bakoverrettede seter:

5.4.6.1. Festepunktene skal prøves med de kreftene som er angitt i henholdsvis nr. 5.4.1, 5.4.2 eller 5.4.3. Prøvebelastningen skal i hvert tilfelle tilsvare den belastning som er angitt for kjøretøyer i gruppe M_3 eller N_3 .

5.4.6.2. Prøvebelastningen skal være rettet forover i forhold til den aktuelle sitteplass, etter framgangsmåten i nr. 5.3.»
- Etter nr. 5.5.3 skal nytt nr. 5.5.4 lyde:

«5.5.4. De øvre festene som er montert på ett eller flere seter i kjøretøyer i gruppe M_2 på over 3,5 tonn og i gruppe M_3 , og som er godkjent i samsvar med vedlegg III til direktiv 74/408/EØF, kan unntas fra kravene i nr. 5.5.1 om overholdelse av nr. 4.4.4.6. Nærmere opplysninger om det aktuelle setet/de aktuelle setene skal angis i tilføyelsen til typegodkjenningsskjemaet i tillegg 4.»
- Nr. 6.1 skal lyde:

«6.1. Som hovedregel skal tiltak for å sikre produksjonssamsvar treffes i samsvar med bestemmelsene i artikkel 10 i direktiv 70/156/EØF.»

— Tidlegare nr. 7 vert nr. 8, og nr. 7 skal lyde:

«7. **Endringer av type og av typegodkjenninger**

- 7.1. Ved endringer av en type som er godkjent i samsvar med dette direktiv, får bestemmelsene i artikkel 5 i direktiv 70/156/EØF anvendelse.»

9.13.3. Betegnelse på de typer⁽¹⁾ bilbelte som er godkjent for montering i de festene som kjøretøyet er utstyrt med:

Rad	Sete	Plassering av festet	Festet fastgjort i	
			kjøretøyets konstruksjon	setets konstruksjon
Første seterad	Høyre sete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
	Midtsete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
	Venstre sete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
Andre seterad (#)	Høyre sete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
	Midtsete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
	Venstre sete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		

(#) Om nødvendig kan tabellen utvides dersom kjøretøyet har flere enn to seterader eller flere enn tre seter i bredden.

9.13.4. Beskrivelse av en særlig type bilbelte som har et feste i seteryggen eller har en energifordelende innretning:

Dato, register

(¹) For de symboler og merker som skal brukes, se vedlegg III nr. 1.1.3 og 1.1.4 i direktiv 77/541/EØF. For bilbelter av typen «S» angis typen(e)s art.

Tillegg 4

MØNSTER

[største format: A4 (210 x 297 mm)]

EØF-TYPEGODKJENNINGS-DOKUMENT

Myndighetens
stempel

Melding om:

- typegodkjenning⁽¹⁾
- utvidelse av typegodkjenning⁽¹⁾
- nektelse av typegodkjenning⁽¹⁾
- tilbakekalling av typegodkjenning⁽¹⁾

for en kjøretøytype/del/teknisk enhet⁽¹⁾ i henhold til direktiv 76/115/EØF, sist endret ved direktiv .../.../EF.

EØF-typegodkjenningsnummer:

Begrunnelse for utvidelsen:

DEL I

- 0.1. Merke (produsentens firma):
- 0.2. Type og handelsbetegnelse(r):
- 0.3. Eventuell typemerkning på kjøretøyet/delen/den tekniske enheten⁽¹⁾ ⁽²⁾:
- 0.3.1. Merkingens plassering:
- 0.4. Kjøretøygruppe⁽³⁾:
- 0.5. Produsentens navn og adresse:
- 0.7. For deler og tekniske enheter, plassering av og festemåte for EØF-typegodkjenningsmerket:
- 0.8. Monteringsanleggets/monteringsanleggenes adresse:

DEL II:

1. Eventuelle tilleggsopplysninger (se tilføyelse):
2. Teknisk instans ansvarlig for gjennomføringen av prøvene:
3. Dato for prøverapporten:
4. Prøverapportens nummer:
5. Eventuelle merknader (se tilføyelse):
6. Sted:
7. Dato:
8. Underskrift:
9. Vedlagt følger en fortegnelse over underlagsmaterialet for typegodkjenningen, som oppbevares hos den myndighet som har gitt typegodkjenningen, og som kan utleveres på anmodning.

⁽¹⁾ Stryk det som ikke passer.

⁽²⁾ Dersom typemerkningen inneholder tegn som ikke er relevante for beskrivelsen av den type kjøretøy, del eller teknisk enhet som omfattes av dette typegodkjenningsdokumentet, skal disse tegnene erstattes med symbolet «?» i dokumentasjonen (f.eks. ABC?123??).

⁽³⁾ Som definert i vedlegg II A til direktiv 70/156/EØF.

Tilføyelse til EØF-typegodkjenningsdokument nr.

om typegodkjenning av et kjøretøy i henhold til direktiv 76/115/EØF, sist endret ved direktiv .../.../EF

1. Tilleggsopplysninger

1.1. Kjøretøygruppe:

1.2. Plassering av fester og bilbelter som kjøretøyet er utstyrt med⁽¹⁾:

Rad	Sete	Plassering av festet	Festet fastgjort i	
			kjøretøyets konstruksjon	setets konstruksjon
Første seterad	Høyre sete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
	Midtsete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
	Venstre sete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
Andre seterad (#)	Høyre sete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
	Midtsete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		
	Venstre sete	Ytre nedre feste		
		Indre nedre feste		
		Øvre feste(r)		

(#) Om nødvendig kan tabellen utvides dersom kjøretøyet har flere enn to seterader eller flere enn tre seter i bredden.

5. Merknader:»

- 3) Vedlegg II vert oppheva.
- 4) Vedlegg III vert vedlegg II, og tittelen skal lyde: «Plassering av effektive bilbeltefester».
- 5) Vedlegg IV vert vedlegg III.

⁽¹⁾ For de symboler og merker som skal brukes, se vedlegg III nr. 1.1.3 og 1.1.4 i direktiv 77/541/EØF. For bilbelter av typen «S» angis typen(e)s art.

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/05****nr. 64/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder,
prøving og sertifisering)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 57/97 av 31. juli 1997⁽¹⁾.

Rådsdirektiv 96/21/EF av 29. mars 1996 om endring av kommisjonsdirektiv 94/54/EF om angivelse på etiketten til visse næringsmidler av andre obligatoriske opplysninger enn dem som er fastsatt i rådsdirektiv 79/112/EØF⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg II kapittel XII nr. 18 (rådsdirektiv 79/112/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **396 L 0021**: Rådsdirektiv 96/21/EF av 29. mars 1996 (EFT nr. L 88 av 5.4.1996, s. 5).”

Artikkel 2

Teksten til rådsdirektiv 96/21/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 5. oktober 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ EFT nr. L 316 av 20.11.1997, s. 19, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 48 av 20.11.1997, s. 56.

⁽²⁾ EFT nr. L 88 av 5.4.1996, s. 5.

RÅDSDIREKTIV 96/21/EF**av 29. mars 1996****om endring av kommisjonsdirektiv 94/54/EF om angivelse på etiketten til visse næringsmidler av andre obligatoriske opplysninger enn dem som er fastsatt i rådsdirektiv 79/112/EØF(*)****RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNIONEN HAR -**

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 79/112/EØF av 18. desember 1978 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om merking og presentasjon av samt reklame for næringsmidler⁽¹⁾, særleg artikkel 4 nr. 2,

med tilvising til europaparlaments- og rådsdirektiv 94/35/EF av 30. juni 1994 om søtstoffer til bruk i næringsmidler⁽²⁾, særleg artikkel 6,

med tilvising til framlegget frå Kommissjonen og

ut frå desse synsmåttane:

Kommisjonsdirektiv 94/54/EF om angivelse på etiketten til visse næringsmidler av andre obligatoriske opplysninger enn dem som er fastsatt i rådsdirektiv 79/112/EØF⁽³⁾, inneheld ei liste over næringsmiddel som må merkjast med éi eller fleire obligatoriske tilleggsopplysningar på etiketten.

Føremålet med dette direktivet er å utfylle det førnemnde vedlegget med omsyn til næringsmiddel som inneheld søtstoff.

På bakgrunn av omfanget og verknadene av den planlagde åtgjerda er dei fellesskapstiltaka som vert innførde ved dette direktivet, ikkje berre naudsynte, men òg uomgjengelege for å nå dei måla som er fastsette. Medlemsstatane kan ikkje nå desse måla kvar for seg. Dessuten er det alt fastsett i direktiv 94/35/EF at måla skal nåast på fellesskapsplan.

For å tryggje at forbrukarane får fullnøyande opplysningar, må næringsmiddel som inneheld søtstoff, merkjast med obligatoriske opplysningar om dette innhaldet på etiketten.

Likeins bør det gjevast ei åtvaring på etiketten til næringsmiddel som inneheld visse kategoriar søtstoff.

Etter framgangsmåten i artikkel 17 i direktiv 79/112/EØF og artikkel 7 i direktiv 94/35/EF har utkastet til dette direktivet vore lagt fram for Det faste næringsmiddelutvalet. Utvalet har ikkje greidd å gje noka fråsegn. Etter same framgangsmåten har Kommissjonen gjort framlegg for Rådet om tiltak som skal gjerast -

VEDTEKE DETTE DIREKTIVET:**Artikkel 1**

Vedlegget til direktiv 94/54/EF vert utfylt med det følgjande:

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 88 av 5.4.1996, s. 5, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 64/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

(¹) TEF nr. L 33 av 8.2.1979, s. 1. Direktivet sist endra ved direktiv 93/102/EF (TEF nr. L 291 av 25.11.1993, s. 14).

(²) TEF nr. L 237 av 10.9.1994, s. 3.

(³) TEF nr. L 300 av 23.11.1994, s. 14.

«Type eller kategori næringsmidler	Opplysninger
Næringsmidler som inneholder ett eller flere søtstoffer som er tillatt i henhold til europaparlaments- og rådsdirektiv 94/35/EF(*)	«Inneholder søtstoff(er)» Denne opplysningen skal ledsage varebetegnelsen som fastsatt i artikkel 5 i direktiv 79/112/EØF
Næringsmidler som er tilsatt én eller flere typer sukker og ett eller flere søtstoffer som er tillatt i henhold til direktiv 94/35/EF	«Inneholder én eller flere typer sukker samt søtstoff(er)» Denne opplysningen skal ledsage varebetegnelsen som fastsatt i artikkel 5 i direktiv 79/112/EØF
Næringsmidler som inneholder aspartam	«Inneholder en fenylalaninkilde»
Næringsmidler som er tilsatt mer enn 10 % polyoler	«Kan virke avførende ved stort inntak»

(*) EFT nr. L 237 av 10.9.1994, s. 3.»

Artikkel 2

Dersom det er naudsynt, skal medlemsstatane innan 1. juli 1996 endre lovene og forskriftene sine slik at dei

- seinast 1. juli 1996 tillèt handel med produkt som er i samsvar med dette direktivet,
- frå 1. juli 1997 forbyr handel med produkt som ikkje er i samsvar med dette direktivet. Produkt som er marknadsførde eller merkte før denne datoen, og som ikkje er i samsvar med dette direktivet, kan likevel marknadsførast til lagra er tømde.

Dei skal straks melde frå til Kommissjonen om dette.

Når desse føresegnene vert vedtekne av medlemsstatane, skal dei ha ei tilvising til dette direktivet, eller det skal visast til direktivet når dei vert kunngjorde. Medlemsstatane fastset korleis tilvisinga skal gjerast.

Artikkel 3

Dette direktivet tek til å gjelde 20. dagen etter at det er kunngjort i *Tidend for Dei europeiske fællesskapa*.

Artikkel 4

Dette direktivet er retta til medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 29. mars 1996.

For Rådet

T. TREU

Formann

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/06****nr. 65/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder,
prøving og sertifisering)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 49/96 av 4. oktober 1996⁽¹⁾.

Nittande kommisjonsdirektiv 96/41/EF av 25. juni 1996 om tilpassing til den tekniske utviklinga av vedlegg II, III, VI og VII til rådsdirektiv 76/768/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg II kapittel XVI nr. 1 (rådsdirektiv 76/768/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **396 L 0041**: Nittande kommisjonsdirektiv 96/41/EF av 25. juni 1996 (EFT nr. L 198 av 8.8.1996, s. 36).”

Artikkel 2

Teksten til nittande kommisjonsdirektiv 96/41/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 5. oktober 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ EFT nr. 21 av 23.1.1997, s. 3, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 4 av 23.1.1997, s. 12.

⁽²⁾ EFT nr. L 198 av 8.8.1996, s. 36.

NITTADE KOMMISSJONSDIREKTIV 96/41/EF

av 25. juni 1996

om tilpassing til den tekniske utviklinga av vedlegg II, III, VI og VII til rådsdirektiv 76/768/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter(*)

(Tekst som er relevant for EØS)

KOMMISSJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA HAR -

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fællesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 76/768/EØF av 27. juli 1976 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter⁽¹⁾, sist endra ved kommisjonsdirektiv 95/34/EF⁽²⁾, særleg artikkel 8 nr. 2,

etter samråd med Vitskapsutvalet for kosmetologi og

ut frå desse synsmåtane:

Dei vitskapelege dataa som er tilgjengelege, syner at urokansyre har uheldig innverknad på immunsystemet ved ultrafiolett stråling, og difor bør det innførast forbod mot å nytte dette stoffet.

Når kalsiumhydroksid saman med eit guanidinsalt og litiumhydroksid vert nytta som hårstrekkingsprodukt, kan det melde seg uønskete verknader dersom stoffa kjem i kontakt med auga. Difor bør det innførast visse avgrensingar på og vilkår for bruken av dei.

Den nyaste vitskapelege og tekniske forskinga syner at klorfenesin, natriumhydroksymetylglysinat og sølvklorid utfelt på titandioksid kan nyttast som konserveringsmiddel i kosmetiske produkt.

Den nyaste vitskapelege og tekniske forskinga syner at polymeret av N-{(2 og 4)-[(2-oksoborn-3-yliden)metyl]benzyl}akrylamid kan nyttast som ultrafiolettfilter i kosmetiske produkt.

Dei tiltaka som er fastsette i dette direktivet, er i samsvar med fråsegna frå Utvalet for tilpassing til den tekniske utviklinga av

direktiv om fjerning av tekniske handelshindringar på området kosmetiske produkt -

VEDTEKE DETTE DIREKTIVET:**Artikkel 1**

Direktiv 76/768/EØF vert endra i samsvar med vedlegget.

Artikkel 2

1. Med omsyn til dei stoffa som er oppførde i vedlegget, skal medlemsstatane gjere dei tiltaka som er naudsynte for å sikre at verken produsentar eller importørar som er etablerte i Fællesskapet, frå 1. juli 1997 marknadsfører produkt som ikkje stettar føresegnene i dette direktivet.

2. Medlemsstatane skal gjere dei tiltaka som er naudsynte for å sikre at dei produkta som er nemnde i nr. 1, og som inneheld dei stoffa som er oppførde i vedlegget, ikkje kan seljast eller overdragast til sluttforbrukaren etter 30. juni 1998.

Artikkel 3

1. Medlemsstatane skal setje i kraft dei lovene og forskriftene som er naudsynte for å rette seg etter dette direktivet, innan 30. juni 1997. Dei skal straks melde frå til Kommissjonen om dette.

Når desse føresegnene vert vedtekne av medlemsstatane, skal dei ha ei tilvising til dette direktivet, eller det skal visast til direktivet når dei vert kunngjorde. Medlemsstatane fastset korleis tilvisinga skal gjerast.

2. Medlemsstatane skal sende Kommissjonen teksta til dei internrettslege føresegnene som dei vedtek på det området som dette direktivet omfattar.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 213 av 22.8.1996, s. 8, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 65/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) TEF nr. L 262 av 27.9.1976, s. 169.

(2) TEF nr. L 167 av 18.7.1995, s. 19.

Artikkel 4

Dette direktivet tek til å gjelde tredje dagen etter at det er kunngjort
i *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*.

Artikkel 5

Dette direktivet er retta til medlemsstatane.

Utferda i Brussel, 25. juni 1996.

For Kommissjonen

Emma BONINO

Medlem av Kommissjonen

VEDLEGG

I vedlegga til direktiv 76/768/EØF vert det gjort følgjande endringar:

1. I vedlegg II skal nytt referansenummer 418 lyde:
«418. 3-imidazol-4-ylakrylsyre og dens etylester (urokansyre)».
2. I vedlegg III del 1 skal referansenummer 15 lyde:

a	b	c	d	e	f
«15a	Kaliumhydroksid eller natriumhydroksid	a) Neglebåndsfjerner	a) 5 vektprosent ⁽¹⁾		a) Inneholder lut. Unngå kontakt med øynene. Kan medføre blindhet. Oppbevares utilgjengelig for barn.
		b) Hårstrekningsprodukter	b)		b)
		1. Privat bruk	1. 2 vektprosent ⁽¹⁾		1. Inneholder lut. Unngå kontakt med øynene. Kan medføre blindhet. Oppbevares utilgjengelig for barn.
		2. Yrkesmessig bruk	2. 4,5 vektprosent ⁽¹⁾		2. Bare til yrkesmessig bruk. Unngå kontakt med øynene. Kan medføre blindhet.
15b	Litiumhydroksid	c) pH-regulator – Hårfjerningsmidler	c) inntil pH 12,7		c) Oppbevares utilgjengelig for barn. Unngå kontakt med øynene.
		d) Annen bruk som pH-regulator	d) inntil pH 11		
		a) Hårstrekningsprodukter			
		1. Privat bruk	1. 2 vektprosent ⁽¹⁾		1. Inneholder lut. Unngå kontakt med øynene. Kan medføre blindhet. Oppbevares utilgjengelig for barn.
15c	Kalsiumhydroksid	2. Yrkesmessig bruk	2. 4,5 vektprosent ⁽¹⁾		2. Bare til yrkesmessig bruk. Unngå kontakt med øynene. Kan medføre blindhet.
		b) Annen bruk			
		a) Hårstrekningsprodukter med to bestanddeler: kalsiumhydroksid og guanidinsalt	7 vektprosent kalsiumhydroksid		Inneholder lut. Unngå kontakt med øynene. Kan medføre blindhet. Oppbevares utilgjengelig for barn.

⁽¹⁾ Mengden av natriumhydroksid, kaliumhydroksid eller litiumhydroksid uttrykkes som vekten av natriumhydroksid. Ved blanding må summen ikke overstige grenseverdiene angitt i kolonne d.»

3. Vedlegg VI:

a) I del 1 skal nytt referansenummer 50, 51 og 52 lyde:

a	b	c	d	e
«50	3-(p-klorfenoksy)-1,2-propandiol (klorfenesin)	0,3 %		
51	Natriumhydroksymetylaminoacetat (natriumhydroksymetylglysinat)	0,5 %		
52	Sølvklorid utfelt på titandioksid	0,004 % uttrykt som AgCl	20 % AgCl (m/m) på TiO ₂ . Forbudt i produkter til barn under 3 år, i munnpoleieprodukter og i produkter til bruk rundt øyne og lepper.»	

b) I del 2

- går referansenummer 2 og 30 ut,
- vert «30.6.1996» endra til «30.6.1997» for referansenummer 16, 21 og 29.

4. Vedlegg VII:

a) I del 1 skal nytt referansenummer 11 lyde:

a	b	c	d	e
«11	Polymer av N-{(2 og 4)-[(2-oksoborn-3-yliden)metyl]benzyl}akrylamid	6 %»		

b) I del 2

- går referansenummer 33 og 34 ut,
- vert «30.6.1996» endra til «30.6.1997» for referansenummer 2, 5, 6, 12, 13, 17, 25, 26, 29 og 32.

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/07****nr. 66/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder,
prøving og sertifisering)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 49/96 av 4. oktober 1996⁽¹⁾.

Sjuende kommisjonsdirektiv 96/45/EF av 2. juli 1996 om nødvendige analysemetoder for kontroll av kosmetiske produkters sammensetning⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg II kapittel XVI etter nr. 7 (sjette kommisjonsdirektiv 95/32/EF) skal nytt nr. 8 lyde:

“8. **396 L 0045**: Sjuende kommisjonsdirektiv 96/45/EF av 2. juli 1996 om nødvendige analysemetoder for kontroll av kosmetiske produkters sammensetning (EFT nr. L 213 av 22.8.1996, s. 8).”

Artikkel 2

Teksten til sjuende kommisjonsdirektiv 96/45/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 5. oktober 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ EFT nr. L 21 av 23.1.1997, s. 3, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 4 av 23.1.1997, s. 12.

⁽²⁾ EFT nr. L 213 av 22.8.1996, s. 8.

SJUENDE KOMMISJONSDIREKTIV 96/45/EF**av 2. juli 1996****om nødvendige analysemetoder for kontroll av kosmetiske produkters sammensetning(*)****(Tekst som er relevant for EØS)****KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESKAP HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsdirektiv 76/768/EØF av 27. juli 1976 om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om kosmetiske produkter⁽¹⁾, sist endret ved kommisjonsdirektiv 95/34/EF⁽²⁾, særlig artikkel 8 nr. 1, og

ut fra følgende betraktninger:

I direktiv 76/768/EØF er det fastsatt offisiell kontroll av kosmetiske produkter for å sikre at de vilkår som er fastsatt i henhold til Fellesskapets bestemmelser om kosmetiske produkters sammensetning, blir overholdt.

Alle nødvendige analysemetoder må fastsettes snarest mulig, og visse metoder er allerede vedtatt ved kommisjonsdirektiv 80/1335/EØF⁽³⁾, endret ved direktiv 87/143/EØF⁽⁴⁾, ved kommisjonsdirektiv 82/434/EØF⁽⁵⁾, endret ved direktiv 90/207/EØF⁽⁶⁾, og ved kommisjonsdirektiv 83/514/EØF⁽⁷⁾, 85/490/EØF⁽⁸⁾, 93/73/EØF⁽⁹⁾ og 95/32/EF⁽¹⁰⁾.

Identifikasjon og bestemmelse av 2-fenoksyetanol, 1-fenoksypropan-2-ol, metyl-, etyl-, propyl-, butyl- og benzyl-4-hydroksybenzoat i kosmetiske produkter utgjør sjuende etappe.

Tiltakene fastsatt i dette direktiv er i samsvar med uttalelse fra Komiteen for tilpasning til den tekniske utvikling av direktiv 76/768/EØF -

VEDTATT DETTE DIREKTIV:**Artikkel 1**

Medlemsstatene skal treffe de nødvendige tiltak for å sikre at identifikasjon og bestemmelse av 2-fenoksyetanol, 1-fenoksypropan-2-ol, metyl-, etyl-, propyl-, butyl- og benzyl-4-hydroksybenzoat ved offisiell kontroll av kosmetiske produkter foretas i samsvar med de metoder som er beskrevet i vedlegget.

Artikkel 2

1. Medlemsstatene skal sette i kraft de lover og forskrifter som er nødvendige for å etterkomme dette direktiv, senest 30. september 1997. De skal umiddelbart underrette Kommisjonen om dette.
2. Disse bestemmelsene skal, når de vedtas av medlemsstatene, inneholde en henvisning til dette direktiv, eller det skal vises til direktivet når de kunngjøres. Nærmere regler for henvisningen fastsettes av medlemsstatene.
3. Medlemsstatene skal oversende Kommisjonen teksten til de internrettslige bestemmelser som de vedtar på det området dette direktiv omhandler.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 213 av 22.8.1996, s. 8, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 66/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

⁽¹⁾ EFT nr. L 262 av 27.9.1976, s. 169.

⁽²⁾ EFT nr. L 167 av 18.7.1995, s. 19.

⁽³⁾ EFT nr. L 383 av 31.12.1980, s. 27.

⁽⁴⁾ EFT nr. L 57 av 27.2.1987, s. 56.

⁽⁵⁾ EFT nr. L 185 av 30.6.1982, s. 1.

⁽⁶⁾ EFT nr. L 108 av 28.4.1990, s. 92.

⁽⁷⁾ EFT nr. L 291 av 24.10.1983, s. 9.

⁽⁸⁾ EFT nr. L 295 av 7.11.1985, s. 30.

⁽⁹⁾ EFT nr. L 231 av 14.9.1993, s. 34.

⁽¹⁰⁾ EFT nr. L 178 av 28.7.1995, s. 20.

Artikkel 3

Dette direktiv trer i kraft den 20. dag etter at det er kunngjort i *De Europeiske Fællesskaps Tidende*.

Artikkel 4

Dette direktiv er rettet til medlemsstatene.

Utfærdiget i Brussel, 2. juli 1996.

For Kommisjonen

Emma BONINO

Medlem av Kommisjonen

VEDLEGG

IDENTIFIKASJON OG BESTEMMELSE AV 2-FENOKSYETANOL, 1-FENOKSYPROPAN-2-OL, METYL-, ETYL-, PROPYL-, BUTYL- OG BENZYL-4-HYDROKSYBENZOAT I KOSMETISKE PRODUKTER

A. IDENTIFIKASJON

1. Formål og virkeområde

Denne metode anvendes sammen med metoden beskrevet i del B og gjør det mulig å identifisere og bestemme 2-fenoksyetanol, 1-fenoksypropan-2-ol, metyl-, etyl-, propyl-, butyl- og benzyl-4-hydroksybenzoat i kosmetiske produkter ved tyntsjiktskromatografi.

2. Prinsipp

Konserveringsmidlene ekstraheres med aceton fra den sure prøven av det kosmetiske produktet. Etter filtrering blandes acetonløsningen med vann, og fettsyrene bunnfelles som kalsiumsalt i alkalisk miljø. Den alkaliske aceton/vannblandingen ekstraheres med dietyleter for å fjerne lipofile stoffer. Etter syrning ekstraheres konserveringsmidlene med dietyleter. En delmengde av dietyleterekstrakten påføres en tyntsjiktskromatografiplate belagt med silikagel. Etter utvikling av platen betraktes kromatogrammet under UV-lys og synliggjøres ved hjelp av Millons reagens.

3. Reagenser

3.1. Generelt

Alle reagenser skal være av analysekvalitet. Vannet som anvendes, skal være destillert eller vann av minst tilsvarende renhet.

3.2. Aceton

3.3. Dietyleter

3.4. n-pentan

3.5. Metanol

3.6. Isedikk

3.7. Saltsyreløsning, $c(\text{HCl}) = 4 \text{ mol/l}$

3.8. Kaliumhydroksidløsning, $c(\text{KOH}) = 4 \text{ mol/l}$

3.9. Kalsiumkloriddihydrat ($\text{CaCl}_2 \cdot 2\text{H}_2\text{O}$)

3.10. Framkallingsreagens: Millons reagens

Millons reagens (kvikksølv(II)nitrat) er en bruksferdig løsning som finnes i handelen (Fluka 69820).

3.11. 2-fenoksyetanol

3.12. 1-fenoksypropan-2-ol

- 3.13. Metyl-4-hydroksybenzoat (metylparaben)
- 3.14. Etyl-4-hydroksybenzoat (etylparaben)
- 3.15. n-propyl-4-hydroksybenzoat (propylparaben)
- 3.16. n-butyl-4-hydroksybenzoat (butylparaben)
- 3.17. Benzyl-4-hydroksybenzoat (benzylparaben)
- 3.18. Referanseløsninger

Tilbered en 0,1 % (m/v) løsning i metanol av hvert av referansestoffene 3.11, 3.12, 3.13, 3.14, 3.15, 3.16 og 3.17.

- 3.19. Framkallingsvæske

Bland 88 deler n-pentan (3.4) med 12 deler isedikk (3.6).

4. Apparat

Vanlig laboratorieutstyr og:

- 4.1. Vannbad som kan holde en temperatur på 60 °C
- 4.2. Utviklingskar (uten filterpapir)
- 4.3. Ultrafiolett lyskilde, 254 nm
- 4.4. Tyntsjiktskromatografiplater, 20 cm x 20 cm, belagt med 0,25 mm silikagel 60 F₂₅₄ med konsentrasjonssone (Merck nr. 11798, Darmstadt eller tilsvarende)
- 4.5. Ovn som kan holde en temperatur på inntil 105 °C
- 4.6. Varmluftshårtørrer
- 4.7. Malerrull med ullag, lengde ca. 10 cm, utvendig diameter ca. 3,5 cm. Ullaget skal være 2-3 mm tykt. Ullaget trimmes om nødvendig.

Se merknad under 5.2.

- 4.8. 50 ml reagensrør med skrulokk
- 4.9. Elektrisk varmeplate med termostat. Temperaturinnstilling: ca. 80 °C. Varmeplaten skal være dekket av en aluminiumsplate på 20 cm x 20 cm med en tykkelse på ca. 6 mm for å sikre jevn varmefordeling.

5. Framgangsmåte

- 5.1. Tilberedning av prøven

Vei opp ca. 1 g av prøven i et 50 ml reagensrør med skrulokk (4.8). Tilsett fire dråper saltsyreløsning (3.7) og 40 ml aceton.

For sterkt basiske kosmetiske produkter, som toalettsåpe, skal 20 dråper saltsyreløsning tilsettes. Sett lokket på røret, varm forsiktig opp blandingen til ca. 60 °C for å lette ekstraksjonen av konserveringsmidlene i acetonfasen, og rist kraftig i ett minutt.

Mål løsningsens pH med pH-indikatorpapir, og juster løsningsens pH til ≤ 3 med saltsyreløsning. Rist igjen kraftig i ett minutt.

Avkjøl løsningen til romtemperatur, og filtrer den gjennom et filterpapir ned i en erlenmeyerkolbe. Overfør 20 ml av filtratet til en 200 ml erlenmeyerkolbe, tilsett 60 ml vann og bland. Juster blandingens pH til ca. 10 med kaliumhydroksidløsning (3.8), ved å bruke pH-indikatorpapir.

Tilsett 1 g kalsiumkloriddihydrat (3.9), og rist kraftig. Filtrer løsningen gjennom et filterpapir ned i en 250 ml skilletrakt som inneholder 75 ml dietyleter, og rist kraftig i ett minutt. Når fasene er atskilt, overføres den vandige fasen til en 200 ml erlenmeyerkolbe. Juster løsningsens pH til ca. 2 med saltsyreløsning, ved å bruke pH-indikatorpapir. Tilsett deretter 10 ml dietyleter, og rist kraftig i ett minutt. Når fasene er atskilt, overføres ca. 2 ml av dietyleterfasen til et 5 ml prøveglass.

5.2 Tyntsjiktskromatografi

Plasser en tyntsjiktskromatografiplate (4.4) på den oppvarmede aluminiumsplaten (4.9). Ha 10 ml av hver referanseløsning (3.18) og 100 ml av prøveløsningen(e) (5.1) på startlinjen, som avmerkes i konsentrasjonssonen på tyntsjiktskromatografiplaten.

Om nødvendig kan en luftstrøm benyttes for å lette fordampingen av løsemiddelet. Fjern tyntsjiktskromatografiplaten fra varmeplaten, og la den avkjøles til romtemperatur. Overfør 100 ml av framkallingsvæsken (3.19) til et utviklingskar (4.2).

Plasser straks tyntsjiktskromatografiplaten i det umettede karet, og la den utvikle seg til løsemiddelets front har beveget seg ca. 15 cm fra startlinjen. Fjern platen fra utviklingskaret, og blås den tørr med en varmluftshårtørrer.

Undersøk platen under UV-lys (4.3), og merk av flekkene. Varm opp platen i 30 minutter i en ovn (4.5) ved 100 °C for å fjerne overflødig isedikk. Synliggjør konserveringsmidlene i kromatogrammet ved hjelp av Millons reagens (3.10), ved å dyppe malerrullen (4.7) i reagensen og rulle den over tyntsjiktskromatografiplaten til hele platen er jevnt fuktig.

Merknad: Alternativt kan flekkene synliggjøres ved å ha en dråpe Millons reagens forsiktig på hver av flekkene som er avmerket under UV-lys.

Estere av 4-hydroksybenzoesyre framkommer som røde flekker, mens 2-fenoksyetanol og 1-fenoksypropan-2-ol framkommer som gule flekker. Legg imidlertid merke til at 4-hydroksybenzoesyren selv, som kan forekomme i prøvene som konserveringsmiddel eller som nedbrytingsprodukt av parabenene, også vil framkomme som en rød flekk. Se 7.3 og 7.4.

6. Identifikasjon

Beregn R_f -verdien for hver flekk. Sammenlign flekkene fra prøveløsningen med flekkene fra referanseløsningene med hensyn til R_f -verdier, hvordan de framstår i UV-lys, og hvilken farge de har etter synliggjøring. Foreta en foreløpig identifikasjon av konserveringsmidlene.

Dersom resultatene tyder på forekomst av parabener, anvendes HPLC-metoden beskrevet i del B. Sammenhold resultatene fra tyntsjiktskromatografien med resultatene fra flytende høytytelseskromatografi for å bekrefte forekomst av 2-fenoksyetanol og 1-fenoksypropan-2-ol og parabener.

7. Merknader

- 7.1. Millons reagens bør på grunn av sin giftighet påføres etter en av metodene beskrevet nedenfor. Det anbefales ikke at reagensen sprøytes på.

7.2. Andre hydroksylforbindelser kan også farges med Millons reagens. En tabell over farger og R_f -verdier for en rekke konserveringsmidler, oppnådd ved bruk av denne metoden for tyntsjiktskromatografi, finnes i: N. de Kruijf, M.A.H. Rijk, L.A. Pranato-Soetardhi og A. Schouten (1987): «Determination of preservatives in cosmetic products I: Thin-layer chromatographic procedure for the identification of preservatives in cosmetic products» (*J. Chromatography* 410, 395-411).

7.3. R_f -verdiene oppført i tabellen nedenfor indikerer hvilke verdier som kan forventes:

Forbindelse	hR_f	Farge
4-hydroksybenzoesyre	11	rød
metylparaben	12	rød
etylparaben	17	rød
propylparaben	21	rød
butylparaben	26	rød
benzylparaben	16	rød
2-fenoksyetanol	29	gul
1-fenoksypropan-2-ol	50	gul

7.4. Det oppnås ingen atskillelse av 4-hydroksybenzoesyre fra metylparaben eller av benzylparaben fra etylparaben. Identifikasjon av disse forbindelsene bør bekrefte ved å anvende HPLC-metoden beskrevet i del B og sammenligne retensjonstidene for henholdsvis prøven og standardløsningene.

B. BESTEMMELSE

1. Formål og anvendelsesområde

Denne metoden anvendes til kvantitativ bestemmelse av 2-fenoksyetanol, 1-fenoksypropan-2-ol, metyl-4-hydroksybenzoat, etyl-4-hydroksybenzoat, propyl-4-hydroksybenzoat, butyl-4-hydroksybenzoat og benzyl-4-hydroksybenzoat i kosmetiske produkter.

2. Definisjon

Mengdene konserveringsmiddel som bestemmes etter denne metoden, uttrykkes i masseprosent.

3. Prinsipp

Prøven gjøres sur ved å tilsette svovelsyre og suspenderes deretter i en blanding av etanol og vann. Etter at blandingen er blitt varmet forsiktig opp til lipidfasen smelter for å oppnå kvantitativ ekstraksjon, blir den filtrert.

Konserveringsmidlene i filtratet bestemmes ved reversfase HPLC, ved anvendelse av isopropyl-4-hydroksybenzoat som intern standard.

4. Reagenser

4.1. Generelt

Alle reagenser må være av analysekvalitet og eventuelt egnet for HPLC. Vannet skal være destillert eller vann av minst tilsvarende renhet.

4.2. Absolutt etanol

- 4.3. 2-fenoksyetanol
- 4.4. 1-fenoksypropan-2-ol
- 4.5. Metyl-4-hydroksybenzoat (metylparaben)
- 4.6. Etyl-4-hydroksybenzoat (etylparaben)
- 4.7. n-propyl-4-hydroksybenzoat (propylparaben)
- 4.8. Isopropyl-4-hydroksybenzoat (isopropylparaben)
- 4.9. n-butyl-4-hydroksybenzoat (butylparaben)
- 4.10. Benzyl-4-hydroksybenzoat (benzylparaben)
- 4.11. Tetrahydrofuran
- 4.12. Metanol
- 4.13. Acetonitril
- 4.14. Svovelsyreløsning $c(\text{H}_2\text{SO}_4) = 2\text{mol/l}$
- 4.15. Etanol/vannblanding

Bland 9 deler etanol (4.2) og 1 del vann.

- 4.16. Intern standardløsning

I en 500 ml målekolbe veies nøyaktig opp ca. 0,25 g isopropylparaben (4.8) som løses opp, og kolben fylles opp til merket med vann/etanolblandingen (4.15).

- 4.17. Mobil fase

Bland 5 deler tetrahydrofuran, 60 deler vann, 10 deler metanol og 25 deler acetonitril.

- 4.18. Stamlløsning av konserveringsmidler

I en 100 ml målekolbe veies nøyaktig opp ca. 0,2 g 2-fenoksyetanol, 0,2 g 1-fenoksypropan-2-ol, 0,05 g metylparaben, 0,05 g etylparaben, 0,05 g propylparaben, 0,05 g butylparaben og 0,025 g benzylparaben som løses opp, og kolben fylles opp til merket med etanol/vannblandingen.

Løsningen er holdbar i én uke i kjøleskap.

- 4.19. Standardløsninger av konserveringsmidler

Fra stamlløsningen (4.18) overføres henholdsvis 20 ml, 10 ml, 5 ml, 2 ml og 1 ml til 50 ml målekolber. Hver kolbe tilsettes 10 ml av den interne standardløsningen (4.16) og 1 ml svovelsyreløsning (4.14). Fyll opp til merket med etanol/vannblandingen. Disse løsningene må tilberedes umiddelbart før anvendelse.

5. Apparat

Vanlig laboratorieutstyr og:

- 5.1. Vannbad som kan holde en temperatur på $60\text{ °C} \pm 1\text{ °C}$
- 5.2. Apparat for flytende høy-ytelseskromatografi med UV-detektor, bølgelengde 280 nm
- 5.3. Analysekolonne

Rustfritt stål, 25 cm \times innvendig diameter 4,6 mm (eller 12,5 cm \times innvendig diameter 4,6 mm) fylt med Nucleosil 5C18 eller tilsvarende (10.1)
- 5.4. 100 ml reagensrør med skrulokk
- 5.5. Kokstein, karborundum, størrelse 2-4 mm eller tilsvarende.

6. Framgangsmåte

6.1. Tilberedning av prøven

6.1.1. Tilberedning av prøven uten tilsetning av intern standard

Mål nøyaktig opp ca. 1 g av prøven i et 100 ml reagensrør med skrulokk. Pipetter 1 ml svovelsyreløsning (4.14) og 50 ml etanol/vannblanding (4.15) i røret. Tilsett ca. 1 g kokstein (5.5), lukk røret, og rist kraftig til det oppstår en homogen suspensjon (minst ett minutt). La røret stå fem minutter i vannbad (5.1) ved $60\text{ °C} \pm 1\text{ °C}$ for å lette ekstraksjonen av konserveringsmidler i etanolfasen.

Avkjøl røret straks i rennende kaldt vann, og oppbevar ekstrakten i kjøleskap i én time. Filtrer ekstrakten gjennom et filterpapir. Overfør ca. 2 ml av filtratet til et 5 ml prøveglass. Oppbevar ekstraktene i kjøleskap, og foreta HPLC-analysen innen 24 timer.

6.1.2. Tilberedning av prøven med tilsetning av intern standard

Vei opp med en nøyaktighet på tre desimaler $1\text{ g} \pm 0,1\text{ g}$ av prøven i et 100 ml reagensrør med skrulokk.

Pipetter 1 ml svovelsyreløsning og 40 ml etanol/vannblanding i røret. Tilsett ca. 1 g kokstein (5.5) og nøyaktig 10 ml intern standardløsning. Lukk røret, og rist kraftig til det oppstår en homogen suspensjon. Rist i minst ett minutt. La røret stå fem minutter i vannbad (5.1) ved $60\text{ °C} \pm 1\text{ °C}$ for å lette ekstraksjonen av konserveringsmidler i etanolfasen.

Avkjøl røret straks i rennende kaldt vann, og oppbevar ekstrakten i kjøleskap i én time. Filtrer ekstrakten gjennom et filterpapir.

Overfør ca. 2 ml av filtratet til et 5 ml prøveglass (prøveløsning). Oppbevar ekstrakten i kjøleskap, og foreta HPLC-analysen innen 24 timer.

6.2. Flytende høy-ytelseskromatografi (HPLC)

6.2.1. Vilkår for kromatografi

- Mobil fase: tetrahydrofuran/vann/metanol/acetoneitril-blanding (4.17)
- Strømningshastighet: 1,5 ml per minutt
- Detektorbølgelengde: 280 nm

6.2.2. Kalibrering

Sprøyt inn 10 ml av hver standardløsning av konserveringsmidler (4.19). Bestem forholdet mellom topphøyden for standardløsningen av konserveringsmidler og topphøyden for den interne standarden. Tegn opp en kurve for hvert konserveringsmiddel som viser sammenhengen mellom topphøydeforholdene og konsentrasjonene av standardløsning.

6.2.3. Bestemmelse

Sprøyt 10 ml av prøveløsningen uten intern standard (6.1.1) inn i kromatografen, og registrer kromatogrammet.

Sprøyt inn 10 ml av en av stamløsningene av konserveringsmidler (4.19), og registrer kromatogrammet. Sammenlign kromatogrammene.

Dersom det i kromatogrammet for prøveekstrakten (6.1.1) ikke finnes noen topp som har tilnærmet samme retensjonstid som isopropylparaben (anbefalt intern standard), fortsett med å sprøyte inn 10 ml prøveløsning med intern standard (6.1.2). Registrer kromatogrammet, og mål toppenes høyde.

Dersom det i kromatogrammet observeres en interfererende topp med tilnærmet samme retensjonstid som isopropylparaben, bør en annen intern standard velges.

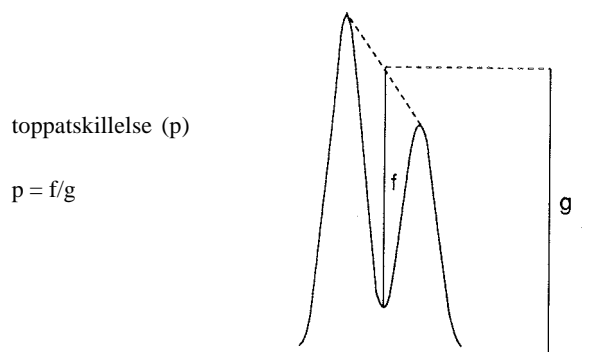
Dersom et av konserveringsmidlene som undersøkes, ikke finnes i prøvens kromatogram, kan dette konserveringsmiddelet brukes som alternativ intern standard.

Beregn forholdet mellom topphøydene for de analyserte konserveringsmidlene og topphøyden for den interne standarden.

Det må sikres at det oppnås lineær respons for standardløsningene som anvendes til kalibrering.

Det må sikres at kromatogrammene for standardløsningen og prøveløsningen oppfyller følgende krav:

- Toppatskillelsen for det dårligst skilte paret skal være minst 0,90. (Definisjonen av toppatskillelse er gitt i figur 1.)



Figur 1: Toppatskillelse

EØS-KOMITEENS BESLUTNING

98/EØS/5/08

nr. 67/97
av 4. oktober 1997

om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder,
prøving og sertifisering)

EØS-KOMITEEN HAR -

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 48/96 av 4. oktober 1996⁽¹⁾.

Kommisjonsvedtak 96/577/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til fastmonterte brannsløkkingsanlegg⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen.

Kommisjonsvedtak 96/578/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til sanitærutstyr⁽³⁾ skal innlemmes i avtalen.

Kommisjonsvedtak 96/579/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til fast vegutstyr⁽⁴⁾ skal innlemmes i avtalen.

Kommisjonsvedtak 96/580/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til påhengsvegger⁽⁵⁾ skal innlemmes i avtalen.

Kommisjonsvedtak 96/581/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til geotekstilar⁽⁶⁾ skal innlemmes i avtalen.

Kommisjonsvedtak 96/582/EF av 24. juni 1996 om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til limte glasfasadar og metallankerboltar til bruk i betong⁽⁷⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:

Artikkel 1

I avtalens vedlegg II kapittel XXI nr. 1 (rådsdirektiv 89/106/EØF) skal nye strekpunkter lyde:

- “- **396 D 0577:** Kommisjonsvedtak 96/577/EF av 24. juni 1996 (EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 44),
- **396 D 0578:** Kommisjonsvedtak 96/578/EF av 24. juni 1996 (EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 49),
- **396 D 0579:** Kommisjonsvedtak 96/579/EF av 24. juni 1996 (EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 52),
- **396 D 0580:** Kommisjonsvedtak 96/580/EF av 24. juni 1996 (EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 56),
- **396 D 0581:** Kommisjonsvedtak 96/581/EF av 24. juni 1996 (EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 59),
- **396 D 0582:** Kommisjonsvedtak 96/582/EF av 24. juni 1996 (EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 62).”

Artikkel 2

Teksten til kommisjonsvedtak 96/577/EF, 96/578/EF, 96/579/EF, 96/580/EF, 96/581/EF og 96/582/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

(1) EFT nr. L 21 av 23.1.1997, s. 1, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 4 av 23.1.1997, s. 1.

(2) EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 44.

(3) EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 49.

(4) EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 52.

(5) EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 56.

(6) EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 59.

(7) EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 62.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 5. oktober 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

KOMMISJONSVEDTAK

av 24. juni 1996

om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til fastmonterte brannsløkkingsanlegg(*)

(Tekst som er relevant for EØS)

(96/577/EF)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESKAPA HAR -

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fællesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtene:

I samband med samsvarsattestering av ei vare må Kommisjonen velje den av dei to framgangsmåtene i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF som «er minst kostnadskrevendende og samtidig forenlig med hensynet til sikkerheten». Dette tyder at det for ei viss vare eller varegruppe må avgjerast om det er eit naudsynt og tilstrekkeleg vilkår for samsvarsattestering at det ved fabrikkens finst eit system for produksjonskontroll som produsenten har ansvaret for, eller om det er naudsynt å nytte eit godkjent sertifiseringsorgan for å rette seg etter dei kriteria som er nemnde i artikkel 13 nr. 4.

Etter artikkel 13 nr. 4 skal den framgangsmåten som såleis vert fastsett, først opp i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane. Difor bør varene eller varegruppene definerast slik dei vert nytta i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane.

Dei to framgangsmåtene som er nemnde i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF, er utførleg omtala i vedlegg III til direktivet. Det må difor for kvar vare eller varegruppe gå tydeleg fram, ved

tilvising til vedlegg III, etter kva metodar dei to framgangsmåtene skal gjennomførast, ettersom visse system er gjevne førerang i vedlegg III.

Framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav a), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ utan jamleg tilsyn og andre og tredje alternativ, medan framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav b), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 i) og i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ med jamleg tilsyn.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggjeutvalet -

GJORT DETTE VEDTAKET:**Artikkel 1**

Dei varene som er oppførde i vedlegg I, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der det i tillegg til det systemet for produksjonskontroll som produsenten gjennomfører ved fabrikkens, vert nytta eit godkjent sertifiseringsorgan til å vurdere og føre tilsyn med produksjonskontrollen eller sjølve vara.

Artikkel 2

Framgangsmåten for samsvarsattestering i medhald av vedlegg II skal gå fram av mandata for harmoniserte standardar.

Artikkel 3

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utfærd i Brussel, 24. juni 1996.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 44, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 67/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) TEF nr. L 40 av 11.2.1989, s. 12.

(2) TEF nr. L 220 av 30.8.1993, s. 1.

VEDLEGG I

BRANNALARMAR/BRANNDETEKTORAR, FASTMONTERT BRANNSLØKKINGSUTSTYR, BRANN- OG RØYKKONTROLLUTSTYR OG EKSPLOSJONSDEMPANDE PRODUKT

- Modular for branndeteksjons- og brannalarmanlegg: kombinerte modular for branndeteksjons- og brannalarmanlegg, modular for branndeteksjonsanlegg, modular for brannalarmanlegg og modular for fjernalarmanlegg.
- Komponentar til branndeteksjons- og brannalarmanlegg: røyk-, varme- og flammedetektorar, styringsinnretningar og indikatorar, alarmoverføringsutstyr, kortslutningsisolatorar, alarmgjevarar, straumforsyning, inn- og utgangseiningar, manuelle brannmeldarar.
- Batteridrivne røykdetektorar/-varslarar.
- Modular for branndempings- og brannsløkkingsanlegg: fastmonterte brannslangar, tørre og våte brannhydrantanlegg, modular for sprinklar- og sprayanlegg, modular for skumsløkkingsanlegg, modular for pulversløkkingsanlegg, modular for gassløkkingsanlegg (medrekna CO₂-sløkkingsanlegg).
- Komponentar til branndempings- og brannsløkkingsanlegg: brannhydrantar, vasstrøymingsvakter og fluksostatar, trykkvakter og pressostatar, etasjeventilar, vassinntaksforgreiningar, pumper og pumpesett til brannsløkking, dyser/sprinklarar/uttak.
- Modular for eksplosjonsdempande anlegg.
- Komponentar til eksplosjonsdempande anlegg: detektorar, demparar, eksplosjonssensorar, eksplosjonsmotverkande produkt.
- Modular for brann- og røykkontrollutstyr: modular for røyk- og varmeavtrekksanlegg, modular for differensialtrykkanlegg.
- Komponentar til brann- og røykkontrollutstyr: røykshjermar, spjeld, kanalar, mekaniske vifter, naturlege avtrekk, kontrollpanel, naudkontrollpanel, straumforsyning.

VEDLEGG II

VAREGRUPPE:

BRANNALARMAR/BRANNDETEKTORAR, FASTMONTERT BRANNSLØKKINGSUTSTYR, BRANN- OG RØYKKONTROLLUTSTYR OG EKSPLOSJONSDEMPANDE PRODUKT (1/1)

System for samsvarsattestering

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere dei følgjande systema for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand) ⁽¹⁾	System for samsvars- attestering
Installasjonsmodular	Brannvern		1 ⁽²⁾
<i>Branndeteksjon/brannalarm</i>			
Kombinerte modular for branndeteksjons- og brannalarmanlegg		—	
Modular for branndeteksjonsanlegg		—	
Modular for brannalarmanlegg		—	
Modular for fjernalarmanlegg		—	
<i>Branndemping og brannsløkking</i>			
Fastmonterte brannslangar		—	
Tørre og våte brannhydrantanlegg		—	
Modular for sprinklar- og sprayanlegg		—	
Modular for skumsløkkingsanlegg		—	
Modular for pulversløkkingsanlegg		—	
Modular for gassløkkingsanlegg (medrekna CO ₂ -sløkkingsanlegg)		—	
<i>Eksplisjonsvern</i>			
Modular for eksplosjonsdempande anlegg		—	
<i>Brann- og røykkontroll</i>			
Modular for røyk- og varmeavtrekksanlegg		—	
Modular for differensialtrykkanlegg		—	
Batteridrivne røykdetektorar/-varslarar		—	
Komponentar	Brannvern		1
<i>Branndeteksjon/brannalarm</i>			
Røyk-, varme- og flammedetektorar		—	
Styringsinnretningar og indikatorar		—	
Alarmoverføringsutstyr		—	
Kortslutningsisolatorar		—	
Alarmgjevarar		—	
Straumforsyning		—	
Inn- og utgangseiningar		—	
Manuelle brannmeldarar		—	
<i>Fastmontert utstyr til branndemping og brannsløkking</i>			
Brannhydrantar		—	
Vasstrøymingsvakter og fluksostatar		—	
Trykkvakter og pressostatar		—	
Etasjeventilar		—	
Vassinntaksforgreiningar		—	

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand) ⁽¹⁾	System for samsvars-attestering
Pumper og pumpesett til brannsløkking		—	
Dyser/sprinklarar/uttak		—	
<i>Ekspløsjonsvern</i>			
Detektorar		—	
Demparar		—	
Ekspløsjonssensorar		—	
Ekspløsjonsmotverkande produkt		—	
<i>Brann- og røykkontroll</i>			
Røykskjermar		—	
Spjeld		Sjå basisdok. nr. 2	
Kanalar		Sjå basisdok. nr. 2	
Mekaniske vifter		—	
Naturlege avtrekk		—	
Kontrollpanel og naudkontrollpanel		—	
Straumforsyning		—	

(¹) Sjå føresegnene i basisdokument nr. 2 og/eller «Horizontal complement to the mandates in respect of resistance to fire» (Gjennomgåande tillegg til mandata med omsyn til brannmotstand).

(²) System 1: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 i), utan stikkprøvekontroll.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsenten ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom han i kkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

KOMMISJONSVEDTAK

av 24. juni 1996

**om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av
artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til
sanitærutstyr(*)**

(Tekst som er relevant for EØS)

(96/578/EF)

**KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA
HAR -**

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtene:

I samband med samsvarsattestering av ei vare må Kommisjonen velje den av dei to framgangsmåtene i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF som «er minst kostnadskrevende og samtidig forenlig med hensynet til sikkerheten». Dette tyder at det for ei viss vare eller varegruppe må avgjerast om det er eit naudsynt og tilstrekkeleg vilkår for samsvarsattestering at det ved fabrikk finst eit system for produksjonskontroll som produsenten har ansvaret for, eller om det er naudsynt å nytte eit godkjent sertifiseringsorgan for å rette seg etter dei kriteria som er nemnde i artikkel 13 nr. 4.

Etter artikkel 13 nr. 4 skal den framgangsmåten som såleis vert fastsett, først opp i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane. Difor bør varene eller varegruppene definerast slik dei vert nytta i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane.

Dei to framgangsmåtene som er nemnde i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF, er utførleg omtala i vedlegg III til direktivet. Det må difor for kvar vare eller varegruppe gå tydeleg fram, ved tilvising til vedlegg III, etter kva metodar dei to framgangsmåtene skal gjennomførast, ettersom visse system er gjevne førerang i vedlegg III.

Framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav a), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ utan jamleg tilsyn og andre og tredje alternativ, medan framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav b), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 i) og i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ med jamleg tilsyn.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggjeutvalet -

GJORT DETTE VEDTAKET:**Artikkel 1**

Dei varene og varegruppene som er oppførde i vedlegg I, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der produsenten har eineansvaret for eit system for produksjonskontroll ved fabrikk som sikrar at varene er i samsvar med dei aktuelle tekniske spesifikasjonane.

Artikkel 2

Dei varene som er oppførde i vedlegg II, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der det i tillegg til det systemet for produksjonskontroll som produsenten gjennomfører ved fabrikk, vert nytta eit godkjent sertifiseringsorgan til å vurdere og føre tilsyn med produksjonskontrollen eller sjølve vara.

Artikkel 3

Framgangsmåten for samsvarsattestering i medhald av vedlegg III skal gå fram av mandata for harmoniserte standardar.

Artikkel 4

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utferd i Brussel, 24. juni 1996.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 49, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 67/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

(¹) TEF nr. L 40 av 11.2.1989, s. 12.

(²) TEF nr. L 220 av 30.8.1993, s. 1.

VEDLEGG I

SANITÆRUTSTYR

Utslagsvaskar, servantar og vaskerenner; badekar; dusjkar; bidé; urinalar; vassklosettskåler; tørrklosett, kjemikalieklosett og biologiske klosett; toalett med findelingsinnretning; tyrkiske toalett; klosettciisterner; boblebad; skjermar eller skiljevegger til dusjar eller badekar.

Modular for offentlege toalett og prefabrikkerte toalettkabinett der det i overflatene er nytta materiale som er klassifiserte i brannmotstandsklasse A, B eller C, og som har ei yting ved brannpåverknad som ikkje kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis materiale som er framstilte av ikkje-brennbare råstoff), og materiale i brannmotstandsklasse D, E eller F.

VEDLEGG II

SANITÆRUTSTYR

Modular for offentlege toalett og prefabrikkerte toalettkabinett der det i overflatene er nytta materiale som er klassifiserte i brannmotstandsklasse A, B eller C, og som har ei yting ved brannpåverknad som kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis materiale som er framstilte av brennbare råstoff).

VEDLEGG III

VAREGRUPPE:

SANTÆRUTSTYR (1/1)

System for samsvarsattestering

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere dei følgjande systema for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand) ⁽¹⁾	System for samsvarsattestering
Utslagsvaskar, servantar og vaskerenner; badekar; dusjkar; bidé; urinalar; vassklosettskåler; tørrklosett, kjemikalieklosett og biologiske klosett; toalett med findelingsinnretning; tyrkiske toalett; klosettcisterner; boblebad; skjermar eller skiljevegger til dusjar eller badekar; prefabrikkerte toalettmodular	Personleg hygiene	—	4 ⁽⁴⁾
Modular for offentlege toalett og prefabrikkerte toalettkabinett	Personleg hygiene	A, B eller C ⁽²⁾ A, B eller C ⁽³⁾ D, E eller F	1 ⁽⁵⁾ 3 ⁽⁶⁾ 4 ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Når det gjeld yting ved brannpåverknad, sjå kommisjonsvedtak 94/611/EF (TEF nr. L 241 av 16.9.1994, s. 25).

⁽²⁾ Materiale der ytinga ved brannpåverknad kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis materiale som er framstilte av brennbare råstoff).

⁽³⁾ Materiale der ytinga ved brannpåverknad ikkje kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis materiale som er framstilte av ikkje-brennbare råstoff).

⁽⁵⁾ System 1: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 i), utan stikkprøvekontroll.

⁽⁶⁾ System 3: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

⁽⁴⁾ System 4: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), tredje alternativ.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsenten ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom han i kkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

KOMMISJONSVEDTAK

av 24. juni 1996

om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til fast vegutstyr(*)

(Tekst som er relevant for EØS)

(96/579/EF)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA HAR -

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fællesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtene:

I samband med samsvarsattestering av ei vare må Kommisjonen velje den av dei to framgangsmåtene i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF som «er minst kostnadskrevende og samtidig forenlig med hensynet til sikkerheten». Dette tyder at det for ei viss vare eller varegruppe må avgjerast om det er eit naudsynt og tilstrekkeleg vilkår for samsvarsattestering at det ved fabrikk finst eit system for produksjonskontroll som produsenten har ansvaret for, eller om det er naudsynt å nytte eit godkjent sertifiseringsorgan for å rette seg etter dei kriteria som er nemnde i artikkel 13 nr. 4.

Etter artikkel 13 nr. 4 skal den framgangsmåten som såleis vert fastsett, først opp i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane. Difor bør varene eller varegruppene definerast slik dei vert nytta i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane.

Dei to framgangsmåtene som er nemnde i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF, er utførleg omtala i vedlegg III til direktivet. Det må difor for kvar vare eller varegruppe gå tydeleg fram, ved tilvising til vedlegg III, etter kva metodar dei to framgangsmåtene skal gjennomførast, ettersom visse system er gjevne førerang i vedlegg III.

Framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav a), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ utan jamleg tilsyn og andre og tredje alternativ, medan framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav b), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 i) og i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ med jamleg tilsyn.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggjeutvalet -

GJORT DETTE VEDTAKET:

Artikkel 1

Dei varene og varegruppene som er oppførde i vedlegg I, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der produsenten har eineansvaret for eit system for produksjonskontroll ved fabrikk som sikrar at varene er i samsvar med dei aktuelle tekniske spesifikasjonane.

Artikkel 2

Dei varene som er oppførde i vedlegg II, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der det i tillegg til det systemet for produksjonskontroll som produsenten gjennomfører ved fabrikk, vert nytta eit godkjent sertifiseringsorgan til å vurdere og føre tilsyn med produksjonskontrollen eller sjølve vara.

Artikkel 3

Framgangsmåten for samsvarsattestering i medhald av vedlegg III skal gå fram av mandata for harmoniserte standardar.

Artikkel 4

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utfærd i Brussel, 24. juni 1996.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 52, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 67/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(¹) TEF nr. L 40 av 11.2.1989, s. 12.

(²) TEF nr. L 220 av 30.8.1993, s. 1.

VEDLEGG I

FAST VEGUTSTYR

- Trafikkstøydempande innretningar og skjermar
- og
- blendingshindrande skjermar.

VEDLEGG II

FAST VEGUTSTYR

- Varer til vegoppmerking:
 - varig merketeip og prefabrikkert merking,
 - vegmåling, varmpåførd termoplast, kaldpåførd plast (med eller utan friksjonsmateriale), med glasperler som er iblanda på førehand,
 - vegmåling, varmpåførd termoplast, kaldpåførd plast (til vegoppmerking) som er marknadsførde medopplysningar om type og mengd påstrødde glasperler og/eller friksjonsmateriale,
 - vegbanereflektorar.
- Fast installerte trafikkskilt og trafikkontrollinnretningar for køyrande og gåande trafikk:
 - faste trafikkskilt,
 - trafikkmærkar,
 - hindringsmærkar,
 - trafikkllys og faste varsellys,
 - faste varslingsinnretningar og kantstolpar,
 - variable trafikkskilt.
- Master for veglys.
- Innretningar til vern av køyretøy:
 - støyputer,
 - overgangsbarrierar,
 - kablar,
 - rekkverk.
- Innretningar til vern av fotgjengarar, medrekna rekkverk på gangbruer.

VEDLEGG III

VAREGRUPPE:

FAST VEGUTSTYR (1/2)

System for samsvarsattestering

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere dei følgjande systema for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar	System for samsvarsattestering
<ul style="list-style-type: none"> — Varer til vegoppmerking: <ul style="list-style-type: none"> — varig merketeip og prefabrikkert merking — vegmåling, varmpåførd termoplast, kaldpåførd plast (med eller utan friksjonsmateriale), med glasperler som er iblanda på førehand, — vegmåling, varmpåførd termoplast, kaldpåførd plast (til vegoppmerking) som er marknadsførde , med opplysningar om type og mengd påstrødde glasperler og/eller friksjonsmateriale, — vegbanereflektorar. — Fast installerte trafikkskilt og trafikkontrollinnretningar for køyrande og gåande trafikk: <ul style="list-style-type: none"> — faste trafikkskilt, — trafikkmærkar, — hindringsmærkar, — trafikkllys og faste varsellys, — faste varslingsinnretningar og kantstolpar, — variable trafikkskilt. — Master for veglys. — Innretningar til vern av køyretøy: <ul style="list-style-type: none"> — støyputer, — overgangsbarrierar, — kablar, — rekkverk. — Innretningar til vern av fotgjengarar, medrekna rekkverk på gangbruer. 	I trafikkerte område		1 (1)

(1) System 1: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 i), utan stikkprøvekontroll.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsenten ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom han ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

VAREGRUPPE:

FAST VEGUTSTYR (2/2)**System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere dei følgjande systema for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar	System for samsvarsattestering
— Trafikkstøydempande innretningar og skjermar	I trafikkerte område		3 ⁽¹⁾
— Blendingshindrande skjermar			

⁽¹⁾ System 3: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsenten ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom han ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

KOMMISJONSVEDTAK

av 24. juni 1996

om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarear i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til påhengsvegger(*)

(Tekst som er relevant for EØS)

(96/580/EF)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLEKSKAPA HAR -

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske felleksskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtene:

I samband med samsvarsattestering av ei vare må Kommisjonen velje den av dei to framgangsmåtene i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF som «er minst kostnadskrevende og samtidig forenlig med hensynet til sikkerheten». Dette tyder at det for ei viss vare eller varegruppe må avgjerast om det er eit naudsynt og tilstrekkeleg vilkår for samsvarsattestering at det ved fabrikk finst eit system for produksjonskontroll som produsenten har ansvaret for, eller om det er naudsynt å nytte eit godkjent sertifiseringsorgan for å rette seg etter dei kriteria som er nemnde i artikkel 13 nr. 4.

Etter artikkel 13 nr. 4 skal den framgangsmåten som såleis vert fastsett, først opp i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane. Difor bør varene eller varegruppene definerast slik dei vert nytta i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane.

Dei to framgangsmåtene som er nemnde i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF, er utførleg omtala i vedlegg III til direktivet. Det må difor for kvar vare eller varegruppe gå tydeleg fram, ved tilvising til vedlegg III, etter kva metodar dei to framgangsmåtene skal gjennomførast, ettersom visse system er gjevne førerang i vedlegg III.

Framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav a), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ utan jamleg tilsyn og andre og tredje alternativ, medan framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav b), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 i) og i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ med jamleg tilsyn.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggjeutvalet -

GJORT DETTE VEDTAKET:

Artikkel 1

Dei varene og varegruppene som er oppførde i vedlegg I, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der produsenten har eineansvaret for eit system for produksjonskontroll ved fabrikk som sikrar at varene er i samsvar med dei aktuelle tekniske spesifikasjonane.

Artikkel 2

Dei varene som er oppførde i vedlegg II, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der det i tillegg til det systemet for produksjonskontroll som produsenten gjennomfører ved fabrikk, vert nytta eit godkjent sertifiseringsorgan til å vurdere og føre tilsyn med produksjonskontrollen eller sjølve vara.

Artikkel 3

Framgangsmåten for samsvarsattestering i medhald av vedlegg III skal gå fram av mandata for harmoniserte standardar.

Artikkel 4

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utferdar i Brussel, 24. juni 1996.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 56, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 67/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Felleksskaps Tidende.

(1) TEF nr. L 40 av 11.2.1989, s. 12.

(2) TEF nr. L 220 av 30.8.1993, s. 1.

VEDLEGG I

PÅHENGSVEGGER

Monteringsklare påhengsvegger til bruk anten som yttervegger som ikkje er underlagde krav til yting ved brannpåverknad, eller som yttervegger som er underlagde krav til yting ved brannpåverknad, men som ikkje kjem inn under nokre av dei tilfella som er nemnde for desse varene i vedlegg II.

VEDLEGG II

PÅHENGSVEGGER

Monteringsklare påhengsvegger til bruk som yttervegger som er underlagde krav til yting ved brannpåverknad og er klassifiserte i euroklasse A, B eller C, og der komponentane har ei yting ved brannpåverknad som anten kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis komponentar som er framstille av brennbare råstoff), eller som er vorten endra ved iblanding av visse stoff, t.d. brannhemmande middel, men berre når desse komponentane kan verte utsette for brann etter at dei er tekne i endeleg bruk.

VEDLEGG III

VAREGRUPPE:

PÅHENGSVEGGER (1/1)

System for samsvarsattestering

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere dei følgjande systema for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand) ⁽¹⁾	System for samsvars- attestering
Monteringsklare påhengsvegger	Som yttervegger som er underlagde krav til yting ved brannpåverknad	A, B eller C ⁽²⁾	1 ⁽⁴⁾
		A, B eller C ⁽³⁾ D, E eller F	3 ⁽⁵⁾
	Som yttervegger som ikkje er underlagde krav til yting ved brannpåverknad	—	3 ⁽⁵⁾

⁽¹⁾ Når det gjeld yting ved brannpåverknad, sjå kommisjonsvedtak 94/611/EF (TEF nr. L 241 av 16.9.1994, s. 25).

⁽²⁾ Materiale der ytinga ved brannpåverknad kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis materiale som er framstilte av brennbare råstoff) eller er vorten endra ved iblanding av visse stoff, t.d. brannhemmande middel.

⁽³⁾ Materiale der ytinga ved brannpåverknad ikkje kan endre seg under produksjonsprosessen (gjeld vanlegvis materiale som er framstilte av ikkje-brennbare råstoff).

⁽⁴⁾ System 1: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 i), utan stikkprøvekontroll.

⁽⁵⁾ System 3: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), andre alternativ.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsenten ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom han i kkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

KOMMISJONSVEDTAK

av 24. juni 1996

om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjevarer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til geotekstilar(*)

(Tekst som er relevant for EØS)

(96/581/EF)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA HAR -

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fællesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtane:

I samband med samsvarsattestering av ei vare må Kommisjonen velje den av dei to framgangsmåtane i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF som «er minst kostnadskrevende og samtidig forenlig med hensynet til sikkerheten». Dette tyder at det for ei viss vare eller varegruppe må avgjerast om det er eit naudsynt og tilstrekkeleg vilkår for samsvarsattestering at det ved fabrikk finst eit system for produksjonskontroll som produsenten har ansvaret for, eller om det er naudsynt å nytte eit godkjent sertifiseringsorgan for å rette seg etter dei kriteria som er nemnde i artikkel 13 nr. 4.

Etter artikkel 13 nr. 4 skal den framgangsmåten som såleis vert fastsett, først opp i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane. Difor bør varene eller varegruppene definerast slik dei vert nytta i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane.

Dei to framgangsmåtane som er nemnde i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF, er utførleg omtala i vedlegg III til direktivet. Det må difor for kvar vare eller varegruppe gå tydeleg fram, ved tilvising til vedlegg III, etter kva metodar dei to framgangsmåtane skal gjennomførast, ettersom visse system er gjevne førerang i vedlegg III.

Framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav a), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ utan jamleg tilsyn og andre og tredje alternativ, medan framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav b), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 i) og i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ med jamleg tilsyn.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggjeutvalet -

GJORT DETTE VEDTAKET:**Artikkel 1**

Dei varene og varegruppene som er oppførde i vedlegg I, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der produsenten har eineansvaret for eit system for produksjonskontroll ved fabrikk som sikrar at varene er i samsvar med dei aktuelle tekniske spesifikasjonane.

Artikkel 2

Dei varene som er oppførde i vedlegg II, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der det i tillegg til det systemet for produksjonskontroll som produsenten gjennomfører ved fabrikk, vert nytta eit godkjent sertifiseringsorgan til å vurdere og føre tilsyn med produksjonskontrollen eller sjølve vara.

Artikkel 3

Framgangsmåten for samsvarsattestering i medhald av vedlegg III skal gå fram av mandata for harmoniserte standardar.

Artikkel 4

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utfërda i Brussel, 24. juni 1996.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 59, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 67/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) TEF nr. L 40 av 11.2.1989, s. 12.

(2) TEF nr. L 220 av 30.8.1993, s. 1.

VEDLEGG I

GEOTEKSTILAR

- Geosyntetar (membranar og tekstilar), geokompositt, armeringsnett, geomembranar og dreneringsnett som vert nytta i alle typar bygg
- som separasjonslag.

VEDLEGG II

GEOTEKSTILAR

- Geosyntetar (membranar og tekstilar), geokompositt, armeringsnett, geomembranar og dreneringsnett som vert nytta i vegar, i jarnbanar, i fundament og vegger, i dreneringssystem, som vern mot erosjon, i reservoar og demningar, i kanalar, tunnelar og underjordiske anlegg, ved disponering eller inneslutting av flytande avfall og ved lagring eller disponering av fast avfall
- som sperre mot gjennomtrenging av væsker og gass,
- som vernande lag,
- til drenering og filtrering,
- til armering.

VEDLEGG III

VAREGRUPPE:

GEOTEKSTILAR (1/2)

System for samsvarsattestering

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere dei følgjande systema for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand) ⁽¹⁾	System for samsvarsattestering
Geosyntetar (membranar og tekstilar), geokompositt, armeringsnett, geomembranar og dreneringsnett som vert nytta — som sperre mot gjennomtrenging av væsker og gass — som vernande lag — til drenering og/eller filtrering — til armering	I vegar, i jarnbanar, i fundament og vegger, i dreneringssystem, som vern mot erosjon, i reservoar og demningar, i kanalar, tunnelar og underjordiske anlegg, ved disponering eller inneslutting av flytande avfall og ved lagring eller disponering av fast avfall	—	2+ ⁽¹⁾

⁽¹⁾ System 2+: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), første alternativ, medrekna sertifisering av produksjonskontrollen ved fabrikk frå eit godkjent organ som utfører jamleg tilsyn, vurdering og godkjenning.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsenten ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom han i ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

VAREGRUPPE:

GEOTEKSTILAR (2/2)

System for samsvarsattestering

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske standardiseringsorganisasjonen (CEN) og Det europeiske utvalet for elektroteknisk standardisering (CENELEC) oppmoda om å spesifisere dei følgjande systema for samsvarsattestering i dei aktuelle harmoniserte standardane:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar (brannmotstand) ⁽¹⁾	System for samsvarsattestering
Geosyntetar (membranar og tekstilar), geokompositt, armeringsnett, geomembranar og dreneringsnett som vert nytta — som separasjonslag	I alle typar bygg	—	4 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ System 4: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), tredje alternativ.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsenten ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom han i ikkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

KOMMISJONSVEDTAK**av 24. juni 1996****om framgangsmåten for samsvarsattestering av byggjeverer i medhald av artikkel 20 nr. 2 i rådsdirektiv 89/106/EØF, med omsyn til limte glasfasadar og metallankerboltar til bruk i betong(*)**

(Tekst som er relevant for EØS)

(96/582/EF)

KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESSKAPA HAR -

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fællesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 89/106/EØF av 21. desember 1988 om tilnærming av medlemsstatenes lover og forskrifter om byggevarer⁽¹⁾, endra ved direktiv 93/68/EØF⁽²⁾, særleg artikkel 13 nr. 4, og

ut frå desse synsmåtene:

I samband med samsvarsattestering av ei vare må Kommisjonen velje den av dei to framgangsmåtene i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF som «er minst kostnadskrevende og samtidig forenlig med hensynet til sikkerheten». Dette tyder at det for ei viss vare eller varegruppe må avgjerast om det er eit naudsynt og tilstrekkeleg vilkår for samsvarsattestering at det ved fabrikk finst eit system for produksjonskontroll som produsenten har ansvaret for, eller om det er naudsynt å nytte eit godkjent sertifiseringsorgan for å rette seg etter dei kriteria som er nemnde i artikkel 13 nr. 4.

Etter artikkel 13 nr. 4 skal den framgangsmåten som såleis vert fastsett, først opp i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane. Difor bør varene eller varegruppene definerast slik dei vert nytta i mandata og i dei tekniske spesifikasjonane.

Dei to framgangsmåtene som er nemnde i artikkel 13 nr. 3 i direktiv 89/106/EØF, er utførleg omtala i vedlegg III til direktivet. Det må difor for kvar vare eller varegruppe gå tydeleg fram, ved tilvising til vedlegg III, etter kva metodar dei to framgangsmåtene

skal gjennomførast, ettersom visse system er gjevne førerang i vedlegg III.

Framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav a), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ utan jamleg tilsyn og andre og tredje alternativ, medan framgangsmåten som er nemnd i artikkel 13 nr. 3 bokstav b), svarar til systema i vedlegg III nr. 2 i) og i vedlegg III nr. 2 ii) første alternativ med jamleg tilsyn.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå Det faste byggjeutvalet -

GJORT DETTE VEDTAKET:**Artikkel 1**

Dei varene som er oppførde i vedlegg I, skal samsvarsattestert etter ein framgangsmåte der det i tillegg til det systemet for produksjonskontroll som produsenten gjennomfører ved fabrikk, vert nytta eit godkjent sertifiseringsorgan til å vurdere og føre tilsyn med produksjonskontrollen eller sjølve vara.

Artikkel 2

Framgangsmåten for samsvarsattestering i medhald av vedlegg II skal gå fram av mandata for retningslinjer for europeisk teknisk godkjenning.

Artikkel 3

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utfërda i Brussel, 24. juni 1996.

For Kommisjonen

Martin BANGEMANN

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 254 av 8.10.1996, s. 62, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 67/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(1) TEF nr. L 40 av 11.2.1989, s. 12.

(2) TEF nr. L 220 av 30.8.1993, s. 1.

VEDLEGG I

LIMTE GLASFASADAR (PÅHENGSTEGGER)

- Monteringsklare sett for limte glASFASADAR av type I, II, III og IV⁽¹⁾ som skal nyttast som yttervegger og tak.

METALLANKERBOLTAR TIL BRUK I BETONG (MEKANISKE FESTEINNRETNINGAR)

- Metallankerboltar til bruk i betong (ekstra kraftige) som skal nyttast til å feste og/eller støtte berande bygningselement av betong eller tunge bygningsdelar som kledning og nedsenka himlingar.

⁽¹⁾ Type I: Med mekanisk overføring av vekta av glasplatene til den ramma som glaset er limt til, og vidare til den berande konstruksjonen. Det vert nytta særlege innretningar for å minske faren i tilfelle svikt i limet.

Type II: Med mekanisk overføring av vekta av glasplatene til den ramma som glaset er limt til, og vidare til den berande konstruksjonen. Alle andre krefter vert overførde gjennom limet aleine.

Type III: Med overføring av vekta av glasplatene gjennom limet til den ramma som glaset er limt til, og vidare til den berande konstruksjonen. Det vert nytta særlege innretningar for å minske faren i tilfelle svikt i limet.

Type IV: Alle krefter, medrekna vekta av glasplatene, vert overførde gjennom limet aleine til den ramma som glaset er limt til, og vidare til den berande konstruksjonen.

VEDLEGG II

VARE:

LIMTE GLASFASADAR (1/1)

VAREGRUPPE:

PÅHENGSVEGGER

System for samsvarsattestering

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske organisasjonen for teknisk godkjenning (EOTA) oppmoda om å spesifisere dei følgjande systema for samsvarsattestering i dei aktuelle retningslinjene for europeisk teknisk godkjenning:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar	System for samsvarsattestering
Monteringsklare sett for limte glasfasadar, type II og IV ⁽¹⁾ Monteringsklare sett for limte glasfasadar, type I og III ⁽³⁾	Yttervegger og tak	—	1 ⁽²⁾ 2+ ⁽⁴⁾

⁽¹⁾ Type II: Med mekanisk overføring av vekta av glasplatene til den ramma som glaset er limt til, og vidare til den berande konstruksjonen. Alle andre krefter vert overførde gjennom limet aleine.

Type IV: Alle krefter, medrekna vekta av glasplatene, vert overførde gjennom limet aleine til den ramma som glaset er limt til, og vidare til den berande konstruksjonen.

⁽²⁾ System I: Sjå direktiv 89/106 (EØF) vedlegg II nr. 2 i), utan stikkprøvekontroll.

⁽³⁾ Type I: Med mekanisk overføring av vekta av glasplatene til den ramma som glaset er limt til, og vidare til den berande konstruksjonen. Det vert nytta særlege innretningar for å minske faren i tilfelle svikt i limet.

Type III: Med overføring av vekta av glasplatene gjennom limet til den ramma som glaset er limt til, og vidare til den berande konstruksjonen. Det vert nytta særlege innretningar for å minske faren i tilfelle svikt i limet.

⁽⁴⁾ System 2+: Sjå direktiv 89/106/EØF vedlegg III nr. 2 ii), første alternativ, medrekna sertifisering av produksjonskontrollen ved fabrikk frå eit godkjent organ som utfører jamleg tilsyn, vurdering og godkjenning.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokumenta). I slike tilfelle kan produsenten ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom han i kkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

VARE:

METALLANKERBOLTAR TIL BRUK I BETONG (1/1)

VAREGRUPPE:

MEKANISKE FESTEINNRETNINGAR**System for samsvarsattestering**

For varene nedanfor og den tiltenkte bruken av dei vert Den europeiske organisasjonen for teknisk godkjenning (EOTA) oppmoda om å spesifisere dei følgjande systema for samsvarsattestering i dei aktuelle retningslinjene for europeisk teknisk godkjenning:

Varer	Tiltenkt bruk	Nivå eller klassar	System for samsvarsattestering
Metallankerboltar til bruk i betong (ekstra kraftige)	Til å feste og/eller støtte berande bygningselement av betong eller tunge bygningsdelar som kledning og nedsenka himlingar		1 ⁽¹⁾

⁽¹⁾ System I: Sjå direktiv 89/106 (EØF) vedlegg III nr. 2 i), utan stikkprøvekontroll.

Spesifikasjonane for systemet skal vere slik at det òg kan nyttast når det for ein viss eigenskap ikkje er naudsynt å fastsetje yteevna til ei vare fordi det i minst éin medlemsstat ikkje finst lovfesta krav til den aktuelle eigenskapen (sjå artikkel 2 nr. 1 i direktiv 89/106/EØF og eventuelt nr. 1.2.3 i basisdokument). I slike tilfelle kan produsenten ikkje påleggjast å kontrollere eigenskapen dersom han i kkje ønskjer å opplyse om kva yteevne vara har på dette området.

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/09****nr. 68/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder,
prøving og sertifisering)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg II er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 7/94 av 21. mars 1994 om endring av protokoll 47 og enkelte vedlegg til EØS-avtalen⁽¹⁾.

Europaparlaments- og rådsdirektiv 96/58/EF av 3. september 1996 om endring av direktiv 89/686/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om personlig verneutstyr⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg II kapittel XXII nr. 1 (rådsdirektiv 89/686/EØF) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **396 L 0058:** Europaparlaments- og rådsdirektiv 96/58/EF av 3. september 1996 (EFT nr. L 236 av 18.9.1996, s. 44).”

Artikkel 2

Teksten til europaparlaments- og rådsdirektiv 96/58/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 5. oktober 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ EFT nr. L 160 av 28.6.1994, s. 1, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 17 av 28.6.1994, s. 1.

⁽²⁾ EFT nr. L 236 av 18.9.1996, s. 44.

EUROPAPARLAMENTS- OG RÅDSDIREKTIV 96/58/EF

av 3. september 1996

om endring av direktiv 89/686/EØF om tilnærming av medlemsstatenes lovgivning om personlig verneutstyr(*)**EUROPAPARLAMENTET OG RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNIONEN HAR -**

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet, særleg artikkel 100 A,

med tilvising til framlegget frå Kommisjonen⁽¹⁾,

med tilvising til fråsegna frå Økonomi- og sosialutvalet⁽²⁾,

etter den framgangsmåten som er fastsett i artikkel 189 B i traktaten⁽³⁾, og

ut frå desse synsmåtane:

I medhald av direktiv 89/686/EØF⁽⁴⁾ må alt personleg verneutstyr (PVU) vere påført CE-merking, og saman med merkinga må det i tillegg opplysast om i kva år merkinga vart påført.

Ei slik opplysning om påføringsåret aukar ikkje tryggleiken for brukaren av PVU. Opplysninga kan forvekslast med den bruksfristen som må påførast PVU som er utsett for aldring.

Påføringa av årstalet er til ulempe for produsentane av PVU. Kostnadene i samband med dette er monalege.

Etter nærleiksprinsippet kan ei forenkling for produsentane som følgje av oppheving av kravet om å opplyse om i kva år CE-merkinga vart påført, berre gjennomførast ved eit direktiv som endrar direktiv 89/686/EØF -

VEDTEKE DETTE DIREKTIVET:

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 236 av 18.9.1996, s. 44, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 68/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg II (Tekniske forskrifter, standarder, prøving og sertifisering), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

(1) TEF nr. C 23 av 27.1.1996, s. 6.

(2) TEF nr. C 97 av 1.4.1996, s. 8.

(3) Europaparlamentsfråsegn av 22. mai 1996 (TEF nr. C 166 av 10.6.1996, s. 60), felles haldning frå Rådet av 10. juni 1996 (TEF nr. C 220 av 29.7.1996, s. 11) og europaparlamentsavgjerd av 17. juli 1996 (TEF nr. C 261 av 9.9.1996).

(4) TEF nr. L 399 av 30.12.1989, s. 18. Direktivet endra ved direktiv 93/68/EØF (TEF nr. L 220 av 30.8.1993, s. 1) og direktiv 93/95/EØF (TEF nr. L 276 av 9.11.1993, s. 11).

Artikkel 1

I vedlegg IV til direktiv 89/686/EØF går følgjande tekst ut:

«Tilleggsopplysninger

- De to siste sifrene i det året da CE-merkingen ble påført. Denne opplysningen kreves ikke for de PVU som er nevnt i artikkel 8 nr. 3.»

Artikkel 2

1. Medlemsstatane skal innan 1. januar 1997 vedta og kunngjere dei lovene og forskriftene som er naudsynte for å rette seg etter dette direktivet. Dei skal straks melde frå til Kommisjonen om dette.

Dei skal nytte desse føresegnene frå 1. januar 1997.

Når desse føresegnene vert vedtekne av medlemsstatane, skal dei ha ei tilvising til dette direktivet, eller det skal visast til direktivet når dei vert kunngjorde. Medlemsstatane fastset korleis tilvisinga skal gjerast.

2. Medlemsstatane skal sende Kommisjonen teksta til dei internrettslege føresegnene som dei vedtek på det området som dette direktivet omfattar.

Artikkel 3

Dette direktivet tek til å gjelde 20. dagen etter at det er kunngjort i *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*.

Artikkel 4

Dette direktivet er retta til medlemsstatane.

Utfërda i Brussel, 3. september 1996.

For Rådet

For Europaparlamentet

I. YATES

K. HÄNSCH

Formann

President

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/10****nr. 69/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg XIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 23/97 av 30. april 1997⁽¹⁾.

Rådsforordning (EF) nr. 543/97 av 17. mars 1997 om endring av forordning (EØF) nr. 1107/70 om støtte til transport med jernbane, på vei og innlands vannvei⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg XIII nr. 11 (rådsforordning (EØF) nr. 1107/70) skal nytt strekpunkt lyde:

“- **397 R 0543:** Rådsforordning (EF) nr. 543/97 av 17. mars 1997 (EFT nr. L 84 av 26.3.1997, s. 6).”

Artikkel 2

Teksten til rådsforordning (EF) nr. 543/97 på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 1. november 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1. Den får anvendelse fra 1. januar 1996.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ EFT nr. L 242 av 4.9.1997, s. 70, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 37 av 4.9.1997, s. 30.

⁽²⁾ EFT nr. L 84 av 26.3.1997, s. 6.

RÅDSFORORDNING (EF) nr. 543/97**av 17. mars 1997****om endring av forordning (EØF) nr. 1107/70 om støtte til transport med jernbane, på vei og innlands vannvei(*)****RÅDET FOR DEN EUROPEISKE UNIONEN HAR -**

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet, særleg artikkel 75 og 94,

med tilvising til framlegget frå Kommisjonen⁽¹⁾,

med tilvising til fråsegna frå Økonomi- og sosialutvalet⁽²⁾,

etter den framgangsmåten som er fastsett i artikkel 189 C i traktaten⁽³⁾, og

ut frå desse synsmåtane:

- 1) Rådsforordning (EØF) nr. 1107/70 av 4. juni 1970 om støtte til transport med jernbane, på vei og innlands vannvei⁽⁴⁾ gjev medlemsstatane høve til å utvikle kombinert transport gjennom støtte til investeringar i infrastruktur, i fast og flyttbart utstyr som er naudsynt for omlasting, og i transportmateriell som er særleg tilpassa kombinert transport og berre vert nytta i kombinert transport, eller gjennom støtte til driftskostnader i samband med kombinert transport innanfor Fellesskapet som omfattar transitt gjennom territoriet til tredjestatar.
- 2) Med tanke på at det aukande kravet til mobilitet legg stadig større press på menneske og miljø, og for å ta omsyn til den noverande svært ulike fordelinga av kostnader mellom dei ulike transportsystema bør det gjerast mogleg å støtte miljøvenlege transportsystem.
- 3) Den noverande transportpolitikken har enno ikkje gjort det mogleg å leggje tilhøva til rette for ein sunn konkurranse mellom dei ulike transportsystema, og det er enno ikkje oppnådd finansiell jamvekt i jarnbaneføretaka.
- 4) Utviklinga innan kombinert transport syner at denne transportteknikken framleis er i startfasen i nokre regionar i Fellesskapet. Difor bør støtteordninga lengjast.
- 5) Den noverande støtteordninga bør difor haldast ved lag inntil 31. desember 1997. På dei vilkåra som er fastsette i traktaten, bør Rådet avgjere kva ordning som skal nyttast seinare, eller eventuelt på kva vilkår støtta skal falle bort.
- 6) Høvet til å gje støtte til driftskostnader i samband med kombinert transport i transitt gjennom territoriet til tredjestatar bør haldast ved lag berre for Sveits og statane i det tidlegare Jugoslavia.
- 7) Vedtak 75/327/EØF⁽⁵⁾, som artikkel 4 i forordning (EØF) nr. 1107/70 viser til, vart oppheva ved artikkel 13 i rådsdirektiv 91/440/EØF av 29. juli 1991 om utvikling av Fellesskapets jernbaner⁽⁶⁾. Difor bør artikkel 4 opphevast.
- 8) Dei kategoriane støtte som er godkjende for kombinert transport, har vist seg å verke tilfredsstillande, og difor er det mogleg å forenkle kontrollen med dei ved å frita dei frå den framgangsmåten som er fastsett i artikkel 93 nr. 3 i traktaten.
- 9) Det høyrer inn under einekompetansen til Fellesskapet å fastsetje reglar for kva støtte medlemsstatane kan gje på transportområdet, og dette må gjerast i form av ei forordning.
- 10) Forordning (EØF) nr. 1107/70 bør difor endrast -

VEDTEKE DENNE FORORDNINGA:**Artikkel 1**

I forordning (EØF) nr. 1107/70 vert det gjort følgjande endringar:

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 84 av 26.3.1997, s. 6, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 69/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

(1) TEF nr. C 253 av 29.9.1995, s. 22.

(2) TEF nr. C 39 av 12.2.1996, s. 102.

(3) Europaparlamentsfråsegn av 29. februar 1996 (TEF nr. C 78 av 18.3.1996, s. 25), felles haldning frå Rådet av 25. oktober 1996 (TEF nr. C 372 av 9.12.1996, s. 1) og europaparlamentsavgjerd av 19. februar 1997 (TEF nr. C 85 av 17.3.1997).

(4) TEF nr. L 130 av 15.6.1970, s. 1. Forordninga sist endra ved forordning (EØF) nr. 3578/92 (TEF nr. L 364 av 12.12.1992, s. 11).

(5) Rådsvedtak 75/327/EØF av 20. mai 1975 om sanering av jernbaneforetaks situasjon og harmonisering av reglene som styrer de økonomiske forbindelser mellom disse foretak og statene (TEF nr. L 152 av 12.6.1975, s. 3).

(6) TEF nr. L 237 av 24.8.1991, s. 25.

1. I artikkel 3 nr. 1 bokstav e) vert det gjort følgjande endringar:

— i første og tredje leddet vert «31. desember 1995» endra til «31. desember 1997»,

— i første leddet fjerde strekpunktet går «Østerrike» ut.

2. Artikkel 4 vert oppheva.

3. Artikkel 5 nr. 2 skal lyde:

«2. Støtte omhandlet i artikkel 3 nr. 1 bokstav e) skal være unntatt fra framgangsmåten i traktatens artikkel 93 nr. 3;

Kommisjonen skal oversendes et foreløpig anslag over slik støtte i begynnelsen av hvert år og deretter en endelig beretning etter utløpet av budsjettåret.»

Artikkel 2

Denne forordninga tek til å gjelde dagen etter at ho er kunngjord i *Tidend for Dei europeiske fellesskapa*.

Ho skal nyttast frå 1. januar 1996.

Denne forordninga er bindande i alle delar og gjeld direkte i alle medlemsstatane.

Utfërda i Brussel, 17. mars 1997.

For Rådet

J. VAN AARTSEN

Formann

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/11****nr. 70/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg XIII er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 11/97 av 14. mars 1997⁽¹⁾.

Rådsforordning (EØF) nr. 3577/92 av 7. desember 1992 om anvendelse av prinsippet om adgangen til å yte tjenester innen sjøtransport i medlemsstatene (maritim kabotasje)⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg XIII etter nr. 53 (rådsforordning (EØF) nr. 4055/86) skal nytt nr. 53a lyde:

“53a. **392 R 3577:** Rådsforordning (EØF) nr. 3577/92 av 7. desember 1992 om anvendelse av prinsippet om adgangen til å yte tjenester innen sjøtransport i medlemsstatene (maritim kabotasje) (EFT nr. L 364 av 12.12.1992, s. 7).

Forordningens bestemmelser skal, for denne avtales formål, gjelde med følgende tilpasninger:

- a) I situasjoner som beskrevet i artikkel 5,
- skal med “Kommissjonen” forstås “EFTAs overvåkningsorgan” for EFTA-statenes vedkommende,

- dersom EF-kommisjonen fra en medlemsstat i EF eller EFTAs overvåkningsorgan fra en EFTA-stat mottar en anmodning om å vedta beskyttelsestiltak, skal EØS-komiteen straks underrettes om dette og forelegges alle relevante opplysninger.

Det skal holdes samråd i EØS-komiteen dersom en avtalepart anmoder om det. Det kan også anmodes om slikt samråd i tilfeller der EF-kommisjonen eller EFTAs overvåkningsorgan vedtar beskyttelsestiltak på eget initiativ.

Når EF-kommisjonen eller EFTAs overvåkningsorgan har gjort vedtak, skal de umiddelbart underrette EØS-komiteen om de tiltak som er truffet.

- b) Artikkel 7 skal lyde:

“Med mindre annet er fastsatt i denne avtale, skal avtalepartene ikke innføre noen nye begrensninger av den adgang til å yte tjenester som faktisk er oppnådd den dag EØS-komiteen treffer beslutning om å innlemme denne forordning i avtalen.”

Artikkel 2

Teksten til rådsforordning (EØF) nr. 3577/92 på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 5. oktober 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ EFT nr. L 182 av 10.7.1997, s. 41, og EØS-tillegget til EF-tidende nr. 29 av 10.7.1997, s. 43.

⁽²⁾ EFT nr. L 364 av 12.12.1992, s. 7.

RÅDSFORORDNING (EØF) nr. 3577/92**av 7. desember 1992****om anvendelse av prinsippet om adgangen til å yte tjenester innen sjøtransport i medlemsstatene (maritim kabotasje)(*)****RÅDET FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske økonomiske fellesskap, særlig artikkel 84 nr. 2,

under henvisning til endret forslag fra Kommisjonen⁽¹⁾,

under henvisning til uttalelser fra Europaparlamentet⁽²⁾,

under henvisning til uttalelse fra Den økonomiske og sosiale komité⁽³⁾, og

ut fra følgende betraktninger:

Europaparlamentet vedtok 12. juni 1992 sin resolusjon om liberalisering av maritim kabotasje og de økonomiske og sosiale konsekvenser av dette.

I henhold til traktatens artikkel 61 reguleres adgangen til å yte tjenester på sjøtransportområdet av bestemmelsene i avdelingen om transportvirksomhet.

Det er nødvendig å oppheve restriksjonene på adgangen til å yte tjenester innen sjøtransport i medlemsstatene for å innføre det indre marked. Det indre marked omfatter et område der fritt varebytte og fri bevegelse for personer, tjenester og kapital er sikret.

Adgangen til å yte tjenester bør derfor gjelde for sjøtransport i medlemsstatene.

Adgangen til å yte tjenester bør gjelde for EF-skipsredere med fartøyer som er registrert i en medlemsstat og fører denne medlemsstatens flagg, enten den har en kystlinje eller ikke.

Adgangen til å yte tjenester vil bli utvidet til også å omfatte fartøyer som er registrert i Euros, så snart dette registeret er godkjent.

For å unngå konkurransevridning bør EF-skipsredere som har adgang til å yte kabotasjetjenester, oppfylle alle vilkår for å utføre kabotasje i den medlemsstat der deres fartøyer er registrert. EF-skipsredere som driver fartøyer registrert i en medlemsstat, og som ikke har rett til å utføre kabotasje i denne staten, bør likevel ha rettigheter etter denne forordning i en overgangsperiode.

Adgangen til å yte tjenester bør gjennomføres gradvis og ikke nødvendigvis på en ensartet måte for alle berørte tjenester, idet det tas hensyn til visse særskilte tjenesters art og omfanget av den innsats som må gjøres innenfor visse økonomier i Fællesskapet på forskjellig utviklingstrinn.

Det kan være berettiget å innføre offentlige tjenester som medfører visse rettigheter og forpliktelser for de berørte skipsrederne, for å sikre tilstrekkelige og regelmessige transporttjenester til, fra og mellom øyer, forutsatt at det ikke skjer noen forskjellsbehandling på grunnlag av nasjonalitet eller bosted.

Det bør vedtas bestemmelser som gjør det mulig å treffe beskyttelsestiltak for sjøtransportmarkeder som utsettes for alvorlig forstyrrelse, eller i en nødsituasjon. For dette formål bør det innføres hensiktsmessige beslutningsrutiner.

På bakgrunn av behovet for å sikre at det indre marked virker etter hensikten, og på bakgrunn av mulige tilpasninger som må foretas i lys av erfaringer som gjøres, bør Kommisjonen avggi rapport om gjennomføringen av denne forordning og om nødvendig framlegge tilleggsforslag -

VEDTATT DENNE FORORDNING:**Artikkel 1**

1. Fra 1. januar 1993 skal adgangen til å yte sjøtransporttjenester i en medlemsstat (maritim kabotasje) gjelde for alle EF-skipsredere med fartøyer som er registrert i en medlemsstat og fører denne medlemsstatens flagg, forutsatt at fartøyene oppfyller alle vilkår for å utføre kabotasje i medlemsstaten, herunder fartøyer registrert i Euros så snart dette registeret er godkjent av Rådet.

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 364 av 12.12.1992, s. 7, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 70/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XIII (Transport), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fællesskaps Tidende.

(¹) EFT nr. C 73 av 19.3.1991, s. 27.

(²) EFT nr. C 295 av 26.11.1990, s. 687 og EFT nr. C 337 av 21.12.92, s. 265.

(³) EFT nr. C 56 av 7.3.1990, s. 70.

2. Som unntak skal anvendelsen av bestemmelsen i nr. 1, som fastsetter at fartøyer skal oppfylle alle vilkår for å utføre kabotasje i medlemsstaten der de er registrert på det tidspunktet, midlertidig oppheves inntil 31. desember 1996.

Artikkel 2

I denne forordning menes med

1) «sjøtransporttjenester i en medlemsstat (maritim kabotasje)», tjenester som vanligvis tilbys mot vederlag, herunder særlig:

- a) fastlandskabotasje: sjøtransport av passasjerer eller gods mellom havner som ligger på en og samme medlemsstats fastland eller hovedterritorium, uten anløp av øyer,
- b) forsyningstjenester off-shore: sjøtransport av passasjerer og gods mellom enhver havn i en medlemsstat og installasjoner eller anlegg på denne medlemsstats kontinentalsokkel,
- c) øykabotasje: sjøtransport av passasjerer eller gods mellom
 - havner som ligger på fastlandet og på én eller flere av øyene til en og samme medlemsstat,
 - havner som ligger på øyene til en og samme medlemsstat;

Ceuta og Melilla skal behandles på samme måte som øyhavner,

2) «EF-skipsreder»

- a) en medlemsstats borgere som er etablert i en medlemsstat i samsvar med denne medlemsstatens lovgivning, og som utøver sjøtransportvirksomhet,
- b) skipsrederier som er etablert i samsvar med en medlemsstats lovgivning, og hvis hovedforetak ligger i en medlemsstat der også den faktiske kontroll utøves, eller
- c) en medlemsstats borgere etablert utenfor Fællesskapet eller skipsrederier etablert utenfor Fællesskapet og kontrollert av en medlemsstats borgere, dersom deres fartøyer er registrert i en medlemsstat og fører denne medlemsstatens flagg i samsvar med dens lovgivning,

3) «kontrakt om offentlig tjeneste», en kontrakt inngått mellom vedkommende myndigheter i en medlemsstat og en EF-skipsreder for å tilby allmennheten tilstrekkelige transporttjenester.

En kontrakt om offentlig tjeneste kan særlig omfatte

- transporttjenester som oppfyller fastsatte standarder for kontinuitet, regelmessighet, kapasitet og kvalitet,
- tilleggstransporttjenester,
- transporttjenester til bestemte priser og på bestemte vilkår, særlig for visse kategorier passasjerer eller på visse ruter,
- tilpasninger av tjenester til faktiske behov,

4) «forpliktelser til offentlig tjeneste», de forpliktelser som den aktuelle EF-skipsreder ikke ville påta seg eller ikke ville påta seg i samme utstrekning eller på samme vilkår dersom han skulle ta hensyn til sin egen forretningsinteresse,

5) «alvorlig forstyrrelse på det nasjonale transportmarked», forekomst av problemer på markedet som er særskilte for dette marked, og som

- er av en slik art at de kan føre til et alvorlig og potensielt varig tilbudsoverskudd i forhold til etterspørselen,
- skyldes eller forsterkes av maritim kabotasjevirkosomhet, og
- utgjør en alvorlig trussel mot et betydelig antall EF-skipsrederes økonomiske stabilitet og overlevings-evne,

forutsatt at prognosene på kort og mellomlang sikt for det aktuelle marked ikke viser betydelige og varige forbedringer.

Artikkel 3

1. For fartøyer som utfører fastlandskabotasje, og for cruise fartøyer skal alle spørsmål med hensyn til besetning være ansvaret til den stat der fartøyet er registrert (flaggstaten), med unntak av fartøyer på under 650 brt, som kan undergis vilkårene i vertsstaten.

2. For fartøyer som utfører øykabotasje, skal alle spørsmål med hensyn til besetning være ansvaret til den stat der fartøyet utfører en sjøtransporttjeneste (vertsstaten).

3. For lastefartøyer på over 650 brt som utfører øykabotasje, skal imidlertid alle spørsmål med hensyn til besetning fra 1. januar 1999 være ansvaret til den stat der fartøyet er registrert (flaggstaten), dersom den aktuelle reisen følger etter eller går forut for en reise til eller fra en annen stat.

4. Kommisjonen skal foreta en grundig undersøkelse av de økonomiske og sosiale virkninger av liberaliseringen av øykabotasje og skal framlegge en rapport for Rådet senest innen 1. januar 1997.

På grunnlag av rapporten skal Kommisjonen framlegge for Rådet et forslag som kan omfatte tilpasninger av bestemmelsene fastsatt i nr. 2 og 3 om besetningens statsborgerskap, slik at den endelige ordning kan godkjennes av Rådet i god tid innen 1. januar 1999.

Artikkel 4

1. En medlemsstat kan inngå kontrakter om offentlig tjeneste med skipsrederier som deltar i regelmessig fart til, fra og mellom øyer, eller pålegge dem forpliktelser til offentlig tjeneste som vilkår for å yte kabotasjetjenester.

Når en medlemsstat inngår kontrakter om offentlig tjeneste eller pålegger forpliktelser til offentlig tjeneste, skal den gjøre det uten forskjellsbehandling av EF-skipsredere.

2. Når medlemsstatene pålegger forpliktelser til offentlig tjeneste, skal de begrense seg til krav til hvilke havner som skal anløpes, regelmessighet, kontinuitet, hyppighet, evne til å yte tjenesten, rater som skal benyttes, og fartøyets besetning.

Alle EF-skipsredere skal ha adgang til å motta eventuell godtgjørelse for forpliktelser til offentlig tjeneste.

3. Eksisterende kontrakter om offentlig tjeneste kan fortsette å gjelde inntil de utløper.

Artikkel 5

1. I tilfelle av alvorlig forstyrrelse på det nasjonale transportmarkedet som skyldes liberaliseringen av kabotasje, kan en medlemsstat anmode Kommisjonen om å vedta beskyttelsestiltak.

Etter samråd med de øvrige medlemsstatene skal Kommisjonen eventuelt treffe beslutning om nødvendige beskyttelsestiltak innen 30 virkedager etter at den mottok den aktuelle anmodningen fra en medlemsstat. Tiltakene kan omfatte at det berørte område midlertidig utelukkes fra denne forordnings virkeområde for et tidsrom som ikke må overstige tolv måneder.

Kommisjonen skal underrette Rådet og medlemsstatene om enhver beslutning den treffer om beskyttelsestiltak.

Dersom Kommisjonen ved utløpet av tidsrommet på 30 virkedager ikke har truffet beslutning i saken, skal den berørte medlemsstat ha rett til å anvende de anmodede tiltak inntil Kommisjonen har truffet sin beslutning.

I en nødsituasjon kan medlemsstatene imidlertid ensidig vedta egnede midlertidige tiltak som kan være i kraft i et tidsrom på høyst tre måneder. I et slikt tilfelle skal medlemsstatene umiddelbart underrette Kommisjonen om at slike tiltak er vedtatt. Kommisjonen kan oppheve tiltakene eller stadfeste dem med eller uten endringer inntil den treffer sin endelige beslutning i samsvar med annet ledd.

2. Kommisjonen kan også vedta beskyttelsestiltak på eget initiativ etter samråd med medlemsstatene.

Artikkel 6

1. Som unntak skal følgende sjøtransporttjenester som utføres i Middelhavet og langs kysten av Spania, Portugal og Frankrike midlertidig unntas fra gjennomføringen av denne forordning:

- cruisetjenester, inntil 1. januar 1995,
- transport av strategisk gods (olje, petroleumsprodukter og drikkevann), inntil 1. januar 1997,
- tjenester utført med fartøyer på under 650 brt, inntil 1. januar 1998,
- regelmessige passasjer- og fergetransporttjenester, inntil 1. januar 1999.

2. Som unntak skal øykabotasje i Middelhavet og kabotasje som gjelder øygruppene Kanariøyene, Azorene og Madeira, samt Ceuta og Melilla, de franske øyer langs atlantehavskysten og de franske oversjøiske departementer midlertidig unntas fra gjennomføringen av denne forordning inntil 1. januar 1999.

3. Av hensyn til sosio-økonomisk utjevning skal varigheten av unntaket fastsatt i nr. 2 forlenges for Hellas inntil 1. januar 2004 for regelmessige passasjer- og fergetransporttjenester og for tjenester utført med fartøyer på under 650 brt.

Artikkel 7

Traktatens artikkel 62 får anvendelse på de saker som omfattes av denne forordning.

Artikkel 8

Med forbehold for traktatens bestemmelser om retten til etablering og bestemmelsene i denne forordning kan en person som yter en sjøtransporttjeneste, for dette formål midlertidig utøve sin virksomhet i medlemsstaten der tjenesten ytes, på de samme vilkår som denne staten pålegger sine egne borgere.

Artikkel 9

Før medlemsstatene vedtar de lover og forskrifter som er nødvendige for å gjennomføre denne forordning, skal de rådspørre Kommisjonen. De skal underrette den om alle tiltak som er vedtatt på den måten.

Artikkel 10

Innen 1. januar 1995 og deretter annethvert år skal Kommisjonen framlegge for Rådet en rapport om gjennomføringen av denne forordning og eventuelt nødvendige forslag.

Artikkel 11

Denne forordning trer i kraft 1. januar 1993.

Denne forordning er bindende i alle deler og kommer direkte til anvendelse i alle medlemsstater.

Utferdiget i Brussel, 7. desember 1992.

For Rådet

J. MacGREGOR

Formann

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/12****nr. 71/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg XX er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 50/97 av 27. juni 1997⁽¹⁾.

Kommisjonsvedtak 96/302/EF av 17. april 1996 om fastsetjing av eit skjema for framlegging av opplysningar i samsvar med artikkel 8 nr. 3 i rådsdirektiv 91/689/EØF⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg XX etter nr. 32aa (rådsvedtak 94/904/EF) skal nytt nr. 32ab lyde:

“32ab. **396 D 0302:** Kommisjonsvedtak 96/302/EF av 17. april 1996 om fastsetjing av eit skjema for framlegging av opplysningar i samsvar med artikkel 8 nr. 3 i rådsdirektiv 91/689/EØF (EFT nr. L 116 av 11.5.1996, s. 26).”

Artikkel 2

Teksten til kommisjonsvedtak 96/302/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 5.oktober 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ Ennå ikke kunngjort.

⁽²⁾ EFT nr. L 116 av 11.5.1996, s. 26.

KOMMISJONSVEDTAK**av 17. april 1996****om fastsetjing av eit skjema for framlegging av opplysningar i samsvar med artikkel 8 nr. 3 i rådsdirektiv 91/689/EØF(*)****(Tekst som er relevant for EØS)****(96/302/EF)****KOMMISJONEN FOR DEI EUROPEISKE FELLESKAPA HAR-**

med tilvising til traktaten om skipinga av Det europeiske fellesskapet,

med tilvising til rådsdirektiv 91/689/EØF av 12 desember 1991 om farlig avfall⁽¹⁾, endra ved direktiv 94/31/EF⁽²⁾, særleg artikkel 8 nr. 3, og

ut frå desse synsmåtene:

I medhald av den førnemnde føresegna skal Kommisjonen fastsetje i kva form opplysningar skal leggjast fram i samsvar med artikkel 8 nr. 3 i direktivet.

Til denne oppgåva skal Kommisjonen få hjelp av det utvalet som er oppnemnt ved artikkel 18 i rådsdirektiv 75/442/EØF av 15. juli 1975 om avfall⁽³⁾, sist endra ved direktiv 91/692/EØF⁽⁴⁾, og som er samansett av representantar for medlemsstatane og vert leidd av representanten for Kommisjonen.

Dei tiltaka som er fastsette i dette vedtaket, er i samsvar med fråsegna frå det førnemnde utvalet-

GJORT DETTE VEDTAKET:**Artikkel 1**

Det dokumentet som er lagt ved dette vedtaket, svarar til det skjemaet som skal nyttast til å leggje fram opplysningar i samsvar med artikkel 8 nr. 3 i direktiv 91/689/EØF om farlig avfall.

Artikkel 2

Dette vedtaket er retta til medlemsstatane.

Utfjerda i Brussel, 17. april 1996.

For Kommisjonen

Ritt BJERREGAARD

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 116 av 11.5.1996, s. 26, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 71/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

(¹) TEF nr. L 377 av 31.12.1991, s. 20.

(²) TEF nr. L 168 av 2.7.1994, s. 28.

(³) TEF nr. L 194 av 25.7.1975, s. 39.

(⁴) TEF nr. L 377 av 31.12.1991, s. 48.

DET EUROPEISKE FELLESSKAPET

Skjema for framlegging av opplysningar i samsvar med artikkel 8 nr. 3 i rådsdirektiv 91/689/EØF om farlig avfall

MEDLEMSSTAT:

DATO (for innsending/ajourføring av opplysningar):

	Verksemd/føretak
Namn	
Adresse	
Telefonnummer	
Telefaksnummer	

Berre til bruk for Kommissjonen:

Referansenummer:.....

Avfallshandsamingsmetode ⁽¹⁾ (disponering eller nyttiggjering)	Pårekna kapasitet (skal først opp i t/år eller m ³ /år)	Type farleg avfall EAK-kode

⁽¹⁾ D- og R-kodane i vedlegg II A og II B til rådsdirektiv 75/442/EØF skal nyttast.

EØS-KOMITEENS BESLUTNING**98/EØS/5/13****nr. 72/97
av 4. oktober 1997****om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø)****EØS-KOMITEEN HAR -**

under henvisning til avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, justert ved protokollen om justering av avtalen om Det europeiske økonomiske samarbeidsområde, heretter kalt avtalen, særlig artikkel 98, og

ut fra følgende betraktninger:

Avtalens vedlegg XX er endret ved EØS-komiteens beslutning nr. 50/97 av 27. juni 1997⁽¹⁾.

Kommisjonsvedtak 94/721/EF av 21. oktober 1994 om tilpasning i samsvar med artikkel 42 nr. 3 av vedlegg II, III og IV til rådsforordning (EØF) nr. 259/93 om overvåking og kontroll av avfallstransport innen, inn i og ut av Det europeiske fellesskap⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen.

Kommisjonsvedtak 96/660/EF av 14. november 1996 om tilpasning i samsvar med artikkel 42 nr. 3 av vedlegg II til rådsforordning (EØF) nr. 259/93 om overvåking og kontroll av avfallstransport innen, inn i og ut av Det europeiske fellesskap⁽²⁾ skal innlemmes i avtalen -

BESLUTTET FØLGENDE:**Artikkel 1**

I avtalens vedlegg XX nr. 32c (rådsforordning (EØF) nr. 259/93) skal følgende tilføyes:

“, endret ved:

- **394 D 0721:** Kommisjonsvedtak 94/721/EF av 21. oktober 1994 (EFT nr. L 288 av 9.11.1994, s. 36),
- **396 D 0660:** Kommisjonsvedtak 96/660/EF av 14. november 1996 (EFT nr. L 304 av 27.11.1996, s. 15).”

Artikkel 2

Teksten til kommisjonsvedtak 94/721/EF og kommisjonsvedtak 96/660/EF på islandsk og norsk, som er vedlagt de respektive språkversjoner av denne beslutning, har samme gyldighet.

Artikkel 3

Denne beslutning trer i kraft 5.oktober 1997, forutsatt at EØS-komiteen har mottatt alle meddelelser i henhold til avtalens artikkel 103 nr. 1.

Artikkel 4

Denne beslutning skal kunngjøres i EØS-avdelingen av og EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

Utferdiget i Brussel, 4. oktober 1997.

For EØS-komiteen

Formann

E. Bull

⁽¹⁾ Ennå ikke kunngjort.

⁽²⁾ EFT nr. L 288 av 9.11.1994, s. 36.

⁽³⁾ EFT nr. L 304 av 27.11.1996, s. 15.

KOMMISJONSVEDTAK

av 21. oktober 1994

**om tilpasning i samsvar med artikkel 42 nr. 3 av vedlegg II, III og IV til
rådsforordning (EØF) nr. 259/93 om overvåking og kontroll av
avfallstransport innen, inn i og ut av Det europeiske fellesskap(*)**

(94/721/EF)

**KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP
HAR -**

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EØF) nr. 259/93 av 1. februar 1993 om overvåking og kontroll av avfallstransport innen, inn i og ut av Det europeiske fellesskap⁽¹⁾, særlig artikkel 42 nr. 3,

under henvisning til rådsdirektiv 75/442/EØF av 15. juli 1975 om avfall⁽²⁾, sist endret ved direktiv 91/692/EØF⁽³⁾, særlig artikkel 18, og

ut fra følgende betraktninger:

I samsvar med artikkel 42 nr. 3 i forordning (EØF) nr. 259/93 skal vedlegg II, III og IV tilpasses bare for å ta hensyn til endringer som det allerede er enighet om innenfor rammen av OECDs revisjonsordning.

OECD-rådet⁽⁴⁾ har innenfor rammen av OECDs revisjonsordning besluttet å endre de grønne, de oransje og de røde avfallslistene.

Det er nødvendig å endre vedlegg II, III og IV til forordning (EØF) nr. 259/93 for å ta hensyn til disse endringene.

I henhold til ovennevnte bestemmelse skal Kommisjonen tilpasse vedlegg II, III og IV til nevnte forordning. Kommisjonen bistås i denne oppgaven av komiteen nedsatt i henhold til artikkel 18 i direktiv 75/442/EØF.

Tiltakene fastsatt i dette vedtak er i samsvar med uttalelse fra nevnte komité -

GJORT DETTE VEDTAK:**Artikkel 1**

Vedlegg II, III og IV til rådsforordning (EØF) nr. 259/93 erstattes med vedlegget til dette vedtak.

Artikkel 2

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 21. oktober 1994.

For Kommisjonen

Yannis PALEOKRASSAS

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 288 av 9.11.1994, s. 36, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 72/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

⁽¹⁾ EFT nr. L 30 av 6.2.1993, s. 1.

⁽²⁾ EFT nr. L 194 av 25.7.1975, s. 47.

⁽³⁾ EFT nr. L 377 av 31.12.1991, s. 48.

⁽⁴⁾ OECD-rådet av 23. juli 1993, dok.ref. C(93) 74.

OECD-rådet av 28. juli 1994, dok.ref. C(94) 153.

VEDLEGG

«VEDLEGG II

GRØNN AVFALLSLISTE(*)

Uavhengig av om avfall er oppført på denne listen eller ikke, kan det ikke transporteres som avfall oppført på den grønne listen dersom det er forurenset med andre materialer i et slikt omfang at (a) farene forbundet med avfallet økes tilstrekkelig til at det bør tas med i den oransje eller den røde listen, eller (b) at forurensning hindrer gjenvinning av avfallet på en miljømessig forsvarlig måte.

GA. METALL- OG METALLEGERINGSAVFALL I METALLISK, IKKE-SPREDBAR FORM(**)

Følgende edelmetallavfall og -skrap samt deres legeringer:

GA	010	ex	7112 10	—	Av gull
GA	020	ex	7112 20	—	Av platina (uttrykket «platina» omfatter platina, iridium, osmium, palladium, rodium og rutenium)
GA	030	ex	7112 90	—	Av andre edelmetaller, f.eks. sølv

NB: Kvikksølv er uttrykkelig unntatt som forurensende stoff i disse metaller eller i deres legeringer eller amalgamer.

Følgende avfall av jern og skrap av jern eller stål:

GA	040		7204 10		Avfall og skrap av støpejern
GA	050		7204 21		Avfall og skrap av rustfritt stål
GA	060		7204 29		Avfall og skrap av andre stallegeringer
GA	070		7204 30		Avfall og skrap av fortinnet jern og stål
GA	080		7204 41		Dreiespon, spon, skår, freseavfall, filspion, samt spon og nedfall fra skjæring og stansing, også i pakker
GA	090		7204 49		Annet avfall og skrap av jern
GA	100		7204 50		Avfall i blokk, barre
GA	110	ex	7302 10		Brukte jern- og stålbjelker

Følgende avfall og skrap av ikke-jernholdige metaller og deres legeringer:

GA	120		7404 00		Avfall og skrap av kopper
GA	130		7503 00		Avfall og skrap av nikkel
GA	140		7602 00		Avfall og skrap av aluminium
GA	150	ex	7802 00		Avfall og skrap av bly
GA	160		7902 00		Avfall og skrap av sink
GA	170		8002 00		Avfall og skrap av tinn

(*) Der det er mulig, er kodennummeret i Det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer, innført ved Brussel-konvensjonen av 14. juni 1983 under Tollsamarbeidsrådet (det harmoniserte system), oppført ut for hver vare på listen. Denne koden kan gjelde både avfall og varer. Denne forordning omfatter ikke emner som ikke er avfall. Derfor er koden, som anvendes av tolltjenestemenn for å lette deres prosedyrer, samt av andre, oppført her bare for å gjøre det mulig å identifisere avfall som er oppført på listen og omfattes av denne forordning.

De tilsvarende offisielle kommentarene utarbeidet av Tollsamarbeidsrådet bør likevel anvendes som veiledning ved identifikasjon av avfall omfattet av generiske posisjoner.

Betegnelsen "ex" angir at en bestemt post er en del av en posisjon i det harmoniserte system.

Koden med uthevet skrift i første kolonne er OECD-koden: Den består av to bokstaver (én for listen: «Green» (grønn), «Amber» (oransje) eller «Red» (rød), og én for avfallskategorien: A, B, C...) etterfulgt av et nummer.

(**) «Ikke-spreddbar» omfatter ikke avfall i form av pulver, slam, støv eller faste gjenstander som inneholder innkapslet farlig avfall i flytende form.

GA	180	ex	8101 91	Avfall og skrap av wolfram
GA	190	ex	8102 91	Avfall og skrap av molybden
GA	200	ex	8103 10	Avfall og skrap av tantal
GA	210		8104 20	Avfall og skrap av magnesium
GA	220	ex	8105 10	Avfall og skrap av kobolt
GA	230	ex	8106 00	Avfall og skrap av vismut
GA	240	ex	8107 10	Avfall og skrap av kadmiium
GA	250	ex	8108 10	Avfall og skrap av titan
GA	260	ex	8109 10	Avfall og skrap av zirkonium
GA	270	ex	8110 00	Avfall og skrap av antimon
GA	280	ex	8111 00	Avfall og skrap av mangan
GA	290	ex	8112 11	Avfall og skrap av beryllium
GA	300	ex	8112 20	Avfall og skrap av krom
GA	310	ex	8112 30	Avfall og skrap av germanium
GA	320	ex	8112 40	Avfall og skrap av vanadium
		ex	8112 91	Avfall og skrap av:
GA	330			— Hafnium
GA	340			— Indium
GA	350			— Niob
GA	360			— Radium
GA	370			— Gallium
GA	380			— Tallium
GA	390	ex	2844 30	Avfall og skrap av torium
GA	400	ex	2804 90	Avfall og skrap av selen
GA	410	ex	2804 50	Avfall og skrap av tellur
GA	420	ex	2805 30	Avfall og skrap av sjeldne jordarter

GB. METALLAVFALL SOM STAMMER FRA STØPING, SMELTING OG RAFFINERING AV METALLER

GB	010		2620 11	Hardsink (varmgalvanisering)
GB	020			Sinkholdig slagg:
GB	021			— sinkaske (varmgalvanisering) (> 90% Zn)
GB	022			— hardsink (varmgalvanisering) (> 92% Zn)
GB	023			— slagg fra presstøping av sink (> 85% Zn)
GB	024			— slagg fra varmgalvanisering med sink (satsvis) (> 92% Zn)
GB	025			— sinkdross
GB	030			Aluminiumdross
GB	040	ex	2620 90	Slagg fra behandling av edelmetaller og kopperprosessering for ytterligere bearbeiding
GB	050			Tantalholdig tinnsagg med mindre enn 0,5 % tinn

GC. ANNET AVFALL SOM INNEHOLDER METALLER

GC	010			Elektriske apparater som består bare av metaller eller legeringer
GC	020			Elektronisk skrap (som kretskort, elektroniske komponenter, ledninger osv.) og gjenvunne elektroniske komponenter egnet til gjenvinning av uedelt metall og edelmetall
GC	030	ex	8908 00	Fartøyer og andre flytende gjenstander for opphugging, skikkelig tømt for all last og alt annet materiale fra driften av fartøyet som kan ha vært klassifisert som farlig stoff eller farlig avfall
GC	040			Motorvognvrak, tømt for væsker
GC	050			Brukte katalysatorer:
GC	051			— katalysatorer for avgasskatalytisk krakking
GC	052			— edelmetallkatalysatorer
GC	053			— overgangsmetallkatalysatorer (f.eks. krom, kobolt, koppar, jern, nikkel, mangan, molybden, wolfram, vanadium, sink)
GC	060		2618 00	Granulert slagg fra framstilling av jern og stål
GC	070	ex	2619 00	Slagg fra framstilling av jern og stål(*)

(*) Denne posisjonen omfatter bruk av slikt slagg som kilde til titan- og vanadiumdioksid.

GD. AVFALL FRA GRUVEDRIFT I IKKE-SPREDBAR FORM

GD	010	ex	2504 90	Naturlig grafittavfall
GD	020	ex	2514 00	Skiferavfall, enten grovt tilhugget eller skåret, ved saging eller på annen måte
GD	030		2525 30	Glimmeravfall
GD	040	ex	2529 30	Avfall av leucitt, nefelin og nefelinsyenitt
GD	050	ex	2529 10	Feltspatavfall
GD	060	ex	2529 21	Flusspatavfall
			ex 2529 22	
GD	070	ex	2811 22	Silisiumavfall i fast form unntatt avfall som benyttes i støpeprosesser

GE. GLASSAVFALL I IKKE-SPREDBAR FORM

GE	010	ex	7001 00	Glasskår og annet avfall og skrap unntatt glass fra katodestrålerør og annet aktivert glass
GE	020			Glassfiberavfall

GF. KERAMIKKAVFALL I IKKE-SPREDBAR FORM

GF	010			Avfall fra keramikkprodukter som er brent etter forming, herunder keramikkbeholdere (før og/eller etter bruk)
GF	020	ex	8113 00	Avfall og skrap av metallceramer (kompositter av metaller og ildfaste ikke-metaller)
GF	030			Keramikkbaserte fibrer som ikke er inkludert annet sted

GG. ANNET AVFALL SOM HOVEDSAKELIG INNEHOLDER UORGANISKE BESTANDDELER SOM KAN INNEHOLDE METALLER OG ORGANISKE MATERIALER

GG	010			Delvis raffinert kalsiumsulfat fra avsvovling av røykgass
GG	020			Avfall av kalkpuss eller gipsplater som stammer fra riving av bygninger
GG	030	ex	2621	Bunnaske og slaggtapper fra kullfyrte kraftstasjoner
GG	040	ex	2621	Flyveaske fra kullfyrte kraftstasjoner
GG	050			Anoderester av petroleumskoks og/eller bitumen.
GG	060	ex	2803	Brukt, aktivert kull
GG	070		3103 20	Thomasfosfat fra framstilling av jern eller stål, brukt blant annet til fosfatgjødsel
GG	080	ex	2621 00	Kjemisk stabilisert slaggtapper fra kopperproduksjon, med høyt jerninnhold (mer enn 20%), og framstilt i samsvar med industristandarder (f.eks. DIN 4301 og DIN 8201), hovedsakelig til bygging og sliping
GG	090			Svovel i fast form
GG	100			Kalkstein fra kalsiumcyanamidproduksjon (med pH-verdi under 9)
GG	110	ex	2621 00	Nøytralisert rødt slam fra produksjon av aluminiumoksid
GG	120			Natriumklorider, kaliumklorider, kalsiumklorider
GG	130			Karborundum (silisiumkarbid)
GG	140			Knust betong
GG	150	ex	2620 90	Glassavfall som inneholder litium-tantal og litium-niob

GH. PLASTAVFALL I FAST FORM

Herunder, men ikke begrenset til:

GH	010		3915	Avfall, skav og skrap av plast av:
GH	011	ex	3915 10	— polymerer av etylen
GH	012	ex	3915 20	— polymerer av styren

GH	013	ex	3915 30	— polymerer av vinylklorid
GH	014	ex	3915 90	Polymerisert eller kopolymerisert, f.eks.: — Polypropylen — Polyetylen-tereftalat — Akrylnitril-kopolymer — Butadien-kopolymer — Styren-kopolymer — Polyamider — Polybutylen-tereftalat — Polykarbonater — Polyfenylsulfider — Akrylpolymerer — Parafiner (C10 — C13)(*) — Polyuretan (som ikke inneholder klorfluorkarboner) — Polysiloksalaner (silikoner) — Polymetylmetakrylat — Polyvinylalkohol — Polyvinylbutyral — Polyvinylacetat — Fluorinert polytetrafluoretylen (teflon, PTFE)
GH	015	ex	3915 90	— Harpikser eller kondensasjonsprodukter av f.eks.: — Ureaformaldehydharpikser — Fenolformaldehydharpikser — Melaminformaldehydharpikser — Epoksyharpikser — Alkydharpikser — Polyamider

GI. AVFALL AV PAPIR, PAPP OG PAPIRPRODUKTER

GI	010		4707	Avfall og vrak av papir og papp:
GI	011		4707 10	— Av ubleket kraftpapir eller -papp eller av bølgepapir eller -papp
GI	012		4707 20	— Av annet papir eller annen papp som hovedsakelig er laget av bleket kjemisk papirmasse som ikke er farget i massen
GI	013		4707 30	— Av papir eller papp som hovedsakelig er laget av mekanisk papirmasse (for eksempel aviser, tidsskrifter og lignende trykksaker)
GI	014		4707 90	— Annet, herunder men ikke begrenset til: 1. Laminert papp 2. Usortert avfall og vrak

GJ. TEKSTILAVFALL

GJ	010		5003	Silkeavfall (herunder kokonger uegnet for spoling, samt garnavfall og garnetterte (oppbevne) rester):
GJ	011		5003 10	— Ikke kardet eller kjemmet
GJ	012		5003 90	— Annet
GJ	020		5103	Avfall av ull eller fint eller grovt dyrehår, herunder garnavfall unntatt garnetterte (oppbevne) rester:
GJ	021		5103 10	— Kardeull eller kardeavfall av fint dyrehår
GJ	022		5103 20	— Annet avfall av ull eller fint dyrehår
GJ	023		5103 30	— Avfall av grovt dyrehår
GJ	030		5202	Bomullsavfall (herunder garnavfall og garnetterte (oppbevne) rester)
GJ	031		5202 10	— Garnavfall (herunder trådavfall)
GJ	032		5202 91	— Garnetterte (oppbevne) rester

(*) Kan ikke polymeriseres og benyttes som mykner.

GJ	033	5202 99	— Annet
GJ	040	5301 30	Fiberkabel og avfall av fiberlin
GJ	050 ex	5302 90	Fiberkabel og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av ekte hamp (<i>Cannabis sativa</i> L.)
GJ	060 ex	5303 90	Fiberkabel og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av jute og andre tekstilbastfibrer (unntatt fiberlin, ekte hamp og rami)
GJ	070 ex	5304 90	Fiberkabel og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av sisal og andre tekstilfibrer av agaveslekten
GJ	080 ex	5305 19	Fiberkabel, fiber og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av kokosnøtt
GJ	090 ex	5305 29	Fiberkabel, fiber og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av manilla (manilahamp eller <i>Musa textilis</i> Nee)
GJ	100 ex	5305 99	Fiberkabel, kardeull og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av rami og andre plantetekstilfibrer som ikke er spesifisert eller inkludert andre steder
GJ	110	5505	Avfall (herunder kardeull, garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av syntetiske og kunstige fibrer:
GJ	111	5505 10	— av syntetiske fibrer
GJ	112	5505 20	— av kunstige fibrer
GJ	120	6309 00	Brukte klær og andre slitte tekstilartikler
GJ	130 ex	6310	Brukte filler, skrotet seilgarn, tauverk, tau og kabler og utslitte artikler av seilgarn, tauverk, tau eller tekstilkabler:
GJ	131 ex	6310 10	— Sortert
GJ	132 ex	6310 90	— Annet

GK. GUMMIAVFALL

GK	010	4004 00	Avfall, skav og skrap av gummi (ikke hardgummi), herunder pulver- og granulatprodukter
GK	020	4012 20	Brukte dekk
GK	030 ex	4017 00	Avfall og skrap av hardgummi (for eksempel ebonitt)

GL. UBEHANDLET KORK- OG TREAVFALL

GL	010 ex	4401 30	Avfall og skrap av tre, også samlet i kubber, briketter, pelleter eller lignende
GL	020	4501 90	Korkavfall: knust, granulert eller malt kork

GM. AVFALL FRA NÆRINGSMIDDEL- OG LANDBRUKSINDUSTRIEN

GM	070 ex	2307	Vinbunnfall
GM	080 ex	2308	Tørket og sterilisert vegetabilsk avfall, rester og biprodukter, også i form av pelleter, brukt i dyrefôr, ikke spesifisert eller inkludert andre steder
GM	090	1522	Garvefett; rester etter behandling av fettstoffer eller animalsk eller vegetabilsk voks
GM	100	0506 90	Avfall av ben og benkjerner, ubearbeidet, avfettet, enkelt bearbeidet (men ikke tilskåret), syrebehandlet eller avgelatinisert
GM	110 ex	0511 91	Fiskeavfall
GM	120	1802 00	Skall, skinn (skrell) og annet kakaoavfall
GM	130		Avfall fra landbruksbasert næringsmiddelindustri med unntak av biprodukter som oppfyller nasjonale og internasjonale krav og standarder for produkter til konsum eller dyrefôr.

GN. AVFALL SOM STAMMER FRA GARVING, BEREDNING OG BRUK AV LÆR

GN	010	ex	0502 00	Avfall av bust og hår av svin eller villsvin eller av grevlinghår og annet hår til børsteproduksjon
GN	020	ex	0503 00	Avfall av hestehår, også lagt i lag med eller uten støtte
GN	030	ex	0505 90	Avfall av skinn og andre deler av fjør- og dunkledte fugler, av fjør eller deler av fjør (med eller uten avskårne kanter) og dun, som ikke er ytterligere bearbeidet ut over rensing, desinfisering eller behandling med sikte på bevaring
GN	040	ex	4110 00	Skav og annet avfall av lær eller av komposittlær som ikke egner seg for produksjon av lærartikler, unntatt lærslam

GO. ANNET AVFALL SOM HOVEDSAKELIG INNEHOLDER ORGANISKE BESTANDDELER SOM KAN INNEHOLDE METALLER OG UORGANISKE MATERIALER

GO	010	ex	0501 00	Avfall av menneskehår
GO	020			Halmavfall
GO	030			Deaktivert soppkorpe fra penicillinproduksjon til bruk i dyrefôr
GO	040			Avfall av fotografisk filmbase og fotografisk film som ikke inneholder sølv
GO	050			Engangskameraer uten batterier»

VEDLEGG III

ORANSJE AVFALLSLISTE(*)

Uavhengig av om avfall er oppført på denne listen eller ikke, kan det ikke transporteres som avfall oppført på den oransje listen dersom det er forurenset med andre materialer i et slikt omfang at (a) farene forbundet med avfallet økes tilstrekkelig til at det bør tas med i den røde listen, eller (b) at forurensning hindrer gjenvinning av avfallet på en miljømessig forsvarlig måte.

AA. METALLHOLDIG AVFALL

AA	010	ex	2619 00	Slagg, glødeskall og annet avfall fra framstilling av jern og stål(**)
AA	020	ex	2620 19	Aske og rester av sink(**)
AA	030		2620 20	Aske og rester av bly(**)
AA	040	ex	2620 30	Aske og rester av kopper(**)
AA	050	ex	2620 40	Aske og rester av aluminium(**)
AA	060	ex	2620 50	Aske og rester av vanadium(**)
AA	070		2620 90	Aske og rester (**) som inneholder metaller eller metallforbindelser som ikke er spesifisert eller inkludert andre steder
AA	080			Avfall og rester av tallium(**)
AA	090	ex	2804 80	Avfall og rester av arsen(**)
AA	100	ex	2805 40	Avfall og rester av kvikksølv(**)
AA	110			Rester fra aluminiumsproduksjon som ikke er spesifisert eller inkludert andre steder
AA	120			Slam fra galvanisering
AA	130			Væskeløsninger fra beising av metaller
AA	140			Utlutingsrester fra sinkbearbeiding, støv og slam som f.eks. jarositt, hematitt, goehtitt osv.
AA	150			Edelmetallholdige rester i fast form som inneholder spor av uorganiske cyanider
AA	160			Aske, slam, støv og andre edelmetallholdige rester, f.eks.:
AA	161			— Aske fra brenning av trykte kretskort
AA	162			— Filmaske
AA	170			Hele eller knuste blybatterier
AA	180			Hele eller knuste, brukte batterier eller akkumulatører, unntatt blybatterier, samt avfall og skrap fra produksjon av batterier og akkumulatører som ikke er oppført andre steder

AB. AVFALL SOM HOVEDSAKELIG INNEHOLDER UORGANISKE BESTANDDELER, MEN SOM OGSÅ KAN INNEHOLDE METALLER OG ORGANISKE MATERIALER

AB	010		2621 00	Annen aske og andre rester(**) som ikke er spesifisert eller inkludert andre steder
AB	020			Rester fra forbrenning av kommunalt avfall/husholdningsavfall
AB	030			Avfall fra ikke-cyanid-baserte systemer som stammer fra overflatebehandling av metaller
AB	040	ex	7001 30	Glassavfall fra katodestrålerør samt annet aktivert glass

(*) Der det er mulig, er kodennummeret i Det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer, innført ved Brusselkonvensjonen av 14. juni 1983 under Tollsamarbeidsrådet (det harmoniserte system), oppført ut for hver vare på listen. Denne koden kan gjelde både avfall og varer. Denne forordning omfatter ikke emner som ikke er avfall. Derfor er koden, som anvendes av tolltjenestemenn for å lette deres prosedyrer, samt av andre, oppført her bare for å identifisere avfall som er oppført på listen og omfattes av denne forordning.

De tilsvarende offisielle kommentarene utarbeidet av Tollsamarbeidsrådet bør likevel anvendes som veiledning ved identifikasjon av avfall omfattet av generiske posisjoner. Betegnelsen «ex» angir at en bestemt post er en del av en posisjon i det harmoniserte system.

Koden med uthevet skrift i første kolonne er OECD-koden: Den består av to bokstaver (én for listen: «Green» (grønn), «Amber» (oransje) eller «Red» (rød), og én for avfallskategorien: A, B, C...) etterfulgt av et nummer.

(**) Denne posisjonen omfatter avfall i form av aske, residuer, slagg, dross, skum, glødeskall, støv, pulver og slam, som ikke er inkludert annet sted.

AB	050	ex 2529 21	Kalsiumfluoridslam
AB	060		Andre uorganiske fluorforbindelser i form av væsker eller slam
AB	070		Brukt støpesand
AB	080		Brukte katalysatorer som ikke finnes på den grønne listen
AB	090		Aluminiumhydratavfall
AB	100		Aluminiumoksidavfall
AB	110		Basiske løsninger
AB	120		Uorganiske halogenforbindelser som ikke er spesifisert eller oppført andre steder
AB	130		Brukt blåsesand
AB	140		Gips som stammer fra kjemiske industriprosesser
AB	150		Uraffinert kalsiumsulfitt og kalsiumsulfat fra avsvovling av røykgass

AC. AVFALL SOM HOVEDSAKELIG INNEHOLDER ORGANISKE BESTANDDELER, MEN SOM OGSÅ KAN INNEHOLDE METALLER OG UORGANISKE MATERIALER

AC	010	ex 2713 90	Avfall fra produksjon/behandling av petroleumskoks og bitumen, unntatt anoderester
AC	020		Asfaltsementavfall
AC	030		Oljeavfall uegnet til opprinnelig planlagt bruk
AC	040		Slam fra blyholdig bensin
AC	050		Varmeoverføringsvæsker
AC	060		Hydrauliske væsker
AC	070		Bremsevæsker
AC	080		Frostvæsker
AC	090		Avfall fra produksjon, tilberedning og bruk av harpikser, lateks, myknere, lim og klebemidler
AC	100	ex 3915 90	Nitrocellulose
AC	110		Fenoler og fenolforbindelser, herunder klorfenol i form av væsker eller slam
AC	120		Polyklorerte naftalener
AC	130		Eter
AC	140		Trietylaminkatalysatorer brukt til å binde støpesand
AC	150		Klorfluorkarboner
AC	160		Haloner
AC	170		Behandlet kork- og treavfall
AC	180	ex 4110 00	Støv, aske, slam og mel av lær
AC	190		Lett fraksjon fra bilfragmentering
AC	200		Organiske fosforforbindelser
AC	210		Ikke-halogenerte løsemidler
AC	220		Halogenerte løsemidler
AC	230		Halogenerte og ikke-halogenerte ikke-vannholdige destillasjonsrester som stammer fra gjenvinning av organiske løsemidler
AC	240		Avfall fra produksjon av alifatiske halogenerte hydrokarboner (som klormetan, dikloretan, vinylklorid, vinylidenklorid, allylklorid og epiklorhydrin)
AC	250		Overflateaktive stoffer
AC	260		Flytende grisekjødsel; ekskrementer
AC	270		Slam fra avløpsrensaneanlegg

AD. AVFALL SOM KAN INNEHOLDE ORGANISKE ELLER UORGANISKE BESTANDDELER

AD	010		Avfall fra produksjon og tilvirkning av legemidler
AD	020		Avfall fra produksjon, tilvirkning og bruk av biocider og plantefarmasøytiske produkter

AD	030	Avfall fra framstilling, tilberedning og bruk av trebeskyttende kjemikalier
		Avfall som inneholder, består av eller er forurenset med:
AD	040	— uorganiske cyanider, unntatt edelmetallrester i fast form med spor av uorganiske cyanider
AD	050	— organiske cyanider
AD	060	Avfall i form av blandinger eller emulsjoner av olje/vann eller hydrokarboner/vann
AD	070	Avfall fra produksjon, tilberedning og bruk av trykkfarger, fargestoffer, pigmenter, malinger, fargelakker eller lakk
AD	080	Eksplosivt avfall som ikke er underlagt annen særskilt lovgivning
AD	090	Avfall fra produksjon, tilberedning og bruk av reprografiske og fotografiske kjemikalier og materialer som ikke er spesifisert eller inkludert andre steder
AD	100	Avfall fra ikke-cyanid-baserte systemer som stammer fra overflatebehandling av plaststoffer
AD	110	Sure løsninger
AD	120	Ionebytterharpiks
AD	130	Engangskameraer med batterier
AD	140	Avfall fra renseanlegg for industriavgasser som ikke er spesifisert eller inkludert andre steder
AD	150	Naturlig forekommende organiske stoffer brukt som filtermedium (f.eks. biofiltre)
AD	160	Kommunalt avfall/husholdningsavfall

VEDLEGG IV

RØD AVFALLSLISTE

I denne listen menes med «som inneholder» eller «forurenset med» at det aktuelle stoff forekommer i et omfang som a) gjør avfallet farlig eller b) gjør det uegnet til gjenvinning.

RA. AVFALL SOM HOVEDSAKELIG INNEHOLDER ORGANISKE BESTANDDELER, MEN SOM OGSÅ KAN INNEHOLDE METALLER OG UORGANISKE MATERIALER

- | | | |
|-----------|-----|---|
| RA | 010 | Avfall, stoffer og gjenstander som inneholder, består av eller er forurenset med polyklorerte bifenyler (PCB) og/eller polyklorerte terfenyler (PCT) og/eller polybromerte bifenyler (PBB), herunder alle andre polybromerte analoger av disse forbindelsene, med et konsentrasjonsnivå på 50 mg/kg eller mer |
| RA | 020 | Tjærerestavfall (unntatt asfaltsementer) som stammer fra raffinering, destillering og all pyrolytisk behandling |

RB. AVFALL SOM HOVEDSAKELIG INNEHOLDER UORGANISKE BESTANDDELER SOM KAN INNEHOLDE METALLER OG ORGANISKE MATERIALER

- | | | |
|-----------|-----|---|
| RB | 010 | Asbest (støv og fibrer) |
| RB | 020 | Keramikkfibrer med fysisk-kjemiske egenskaper tilsvarende dem som finnes i asbest |

RC. AVFALL SOM KAN INNEHOLDE ORGANISKE ELLER UORGANISKE BESTANDDELER

Avfall som inneholder, består av eller er forurenset med noe av det følgende:

- | | | |
|-----------|-----|--|
| RC | 010 | — alle produkter av gruppen polyklorert dibenzofuran |
| RC | 020 | — alle produkter av gruppen polyklorert dibenzodioksin |
| RC | 030 | Slam fra blyholdige antibankemiddelforbindelser |
| RC | 040 | Peroksider unntatt hydrogenperoksid |

KOMMISJONSVEDTAK

av 14. november 1996

om tilpasning i samsvar med artikkel 42 nr. 3 av vedlegg II til rådsforordning (EØF) nr. 259/93 om overvåking og kontroll av avfallstransport innen, inn i og ut av Det europeiske fellesskap(*)

(Tekst som er relevant for EØS)

(96/660/EF)

KOMMISJONEN FOR DE EUROPEISKE FELLESSKAP HAR -

under henvisning til traktaten om opprettelse av Det europeiske fellesskap,

under henvisning til rådsforordning (EØF) nr. 259/93 av 1. februar 1993 om overvåking og kontroll av avfallstransport innen, inn i og ut av Det europeiske fellesskap⁽¹⁾, endret ved vedtak 94/721/EF⁽²⁾, særlig artikkel 42 nr. 3,

under henvisning til rådsdirektiv 75/442/EØF av 15. juli 1975 om avfall⁽³⁾, sist endret ved kommisjonsvedtak 96/350/EF⁽⁴⁾, særlig artikkel 18, og

ut fra følgende betraktninger:

I samsvar med artikkel 42 nr. 3 i forordning (EØF) nr. 259/93 skal vedlegg II, III og IV tilpasses bare for å ta hensyn til endringer som det allerede er enighet om innenfor rammen av OECDs revisjonsordning.

OECD-rådet⁽⁵⁾ har innenfor rammen av OECDs revisjonsordning besluttet å endre den grønne avfallslisten.

Det er nødvendig å endre vedlegg II til forordning (EØF) nr. 259/93 for å ta hensyn til disse endringene.

I henhold til ovennevnte bestemmelse skal Kommisjonen tilpasse vedlegg II, III og IV til nevnte forordning. Kommisjonen bistås i denne oppgaven av komiteen nedsatt i henhold til artikkel 18 i direktiv 75/442/EØF, som endret.

Tiltakene fastsatt i dette vedtak er i samsvar med uttalelse fra nevnte komité -

GJORT DETTE VEDTAK:

Artikkel 1

Vedlegg II til rådsforordning (EØF) nr. 259/93 erstattes med vedlegget til dette vedtak.

Artikkel 2

Dette vedtak er rettet til medlemsstatene.

Utferdiget i Brussel, 14. november 1996.

For Kommisjonen

Ritt BJERREGAARD

Medlem av Kommisjonen

(*) Denne EF-rettsakten, kunngjort i EFT nr. L 304 av 27.11.1996, s. 15, er omhandlet i EØS-komiteens beslutning nr. 72/97 av 4. oktober 1997 om endring av EØS-avtalens vedlegg XX (Miljø), se denne utgaven av EØS-tillegget til De Europeiske Fellesskaps Tidende.

⁽¹⁾ EFT nr. L 30 av 6.2.1993, s. 1.

⁽²⁾ EFT nr. L 288 av 9.11.1994, s. 36.

⁽³⁾ EFT nr. L 194 av 25.7.1975, s. 47.

⁽⁴⁾ EFT nr. L 135 av 6.6.1996, s. 32.

⁽⁵⁾ OECD-rådet av 21. september 1995, dok.ref. C(95)155.

VEDLEGG

«VEDLEGG II

GRØNN AVFALLSLISTE(*)

Uavhengig av om avfall er oppført på denne listen eller ikke, kan det ikke transporteres som avfall oppført på den grønne listen dersom det er forurenset med andre materialer i et slikt omfang at (a) farene forbundet med avfallet økes tilstrekkelig til at det tas med i den oransje eller den røde listen, eller (b) at forurensning hindrer gjenvinning av avfallet på en miljømessig forsvarlig måte.

GA. METALL- OG METALLEGERINGS-AVFALL I METALLISK, IKKE-SPREDBAR FORM(**)

Følgende edelmetallavfall og -skrap samt deres legeringer:

GA	010	ex	7112 10	— Av gull
GA	020	ex	7112 20	— Av platina (uttrykket «platina» omfatter platina, iridium, osmium, palladium, rodium og rutenium)
GA	030	ex	7112 90	— Av andre edelmetaller, f.eks. sølv

NB: Kvikksølv er uttrykkelig unntatt som forurensende stoff i disse metaller eller i deres legeringer eller amalgam.

Følgende avfall av jern og skrap av jern eller stål:

GA	040		7204 10	Avfall og skrap av støpejern
GA	050		7204 21	Avfall og skrap av rustfritt stål
GA	060		7204 29	Avfall og skrap av andre stållegeringer
GA	070		7204 30	Avfall og skrap av fortinnet jern og stål
GA	080		7204 41	Dreiespon, spon, skår, freseavfall, filspen, samt spon og nedfall fra skjæring og stansing, også i pakker
GA	090		7204 49	Annet avfall og skrap av jern
GA	100		7204 50	Avfall i blokk, barre
GA	110	ex	7302 10	Brukte jern- og stålbjelker

Følgende avfall og skrap av ikke-jernholdige metaller og deres legeringer:

GA	120		7404 00	Avfall og skrap av kopper
GA	130		7503 00	Avfall og skrap av nikkel
GA	140		7602 00	Avfall og skrap av aluminium
GA	150		7802 00	Avfall og skrap av bly
GA	160		7902 00	Avfall og skrap av sink
GA	170		8002 00	Avfall og skrap av tinn
GA	180	ex	8101 91	Avfall og skrap av wolfram
GA	190	ex	8102 91	Avfall og skrap av molybden
GA	200	ex	8103 10	Avfall og skrap av tantal

(*) Der det er mulig, er kodennummeret i Det harmoniserte system for beskrivelse og koding av varer, innført ved Brusselkonvensjonen av 14. juni 1983 under Tollsamarbeidsrådet (det harmoniserte system), oppført ut for hver vare på listen. Denne koden kan gjelde både avfall og varer. Denne forordning omfatter ikke emner som ikke er avfall. Derfor er koden, som anvendes av tolltjenestemenn for å lette deres prosedyrer, samt av andre, oppført her bare for å gjøre det mulig å identifisere avfall som er oppført på listen og omfattes av denne forordning.

De tilsvarende offisielle kommentarene utarbeidet av Tollsamarbeidsrådet bør likevel anvendes som veiledning ved identifikasjon av avfall omfattet av generiske posisjoner.

Betegnelsen «ex» angir at en bestemt post er en del av en posisjon i det harmoniserte system.

Koden med uthevet skrift i første kolonne er OECD-koden: Den består av to bokstaver (én for listen: «Green» (grønn), «Amber» (oransje) eller «Red» (rød), og én for avfallskategorien: A, B, C...) etterfulgt av et nummer.

(**) «Ikke-spreddbar» omfatter ikke avfall i form av pulver, slam, støv eller faste gjenstander som inneholder innkapslet farlig avfall i flytende form.

GA	210	8104 20	Avfall og skrap av magnesium
GA	220	ex 8105 10	Avfall og skrap av kobolt
GA	230	ex 8106 00	Avfall og skrap av vismut
GA	240	ex 8107 10	Avfall og skrap av kadmium
GA	250	ex 8108 10	Avfall og skrap av titan
GA	260	ex 8109 10	Avfall og skrap av zirkonium
GA	270	ex 8110 00	Avfall og skrap av antimon
GA	280	ex 8111 00	Avfall og skrap av man GA n
GA	290	ex 8112 11	Avfall og skrap av beryllium
GA	300	ex 8112 20	Avfall og skrap av krom
GA	310	ex 8112 30	Avfall og skrap av germanium
GA	320	ex 8112 40	Avfall og skrap av vanadium
		ex 8112 911	Avfall og skrap av:
GA	330		— Hafnium
GA	340		— Indium
GA	350		— Niob
GA	360		— Rений
GA	370		— G Allium
GA	380		— Tallium
GA	390	ex 2844 30	Avfall og skrap av torium
GA	400	ex 2804 90	Avfall og skrap av selen
GA	410	ex 2804 50	Avfall og skrap av tellur
GA	420	ex 2805 30	Avfall og skrap av sjeldne jordarter

GB. METALLAVFALL SOM STAMMER FRA STØPING, SMELTING OG RAFFINERING AV METALLER

GB	010	2620 11	Hardsink (varmgalvanisering)
GB	020		Sinkholdig slagg:
GB	021		— sinkaske (varmgalvanisering) (> 90% Zn)
GB	022		— hardsink (varmgalvanisering) (> 92% Zn)
GB	023		— slagg fra presstøping av sink (> 85% Zn)
GB	024		— slagg fra varmgalvanisering med sink (satsvis) (> 92% Zn)
GB	025		— sinkdross
GB	030		Aluminiumdross
GB	040	ex 2620 90	Slagg fra behandling av edelmetaller og kopperprosessering for ytterligere bearbeiding
GB	050	ex 2620 90	Tantalholdig tinnsagg med mindre enn 0,5 % tinn

GC. ANNET AVFALL SOM INNEHOLDER METALLER

GC	010		Avfall fra elektriske apparater som består bare av metaller eller legeringer
GC	020		Elektronisk skrap (som kretskort, elektroniske komponenter, ledninger osv.) og gjenvunne elektroniske komponenter egnet til gjenvinning av uedelt metall og edelmetall
GC	030	ex 8908 00	Fartøyer og andre flytende gjenstander for opphugging, skikkelig tømt for all last og alt annet materiale fra driften av fartøyet som kan ha vært klassifisert som farlig stoff eller farlig avfall
GC	040		Motorvognvrak, tømt for væsker
GC	050		Brukte katalysatorer:
GC	051		— katalysatorer for avgasskatalytisk krakking
GC	052		— edelmetallkatalysatorer
GC	053		— overgangsmetallkatalysatorer (f.eks. krom, kobolt, koppar, jern, nikkell, mangan, molybden, wolfram, vanadium, sink)

GC	070	ex	2619 00	Slagg fra framstilling av jern og stål (herunder lavlegert stål) unntatt slagg framstilt på en slik måte at det oppfyller både nasjonale og relevante internasjonale krav og standarder(*)
GC	080			Glødeskall (jernholdig metall)

GD. AVFALL FRA GRUVEDRIFT I IKKE-SPREDBAR FORM

GD	010	ex	2504 90	Naturlig grafittavfall
GD	020	ex	2514 00	Skiferavfall, enten grovt tilhugget eller skåret, ved saging eller på annen måte
GD	030		2525 30	Glimmeravfall
GD	040	ex	2529 30	Avfall av leucitt, nefelin og nefelinsyenitt
GD	050	ex	2529 10	Feltspatavfall
GD	060	ex	2529 21	Flusspatavfall
			ex 2529 22	
GD	070	ex	2811 22	Silisiumavfall i fast form unntatt avfall som benyttes i støpeprosesser

GE. GLASSAVFALL I IKKE-SPREDBAR FORM

GE	010	ex	7001 00	Glasskår og annet avfall og skrap unntatt glass fra katodestrålerør og annet aktivert glass
GE	020			Glassfiberavfall

GF. KERAMIKKAVFALL I IKKE-SPREDBAR FORM

GF	010			Avfall fra keramikkprodukter som er brent etter forming, herunder keramikkbeholdere (før og/eller etter bruk)
GF	020	ex	8113 00	Avfall og skrap av metallceramer (kompositter av metaller og ildfaste ikke-metaller)
GF	030			Keramikkbaserte fibrer som ikke er inkludert annet sted

GG. ANNET AVFALL SOM HOVEDSAKELIG INNEHOLDER UORGANISKE BESTANDDELER SOM KAN INNEHOLDE METALLER OG ORGANISKE MATERIALER

GG	010			Delvis raffinert kalsiumsulfat fra avsvovling av røykgass
GG	020			Avfall av kalkpuss eller gipsplater som stammer fra riving av bygninger
GG	030	ex	2621	Bunnaske og slaggtapper fra kullfyrte kraftstasjoner
GG	040	ex	2621	Flyveaske fra kullfyrte kraftstasjoner
GG	050			Anoderester av petroleumskoks og/eller bitumen
GG	060	ex	2803	Brukt, aktivert kull
GG	080	ex	2621 00	Kjemisk stabilisert slaggg fra kopperproduksjon, med høyt jerninnhold (mer enn 20%), og framstilt i samsvar med industristandarder (f.eks. DIN 4301 og DIN 8201), hovedsakelig til bygging og sliping
GG	090			Svovel i fast form
GG	100			Kalkstein fra kalsiumcyanamidproduksjon (med pH-verdi under 9)
GG	110	ex	2621 00	Nøytralisert rødt slam fra produksjon av aluminiumoksid
GG	120			Natriumklorider, kaliumklorider, kalsiumklorider
GG	130			Karborundum (silisiumkarbid)
GG	140			Knust betong
GG	150	ex	2620 90	Glassavfall som inneholder litium-tantal og litium-niob

(*) Denne posisjonen omfatter bruk av slikt slagg som kilde til titan- og vanadiumdioksid.

GH. PLASTAVFALL I FAST FORM

Herunder, men ikke begrenset til:

GH	010	3915	Avfall, skav og skrap av plast av:
GH	011	ex 3915 10	— polymerer av etylen
GH	012	ex 3915 20	— polymerer av styren
GH	013	ex 3915 30	— polymerer av vinylklorid
GH	014	ex 3915 90	Polymerisert eller kopolymerisert, f.eks.: <ul style="list-style-type: none"> — Polypropylen — Polyetylen-terefталat — Akrylnitril-kopolymer — Butadien-kopolymer — Styren-kopolymer — Polyamider — Polybutylen-terefталat — Polykarbonater — Polyfenylsulfider — Akrylpolymerer — Parafiner (C10 — C13)(*) — Polyuretan (som ikke inneholder klorfluorkarboner) — Polysiloksalaner (silikoner) — Polymetylmetakrylat — Polyvinylalkohol — Polyvinylbutyral — Polyvinylacetat — Fluorinert polytetrafluoretylen (teflon, PTFE)
GH	015	ex 3915 90	— Harpikser eller kondensasjonsprodukter av f.eks.: <ul style="list-style-type: none"> — Ureaformaldehydharpikser — Fenolformaldehydharpikser — Melaminformaldehydharpikser — Epoksyharpikser — Alkydharpikser — Polyamider

GI. AVFALL AV PAPIR, PAPP OG PAPIRPRODUKTER

GI	010	4707	Avfall og vrak av papir og papp:
GI	011	4707 10	— Av ubleket kraftpapir eller -papp eller av bølgepapir eller -papp
GI	012	4707 20	— Av annet papir eller annen papp som hovedsakelig er laget av bleket kjemisk papirmasse som ikke er farget i massen
GI	013	4707 30	— Av papir eller papp som hovedsakelig er laget av mekanisk papirmasse (for eksempel aviser, tidsskrifter og lignende trykksaker)
GI	014	4707 90	— Annet, herunder men ikke begrenset til: <ol style="list-style-type: none"> 1. Laminert papp 2. Usortert avfall og vrak

(*) Kan ikke polymeriseres og benyttes som mykner.

GJ. TEKSTILAVFALL

GJ	010	5003	Silkeavfall (herunder kokonger uegnet for spoling, samt garnavfall og garnetterte (opprevne) rester):
GJ	011	5003 10	— Ikke kardet eller kjemmet
GJ	012	5003 90	— Annet
GJ	020	5103	Avfall av ull eller fint eller grovt dyrehår, herunder garnavfall unntatt garnetterte (opprevne) rester:
GJ	021	5103 10	— Kardeull eller kardeavfall av fint dyrehår
GJ	022	5103 20	— Annet avfall av ull eller fint dyrehår
GJ	023	5103 30	— Avfall av grovt dyrehår
GJ	030	5202	Bo mullsavfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester)
GJ	031	5202 10	— Garnavfall (herunder trådavfall)
GJ	032	5202 91	— Garnetterte (opprevne) rester
GJ	033	5202 99	— Annet
GJ	040	5301 30	Fiberkabel og avfall av fiberlin
GJ	050	ex 5302 90	Fiberkabel og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av ekte hamp (<i>Cannabis sativa</i> L.)
GJ	060	ex 5303 90	Fiberkabel og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av jute og andre tekstilbastfibrer (unntatt fiberlin, ekte hamp og rami)
GJ	070	ex 5304 90	Fiberkabel og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av sisal og andre tekstilfibrer av agaveslekten
GJ	080	ex 5305 19	Fiberkabel, fiber og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av kokosnøtt
GJ	090	ex 5305 29	Fiberkabel, fiber og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av manila (<i>manilahamp</i> eller <i>Musa textilis</i> Nee)
GJ	100	ex 5305 99	Fiberkabel, kardeull og avfall (herunder garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av rami og andre plantetekstilfibrer som ikke er spesifisert eller inkludert andre steder
GJ	110	5505	Avfall (herunder kardeull, garnavfall og garnetterte (opprevne) rester) av syntetiske og kunstige fibrer:
GJ	111	5505 10	— av syntetiske fibrer
GJ	112	5505 20	— av kunstige fibrer
GJ	120	6309 00	Brukte klær og andre slitte tekstilartikler
GJ	130	ex 6310	Brukte filler, skrotet seilgarn, tauverk, tau og kabler og utslitte artikler av seilgarn, tauverk, tau eller tekstilkabler:
GJ	131	ex 6310 10	— Sortert
GJ	132	ex 6310 90	— Annet

GK. GUMMIAVFALL

GK	010	4004 00	Avfall, skav og skrap av gummi (ikke hardgummi), herunder pulver- og granulatprodukter
GK	020	4012 20	Brukte dekk
GK	030	ex 4017 00	Avfall og skrap av hardgummi (for eksempel ebonitt)

GL. UBEHANDLET KORK- OG TREAVFALL

GL	010	ex 4401 30	Avfall og skrap av tre, også samlet i kubber, briketter, pelleter eller lignende
GL	020	4501 90	Korkavfall: knust, granulert eller malt kork

GM. AVFALL FRA NÆRINGSMIDDEL- OG LANDBRUKSINDUSTRIEN

GM	070	ex	2307	Vinbunnfall
GM	080	ex	2308	Tørket og sterilisert vegetabilsk avfall, rester og biprodukter, også i form av pelleter, brukt i dyrefôr, ikke spesifisert eller inkludert andre steder
GM	090		1522	Garvefett; rester etter behandling av fettstoffer eller animalsk eller vegetabilsk voks
GM	100		0506 90	Avfall av ben og benkjerner, ubearbeidet, avfettet, enkelt bearbeidet (men ikke tilskåret), syrebehandlet eller avgelatinisert
GM	110	ex	0511 91	Fiskeavfall
GM	120		1802 00	Skall, skinn (skrell) og annet kakaoavfall
GM	130			Avfall fra landbruksbasert næringsmiddelindustri med unntak av biprodukter som oppfyller nasjonale og internasjonale krav og standarder for produkter til konsum og dyrefôr.

GN. AVFALL SOM STAMMER FRA GARVING, BEREDNING OG BRUK AV LÆR

GN	010	ex	0502 00	Avfall av bust og hår av svin eller villsvin eller av grevlinghår og annet hår til børsteproduksjon
GN	020	ex	0503 00	Avfall av hestehår, også lagt i lag med eller uten støtte
GN	030	ex	0505 90	Avfall av skinn og andre deler av fjør- og dunkledte fugler, av fjør eller deler av fjør (med eller uten avskårne kanter) og dun, som ikke er ytterligere bearbeidet ut over rensing, desinfisering eller behandling med sikte på bevaring
GN	040	ex	4110 00	Skav og annet avfall av lær eller av komposittlær som ikke egner seg for produksjon av lærartikler, unntatt lærslam

GO. ANNET AVFALL SOM HOVEDSAKELIG INNEHOLDER ORGANISKE BESTANDDELER SOM KAN INNEHOLDE METALLER OG UORGANISKE MATERIALER

GO	010		0501 00	Avfall av menneskehår
GO	020			Halmavfall
GO	030			Deaktivert soppskorpe fra penicillinproduksjon til bruk i dyrefôr
GO	040			Avfall av fotografisk filmbase og fotografisk film som ikke inneholder sølv
GO	050			Engangskameraer uten batterier»

EFTA-ORGANER

EFTAS OVERVÅKNINGSORGAN

**STATSSTØTTE
(95-010 Norge)**

98/EØS/5/14

**Kunngjøring fra EFTAs overvåkningsorgan i henhold til protokoll 3
artikkel 1 nr. 2 i overvåknings- og domstolsavtalen til de øvrige EFTA-
stater, EFs medlemsstater og interesserte parter om statsstøtte i form av
regionalt differensiert arbeidsgiveravgift (Norge) (støttenr. 95-010)**

EFTAs overvåkningsorgan har ved vedtak 246/97/COL av 19. november 1997, hvis hovedinnhold er gjengitt nedenfor, innledet formell behandling i denne saken i henhold til protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 i overvåknings- og domstolsavtalen. Den norske regjering er underrettet ved en kopi av vedtaket.

I. INNLEDNING

Formell undersøkelse

I henhold til protokoll 3 artikkel 1 nr. 1 i overvåknings- og domstolsavtalen skal *“EFTAs overvåkningsorgan sammen med EFTA-statene løpende undersøke alle eksisterende støtteordninger i disse stater. Det skal foreslå for medlemsstatene alle formålstjenlige tiltak for at EØS-avtalen gradvis skal utvikles og kunne virke”*.

Protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 i overvåknings- og domstolsavtalen fastsetter at *“Dersom EFTAs overvåkningsorgan etter å ha gitt de berørte parter en frist til å uttale seg, fastslår at støtte som er gitt av en EFTA-stat eller av en EFTA-stats midler, ikke er forenlig med EØS-avtalens artikkel 61, eller at støtten anvendes på utilbørlig måte, skal det treffe vedtak om at vedkommende EFTA-stat må oppheve eller endre støtten innen den frist Overvåkningsorganet fastsetter”*.

EFTAs overvåkningsorgan plikter å innlede formell behandling etter protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 i overvåknings- og domstolsavtalen når det er i tvil med hensyn til om den aktuelle støtten er forenlig med EØS-avtalens virkemåte. Dette gjelder for alle typer saker, enten det dreier seg om meldt støtte, støtte som ikke er meldt eller eksisterende støtte, men i sistnevnte tilfelle må det foreslås *“formålstjenlige tiltak”* før formell behandling innledes.

Beslutningen om å innlede formell behandling berører ikke det endelige vedtak i saken, idet Overvåkningsorganet likevel kan komme til at støtten er forenlig med EØS-avtalens virkemåte. Formålet med den formelle behandlingen etter protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 i overvåknings- og domstolsavtalen er å sikre en omfattende undersøkelse av saken, der alle berørte parter gis rett til å bli hørt.

Saksbehandlingsbakgrunn

Ved brev av 16. juni 1995 og 30. august 1995 anmodet Overvåkningsorganet norske myndigheter om å framlegge fullstendige opplysninger om det eksisterende trygdeavgiftssystemet. Anmodningen gjaldt særlig ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift, med sikte på å undersøke om ordningen utgjorde statsstøtte etter EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 og, dersom dette var tilfellet, i hvilken utstrekning unntakene i artikkel 61 nr. 3 kunne komme til anvendelse.

Norske myndigheter svarte på Overvåkningsorganets anmodning ved brev av 5. og 19. september 1995. Overvåkningsorganet hadde flere uformelle og tekniske møter med norske myndigheter i tidsrommet fra våren 1995 til mars 1997 om den aktuelle ordningen. Norske myndigheter har, bl.a. i forbindelse med møtene nevnt ovenfor, framlagt ytterligere opplysninger som er relevante for Overvåkningsorganets undersøkelse.

Overvåkningsorganet underrettet Kommissjonens administrative organer om sin undersøkelse i samsvar med EØS-avtalens protokoll 27 bokstav f), og mottok deres merknader⁽¹⁾ til den første vurderingen fra Overvåkningsorganets direktorat for konkurranse og statsstøtte.

I sitt vedtak⁽²⁾ av 14. mai 1997 trakk Overvåkningsorganet den slutning at de lavere avgiftssatsene i avgiftssone 2-5 i det norske systemet med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift innebærer tildeling av statsstøtte i betydningen av artikkel 61 nr. 1. I vedtaket foreslo Overvåkningsorganet en rekke "formålstjenlige tiltak" i henhold til protokoll 3 artikkel 1 nr. 1 i overvåknings- og domstolsavtalen i form av vilkår som kunne gjøre de regionalt differensierte arbeidsgiveravgiftene⁽³⁾ forenlige med EØS-avtalen, jf. avsnitt III.1. i dette vedtak.

Den norske regjering ble anmodet om å gi sitt samtykke til forslaget til formålstjenlige tiltak eller eventuelt om å framsette sine merknader, innen to måneder etter å ha mottatt vedtaket.

Som nevnt i avsnitt III.2 i dette vedtak ga norske myndigheter til svar at de ikke kunne etterkomme de foreslåtte formålstjenlige tiltak.

Overvåkningsorganets vurdering av saken er gjengitt i avsnitt III i dette vedtak.

II. FAKTISKE FORHOLD

1. Hovedtrekk ved den norske folketrygden og dens finansiering

1.1. Den norske folketrygden

I henhold til folketrygdloven av 17. juni 1996 gjelder trygdeplikt for enhver som bor eller arbeider i Norge. Enhver som er omfattet av folketrygden, har rett til en rekke ytelser, herunder alderspensjon, ytelser til etterlatte, uføretrygd, attføringstrygd, helsepleie, ytelser ved yrkesskade, lønnskompensasjon ved sykdom og svangerskapspermisjon samt dagpenger ved arbeidsløshet. De samlede utgifter til folketrygden utgjorde i 1995 NOK 125 milliarder.

Da folketrygden ble etablert, ble den finansiert gjennom følgende fire inntektskilder:

- trygdeavgift betalt av arbeidstakere,
- arbeidsgiveravgift,
- tilskudd fra staten og
- tilskudd fra kommuner og fylkeskommuner⁽⁴⁾.

Av ulike grunner er folketrygdens opprinnelige finansieringskilder blitt høyst utilstrekkelige. Den samlede inntekt fra de særskilte trygdeavgiftene ble i 1995 anslått til rundt NOK 86 milliarder. Folketrygden har derfor gradvis blitt endret fra å være en mer tradisjonell "forsikringsordning", til å bli fullt integrert i statsfinansene. Inntektene er ikke øremerket, og både inntekter og utgifter er fullt ut integrert i statsbudsjettet.

1.2. Regionalt differensiert arbeidsgiveravgift

Arbeidsgiveravgiften er, etter merverdiavgiften, statens viktigste enkelte inntektskilde. I 1995 ble skatteinntektene fra arbeidsgiveravgiften beregnet til rundt NOK 47 milliarder, som utgjorde 11 prosent av inntektene i statsbudsjettet. Satsene for de respektive trygdeavgiftene blir, sammen med andre skatter og avgifter, fastsatt av Stortinget hvert år som en del av statsbudsjettet.

⁽¹⁾ Brev fra Europakommisjonen, Generaldirektorat IV- konkurranse og statsstøtte, av 28. mars 1997 (ref. dok. nr. 97-1924 A).

⁽²⁾ Vedtak nr. 145/97/COL.

⁽³⁾ Heretter også kalt avgiftssatser.

⁽⁴⁾ Avskaffet fra og med 1992.

Avgiftene beregnes på grunnlag av den enkelte arbeidstakers bruttoinntekt. Avgiftssatsene varierer mellom 0,0 prosent og 14,1 prosent, avhengig av avgiftssonen der arbeidstakeren har sitt registrerte faste bosted. Forskjellene i avgiftssatser mellom ulike avgiftssoner berører imidlertid ikke opptjeningen av individuelle rettigheter i folketrygden.

Ordningen med regionalt differensierte avgiftssatser ble innført i 1975⁽⁵⁾ av distriktpolitiske årsaker. Landet ble inndelt i tre avgiftssoner. Tre avgiftssatser på henholdsvis 17, 16 og 14 prosent erstattet den tidligere flate satsen på 16,7 prosent. Senere er ordningen justert flere ganger, både når det gjelder geografisk avgrensning og avgiftsnivået i den enkelte sone. Tabell 1 nedenfor viser avgiftssatsene som gjelder fra 1. januar 1995 og befolkningsandelen i hver avgiftssone. En gjennomsnittlige avgiftssats er beregnet til 12,6 prosent.

Tabell 1 Arbeidsgiveravgifter (1995)

Avgifts- sone	Område	Avgiftssats i %	Befolkningsandel ⁽⁶⁾ i % av befolkningen
1	Sentrale områder i Sør-Norge	14,1	73,0
2	Andre områder i Sør-Norge	10,6	14,8
3	Kystområder i Midt-Norge	6,4	0,4
4	Nord-Norge (unntatt sone 5)	5,1	9,5
5	Finnmark/Nord-Troms	0,0	2,3

Avgiftssonene ble sist endret i 1988. Siden da er det bare foretatt mindre justeringer i ordningen.

Hovedtrekkene i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift er av norske myndigheter beskrevet slik:

- avgiftssatsene er knyttet til den enkelte arbeidstakers registrerte faste bosted (kommune)⁽⁷⁾, og ikke foretakets beliggenhet,
- systemet får automatisk anvendelse på grunnlag av objektive kriterier og er ikke tidsbegrenset,
- systemet er nøytralt med hensyn til næringsgren, bedriftsstørrelse, yrke/økonomisk virksomhet, eierforhold osv,
- systemet gjelder for alle arbeidstakere både i privat og offentlig sektor, med unntak av statsforvaltningen, som betaler høyeste sats uavhengig av arbeidstakerens bosted,
- systemet gjelder for utenlandske arbeidstakere med bosted i Norge som er medlemmer av folketrygden,
- arbeidsgiveravgiften er nøytral med hensyn til arbeidstakerens nasjonalitet.

2. Avgiftssone 2-5 - demografiske forhold

Avgiftssone 2-5 representerer 27 prosent av den samlede befolkning. I henhold til avsnitt 28.2.3 i Overvåkningsorganets saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet⁽⁸⁾ (retningslinjene for statsstøtte), kan regioner som tilsvare regioner på NUTS-nivå III med en befolkningstetthet på under 12,5 innbyggere per kvadratkilometer, være berettiget til regionalstøtte i henhold til unntaket i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 3 bokstav c).

Tabell 2 nedenfor viser befolkningstettheten i hvert fylke (regioner på NUTS-nivå III), samt hvilke deler av hvert fylke som omfattes av avgiftssone 2-5. Hvert av de ni fylkene oppført i øvre del av tabell 2 har en gjennomsnittlig befolkningstetthet på under 12,5 innbyggere per kvadratkilometer i hele fylket, mens fylkene oppført i nedre del av tabellen har en gjennomsnittlig befolkningstetthet over denne terskelverdien. De ni fylkene oppført i øvre del av tabell 2 dekker et større område med hensyn til befolkningsdekning enn avgiftssone 2-5, og representerer 31 prosent av den samlede norske befolkning.

⁽⁵⁾ Ot.prp. nr. 12, 1974-75.

⁽⁶⁾ Per 1. januar 1995.

⁽⁷⁾ Som definert i lov om folkeregistrering av 16. januar 1970 nr. 1.

⁽⁸⁾ Vedtatt og utferdiget av Overvåkningsorganet 19. januar 1994, ref. EFT nr. L 231 av 3.9.1994. Kapittel 28 i retningslinjene for statsstøtte ble endret 20. juli 1994, ref. EFT nr. L 240 av 15.9.1994.

Tabell 2 Befolknings tetthet, befolkning og avgiftssoner (1995)

Fylker/Nuts III	Hele fylket		Del som omfattes av avgiftssone 2-5		Avgiftssone
	Befolkning	innb/km ²	Befolkning	innb/km ²	
Fylker med < 12.5 innb/km ²					
Finnmark	76 629	1,7	76 629	1,7	soner 5
Troms	150 636	6,0	150 636	6,0	soner 4 og 5
Nordland	241 426	6,6	241 426	6,6	soner 4
Nord-Trøndelag	127 537	6,1	52 621	3,2	soner 1, 2 og 4
Sogn og Fjordane	107 609	6,0	107 609	6,0	soner 2
Aust-Agder	99 615	11,7	14 426	2,3	soner 1 og 2
Telemark	163 141	11,5	46 830	3,9	soner 1 og 2
Oppland	183 301	7,6	73 769	3,6	soner 1 og 2
Hedmark	186 593	7,2	62 198	3,0	soner 1 og 2
Sammenlagt:	1 336 487		826 144		
Fylker med ³ 12.5 innb/km ²					
Oslo	483 401	1 133,2	0	-	soner 1
Akershus	434 451	94,7	0	-	soner 1
Østfold	239 382	61,6	0	-	soner 1
Vestfold	203 240	95,0	0	-	soner 1
Buskerud	228 498	16,4	24 443	3,0	soner 1 og 2
Vest-Agder	149 500	21,8	5 681	1,9	soner 1 og 2
Rogaland	354 447	41,0	22 332	5,0	soner 1 og 2
Hordaland	422 554	28,1	107 249	9,1	soner 1 og 2
Møre og Romsdal	240 146	16,4	101 087	8,2	soner 1, 2 og 3
Sør-Trøndelag	256 304	14,3	69 750	4,4	soner 1, 2 og 3
Sammenlagt	3 011 923		330 542		
I alt	4 348 410		1 156 686		

Kilde: Kommunal- og arbeidsdepartementet

3. Ordningens økonomiske virkninger

3.1. Antatte fordeler som følge av lavere avgiftssatser i sone 2-5

Overvåkningsorganet har gitt en uavhengig konsulent i oppdrag å utrede ordningens økonomiske virkninger⁽⁹⁾. Konsulentens rapport beskriver de fordeler som de differensierte avgiftssatsene antas å gi etter næringsgren, bedriftsstørrelse, avgiftssone og region. De antatte fordelene er i denne sammenheng definert som differansen mellom den beregnede inntekt dersom den høyeste avgiftssatsen (for avgiftssone 1) var blitt anvendt generelt⁽¹⁰⁾, og den faktiske inntekt fra arbeidsgiveravgiften for foretak i avgiftssone 2-5.

⁽⁹⁾ "Benefits from reduced pay-roll taxes in Norway" ved Arild Hervik, Bedriftsøkonomisk Institutt, BI (1996).

⁽¹⁰⁾ Det legges til grunn at verken lønns- og aktivitetsnivået eller fordelingen av den økonomiske virksomhet på næringer og regioner påvirkes av skatte- og avgiftsnivået. Dette innebærer en tendens til å overvurdere fordelene for foretak i sone 2-5.

Tabell 3 nedenfor viser, i 1994-tall⁽¹⁾, antatt omfang og fordeling av fordelene etter avgiftssone og næringsgruppering. De samlede fordelene beregnet etter definisjonen ovenfor er anslått til NOK 4,473 milliarder. Av dette kan 3,102 milliarder NOK, eller nærmere 70 prosent av det samlede beløp, tilskrives Nord-Norge (avgiftssone 4-5).

Tabell 3 Antatte fordeler etter sone og næringsgruppering. NOK millioner (1994)

Næringsgruppering (ISIC)	Sone 5	Sone 4	Sone 3	Sone 2	Gruppen totalt	% av samlet beløp
Primærindustri	12,9	48,6	6,2	46,5	114,2	2,6 %
Bergverksdrift og utvinning	38,1	28,6	0,4	22,6	89,7	2,0 %
Produksjons- og prosessindustri	118,9	312,2	12,7	324,1	767,9	17,2 %
Elektiristet-, gass- og vannforsyning	20,7	45,3	1,4	37,6	105,0	2,3 %
Bygge- og anleggsvirksomhet	47,1	146,2	5,9	99,3	298,5	6,7 %
Varehandel, hotell- og restaurantvirksomhet	121,6	338,2	5,6	150,7	616,1	13,8 %
Transport og kommunikasjon	55,6	175,4	6,2	79,1	316,3	7,1 %
Finans, forsikring mv.	39,5	150,3	2,8	64,4	257,0	5,7 %
Andre sosiale eller personlige tjenester	79,2	146,7	5,2	81,1	312,2	7,0 %
Offentlig forvaltning	312,0	812,9	19,9	374,5	1 519,3	34,0 %
Ikke oppgitt	16,5	35,6	1,6	23,3	77,0	1,7 %
Gruppen totalt	862,1	2 240,0	67,9	1 303,2	4 473,2	100 %
% av samlet beløp	19,3 %	50,1 %	1,5 %	29,1 %	100,0%	

Kilde: Hervik, "Benefits from reduced pay-roll taxes in Norway"

Konsulentens rapport viser at 1,519 milliarder NOK, som tilsvarer rundt en tredel av de samlede fordelene, kunne tilskrives offentlig sektor (kommuner og fylkeskommuner) i 1994, mens produksjons- og prosessindustrien representerte rundt 17 prosent av det samlede beløp.

Rundt 23 prosent av norsk produksjons- og prosessindustri, med en samlet omsetning på NOK 79 milliarder i 1994, befinner seg i avgiftssone 2-5⁽²⁾. Fordelene oppnådd av industriforetak i det samme området er beregnet til NOK 767,9 millioner, noe som tilsvarer rundt 1 prosent av deres omsetning. Ifølge beregningene utført av Overvåkningsorganets konsulent, kan 16 prosent av dette beløpet, dvs. NOK 124,9 millioner, tilskrives store foretak med mer enn 250 ansatte.

Overvåkningsorganets konsulent har beregnet fordelene per ansatt i produksjons- og prosessindustrien i 1994 til henholdsvis NOK 7 000 i sone 2, NOK 19 000 i sone 4 og NOK 29 000 i sone 5.

Som beskrevet ovenfor, beregnes arbeidsgiveravgiften i prosent av den enkelte arbeidstakers bruttoinntekt. Den faktiske satsen avhenger av arbeidstakerens registrerte bosted. Ettersom de fleste arbeidstakere har sin arbeidsplass i nærheten av bostedet, kan det forventes at arbeidsgiveravgiften innbetalt av arbeidsgivere i en gitt avgiftssone, normalt er knyttet til arbeidstakere bosatt i den samme sonen. Dette bekreftes av tabell 4. De intraregionale anslagene presentert diagonalt og i uthevet skrift i tabell 4 viser at størstedelen av inntektene fra arbeidsgiveravgiften er knyttet til arbeidstakere som er bosatt i den avgiftssonen der de har sin arbeidsplass. (Dette kommer selvsagt ikke til uttrykk i avgiftssone 5, der avgiftssatsen er null og ingen avgift blir avkrevd.)

⁽¹⁾ Det generelle avgifts nivået ble justert ned med 0,2 prosentpoeng for avgiftssone 1-4 med virkning fra 1. januar 1995. Justeringen medførte bl.a. at satsen i avgiftssone 1 gikk ned fra 14,3 prosent til 14,1 prosent.

⁽²⁾ Beregnet etter omsetning.

Tabell 4 Inntekt fra arbeidsgiveravgiften etter avgiftssone. NOK millioner (1994)

		Arbeidstakers bosted					
		Sone 1	Sone 2	Sone 3	Sone 4	Sone 5	I alt
Arbeidsgivers beliggenhet	Sone 1	33916	750	8	73	0	34747
	Sone 2	322	3209	1	4	0	3537
	Sone 3	4	2	47	0	0	53
	Sone 4	71	11	1	1219	0	1302
	Sone 5	14	2	0	5	0	20
	Ikke oppgitt	666	48	1	17	0	732
	I alt	34993	4022	58	1318	0	40391

Source: Hervik, "Benefits from reduced pay-roll taxes in Norway"

3.2. Innvirkning på lønnsutviklingen

Den umiddelbare virkning av en reduksjon i arbeidsgiveravgiften vil være at arbeidsgivernes samlede lønnskostnader reduseres. Dersom reduksjonen derimot fører til lønnsøkning, vil den del av de fordeler som oppnås, bli overført til lønnstakerne (overveltningseffekt). En eventuell overveltningseffekt innebærer at nettofordelene for foretak kan være mindre enn de samlede fordelene ved lavere avgiftssatser.

Overvåkningsorganets konsulent vurderte om det ville være relevant å ta hensyn til en mulig overveltningseffekt. Norske myndigheter har fått utført en egen utredning⁽¹³⁾ om dette spørsmålet.

Konklusjonene fra disse utredningene kan sammenfattes slik:

- Ingen empiriske undersøkelser gir presise svar på hvordan lønnsutviklingen påvirkes av endringer i beskatningen av arbeidskraft. I empiriske undersøkelser basert på nasjonale data er overveltningseffekten anslått til mellom 20 prosent og 80 prosent.
- Alle empiriske undersøkelser basert på nasjonale data viser at reduksjoner i arbeidsgiveravgiften fører til lavere lønnskostnader for foretak på kort sikt. I de fleste undersøkelsene konkluderes det med at foretakenes lønnskostnader også påvirkes på lengre sikt, men i mindre grad. Med andre ord indikerer de fleste undersøkelsene at de økonomiske fordelene ved en reduksjon i beskatningen av arbeidskraft til en viss grad, og på lang sikt, blir overført til lønnstakerne i form av høyere lønn.
- Undersøkelser basert på regionale data tyder på at overveltningseffekten ved en regional reduksjon i beskatningen av arbeidskraft kan være mer begrenset enn en generell reduksjon. Dermed kan det forventes at en mindre del av fordelene blir overført til arbeidstakerne når en reduksjon i beskatningen av arbeidskraft innføres bare for visse regioner.

4. Ekstrakostnader til transport

I tillegg til den lave befolkningstettheten nevnt ovenfor, har de nordiske land andre regionale ulemper som er spesifikke for disse landene, "nemlig ekstrakostnadene som påføres foretak som følge av de svært lange avstandene og de harde værforholdene⁽¹⁴⁾". På denne bakgrunn fastsetter retningslinjene for statsstøtte til driftsstøtte for "delvis å kompensere for de ekstra transportkostnadene⁽¹⁵⁾" kan være berettiget i henhold til artikkel 61 nr. 3 bokstav c) dersom visse vilkår fastsatt i avsnitt 28.2.3.2 i retningslinjene for statsstøtte er oppfylt.

Overvåkningsorganet har i samarbeid med norske myndigheter undersøkt mulighetene for å beregne ekstrakostnadene til transport ut fra statistikk. Norske myndigheter har framlagt forskjellige anslag. Beregningene ble utført for industrien samlet og, i varierende grad, ved bruk av gjennomsnittsverdier bl.a. for pris og kvantitet. De ulike beregningene basert på foreliggende statistikk viser uten unntak at summen av ekstrakostnadene til transport anslått for hver enkelt avgiftssone er klart større enn fordelene som følge av lavere avgiftssatser.

⁽¹³⁾ "Effects on wages from changes in pay-roll taxes in Norway" av Dr econ Nils Martin Stølen, Statistisk sentralbyrå.

⁽¹⁴⁾ Avsnitt 28.2.3.2 nr. 1 i retningslinjene for statsstøtte.

⁽¹⁵⁾ Avsnitt 28.2.3.2 nr. 2 i retningslinjene for statsstøtte.

Selv om aggregerte tall avledet fra foreliggende statistikk har gitt nyttig bakgrunnsinformasjon og bidratt til å gi et generelt inntrykk av de relative ulemper knyttet til transportkostnader for foretak i avgiftssone 2-5, fant Overvåkningsorganet at mer detaljerte opplysninger på bedriftsnivå var nødvendig. På denne bakgrunn sa norske myndigheter seg enige i å få utredet sammenhengen mellom ekstrakostnader til transport og lavere arbeidsgiveravgifter i avgiftssone 2-5 for individuelle eksport- og importkonkurrerende foretak innenfor industri og bergverk.

Utredningen omfattet et representativt utvalg foretak sett i forhold til det faktiske mønsteret i den industrielle virksomhet i avgiftssone 2-5. Det samlede antall foretak med mer enn 50 ansatte i avgiftssone 2-5, klassifisert som eksport- eller importkonkurrerende industriforetak, ble av Statistisk sentralbyrå anslått til rundt 180. Utvelgelsen av enkeltforetak til å delta i den videre undersøkelsen blant disse rundt 180 foretakene, ble foretatt av Statistisk sentralbyrå og Transportøkonomisk institutt (TØI) med sikte på å komme fram til et representativt utvalg som gjenspeiler det aktuelle aktivitetsmønsteret i avgiftssone 2-5. I alt 36 foretak ble til slutt valgt ut for nærmere undersøkelse. For hvert av disse foretakene ble det foretatt en detaljert gjennomgang av ekstrakostnadene til transport, bl.a. basert på det aktuelle foretakets regnskaper. Ved beregning av ekstrakostnadene til transport ble det tatt utgangspunkt i kostnadene til utgående eller inngående varetransport innenfor landets grenser. Ekstrakostnader til reiser innenlands for visse typer personell ble også tatt med i beregningen. Foretak som omfattes av særlige sektorregler for statsstøtte, f.eks. skipsverft, ble ikke tatt med i undersøkelsen. Undersøkelsen omfattet typiske norske eksportvarer som metaller (herunder aluminium og ferrolegeringer), tre og trevarer, møbler, tekstiler, plastprodukter, bearbejdede metallprodukter og utstyr, bearbejdede fiskeprodukter og bergverksprodukter.

Tabell 5 nedenfor viser de generelle resultater av utredningen. På aggregert nivå viser det seg at ekstrakostnadene til transport langt overskrider foretakenes antatte fordeler som følge av lavere arbeidsgiveravgift. Også for de enkelte foretak som inngikk i undersøkelsen, var ekstrakostnadene til transport høyere enn de antatte fordelene ved lavere avgiftssatser, beregnet etter den samme metode som ble benyttet av Overvåkningsorganets konsulent, jf. avsnitt II.3.1 ovenfor. I beregningene er det ikke tatt hensyn til virkningene av en mulig overveltningseffekt.

Tabell 5 Sammenligning av ekstrakostnader til transport og fordeler som følge av lavere satser for arbeidsgiveravgift for utvalgte foretak. NOK mill. (1995)

Sone ⁽¹⁶⁾	Ekstrakostnader til transport				Antatte fordeler av redusert arbeids-giveravgift	Forholdstall mellom ekstra-kostnader til transport og antatte fordeler
	Inngående vare-transport	Utgående vare-transport	Transport av nøkkel-personell	Samlede transport-kostnader		
2	94	110	27	231	50	4,6
4	41	48	4	93	25	3,7
5	1	49	1	51	17	3,0

Kilde: TØI og Kommunal- og arbeidsdepartementet

III. FORMÅLSTJENLIGE TILTAK

1. Overvåkningsorganets forslag

Etter å ha mottatt opplysningene nevnt ovenfor, foretok Overvåkningsorganet en vurdering av den norske ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift, og kom til den konklusjon at ordningen utgjorde en form for driftsstøtte som innebar tildeling av statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1. Videre kom Overvåkningsorganet til at ordningen som helhet ikke kunne omfattes av noen av unntakene fastsatt i EØS-avtalen.

Overvåkningsorganet merket seg imidlertid at de lavere satsene anvendt i avgiftssone 2-5 ikke bare er til fordel for arbeidsgivere innen konkurranseutsatt virksomhet og internasjonal handel, men også for arbeidsgivere i næringer der den internasjonale handel ikke påvirkes i merkbar grad, bl.a. innen privat og

⁽¹⁶⁾ Ingen bemerkninger ble gjort for sone 3.

offentlig tjenesteyting av lokal art. Støtte som ikke påvirker samhandelen mellom avtalepartene, faller utenfor virkeområdet for EØS-avtalens artikkel 61. Overvåkningsorganet merket seg også at mange tjenesteytende næringer og andre næringer som ikke omfatter produksjonsvirksomhet, er viktige av hensyn til sysselsettingen, og at lavere satser i avgiftssone 2-5 bidrar til å bedre sysselsettingssituasjonen i disse områdene ved å senke lønnskostnadene.

Med hensyn til typiske konkurranseutsatte eksport- og importforetak innen industri og bergverk, erkjente Overvåkningsorganet at transportkostnadene for slike foretak i avgiftssone 2-5 er høye sammenlignet med foretak i avgiftssone 1. Overvåkningsorganet merket seg særlig at blant et representativt utvalg konkurranseutsatte eksport- og importforetak i avgiftssone 2-5, var de beregnede ekstrakostnadene til transport for hvert enkelt foretak høyere enn de antatte fordelene som følge av lavere arbeidsgiveravgifter, se avsnitt II.4 ovenfor.

I henhold til retningslinjene for statsstøtte og som nevnt i avsnitt II.4 ovenfor, kan driftsstøtte som kompenserer for ekstrakostnader til transport være berettiget på visse vilkår. Ett av disse vilkårene er at foretakene som mottar slik støtte, befinner seg i tynt befolkede områder, dvs. områder med en befolkningstetthet på under 12,5 innbyggere per km². Områder som omfattes av avgiftssone 2-5, oppfyller dette kriteriet, se tabell 2 ovenfor.

Etter Overvåkningsorganets syn var også andre kriterier fastsatt i avsnitt 28.2.3.2 i retningslinjene for statsstøtte oppfylt. På denne bakgrunn fant Overvåkningsorganet at det ikke var grunn til å kreve en generell reduksjon av det aktuelle nivå i den indirekte kompensasjon for ekstrakostnader til transport for foretak innen industri og bergverk. En generell reduksjon i dagens regionale differensiering av arbeidsgiveravgiften ble dermed ikke ansett som nødvendig.

Samtidig påpekte Overvåkningsorganet at følgende uttrykkelig er fastsatt i avsnitt 28.2.3.2 i retningslinjene for statsstøtte:

“Det kan ikke gis støtte til transport eller overføring av varer fra foretak som ikke har en alternativ beliggenhet (utvinningsvirksomhet, vannkraftstasjoner osv).”

“Transportstøtte som tildeles foretak i sektorer som EFTAs overvåkningsorgan anser som følsomme (motorvogner, tekstiler, syntetiske fibre, EKSF-stål og stål som ikke har opprinnelse i EKSF) omfattes av sektorregler for den aktuelle virksomhet ...”

Etter Overvåkningsorganets syn innebærer disse bestemmelsene at dagens ordning for arbeidsgiveravgiften må endres, særlig for å sikre at foretak i visse næringsgrenser underlegges avgiftssatsene for sone 1, uavhengig av foretakets beliggenhet eller arbeidstakernes bosted.

Endelig fant Overvåkningsorganet at fordelene ved lavere arbeidsgiveravgifter i avgiftssone 2-5 ikke var berettiget for enkelte tjenesteytende næringer som er utsatt for internasjonal konkurranse. Dette gjaldt finansielle tjenester, telekommunikasjon og deler av transportnæringen.

På bakgrunn av de faktiske forhold og vurderingen gjengitt ovenfor, foreslo Overvåkningsorganet i sitt vedtak av 14. mai 1997 følgende formålstjenlige tiltak overfor Norge⁽¹⁷⁾:

- i) *Den norske regjering bes innen 15. oktober 1997 framlegge et detaljert forslag til et generelt kart over støtteberettigede områder. Forslaget må angi hvilke områder som vil være berettiget til henholdsvis regional transportstøtte og regional investeringsstøtte.*
- ii) *Med hensyn til næringsvirksomhet som ikke er oppført i punkt iii) nedenfor, skal den norske regjering treffe de nødvendige tiltak for å sikre at anvendelsen av systemet med lavere arbeidsgiveravgifter, herunder satsene som i dag anvendes i avgiftssone 2-5, begrenses til et område som er godkjent for regional transportstøtte.*

⁽¹⁷⁾ Følgende tekst i kursiv har gyldighet bare på engelsk.

- iii) Videre skal den norske regjering treffe de nødvendige tiltak for å tilpasse de relevante bestemmelser om arbeidsgiveravgiften i skattelovgivningen, for å sikre:
- a) at følgende virksomhetsområder omfattes av avgiftssatsen som gjelder i avgiftssone 1 for alle arbeidstakere:
- produksjon og distribusjon av elektrisitet (NACE 40.1)
 - utvinning av råolje og naturgass (NACE 11.10)
 - tjenesteytelser tilknyttet utvinning av olje og gass, unntatt letevirsomhet (NACE 11.20)
 - bryting av metallholdig malm (NACE 13),
 - virksomhet knyttet til utvinning av industrimineralene nefelinsyenitt (HS 2529.3000) og olivin (HS 2517.49100),
- b) at foretak med mer enn 50 ansatte som utfører godstransport på vei (NACE 60.24), omfattes av avgiftssatsen som gjelder i avgiftssone 1 for alle arbeidstakere,
- c) at foretak innen telekommunikasjoner (NACE 64.20) omfattes av avgiftssatsen som gjelder i avgiftssone 1 for alle arbeidstakere,
- d) at foretak i sektorene oppført nedenfor som har avdelingskontorer i utlandet eller på annen måte deltar i virksomhet over landegrensene, unntatt avdelingskontorer som bare utfører lokale tjenester, omfattes av avgiftssatsen som gjelder i avgiftssone 1 for alle arbeidstakere:
- finansiell tjenesteyting, unntatt forsikring og pensjonsfond (NACE 65),
 - forsikring og pensjonsfond (NACE 66), og
 - hjelpevirksomhet for finansiell tjenesteyting (NACE 67),
- e) sikre at regelverket for støtte til næringer som omfattes av særlige sektorregler, blir overholdt,
- ved anvendelse av avgiftssatsen for sone 1 for alle arbeidstakere i foretak som produserer EKSF-stål,
 - ved anvendelse av avgiftssatsen for sone 1 for alle arbeidstakere i foretak som omfattes av rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XV nr. 1b (rådsdirektiv 90/684/EØF om støtte til skipsbyggingsindustrien), og
 - ved gjennomføring i denne forbindelse av de særlige meldingskrav i særreglene for statsstøtte til motorvognindustrien, industrien for produksjon av syntetiske fibre og stålindustrien utenfor EKSF, ved at det gis melding til Overvåkningsorganet om alle eksisterende og framtidige mottakere av støtte i form av lavere satser for arbeidsgiveravgift.
- iv) Det skal framlegges detaljerte årlige rapporter om ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift i samsvar med skjemaet fastlagt i vedlegg III til retningslinjene for statsstøtte. De årlige rapportene skal oppgi forholdstall som viser 'støtte per kilometer' eller 'støtte per kilometer og støtte per enhetsvekt'. Rapporten skal i atskilte poster gi et overslag over størrelsen på den indirekte kompensasjon for ekstrakostnader til transport som gis i form av lavere arbeidsgiveravgifter, og på eventuell direkte transportstøtte mottatt av foretak i sektorer som omfattes av særlige meldingskrav (motorvognindustrien, industrien for produksjon av syntetiske fibre og stålindustrien utenfor EKSF). De årlige rapportene skal, som fastsatt i kapittel 32 i retningslinjene for statsstøtte, omfatte to regnskapsår og framlegges for Overvåkningsorganet senest seks måneder etter regnskapsårets utløp, første gang for 1997.
- v) Ordningen med lavere arbeidsgiveravgifter skal jevnlig tas opp til ny vurdering. Tidsrommet mellom hver vurdering bør normalt ikke overstige fire år, og vurderingen bør utføres i forbindelse med den generelle revisjon av kartet over områder som er berettiget til regional investeringsstøtte og regional transportstøtte.

2. Svaret fra den norske regjering

Den norske regjering erklærte i sitt svar på Overvåkningsorganets forslag til formålstjenlige tiltak at den *“er uenig i den juridiske fortolkning foretatt av [Overvåkningsorganet] i dets vedtak av 14. mai 1997, og derfor ikke kan akseptere eller etterkomme de foreslåtte formålstjenlige tiltak⁽¹⁸⁾”*.

Den norske regjering ga uttrykk for at ordningen med arbeidsgiveravgifter er en integrert del av det norske skatte- og avgiftssystemet. I sitt svar reiste regjeringen spørsmålet om hvorvidt ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift er et generelt skattetiltak eller utgjør statsstøtte, og framholdt bl.a. følgende i forbindelse med dette:

“Den differensierte arbeidsgiveravgiften er en integrert del av det norske skatte- og avgiftssystemet, som både ivaretar skattemessige hensyn og inntektsutjevningshensyn. I det foreliggende tilfellet er disse hensyn ikke i strid med statsstøttebestemmelsene i EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

Hovedlinjene i den norske ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift er i samsvar med kriteriene i et generelt skatte- og avgiftssystem. Ordningen anvendes automatisk ut fra nøyaktige og objektive kriterier for berettigelse, og ingen foretak er utelukket fra ordningen. Det foreligger derfor ingen forskjellsbehandling i strid med EØS-avtalens statsstøttebestemmelser.”

Videre hevdet den norske regjering at

“Differensieringselementet i ordningen går ut på at foretak belastes ulike avgiftssatser avhengig av hvor de ansatte er bosatt. Dette gir arbeidstakere fra soner med lav avgiftssats en fordel på arbeidsmarkedet. Kombinert med systemet for inntektsskatt og overføringer generelt bidrar dette til å opprettholde sysselsettingen i distriktene og til å fremme inntektsutjevning blant befolkningen. Den norske regjering er av den oppfatning at når skatte- og avgiftstiltak har slike generelle trekk og virkninger, kan de ikke anses som statsstøtte i henhold til EØS-avtalen. Ordningen fremmer inntektsutjevning i befolkningen på samme måte som andre, personrettede skattetiltak ved å styrke sysselsettingen i deler av landet som har en svakt næringsgrunnlag.

Fordelene ved en redusert sats for arbeidsgiveravgift kan i prinsippet oppnås av ethvert foretak uansett i hvilken del av landet det befinner seg, og uavhengig av den type varer det produserer. Kriteriene for anvendelse av de differensierte satsene er objektivt fastsatt og gir ikke rom for skjønn. Det foreligger ingen forskjellsbehandling mellom arbeidsgivere. Slik geografisk differensiering av avgiftssatser kan ikke anses å begunstige “enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer”, jf. EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.”

Den norske regjeringens mening, slik den kommer til uttrykk i dens avsluttende bemerkninger, er *“at ordningen med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift ikke kommer inn under virkeområdet for EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1”*. Den norske regjering tok ikke opp spørsmålet om mulige unntak dersom ordningen skulle bli ansett som statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

IV. VURDERING

1. Anvendelse av artikkel 61 nr. 1

Overvåkningsorganets vurdering av om EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 kommer til anvendelse, er basert på betraktningene nedenfor.

EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1 fastsetter følgende:

“Med de unntak som er fastsatt i denne avtale, skal støtte gitt av EFs medlemsstater eller EFTA-statene eller støtte gitt av statsmidler i enhver form, som vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer, være uforenlig med denne avtales funksjon i den utstrekning støtten påvirker samhandelen mellom avtalepartene.”

⁽¹⁸⁾ Brev fra Det kongelige finans- og tolldepartement av 11. juli 1997, mottatt av Overvåkningsorganet 24. juli 1997 (ref. 97-5170 A).

Det tiltak som er under vurdering, er ordningen med lavere arbeidsgiveravgifter for arbeidsgivere i avgiftssone 2-5 som følge av en differensiering av satsene ved beregning av avgiftene. Arbeidsgiveravgiften er lovpliktige innbetalinger fra arbeidsgiverne til staten.

En av virkningene av ordningen med lavere avgiftssatser i avgiftssone 2-5 er at visse foretak som kan dra fordel av de lavere avgiftssatsene, fritas for en skattebyrde sammenlignet med foretak som ikke har denne muligheten. Fordelene ved en slik lettelse av skattebyrden avhenger av antallet ansatte, deres inntekt og særlig deres bosted, ettersom sistnevnte faktor er avgjørende for foretakets evne til å dra fordel av de lavere avgiftssatsene i sone 2-5.

Bestemmelsen om at de lavere avgiftssatsene avhenger av arbeidstakernes registrerte bosted og ikke av foretakets beliggenhet, må undersøkes ut fra de virkninger den gir. Overvåkningsorganet har, bl.a. ut fra omfanget av og de topografiske og geografiske forhold i området som omfattes av avgiftssone 2-5, fastslått at det er en stor grad av samsvar mellom sonen der et foretak har sin beliggenhet og sonen de ansatte har sitt faste bosted, jf. tabell 4 ovenfor.

Ordningen fører derfor til favorisering av visse foretak, nemlig foretak som har en slik beliggenhet at en vesentlig del av arbeidsstyrken som regel har fast bosted i kommuner omfattet av avgiftssone 2-5. De foretak som kan dra fordel av lavere avgiftssatser, er vanligvis foretak i kommuner som omfattes av avgiftssone 2-5, mens foretak i avgiftssone 1 normalt ikke har denne muligheten eller bare i svært begrenset grad, jf. tabell 4 ovenfor.

Foretak som omfattes av lavere satser for arbeidsgiveravgift, har en konkurransefordel fordi de fritas for en del av skattebyrden gjennom statlige tiltak som direkte bidrar til å redusere deres lønns- og produksjonskostnader. Ettersom denne lettelsen av skattebyrden til fordel for visse foretak er fastsatt i den nasjonale lovgivning, gis støtten av statsmidler i som nevnt i EØS-avtalens artikkel 61.

Artikkel 61 nr. 1 forbyr tiltak som begunstiger enkelte foretak eller produksjonen av enkelte varer. Det viktigste kriteriet for å skille mellom et tiltak som utgjør statsstøtte i henhold til artikkel 61 nr. 1, og et generelt økonomisk tiltak som ikke omfattes av forbudet, er med andre ord hvorvidt tiltaket er av selektiv art. Overvåkningsorganet anser selektivitetskriteriet å være oppfylt bl.a. når virkningen av tiltaket er å begunstige foretak i visse regioner i forhold til foretak i andre regioner som ikke har mulighet til å dra fordel av det aktuelle tiltaket.

Som nevnt i avsnitt III.2 ovenfor, framholdt den norske regjering at formålene med ordningen (bl.a. styrking av sysselsettingen i distriktene, inntektsutjevning og skattemessige hensyn) innebærer at den ikke bør anses som statsstøtte i EØS-avtalens betydning. I denne sammenheng anser Overvåkningsorganet det som relevant å vise til dom avsagt av EF-domstolen i saken om familiegodtgjørelse⁽¹⁹⁾:

“Formålet med artikkel 92 er å hindre at samhandelen mellom medlemsstater påvirkes ved at offentlige myndigheter innrømmer fordeler som i ulike former vrir eller truer med å vri konkurransen ved å begunstige visse foretak eller produksjonen av visse varer.

Artikkel 92 skiller derfor ikke mellom statlige intervensjonstiltak ut fra deres årsak eller formål, men definerer dem ut fra deres virkninger.

Det aktuelle tiltakets påståtte skattemessige karakter eller sosiale formål er derfor ikke tilstrekkelig til å unnta det fra anvendelse av artikkel 92”.

Et tiltak som begunstiger foretak i visse regioner, som tilfellet er for tiltaket under vurdering, må anses å utgjøre statsstøtte med mindre de lavere satsene er berettiget ut fra ordningens art og generelle oppbygging⁽²⁰⁾. Dette kunne f.eks. ha vært tilfellet dersom de lavere avgiftssatsene var knyttet til opptjente rettigheter. Norske myndigheter har ikke framlagt noen dokumentasjon på at de lavere avgiftssatsene som er under vurdering, er knyttet til andre sider ved skatte- og avgiftssystemet eller trygdeordningen de inngår i. Tvert om har Overvåkningsorganet merket seg at de lavere satsene ikke berører rettigheter opptjent etter folketrygden.

⁽¹⁹⁾ Se nr. 13 i EF-domstolens dom av 2. juli 1974, Italia mot Kommisjonen, sak 173/73 [1974-5] saml. 631 - 892, s. 718-719. Sitatet er uoffisielt oversatt fra engelsk.

⁽²⁰⁾ Se nr. 15 i EF-domstolens dom av 2. juli 1974, Italia mot Kommisjonen, sak 173/73 [1974-5] saml. 631 - 892, s. 719.

Det kunne hevdes at dersom de lavere arbeidsgiveravgiftene påvirker lønnsutviklingen som nevnt i avsnitt II.3.2 i dette vedtak, vil foretakene ikke få den fulle fordel av tiltakene som er under vurdering. På dette punkt påpeker Overvåkningsorganet at de lavere satsene åpenbart utgjør en fordel. Utredningene nevnt i avsnitt II.3.2. i dette vedtak bekrefter at denne fordelene fører til reduserte lønnskostnader. Det forhold at fordelene over tid i en viss grad kan bli delt mellom arbeidsgivere og arbeidstakere, endrer ikke det faktum at foretak som omfattes av disse fordelene, faktisk gis en konkurransefordel sammenlignet med foretak som betaler arbeidsgiveravgift etter høyeste sats.

De lavere avgiftssatsene i sone 2-5 gjelder for alle foretak som sysselsetter personer med bosted i disse sonene. Dermed gjelder de også for alle foretak i konkurranseutsatt eksport- og importvirksomhet som benytter seg av slik arbeidskraft, med den følge at samhandelen mellom partene i EØS-avtalen påvirkes. For å illustrere dette kan det nevnes at foretak som klart konkurrerer med foretak i andre EØS-stater, f.eks. produsenter av aluminium, ferrolegeringer og stål samt skipsverft, for å nevne noen, og som befinner seg i eller i nærheten av avgiftssone 2-5, i dag har en konkurransefordel i form av lavere lønnskostnader på grunn av de lavere avgiftssatsene i sone 2-5. Det relevante kriterium med hensyn til påvirkning av samhandelen er dermed oppfylt⁽²¹⁾. Det forhold at de lavere satsene også gjelder for næringsvirksomhet som er skjermet fra internasjonal konkurranse, opphever ikke denne virkningen. Overvåkningsorganet har for øvrig ikke gjort innsigelse mot anvendelse av lavere satser for slik virksomhet.

På bakgrunn av de punkter som er drøftet ovenfor, må Overvåkningsorganet trekke den slutning at de lavere avgiftssatsene i avgiftssone 2-5 i det norske systemet med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift, utgjør statsstøtte i henhold til EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1.

2. Artikkel 61 nr. 2 og nr. 3

Med hensyn til muligheten for unntak etter EØS-avtalens artikkel 61 nr. 2 eller 3, ser Overvåkningsorganet ingen grunn til å endre det standpunkt det inntok da det ble foreslått formålstjenlige tiltak overfor Norge ved vedtak av 14. mai 1997, se avsnitt III.1. ovenfor.

I samsvar med dette vil fordeler innrømmet for å kompensere for ekstrakostnader til transport i tynt befolkede områder kunne anses som berettiget etter artikkel 61 nr. 3 bokstav c) for en rekke næringsgrener. For visse sektorer som spesifisert i Overvåkningsorganets vedtak om formålstjenlige tiltak, kan det imidlertid etter Overvåkningsorganets mening ikke innrømmes unntak etter artikkel 61 nr. 2 eller 3. Foretak i disse sektorene vil derfor måtte underlegges avgiftssatsen for sone 1, uavhengig av arbeidstakernes bosted.

Konklusjon

Overvåkningsorganet er, uten at dette berører dets endelige vedtak, av den mening at systemet med regionalt differensiert arbeidsgiveravgift i Norge bør anses som statsstøtte som kommer inn under virkeområdet for EØS-avtalens artikkel 61 nr. 1. Videre mener Overvåkningsorganet at systemet i seg selv, uten endringer, ikke kan anses å være berettiget til unntak etter EØS-avtalens artikkel 61 nr. 2 eller 3.

Overvåkningsorganet må derfor trekke den konklusjon at det bør innledes formell behandling i henhold til protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 i overvåknings- og domstolsavtalen.

Beslutningen om å innlede formell behandling berører ikke det endelige vedtak i saken, idet Overvåkningsorganet fortsatt kan komme til at det ikke dreier seg om statsstøtte, eller at eventuell støtte er forenlig med EØS-avtalens virkemåte. Formålet med den formelle behandlingen etter protokoll 3 artikkel 1 nr. 2 i overvåknings- og domstolsavtalen er å sikre en omfattende undersøkelse av saken der alle berørte parter gis rett til å bli hørt.

EFTAs overvåkningsorgan underretter med dette EFTA-statene, EUs medlemsstater og interesserte parter, slik at de kan sende sine merknader til de aktuelle tiltakene, innen en måned etter at denne kunngjøring ble offentliggjort, til:

⁽²¹⁾ Se nr. 19 i EF-domstolens dom av 2. juli 1974, Italia mot Kommisjonen, sak 173/73 [1974-5].

EFTA Surveillance Authority
74, rue de Trèves
B - 1040 Brussel

Merknadene vil bli oversendt til den norske regjering.

Melding fra EFTAs overvåkningsorgan om tolvte endring av saksbehandlingsregler og materielle regler på statsstøtteområdet (forlengelse av gyldighetsperioden for reglene om krisestøtte og støtte til omstrukturering av foretak i vanskeligheter)

EFTAs overvåkningsorgan har ved vedtak av 17. desember 1997 besluttet at inntil det vedtas reviderte regler på dette området, får reglene i kapittel 16 i retningslinjene for statsstøtte, vedtatt 19. oktober 1994, om krisestøtte og støtte til omstrukturering av foretak i vanskeligheter, fortsatt anvendelse til 31. desember 1998.

**Terskelverdier på området offentlige innkjøp i perioden
1. januar 1998 til 31. desember 1999**

98/EØS/5/16

Følgende terskelverdier gjelder per 1. januar 1998 for kontrakter om offentlige varekjøp i henhold til rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XVI nr. 3, med unntak for oppdragsgivere oppført i tillegg 2 til vedlegget, og for kontrakter om offentlige tjenesteytelser i henhold til rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XIV nr. 5b:

	ECU 200 000	ECU 750 000
Islandske kroner	16 504 242	61 890 907
Sveitsiske franc (Liechtenstein)	317 975	1 192 407
Norske kroner	1 629 580	6 110 925

I henhold til artikkel 5 nr. 1 bokstav a) annet strekpunkt i rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XVI nr. 3, jf tilpasning c) og g) til nevnte rettsakt, gjelder følgende terskelverdier per 1. januar 1998 for kontrakter om offentlige varekjøp innenfor EØS for offentlige oppdragsgivere oppført i tillegg 2 til vedlegget:

	ECU 133 914 (SDR 130 000)
Islandske kroner 1	1 050 745
Sveitsiske franc (Liechtenstein)	212 906
Norske kroner	1 091 117

Følgende terskelverdier gjelder per 1. januar 1998 for kontrakter om offentlige varekjøp og kontrakter om offentlige tjenesteytelser i henhold til rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XVI nr. 4:

	ECU 400 000	ECU 600 000	ECU 750 000
Islandske kroner	33 008 484	49 512 726	61 890 907
Sveitsiske franc (Liechtenstein)	635 950	953 925	1 192 407
Norske kroner	3 259 160 4	888 740	6 110 925

Følgende terskelverdier gjelder per 1. januar 1998 for offentlige bygge- og anleggskontrakter i henhold til rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XVI nr. 2 og bygge- og anleggskontrakter i henhold til rettsakten omhandlet i EØS-avtalens vedlegg XVI nr. 4:

	ECU 5 000 000
Islandske kroner	412 606 050
Sveitsiske franc (Liechtenstein)	7 949 379
Norske kroner	40 739 500

EF-ORGANER

KOMMISJONEN

Forhåndsmelding om en foretakssammenslutning (Sak nr. IV/M.1086 - Promodès/S21/Gruppo GS)

98/EØS/5/17

1. Kommisjonen mottok 26. januar 1998 melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning (EØF) nr. 4064/89⁽¹⁾ om en planlagt foretakssammenslutning, der foretakene Promodès og Schemaventuno (S21), et holdingselskap for eierinteressene til familiene Benetton og Del Vecchio i foretaket GS S.p.A (Gruppo GS), overtar felles kontroll som definert i rådsforordningens artikkel 3 nr. 1 bokstav b) over Gruppo GS og POS Italia, som samler de italienske eierinteressene i Promodès.
2. De aktuelle foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Promodès: detaljdistribusjon av generelle forbrukervarer gjennom selvbetjeningsbutikker samt engrosdistribusjon av næringsmidler og andre varer. POS Italia driver med detaljdistribusjon i Italia gjennom hypermarkeder, supermarkeder og lokale selvbetjeningsbutikker,
 - S21: holdingselskap for aksjekapitalen til Gruppo GS, som driver med detaljdistribusjon av generelle forbrukervarer gjennom selvbetjeningsbutikker.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at den meldte foretakssammenslutningen kan komme inn under virkeområdet for rådsforordning (EØF) nr. 4064/89. Det er imidlertid ikke gjort endelig vedtak på dette punkt.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den planlagte transaksjonen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort, i EFT nr. C 37 av 4.2.1998. Merknadene kan sendes til Kommisjonen per faks (faksnr. +32 2 296 43 01/296 72 44) eller med post, med referanse IV/M.1086 - Promodès/S21/Gruppo GS, til følgende adresse:

Commission of the European Communities
Directorate-General for Competition (DG IV)
Directorate B - Merger Task Force
Avenue de Cortenberg 150
B-1049 Brussel

⁽¹⁾ EFT nr. L 395 av 30.12.1989. Rettelse i EFT nr. L 257 av 21.9.1990, s. 13.

**Forhåndsmelding om et fellesforetak
(Sak nr. IV/36.848-F-2 - Renault-ZF)****98/EØS/5/18**

1. Kommisjonen mottok 23. desember 1997 en melding i henhold til artikkel 4 i rådsforordning nr. 17/62⁽¹⁾ om et planlagt langsiktig fellesforetak, der selskapene Renault V.I. S.A. og ZF Friedrichshafen AG inngår en rekke avtaler om opprettelse av et delvis eksklusivt forsyningsforhold mellom partene samt opprettelse av et nytt felles eid selskap, Société de Transmission de Bouthéon S.A. (STB S.A.).

Renault V.I. S.A. vil bringe til opphør sin nåværende egenproduksjon av gir og skifte ut sine gir for mellomstore og tunge kommersielle kjøretøyer med gir levert av henholdsvis ZF Friedrichshafen AG og fellesforetaket. Den eksklusive kjøpsplikten til Renault V.I. S.A. gjelder gir med et inngående dreiemoment på over 1,050 Nm, og er i prinsippet begrenset til fem år.

2. De aktuelle foretakene har virksomhet på følgende områder:
 - Renault V.I. S.A.: utvikling, produksjon og salg av lastebiler, busser og turvogner,
 - ZF Friedrichshafen AG: utvikling, produksjon og salg av deler, hovedsakelig til bilindustrien, særlig gir og visse typer integrerte mellomakselbremser.
3. Etter en foreløpig undersøkelse finner Kommisjonen at virksomheten til det meldte fellesforetaket kan komme inn under virkeområdet for forordning nr. 17/62.
4. Kommisjonen innbyr interesserte parter til å framlegge eventuelle merknader til den aktuelle transaksjonen for Kommisjonen.

Merknadene må være Kommisjonen i hende senest ti dager etter at dette ble offentliggjort, i EFT nr. C 37 av 4.2.1998. De kan sendes til Kommisjonen per faks (faksnr.: +32 2 296 98 00) eller med post, med referanse IV/36.848-F-2 - Renault-ZF, til følgende adresse:

Commission of the European Communities
Directorate-General for Competition (DG IV)
Directorate F
Office 1/77
Avenue de Cortenberg 150
B-1049 Brussel

⁽¹⁾ EFT nr. 13 av 21.2.1962, s. 204/62.